

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΛΙΚΟ: ΤΥΠΙΚΗ, ΑΤΥΠΗ ΚΑΙ ΑΠΟ
ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

**Ο θεσμός των αναπληρωτών καθηγητών δευτεροβάθμιας
εκπαίδευσης. Στάσεις, απόψεις, αντιλήψεις και η σχέση τους
με το παραγόμενο εκπαιδευτικό έργο.**

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Μετοχιανάκη Μαρία (Α.Μ. 01201317)

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή

Β. Κουλαϊδής, Καθηγητής, Επιβλέπων

Κ. Δημόπουλος, Καθηγητής

Α. Τσατσαρώνη, Καθηγήτρια

Κόρινθος, Σεπτέμβριος 2017

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ από καρδιάς τον επιβλέποντα καθηγητή μου κο Κουλαϊδή Βασίλη για την αμέριστη υποστήριξή του. Ευχαριστώ, επίσης, το σύζυγό μου Θανάση και τους δύο μου γιους, Κωνσταντίνο και Μάνο, για την υπομονή και κατανόησή τους.

Περιεχόμενα

Περίληψη	4
Abstract.....	5
Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1. Ο θεσμός του αναπληρωτή εκπαιδευτικού	7
1.1. Νομοθεσία.....	7
1.2. Η κατάσταση σήμερα	10
1.3. Οικονομική κρίση και η επίδραση της στο θεσμό των αναπληρωτών	12
Κεφάλαιο 2. Συγκριτική μελέτη. Ο θεσμός του αναπληρωτή εκπαιδευτικού παγκοσμίως	24
Κεφάλαιο 3. Ερευνητική δραστηριότητα για το θεσμό του αναπληρωτή εκπαιδευτικού	28
3.1. Παγκοσμίως	28
3.2. Ελλάδα	32
Κεφάλαιο 4. Το εκπαιδευτικό έργο.	34
Κεφάλαιο 5. Μεθοδολογία.....	37
5.1. Ερευνητική μέθοδος.....	37
5.2. Η συνέντευξη ως μέθοδος συλλογής στοιχείων	38
5.3. Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα	40
5.4. Σχέδιο συνέντευξης	40
Κεφάλαιο 6. Ερευνητικά ευρήματα.....	42
Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα- Συζήτηση	76
Βιβλιογραφία	82
Παράρτημα	88

Περίληψη

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να αποτυπώσει το προφίλ των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η έρευνα αυτή αποπειράται να καλύψει το κενό που υπάρχει στην ελληνική ερευνητική δραστηριότητα αναφορικά με τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα, προσπαθεί να αποτυπώσει τις στάσεις, τις αντιλήψεις, τις πρακτικές των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και τις συνθήκες με τις οποίες έρχονται αντιμέτωποι και το πως αυτές επηρεάζουν το εκπαιδευτικό τους έργο. Η έρευνα διεξήχθη, μέσω ημιδομημένων συνεντεύξεων, σε έντεκα αναπληρωτές εκπαιδευτικούς διαφορετικών ειδικοτήτων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Από την έρευνα προέκυψε ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης βιώνουν αντικειμενικές δυσκολίες στο επάγγελμα τους, οι οποίες εκπορεύονται τόσο από την έλλειψη προγραμματισμού στον τομέα της εκπαιδευτικής πολιτικής όσο και από το ολοένα μεταβαλλόμενο εργασιακό σχολικό περιβάλλον. Εντούτοις, οι δυσκολίες αυτές δεν μειώνουν την προσπάθειά τους να επιτελέσουν όσο το δυνατόν καλύτερα το εκπαιδευτικό τους έργο παρά την αίσθηση της ματαιώσης που πολλές φορές προκαλείται. Από την έρευνα αποτυπώθηκε επίσης ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης παρά τις οικονομικές, κοινωνικές, προσωπικές και επαγγελματικές αντιξοότητες που αντιμετωπίζουν, ως επί το πλείστον δεν σκέφτονται να εγκαταλείψουν τη διεκδίκηση της θέσης τους στο χώρο της εκπαίδευσης και προτείνουν λύσεις για τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

Λέξεις –κλειδιά: αναπληρωτές, δευτεροβάθμια εκπαίδευση, εκπαιδευτικό έργο, στάσεις, απόψεις, αντιλήψεις.

Abstract

The aim of this study is to capture the profile of secondary school substitute teachers. This research attempts to fill the gap in Greek research activity regarding to secondary school teachers. In particular, it attempts to capture the attitudes, the perceptions and the practices of secondary school teachers as well as the conditions they face and how they affect their educational work. The study was conducted in eleven substitute teachers, through semi structured interviews, of different secondary education specialties. The study revealed that secondary substitute school teachers are experiencing objective difficulties in their profession which stem from both the lack of programming in the field of education policy and the ever-changing working school climate. However, these difficulties do not minimize their attempt to do their best in their educational work, despite the sense of frustration often caused. The study also highlighted the fact that secondary school substitute teachers, despite the economic, social, personal and professional adversities they face, mostly do not think of abandoning their claim to education, and propose solutions to improve the existing situation.

Key words: substitutes teachers, secondary education, educational work, attitudes, views, perceptions.

Εισαγωγή

Το θέμα της παρούσας εργασίας είναι το προφίλ των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ο θεσμός των αναπληρωτών εκπαιδευτικών υπάρχει στην ελληνική εκπαίδευση για αρκετές δεκαετίες. Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί για πολλά χρόνια αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής εκπαίδευσης και σήμερα λόγω των έντονων οικονομικών προβλημάτων που υπάρχουν, είναι αυτοί που συμβάλλουν στην επιβίωσή της και στην επιτέλεση των λειτουργιών της.

Εντούτοις, παρά τη μεγάλη σημασία που έχει ο θεσμός των αναπληρωτών για την ελληνική εκπαίδευση, δεν της έχει δοθεί η δέουσα προσοχή από την ερευνητική δραστηριότητα αφού, τουλάχιστον στην Ελλάδα, εντοπίζεται σημαντικό έλλειμμα αναφορικά με το ρόλο που διαδραματίζουν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί, τις πεποιθήσεις και τις απόψεις τους, παρά το γεγονός ότι υπάρχει αποτύπωση των προβλημάτων τους από θεσμικά όργανα ή και τον ηλεκτρονικό τύπο. Αυτό ακριβώς το κενό καλείται να καλύψει η παρούσα έρευνα που εστιάζει κυρίως στις απόψεις και τις αντιλήψεις που έχουν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και στη σχέση τους με το παραγόμενο εκπαιδευτικό έργο.

Η παρούσα εργασία είναι διαρθρωμένη σε επτά κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο εστιάζει γενικότερα στο θεσμό του αναπληρωτή εκπαιδευτικού και ειδικότερα στο θεσμικό πλαίσιο που υπάρχει, στην εφαρμογή του, στις αλλαγές που έχει υποστεί συν τω χρόνω, στην μέχρι τώρα διαμορφωμένη εικόνα αλλά και στις επιρροές που έχουν ασκηθεί λόγω της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών στην Ελλάδα. Το δεύτερο κεφάλαιο αποτελεί μία συγκριτική μελέτη του θεσμού του αναπληρωτή εκπαιδευτικού σε παγκόσμιο επίπεδο, ενώ το τρίτο κεφάλαιο εστιάζει στην ερευνητική δραστηριότητα που υπάρχει αναφορικά με τον θεσμό του αναπληρωτή εκπαιδευτικού τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ελλάδα. Κατόπιν, το τέταρτο κεφάλαιο εξετάζει τη διάσταση και τη σημασία του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου. Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο περιγράφεται η μεθοδολογία της έρευνας, στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η ανάλυση των συνεντεύξεων και τα ερευνητικά ευρήματα ενώ στο έβδομο κεφάλαιο περιλαμβάνονται τα συμπεράσματα και η συζήτηση.

Κεφάλαιο 1. Ο θεσμός του αναπληρωτή εκπαιδευτικού

1.1. Νομοθεσία

Ο θεσμός των αναπληρωτών εκπαιδευτικών δεν είναι ένα σύγχρονο φαινόμενο αφού η νομοθεσία που τους αφορά έμμεσα ή άμεσα εντοπίζονται από το 1929. Ειδικότερα, την περίοδο 1929-1930 υπήρξε μία σειρά εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων που αποτέλεσε τη βάση και την αφετηρία για την ανάπτυξη ενός νομοθετικού πλαισίου που αφορούσε τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς μέχρι και το 1999. Σε αυτό περιλαμβάνονταν κυρίως ζητήματα που αφορούσαν την εργασιακή τους κατάσταση, όπως οι αμοιβές τους και ο τρόπος καταβολής τους, τα έτη προϋπηρεσίας τους και η αναγνώριση τους, ο χρόνος απόλυσης τους, κ.ά. (Ανδρέου & Κουτούζης, 2002). Οι Ανδρέου & Κουτούζης (2002), παραθέτουν στατιστικά στοιχεία της συμμετοχής των αναπληρωτών εκπαιδευτικών στη στοιχειώδη και μέση εκπαίδευση από το 1954. Ειδικότερα, αναφέρουν ότι την σχολική περίοδο 1954-1955 στη στοιχειώδη εκπαίδευση απασχολούνται 19.112 συνολικά εκπαιδευτικοί εκ των οποίων οι 569, δηλαδή το 2,97% ήταν αναπληρωτές. Αντίστοιχα, την ίδια σχολική χρονιά στη μέση εκπαίδευση υπήρχαν 5.432 συνολικά εκπαιδευτικοί εκ των οποίων οι 174, δηλαδή το 3,20% ήταν αναπληρωτές. Από αυτό αναδεικνύεται ότι η πρακτική της πρόσληψης και χρήση αναπληρωτών εκπαιδευτικών στην ελληνική εκπαίδευση είναι μία πρακτική που υπάρχει τουλάχιστον 63 χρόνια.

Η λογική που διέπει τη νομοθεσία που αφορά τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς είναι ότι καλούνται να καλύψουν τις έκτακτες ανάγκες λειτουργίας των σχολικών μονάδων καθώς και τα κενά που δημιουργεί η απουσία των μόνιμων εκπαιδευτικών (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2008/2009).

Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα οι εκπαιδευτικοί διακρίνονται σε τακτικό προσωπικό και σε αναπληρωτές. Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί προσλαμβάνονται βάσει του άρθρου 17 του νόμου 1566/1985 για την κάλυψη των κενών που υπάρχουν σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και την κάλυψη των έκτακτων αναγκών λειτουργίας τους. Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί προσλαμβάνονται μετά από αίτηση τους εργάζονται με σύμβαση ορισμένου χρόνου ιδιωτικού δικαίου.

Τη δεκαετία του '2000 υπήρξε ιδιαίτερη ανάπτυξη του νομοθετικού πλαισίου που αφορά τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς λόγω των αναγκών που παρουσιάστηκαν στις σχολικές μονάδες της ελληνικής εκπαίδευσης. Ένας από αυτούς ήταν ο Ν. 3255/2004 που ρύθμιζε τα θέματα που αφορούσαν όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Στο άρθρο 6 που αναφέρεται σε θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αποσαφηνίζεται ότι από το σχολικό έτος 2005-2006 οι κενές οργανικές θέσεις των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα καλύπτονταν σε ποσοστό 40% από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί θα προέρχονταν από τον πίνακα αναπληρωτών που θα συντάσσονταν κάθε χρόνο. Στον πίνακα θα κατατάσσονταν με σειρά οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί ανάλογα με τα μόρια που διαθέτουν μετά από αίτησή τους (ΦΕΚ 138/22-07-2004).

Ο χώρος της εκπαίδευσης σήμερα έχει δεχτεί σημαντικές επιρροές από τις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές και εξελίξεις που υπάρχουν παγκοσμίως οι οποίες έχουν δημιουργήσει νέες συνθήκες και δεδομένα. Εκτός από θεσμό επιφορτισμένο με το να μεταφέρει τη γνώση, το σύγχρονο σχολείο έχει ως βασική αποστολή του την επίτευξη της ευημερίας των μαθητών του, κοινωνικά και ατομικά παρέχοντας τους τις απαραίτητες δεξιότητες. Την αποστολή αυτή καλούνται να επιτελέσουν οι εκπαιδευτικοί αναδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο τη σημασία και τη βαρύτητα του ρόλου τους (Παπαναούμ, 2003).

Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί παρά το διαφορετικό εργασιακό καθεστώς που έχουν από τους μόνιμους εκπαιδευτικούς, ασκούν το ίδιο ακριβώς έργο με αυτούς. Αυτό σημαίνει ότι έχουν τα ίδια καθήκοντα και τις ίδιες υποχρεώσεις. Οι ομοιότητες όμως ανάμεσα στις δύο κατηγορίες σταματούν σε αυτό το σημείο αφού υπάρχουν σημαντικές εργασιακές και ασφαλιστικές διαφοροποιήσεις. Ειδικότερα, οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί έχουν διαφορετικό καθεστώς με τους τακτικούς όσον αφορά τη μισθοδοσία και τα κλιμάκια που ακολουθεί, τους βαθμούς, τις άδειες όλων των ειδών, το ωράριο, κ.ά. (Ανδρέου & Κουτούζης, 2002).

Χαρακτηριστικά αναφορικά με την εφαρμογή της υπ' αριθμ.Φ.353.1/26/153324/Δ1/25-9-2014/Φ.Ε.Κ.2648τ.Β'/7-10-2014 Υπουργικής Απόφασης, με την οποία μεταβιβάστηκε στους Διευθυντές Σχολικών Μονάδων η

αρμοδιότητα χορήγησης των κανονικών αδειών, ειδικών αδειών γάμου, θανάτου, άδεια νοσήματος, άδεια αναπηρίας, αιμοληψίας, εκλογική, παρακολούθησης σχολικής επίδοσης, αναρρωτικών, αδειών εξετάσεων, για συμμετοχή σε δίκη, γέννησης τέκνου και ασθένειας τέκνου στο εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό της Σχολικής Μονάδας που προΐστανται, αναφέρουμε τα ακόλουθα παραθέματα για τις περιπτώσεις αδειών που αναφέρθηκαν περισσότερες φορές από τους συναδέλφους και κρίθηκαν από αυτούς ως βάση προβληματισμού για τα δικαιώματά τους συγκριτικά με αυτά των μόνιμων εκπαιδευτικών.

Ειδικότερα για Άδειες Μητρότητας (κυοφορίας, κύησης και λοχείας) σύμφωνα με τον Υ.Κ. ,Ν. 3528/2007/ΦΕΚ26Α /9-2-2007. (βλ. σχετικά το άρθρο 52) όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 18 του Ν. 3801/2009 στις μόνιμες εκπαιδευτικούς, οι οποίες κυοφορούν, χορηγείται άδεια μητρότητας με πλήρεις αποδοχές δύο (2) μήνες πριν (κύησης) και τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό (λοχείας). Σε περίπτωση απόκτησης τέκνου πέραν του 3ου (δηλαδή 4ου και άνω), η μετά τον τοκετό άδεια προσαυξάνεται για κάθε κύηση κατά δύο μήνες. Ενώ, για τις αναπληρώτριες και ωρομίσθιες εκπαιδευτικούς σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν. 2224/94 ΦΕΚ 112 τ..Α', όπως συμπληρώθηκε με το αρ. 11 του Ν.2874/29-12-2000 ΦΕΚ 286 τ.Α', η συνολική διάρκεια της άδειας μητρότητας αναπροσαρμόζεται κατ' αυτόν τον τρόπο σε 119 ημερολογιακές μέρες. Συγκεκριμένα 8 εβδομάδες θα χορηγούνται υποχρεωτικά πριν από την πιθανή ημερομηνία του τοκετού (άδεια τοκετού) και οι υπόλοιπες 9 εβδομάδες μετά τον τοκετό (άδεια λοχείας).

Επίσης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 52 του Υ.Κ., μόνο σε κυοφορούσες μόνιμους εκπαιδευτικούς που έχουν ανάγκη ειδικής θεραπείας, μετά την εξάντληση της αναρρωτικής άδειας με αποδοχές, χορηγείται κανονική άδεια κυοφορίας με αποδοχές και μέχρι την έναρξη της άδειας κύησης, μετά από βεβαίωση θεράποντος ιατρού και Δ/ντή αντίστοιχης κλινικής δημοσίου νοσηλευτικού ιδρύματος.

Ο γονέας εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει τις διευκολύνσεις τις παρ.2 του αρθρ.53 του Υ.Κ για την ανατροφή του παιδιού του, δηλαδή την άδεια εννέα (9) μηνών με αποδοχές, μέχρι αυτό να συμπληρώσει το τέταρτο έτος τις ηλικίας του.

Την άδεια αυτή δικαιούται και ο γονέας εκπ/κός, ο οποίος έχει υιοθετήσει τέκνο (αρ. 582/2004 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους). Και η εννεάμηνη άδεια ανατροφής χορηγείται μόνο στους μόνιμους εκπαιδευτικούς σε συνεχές χρονικό διάστημα ενώ για στις μητέρες προσωρινές αναπληρώτριες εκπαιδευτικούς χορηγείται μειωμένο ωράριο . Η μείωση ισχύει από την ημέρα γέννησης του τέκνου και εφόσον αυτό βρίσκεται σε ζωή και δεν είναι μεγαλύτερη των δύο ωρών εβδομαδιαίως για τα δύο πρώτα ημερολογιακά έτη. (116333/Δ2/22-10-2003, εγκύκλιος του ΥΠΕΠΘ).

1.2. Η κατάσταση σήμερα

Τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται το φαινόμενο στην ελληνική εκπαίδευση, λόγω του αυξημένου αριθμού αποχωρήσεων των εκπαιδευτικών και παράλληλα της μη πρόσληψης μονίμων εκπαιδευτικών, να υπάρχουν αναπληρωτές εκπαιδευτικοί που εργάζονται με αυτό το καθεστώς για πολλά χρόνια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα στην ουσία να μεταβάλλεται το νόημα και το περιεχόμενο του θεσμού, αφού αυτοί οι άνθρωποι εργάζονται με συμβάσεις αορίστου χρόνου αντί για ορισμένου (Παπαδήμας κ.ά., 2016).

Ένα βασικό στοιχείο αυτής της νέας κατάστασης είναι ότι οι εργασιακές σχέσεις των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών παραμένουν ρευστές ενώ παράλληλα το Υπουργείο Παιδείας κάνει συνεχόμενες αλλαγές στο θεσμό, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εφαρμοστεί μία ενιαία εκπαιδευτική πολιτική και σε πολλές περιπτώσεις να εξαρτάται από την εκάστοτε ηγεσία του υπουργείου. Τέτοιου είδους αλλαγές έχουν γίνει στα κριτήρια πρόσληψης των αναπληρωτών εκπαιδευτικών που αλλάζουν συνεχόμενα. Υπάρχουν επίσης συνεχόμενες ρυθμίσεις που δεν είναι ολοκληρωμένες με αποτέλεσμα να έχουν δημιουργηθεί διαφορετικές ομάδες αναπληρωτών, αφού πλέον υπάρχουν αναπληρωτές εκπαιδευτικοί με μεγάλη προϋπηρεσία και αναπληρωτές που στην ουσία είναι νεοδιοριζόμενοι, αναπληρωτές που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμούς του Α.Σ.Ε.Π. αλλά δεν έχουν διοριστεί, αναπληρωτές που είναι κάτοχοι μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων·

δηλαδή διαφορετικές ομάδες, γεγονός που σημαίνει παράλληλα διαφορετικά κίνητρα (Ανθόπουλος, 2016).

Οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί έρχονται αντιμέτωποι και με μία σωρεία προβλημάτων που επηρεάζουν το έργο τους. Πολλοί από αυτούς καλούνται να στελεχώσουν σχολεία που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές και να βρεθούν μακριά από τις οικογένειές τους χωρίς προηγούμενη ενημέρωση. Όπως λένε οι μαρτυρίες τους το να εργάζεται σε τέτοιες περιοχές, όπως για παράδειγμα τα ακριτικά νησιά, δεν είναι εύκολο γιατί πρώτα απ' όλα έρχεσαι αντιμέτωπος με διαφορετικές συνθήκες και δεδομένα από αυτά που γνωρίζεις. Είναι δύσκολο να έρθουν συχνά σε επαφή με τις οικογένειες τους λόγω της απομόνωσης και της έλλειψης συγκοινωνιών καθώς επίσης υπάρχει πάντα ο φόβος της ύπαρξης κινδύνων σε περίπτωση που αρρωστήσουν, κ.λπ (Σαλτού & Χαραλαμπίκης, 2015).

Από τις ελλείψεις που υπάρχουν και από τις θέσεις που καλούνται να καλύψουν φαίνεται ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί είναι στην ουσία αυτοί που στηρίζουν το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Ενώ ο αριθμός των αναπληρωτών εκπαιδευτικών στα ελληνικά σχολεία είναι μεγάλος είναι αισθητή η έλλειψη προγραμματισμού στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής. Οι διορισμοί των αναπληρωτών καθυστερούν σε τέτοιο βαθμό που πολλοί από αυτούς αποστέλλονται στις σχολικές μονάδες ενώ ήδη έχει αρχίσει το σχολικό έτος με τη δημιουργία σημαντικών προβλημάτων στη λειτουργία τους. Την ίδια στιγμή, οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί, οι οποίοι βλέπουν την προοπτική της νομιμοποίησης τους να απομακρύνεται όλο και περισσότερο αφού δεν έχει ληφθεί ακόμα καμία νομοθετική ρύθμιση γι' αυτό, αντιμετωπίζουν μία ιδιαίτερα δυσάρεστη κατάσταση. Τελευταία στιγμή καλούνται να καλύψουν κενές θέσεις σε όλη την Ελλάδα για οχτώ μήνες χωρίς εργασιακά δικαιώματα ενώ μετά θα πρέπει τους θερινούς μήνες να περιοριστούν στο ταμείο ανεργίας. Η πρόσληψη της τελευταίας στιγμής καθιστά αδύνατο κάθε οικογενειακό προγραμματισμό για τις οικογένειές τους και η κατάσταση γίνεται ακόμα δυσκολότερη στην περίπτωση που και οι δύο είναι εκπαιδευτικοί και ενδέχεται να υπηρετήσουν σε διαφορετικά μέρη της Ελλάδος, κάτι που σημαίνει περισσότερες δυσκολίες και έξοδα (Μετρίδου, 2015).

1.3. Οικονομική κρίση και η επίδρασή της στο θεσμό των αναπληρωτών

Αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα ήταν η επιβολή μέτρων, ευρέως γνωστά ως μνημόνια, τα οποία είχαν αντίκτυπο σε όλους τους τομείς ανεξαιρέτως και κατά συνέπεια, και στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση αποτέλεσε ένα από τους τομείς του δημοσίου που δέχτηκε σημαντική μείωση των δαπανών της και υπεβλήθη σε δραστικές αλλαγές, κάτι που επηρέασε σημαντικά τους εκπαιδευτικούς γενικότερα.

Η εκπαίδευση αποτελεί έναν από τους τομείς που οι κρατικές δαπάνες μειώνονται συνεχώς και ένα μεγάλο τμήμα αυτών αφορά και την μισθοδοσία των ίδιων των εκπαιδευτικών. Από τον τακτικό προϋπολογισμό του 2017 διαφαίνεται ότι η μισθοδοσία για το σύνολο των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μειώνεται σημαντικά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η μισθοδοσία των μονίμων εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που μειώνεται περίπου 145 εκατομμύρια ευρώ συγκριτικά με αυτή του 2016 ενώ προβλέπονται τρία εκατομμύρια ευρώ για την μισθοδοσία αναπληρωτών καθηγητών, κάτι που σημαίνει περισσότερες προσλήψεις σε αυτό το τομέα (Κάτσικας, 2016).

Από τα παραπάνω διαφαίνεται ότι τουλάχιστον για το 2017 δεν θα υπάρξουν προσλήψεις μονίμων εκπαιδευτικών και οι κενές θέσεις θα καλυφθούν με την πρόσληψη αναπληρωτών, παρά τις αντίθετες πολιτικές υποσχέσεις που υπήρχαν, την ίδια στιγμή που ένα μεγάλο τμήμα του εκπαιδευτικού προσωπικού φεύγει κάθε χρόνο από την εκπαίδευση (Κάτσικας, 2016).

Την ίδια στιγμή, οι εκπαιδευτικοί δέχονται όλο και μεγαλύτερες περικοπές στο μισθό τους που και στο παρελθόν δεν ήταν υψηλός. Κάποιες από τις περικοπές φτάνουν το ύψος του 45% καθιστώντας το μισθό των Ελλήνων εκπαιδευτικών (μικτές ετήσιες αποδοχές) πολύ χαμηλότερο από αυτόν των συναδέλφων τους σε άλλες χώρες της Ευρώπης με εξαίρεση τις χώρες Εσθονία, Σλοβακία, Λεττονία και Λιθουανία.

Οι περικοπές αυτές έχουν ξεκινήσει από το 2011 με το νόμο 4024 που αφορά το ενιαίο μισθολόγιο και καθόριζε ως βασικό μισθό για έναν εκπαιδευτικό που

διορίζεται για πρώτη φορά τα 640 ευρώ. Το μισθολόγιο δε των εκπαιδευτικών αναμένεται να μειωθεί ακόμα περισσότερο με την εφαρμογή του τρίτου μνημονίου που πρέπει να εφαρμοστεί μέχρι τον Ιούνιο του 2018 το οποίο προβλέπει ότι οι μισθοί θα μειωθούν και θα καθοριστεί νέο μισθολόγιο ως ποσοστό του ΑΕΠ (Κάτσικας, 2016).

Η ελληνική κυβέρνηση έχει δεσμευτεί επίσης ότι η μισθολογική αυτή μείωση θα συνεχιστεί μέχρι και το 2019. Παράλληλα, το γεγονός ότι συνδέεται με το ποσοστό του ΑΕΠ και δεδομένη τη συνέχιση της οικονομικής ύφεσης, αναμένεται οι μισθοί των εκπαιδευτικών να δεχτούν ακόμα μεγαλύτερες περικοπές (Κάτσικας, 2016).

Εκτός όμως την περικοπή των μισθών τους, οι εκπαιδευτικοί είναι αντιμέτωποι και με την έλλειψη προσωπικού ενώ την ίδια στιγμή αναμένεται να καλύψουν περισσότερες ανάγκες. Ο φόβος των αλλαγών στην ασφάλιση αλλά και τις περαιτέρω μισθολογικές περικοπές έχει οδηγήσει πολλούς δημοσίους υπαλλήλους, μεταξύ αυτών και των εκπαιδευτικών, σε συνταξιοδότηση.

Ειδικότερα, από το 2013 μέχρι και το 2016 έχουν αποχωρήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση περισσότεροι από 8.500 εκπαιδευτικοί ενώ το τελευταίο τρίμηνο αποχώρησαν από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση 1.085 εκπαιδευτικοί. Σύμφωνα με τις συνδικαλιστικές ενώσεις των εκπαιδευτικών, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης αποχώρησαν από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση 15.000 καθηγητές ενώ από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση 13.500 δάσκαλοι και νηπιαγωγοί (Σαλούρου, 2016).

Αυτό έχει οδηγήσει στην ουσία τις σχολικές τάξεις να έχουν «αδειάσει» από μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό ενώ την ίδια στιγμή να μην γίνονται προσλήψεις. Τα κενά που δημιουργούνται γίνεται απόπειρα να καλυφθούν με την πρόσληψη αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών, που και αυτών ο αριθμός μειώνεται, οι οποίοι όμως δεν έχουν τα εργασιακά δικαιώματα των μονίμων εκπαιδευτικών και μπορούν να απολυθούν αν για παράδειγμα ασθενήσουν και η αναρρωτική τους άδεια υπερβαίνει τις 15 ημέρες. Την ίδια στιγμή καλούνται κάθε χρόνο να αλλάξουν σχολικές μονάδες, κάτι που καθιστά ακόμα μεγαλύτερη την επιβάρυνσή τους και οικονομικά (ΚΚΕ, 2016).

Παρά το γεγονός ότι ακόμα και με την πρόσληψη των αναπληρωτών, υπάρχουν σημαντικά κενά στα σχολεία, ζητείται από τους εκπαιδευτικούς να αναλάβουν περισσότερες υποχρεώσεις. Λόγω της οικονομικής κρίσης, οι μικρότερες σχολικές μονάδες είτε θα συγχωνευθούν, είτε θα καταργηθούν και κάθε δημοτικό σχολείο θα πρέπει να έχει το λιγότερο 75 μαθητές, κάθε γυμνάσιο το λιγότερο 150 μαθητές και κάθε λύκειο 250 μαθητές. Αυτό σημαίνει ότι οι μαθητές θα φτάσουν τους 30 σε κάθε τάξη και ότι οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αυξήσουν και άλλο τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους (Κάτσικας, 2016).

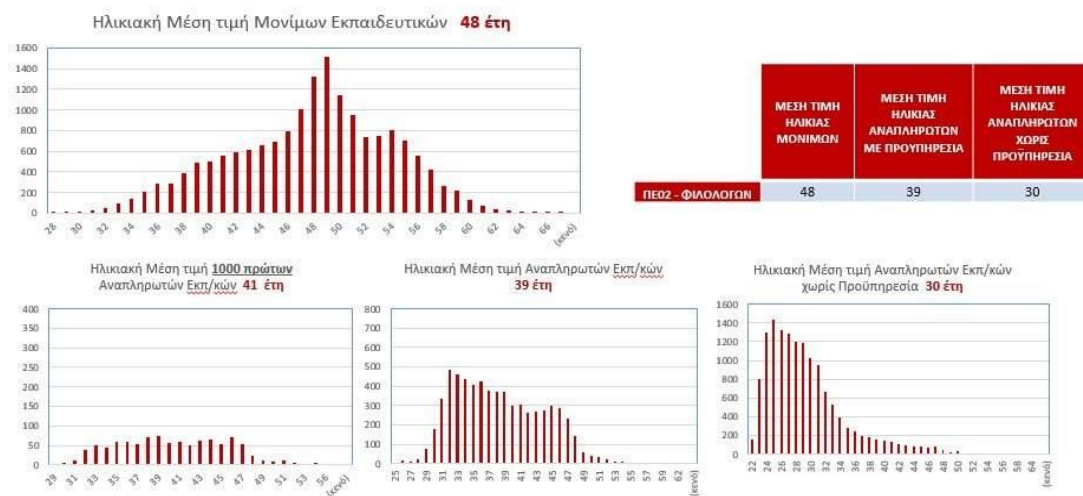
Είναι σαφές ότι μία τέτοια εξέλιξη θα δυσκολέψει ακόμα περισσότερο τις συνθήκες εργασίας τους και την απόδοσή τους που έχει ήδη πληγεί από τις προσωπικές επιπτώσεις που έχει σε αυτούς η οικονομική κρίση. Σύμφωνα με την έρευνα των Τσουνή & Παπάζη (2014), τόσο οι αναπληρωτές όσο και οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης αντιμετωπίζουν πλέον έντονα βιοποριστικά προβλήματα που επηρεάζει και την επαγγελματική τους απόδοση. Η πλειοψηφία αυτών έχει περικόψει κάθε δαπάνη για την προσωπική τους ψυχαγωγία και τις κοινωνικές τους υποχρεώσεις αλλά και στις βασικές τους ανάγκες λόγω των περικοπών των μισθών τους. Αυτό τους κάνει να νιώθουν ανασφάλεια και αβεβαιότητα για το μέλλον τους και δεν έχουν κίνητρα για να προσπαθήσουν περισσότερο.

Η οικονομική κρίση όμως έχει καταδείξει και ένα άλλο σημαντικό χαρακτηριστικό. Λόγω των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο θεσμός θα ήταν εύλογο να επιλέγεται κυρίως από τους νέους εκπαιδευτικούς προκειμένου να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία και γιατί συνήθως οι οικογενειακές τους υποχρεώσεις είναι λιγότερες. Εντούτοις, η πραγματικότητα είναι διαφορετική, κάτι που καταδεικνύει ότι όλο και μεγαλύτερης ηλικίας εκπαιδευτικοί επιλέγουν τη λύση του αναπληρωτή ως απόρροια της ανεργίας που υφίσταται ο κλάδος. Ειδικότερα, το σχολικό έτος 2014-2015 προσλήφθηκαν συνολικά 5164 αναπληρωτές εκπαιδευτικοί. Το σχολικό έτος 2015-2016 προσλήφθηκαν 6162 εκπαιδευτικοί ενώ το 2016-2017, 4322 εκπαιδευτικοί. Στους μόνιμους εκπαιδευτικούς η μέση τιμή της ηλικίας τους φτάνει τα 49 έτη. Η αντίστοιχη μέση τιμή υπολογίζοντας μόνιμους και αναπληρωτές εκπαιδευτικούς μαζί φτάνει τα 48 έτη. Τα στατιστικά στοιχεία που

υπάρχουν, όπως διαφαίνεται και στις παρακάτω εικόνες για τις ειδικότητες των φιλολόγων, μαθηματικών, φυσικών, χημικών, βιολόγων και γεωλόγων καταδεικνύουν ότι ο μέσος όρος ηλικίας των αναπληρωτών ξεπερνά τα 40 έτη:

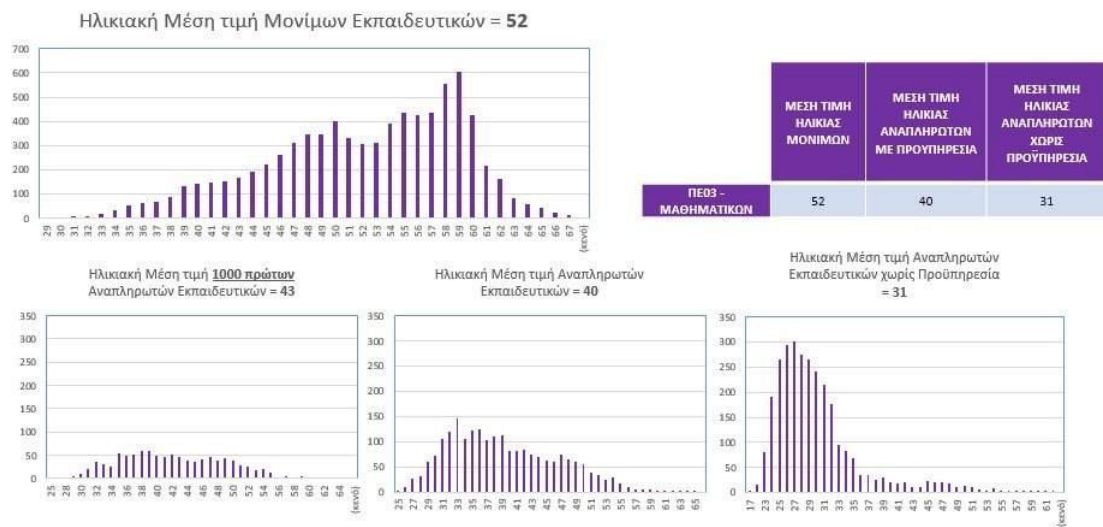
(<http://www.alfavita.gr/arhron/ekpaideysi/40hronon-kai-pano-oi-anaplirotes-ekpaideytikoi-statistika#ixzz4uQmoggSMX>):

ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ

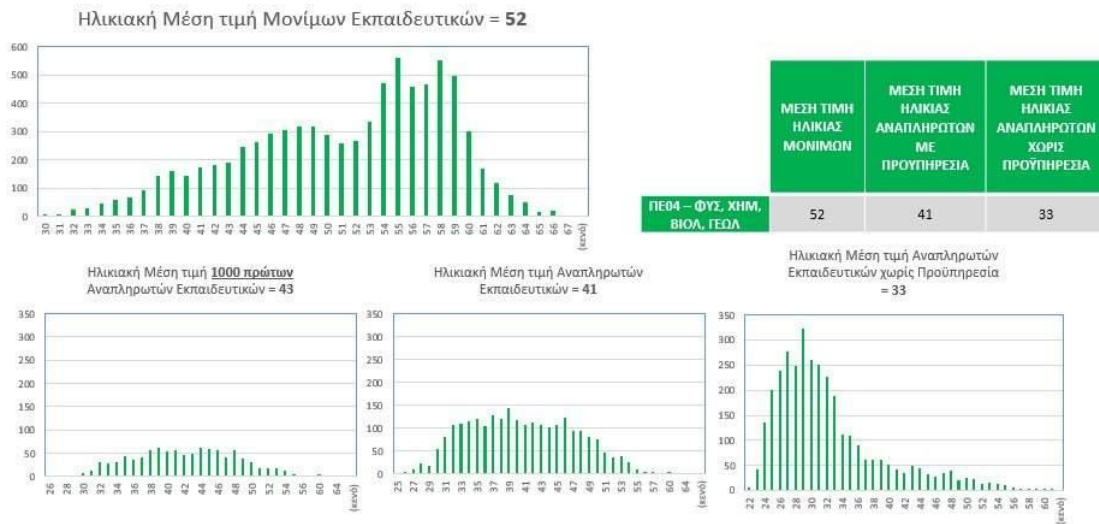
Εικόνα 1. Ηλικιακή μέση τιμή φιλολόγων αναπληρωτών και μόνιμων.

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ

Εικόνα 2. Ηλικιακή μέση τιμή μαθηματικών αναπληρωτών και μόνιμων.

ΦΥΣΙΚΩΝ, ΧΗΜΙΚΩΝ, ΒΙΟΛΟΓΩΝ, ΓΕΩΛΟΓΩΝ

Εικόνα 3. Ηλικιακή μέση τιμή φυσικών, χημικών, βιολόγων & γεωλόγων αναπληρωτών και μόνιμων.

Τον Μάρτιο του 2016 το Υπουργείο Παιδείας έδωσε στη δημοσιότητα στοιχεία για τον συνολικό αριθμό των εκπαιδευτικών, κάθε μορφής απασχόλησης που φοιτούσαν στην ελληνική εκπαίδευση. Όπως διαφαίνεται και από τον πίνακα που ακολουθεί, οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί αποτελούν συνολικά περίπου το 14% του εκπαιδευτικού προσωπικού της Ελλάδος:

Πίνακας 1. Εκπαιδευτικό προσωπικό 2016

(<https://www.minedu.gov.gr/ekpaideutikoi-m/monimoi-m/statistika-mon/19598-13-04-16-arithmitika-stoixeia-gia-to-ekpaideftiko-prosopiko-se-dimosia-kai-idiotiki-ekpaidefsi-2>)

Σχέση εργασίας	Σύνολο
Αναπληρωτής	9.276
Αναπληρωτής ειδικής	1.626
Αναπληρωτής ειδικής μειωμένο	18
Αναπληρωτής ειδικής μειωμένο ΕΣΠΑ	51
Αναπληρωτής ειδικής ΕΣΠΑ	6.730
Αναπληρωτής ΕΣΠΑ	3.900
Αναπληρωτής μειωμένο ΕΣΠΑ	1
Αναπληρωτής μειωμένου	459
Ωρομίσθιοι	206
Μόνιμοι	135.728
Ιδιωτικού δικαίου αορίστου	76
Ιδιωτικού ορισμένου	1

Μετακλητός	9
Σύνολο	158.081

Αξιοσημείωτο όμως είναι ότι για το σχολικό έτος 2016-2017 για την κάλυψη λιγότερων από 5000 θέσεις αναπληρωτών εκπαιδευτικών έκαναν αίτηση σχεδόν 100.000 εκπαιδευτικοί με κάποιες ειδικότητες όπως διαφαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες να παρουσιάζουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά. Αυτό το εύρημα επιβεβαιώνει την πεποίθηση περί ανεργίας στον κλάδο των εκπαιδευτικών που τους οδηγεί να στραφούν στη λύση του αναπληρωτή:

Πίνακας 2. Αιτήσεις αναπληρωτών ανά κλάδο

(<https://edu.klimaka.gr/ekpaideytikoi/anaplirotes-orumisthioi/153-statistika-aithseis-anaplhwrtes.html>)

ΛΕΚΤΙΚΟ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ
ΘΕΟΛΟΓΟΙ	2.555
ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ	21.942
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΙ	5.621
ΦΥΣΙΚΟΙ	3.126
ΧΗΜΙΚΟΙ	1.367
ΒΙΟΛΟΓΟΙ	1.150
ΓΕΩΛΟΓΟΙ	601
ΓΑΛΛΙΚΗΣ	1.708
ΑΓΓΛΙΚΗΣ	3.807
ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ	1.301

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ	1.461
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ	1.908
ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΟΙ	896
ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ	4.983
ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ, ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ	422
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ, ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΝΑΥΠΗΓΟΙ	189
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ	228
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ, ΦΥΣ. ΡΑΔΙΟΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ	87
ΧΗΜΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ, ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΛΟΓΟΙ	101
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΙ	102
ΝΟΜΙΚΗΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	715
ΙΑΤΡΟΙ, ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ, ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ, ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ	128
ΓΕΩΠΟΝΟΙ, ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	820

ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	215
ΜΟΥΣΙΚΗΣ	1.187
ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ-ΤΟΠΟΓΡΑΦΟΙ ΑΣΕΤΕΜ-ΤΕΙ-ΚΑΤΕΕ	626
ΜΗΧ/ΛΟΓΟΙ-ΝΑΥΠ.ΕΜΠ.Ν. ΑΣΕΤΕΜ-ΤΕΙ-ΚΑΤΕΕ	589
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ ΑΣΕΤΕΜ- ΤΕΙ-ΚΑΤΕΕ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ	523
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΙ ΑΣΕΤΕΜ-ΤΕΙ- ΚΑΤΕΕ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	253
ΤΕΧΝΙΚΟΙ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ	9
ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	43
ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ - ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗΣ - ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗΣ - ΣΥΝΤΗΡΗΤΕΣ ΕΡΓ. ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧ. ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ	195
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ - ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ (MARKETING)	996

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ	178
ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	86
ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΚΗΣ	10
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	136
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ - ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ - ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΥΓΕΙΑΣ	447
ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ - ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ - ΙΧΘΥΟΚΟΜΙΑΣ - ΑΛΙΕΙΑΣ - ΓΕΩΡΓ.ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΣΕΩΝ - ΔΑΣΟΠΟΝΙΑΣ - ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΕΩΡΓ. ΕΚΜΕΤΑΛ - ΘΕΡΜΟΚΗΠ. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘ/ΜΙΑΣ	629
ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΤΕΙ	106
ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	27
ΡΑΔΙΟΛΟΓΙΑΣ- ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ	3
ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΛΟΓΟΙ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΟΡΥΧΕΙΩΝ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΟΙ ΓΕΩΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ	36

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
ΝΑΥΤ.ΜΑΘ.(ΠΛΟΙΑΡΧΟΙ)	75
ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠ.- ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠ.	167
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ	16
ΜΗΧΑΝ. ΕΜΠΟΡ. ΝΑΥΤΙΚΟΥ	17
ΜΗΧΑΝΟΣΥΝΘ. ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	3
ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΙ	209
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ- ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ- ΟΙΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝ. ΠΟΤΩΝ	247
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	16
ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ	2
ΔΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	84
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΞΥΛΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΠΛΟΥ	9
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΑΕΙ-ΤΕΙ	3.971
ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	1.171
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (ΜΙΘΕ)	93

ΙΤΑΛΙΚΗΣ	329
ΙΣΠΑΝΙΚΗΣ	129
ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΙ	11.123
ΔΑΣΚΑΛΟΙ	13.450
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	225

Κεφάλαιο 2. Συγκριτική μελέτη. Ο θεσμός του αναπληρωτή εκπαιδευτικού παγκοσμίως

Ο θεσμός του αναπληρωτή εκπαιδευτικού δεν είναι ελληνικό φαινόμενο, αφού εντοπίζεται σε διαφορετικά μέρη του κόσμου αλλά με διαφοροποιήσεις τόσο στις αιτίες γέννησής του όσο στην εφαρμογή τους. Για παράδειγμα, στην Ταϊβάν, οι κοινωνικές μεταβολές που υφίστανται εκεί και η τάση να μετέχουν ολοένα και λιγότερα παιδιά στην εκπαίδευση λόγω της σχολικής διαρροής, έχει οδηγήσει σε μείωση της ζήτησης εκπαιδευτικών. Για το λόγο αυτό, προκειμένου να αποφευχθεί ο υπερβολικός αριθμός εκπαιδευτικών μειώνοντας παράλληλα τον αριθμό των τάξεων, τα περισσότερα σχολεία έχουν επιλέξει να προσλάβουν αναπληρωτές εκπαιδευτικούς (Hsiao et al., 2009). Επίσης, στην Ταϊβάν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία διαφόρων μαθημάτων όπως η αγγλική γλώσσα την οποία όμως πολλοί από αυτούς διδάσκουν χωρίς να έχουν κάποιο πτυχίο (Chen, 2013). Θα πρέπει, βέβαια, να σημειωθεί ότι η πληθώρα των εκπαιδευτικών καλύπτει γενικότερα την υπάρχουσα ζήτηση (Hsiao-Jung, 2013).

Στην Αγγλία, από την άλλη, το 1988, η συντηρητική κυβέρνηση με επικεφαλής την πρωθυπουργό Margaret Thatcher, εισήγαγε νομοθεσία στην Αγγλία και την Ουαλία η οποία και έφερε τις αγορές στην εκπαίδευση. Μια από τις συνεπαγόμενες επιπτώσεις ήταν η δημιουργία αγοράς για την πρόσληψη εκπαιδευτικών. Καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 και του 1990 το χάσμα μεταξύ της ζήτησης για δασκάλους και της προσφοράς των εκπαιδευτικών αυξήθηκε. Αυτό μπορεί να αποδοθεί σε πλήθος παραγόντων, μερικοί από τους οποίους είναι ο ηλικιωμένος πληθυσμός εκπαιδευτικών, η αντίδραση στις πολιτικές κινήσεις προς μία πιο διαχειριστική κουλτούρα μέσα σχολεία, κ.ά. (Cornwall, 2004). Ως απάντηση σε αυτούς τους παράγοντες και στην περαιτέρω αύξηση της ζήτησης για την κάλυψη των αναγκών, υιοθετήθηκε ο θεσμός των αναπληρωτών εκπαιδευτικών, ο οποίος έχει εξελιχθεί σε μία επικερδή αγορά. Από τους εκπαιδευτικούς αυτούς απαιτείται να διαθέτουν πτυχίο ή δίπλωμα διδασκαλίας. Για την παροχή αυτών των εκπαιδευτικών υπάρχουν ιδιωτικά γραφεία προσλήψεων (που αντιπροσωπεύουν περίπου το 70% της αγοράς) με εκπαιδευτικούς που προέρχονται από μια ποικιλία

χωρών, ιδιαίτερα χωρών της Κοινοπολιτείας, όπως την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία, τον Καναδά και τη Νότια Αφρική (Cornwall, 2004).

Και στις ΗΠΑ όμως είναι έντονη η ύπαρξη των αναπληρωτών εκπαιδευτικών. Εκτιμάται ότι σε μια σχολική ημέρα, το 8-13% των μαθητών της Αμερικής διδάσκονται από αναπληρωτές. Το αξιοσημείωτο όμως στην περίπτωση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών των ΗΠΑ είναι ότι πολλοί από αυτούς δεν χρειάζεται να έχουν πτυχίο αφού οι απαιτήσεις πολλών σχολείων περιορίζονται απλώς στην κατοχή 30 ωρών κατάρτισης εκ μέρους τους. Ειδικότερα, σε 21 πολιτείες των ΗΠΑ απαιτείται από τους αναπληρωτές απλώς να έχουν απολυτήριο γυμνασίου. Σε όλες τις ΗΠΑ, λιγότεροι από το 10% των αναπληρωτών εκπαιδευτικών μετέχουν στην κατάρτιση που θα τους προσδώσει εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές δεξιότητες. Είναι σαφές ότι η έλλειψη δεξιοτήτων και κατάλληλης εκπαίδευσης δημιουργεί σημαντικά ερωτήματα για την ποιότητα της εκπαίδευσης που παρέχεται από τους αναπληρωτές (True et al., 2011).

Παρά το γεγονός ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί στις ΗΠΑ αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα και δεν έχουν καλές οικονομικές απολαβές είναι μία επαγγελματική επιλογή που κάνουν αρκετοί άνθρωποι λόγω των πλεονεκτημάτων που τους προσφέρει· αυτά είναι η απόκτηση εμπειρίας, η σύγκριση και η αντιπαραβολή διαφορετικών σχολείων, η δικτύωση, η πληροφόρηση για τις κενές θέσεις εργασίας που υπάρχουν και για τις σχολικές και περιφερειακές πολιτικές και τέλος το ευέλικτο χρονοδιάγραμμα εργασίας λόγω των λιγότερων ωρών. Η έρευνα όμως στις ΗΠΑ έχει καταδείξει ότι οι περισσότεροι εκ των αναπληρωτών εκπαιδευτικών δεν παραμένουν στο επάγγελμα περισσότερο από ένα χρόνο και ελάχιστοι σταδιοδρομούν σε αυτό (Abdal-Haq, 1997). Τέλος, στις ΗΠΑ οι πρακτικές πρόσληψης των αναπληρωτών εκπαιδευτικών είναι κυρίως παθητικές αφού βασίζονται κυρίως στις αιτήσεις που οι ίδιοι κάνουν. Περίπου το 80% των σχολικών μονάδων επιλέγει αναπληρωτές εκπαιδευτικούς βάσει αυτής της μεθόδου ενώ ένα 50-60% προσλαμβάνει αναπληρωτές εκπαιδευτικούς που έχουν μάθει για τις ανάγκες τους «στόμα με στόμα» (Cardon, 2001).

Επίσης, στον Καναδά οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί διαδραματίζουν ένα κεντρικό ρόλο στο να διατηρηθεί η συνοχή και η αδιάσπαστη συνέχεια στην

εκπαίδευση. Μολονότι η δουλειά τους περνά ως επί το πλείστον απαρατήρητη, τα σχολεία δεν θα μπορούσαν να λειτουργήσουν χωρίς τη μεγάλη συνεισφορά τους. Ο βασικός σκοπός ενός αναπληρωτή είναι να διασφαλίσει τη γνωστική συνέχεια εν τη απουσία του μόνιμου καθηγητή της τάξης. (Duggleby et Badali, 2007). Ο Varlas (2001) διαπίστωσε ότι οι σπουδαστές περνούν 5-10% του σχολικού έτους με έναν αναπληρωτή. Συνεπώς, κατά τη συνολική διάρκεια 12 ή 13 σχολικών ετών, οι μαθητές περνούν ένα σημαντικό μεγάλο χρονικό διάστημα με κάποιον καθηγητή εκτός από τον πλήρους απασχόλησης.

Στην Ινδία από την άλλη, υπάρχει έλλειψη αναπληρωτών εκπαιδευτικών με αποτέλεσμα να μην υπάρχει κάλυψη της απουσίας των μόνιμων εκπαιδευτικών. Όταν ένας εκπαιδευτικός απουσιάζει, η τάξη (50-100 μαθητές) συγχωνεύεται με άλλη τάξη ή απασχολείται μόνη της. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να έχουν περιστασιακή άδεια 14 ημέρες το χρόνο, δηλαδή το 6,5% του σχολικού έτους. Επιπλέον, επιτρέπεται η αμειβόμενη άδεια μητρότητας διάρκειας τριών μηνών, καθώς και οι 18 μήνες αναρρωτικής άδειας κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας ενός εκπαιδευτικού· άδεια την οποία οι καθηγητές συνήθως λαμβάνουν προς το τέλος της σταδιοδρομίας τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί να απουσιάζουν κατά μέσο όρο 34 ημέρες το χρόνο, ή το 16% της συνολικής διάρκειας της σχολικής φοίτησης (Duraisami et al., 1997) και κατά συνέπεια οι ανάγκες κάλυψης των κενών να είναι αυξημένες.

Σπάνιοι όμως είναι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί και στη Ζάμπια. Σε χώρες όπως αυτή που δεν υπάρχουν πόροι για τη διάθεση τους στην εκπαίδευση, το κόστος των αναπληρωτών δεν μπορεί να καλυφθεί και θεωρείται προτιμότερο να αναβάλλεται κάποια τάξη παρά να προσλαμβάνεται ένας αναπληρωτής στην περίπτωση που απουσιάζει το μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό (Herburn, 2002).

Και στην Τουρκία εντοπίζεται ο θεσμός των αναπληρωτών εκπαιδευτικών. Από την έρευνα του Bayram (2010) καταδείχθηκε ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί έχουν πολλά προβλήματα που προκαλούνται από τους τύπους απασχόλησής τους, διότι πρώτα απ' όλα δεν έχουν καμία εγγύηση για την εργασία τους και τα εργασιακά δικαιώματά τους είναι λιγότερα από αυτά των υπόλοιπων εκπαιδευτικών. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι οι τύποι απασχόλησης επηρεάζουν τις

θέσεις εργασίας των αναπληρωτών εκπαιδευτικών. Τέλος, οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί διαμαρτύρονται έντονα για τους πενιχρούς μισθούς.

Στην Σκωτία οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί αποτελούν ουσιαστικό μέρος του σχολικού συστήματος. Παρόλο που τα αριθμητικά στοιχεία δεν τηρούνται συστηματικά, εκτιμάται ότι το 2-3% των μαθημάτων γίνεται από αναπληρωτές εκπαιδευτικούς. Τα σχολεία όμως στην Σκωτία ανησυχούν για την ποιότητα και τη διαθεσιμότητα των αναπληρωτών εκπαιδευτικών και διαθέτουν μηχανισμούς ανεπίσημου ελέγχου της παρεχόμενης υπηρεσίας. Οι ελεγκτικοί αυτοί μηχανισμοί συνδέονται άρρηκτα με την επαναχρησιμοποίηση των επιτυχημένων και την απόρριψη των λιγότερο επιτυχημένων εκπαιδευτικών, μέσα σε ένα γενικότερο πλαίσιο λογοδοσίας και εμπορευματοποίησης της παρεχόμενης γνώσης. Επιπλέον, οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί δεν εμπíπτουν σε καμία διάταξη για κατάρτιση ή υποστήριξη των εκπαιδευτικών (Spratt, 1999).

Στην Κίνα από την άλλη, η γενικότερη έλλειψη εκπαιδευτικών που υπάρχει μειώνει τις απαιτήσεις της ποιότητας των εκπαιδευτικών στις φτωχές και απομακρυσμένες περιοχές. Σε περιοχές της αγροτικής Κίνας, όπου οι πιστοποιημένοι εκπαιδευτικοί είναι δύσκολο να προσληφθούν και να διατηρηθούν, προσλαμβάνονται κυρίως αναπληρωτές εκπαιδευτικοί, οι οποίοι γενικά έχουν χαμηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης και ελάχιστη ή καθόλου τυπική κατάρτιση εκπαιδευτικών (Sargent & Hannum, 2005).

Από τα παραπάνω διαφαίνονται σημαντικές διαφορές με την περίπτωση της Ελλάδας ειδικότερα στο θέμα της κατάρτισης. Δηλαδή, σε χώρες που οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί καλύπτουν μεγάλο ποσοστό του εκπαιδευτικού έργου όπως οι ΗΠΑ, αντίθετα από τους εκπαιδευτικούς στην Ελλάδα, δεν έχουν καμία επιστημονική κατάρτιση ή εξειδίκευση και τα προσόντα τους περιορίζονται σε ένα τυπικό απολυτήριο γυμνασίου και μία ολιγόωρη κατάρτιση. Το ίδιο ισχύει και στη Σκωτία. Παράλληλα, στις λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες φαίνεται ότι η πρόσληψη αναπληρωτών είναι κάτι που εξαρτάται αποκλειστικά από τους διαθέσιμους πόρους και δεν υπηρετεί καθ' ολοκληρία τους σκοπούς της εκπαιδευτικής πολιτικής. Επιπλέον, σε χώρες όπως η Τουρκία που ο θεσμός του αναπληρωτή εκπαιδευτικού λειτουργεί με παρόμοιο τρόπο με αυτόν την Ελλάδα,

οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα με τους Έλληνες αναπληρωτές εκπαιδευτικούς.

Κεφάλαιο 3. Ερευνητική δραστηριότητα για το θεσμό του αναπληρωτή εκπαιδευτικού.

3.1. Παγκοσμίως

Η έρευνα για τους αναπληρωτές παγκοσμίως μετρά αρκετές δεκαετίες. Αυτό συμβαίνει λόγω της μεγάλης σημασίας που έχει αφού πολλά από τα ζητήματα και θέματα που εξετάζονταν σε παλαιότερες χρονολογικά έρευνες ισχύουν μέχρι και σήμερα. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η έρευνα των εμπειριών τους και των προσδοκιών των αναπληρωτών μέσα από μια καταγραφή των προγενέστερων ερευνών, την οποία επιχείρησε η έρευνα των Duggleby & Badali (2007). Σε αυτές συμπεριλαμβάνεται και η έρευνα του Baldwin που χρονολογείται το 1934 και το δείγμα της αποτελούσαν αναπληρωτές εκπαιδευτικοί στις ΗΠΑ. Στην έρευνα αυτή εντοπίστηκαν πολλαπλά κριτήρια για τη διαχείριση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών, καθώς επίσης και το ότι τα σχολικά συμβούλια τους αντιμετώπιζαν όχι ως εκπαιδευτικούς αλλά ως εμπορεύματα. Με τη διαχείριση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών ασχολήθηκε και μεγάλο μέρος της ερευνητικής δραστηριότητας τις δεκαετίες του '40, του '50 και του '60 (Duggleby & Badali, 2007).

Τη δεκαετία του '70 η έρευνα του Nelson (1972) εντόπισε ως βασικό πρόβλημα της λειτουργίας του θεσμού την ανάπτυξη ενός εκπαιδευτικού που από την μία έπρεπε να είναι καλά καταρτισμένος ενώ από την άλλη έπρεπε να διδάσκει σε διαφορετικά σχολεία κάθε ημέρα. Στην ίδια έρευνα αναδείχθηκε η ανησυχία που υπήρχε για την ποσότητα αλλά και την ποιότητα των αναπληρωτών εκπαιδευτικών που ήταν αναγκαίοι μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο για να καλύψουν τις ανάγκες που προέκυπταν από την αύξηση του μαθητικού πληθυσμού. Άλλη μία σημαντική έρευνας της δεκαετίας του '70 ήταν αυτή του Inghram το 1976 που εξετάζοντας συνολικά 24 σχολεία στην περιοχή της Καλιφόρνια εντόπισε ότι το προσωπικό εκπαιδευτικό είχε μεγαλύτερες προσδοκίες για τους αναπληρωτές

εκπαιδευτικούς απ' ότι για τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς (Duggleby & Badali, 2007).

Τη δεκαετία του 1980 ανιχνεύονται στην ερευνητική βιβλιογραφία αντικειμενικές ανησυχίες των εκπαιδευτικών σχετικά με το ρόλο τους. Μία από αυτές ήταν του Vanderlinde (1985) που ανέφερε ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί έχουν διάφορες ανησυχίες (π.χ. χαμηλή κατάσταση, αρνητική μεταχείριση από τους μαθητές και το προσωπικό, ανεπαρκή σχέδια διδασκαλίας που αφήνουν οι εκπαιδευτικοί, κ.ά.), που τους οδηγούν σε υψηλά επίπεδα δυσαρέσκειας. Δεδομένου του μεταβατικού χαρακτήρα της εργασίας τους και της έλλειψης εξουσίας που οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί έχουν σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς μόνιμης απασχόλησης, δεν αποτελεί έκπληξη ότι οι ανησυχίες τους δεν αντιμετωπίστηκαν με ουσιαστικό τρόπο (Duggleby & Badali, 2007).

Η σύγχρονη έρευνα εστιάζει σε πολλές διαστάσεις του έργου των αναπληρωτών εκπαιδευτικών στις ΗΠΑ αλλά κυρίως στα προβλήματα που οι ίδιοι αντιμετωπίζουν. Σύμφωνα με τον Vorell (2012), παρά τη σημαντική υπηρεσία που προσφέρουν οι αναπληρωτές και το γεγονός ότι πολλά σχολεία βασίζονται σε αυτούς, είναι κακοπληρωμένοι συγκριτικά με τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς αλλά αντιμετωπίζουν και πολλά προβλήματα στο έργο τους αφού δεν τους αποδίδεται η πρέπουσα σημασία. Η ίδια έρευνα εστιάζει στο άγχος που αντιμετωπίζουν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί, λόγω της συνεχόμενης αβεβαιότητας που βιώνουν αλλά και των απαιτήσεων που υπάρχουν από αυτούς τόσο από τους μαθητές όσο και από τους συναδέλφους τους. Αναφέρεται δε ότι δεν τους παρέχεται η ευκαιρία να επιδείξουν το εύρος των ικανοτήτων και δεν αντιμετωπίζονται ως ζωτικό μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας, κάτι που τους αγχώνει και τους δυσαρεστεί (Vorell, 2012).

Η έρευνα της Weems (2003) στη βιβλιογραφία που υπάρχει για τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς εντόπισε ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί δεν λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρυθμιστικής πολιτικής και στην κοινωνική επιστημονική έρευνα για τη διδασκαλία. Εντόπισε, επίσης, ότι υπάρχουν τρεις βασικές αναπαραστάσεις που απεικονίζουν τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς στο ευρύ κοινό μέσω διαφόρων μέσων. Οι αναπαραστάσεις αυτές

είναι ο αναπληρωτής εκπαιδευτικός ως ανίκανος ακαδημαϊκός εκπαιδευτικός, ως ένας «ξένος» και ως παιδαγωγός.

Στην έρευνα των Duggleby & Badali (2007), διερευνήθηκαν οι προσδοκίες υποστήριξης και εμπειρίας των αναπληρωτών εκπαιδευτικών σε ένα τμήμα αστικών σχολείων στο Saskatchewan, μιας από τις τρεις μεγάλες επαρχίες του Καναδά. Τα δεδομένα συγκεντρώθηκαν σε ημιδομημένες συνεντεύξεις με επτά αναπληρωτές καθηγητές. Σκοπός της μελέτης ήταν να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί διαμορφώνουν τις επαγγελματικές τους εμπειρίες και δομούσαν τους ρόλους τους σε σύνθετα θεσμικά πλαίσια. Τα ευρήματα δείχνουν ότι παρόλο που οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι ένα μέρος της δουλειάς τους είναι πολύ θετικό- για παράδειγμα αναφέρεται ότι εκτιμούν πολύ την ευελιξία, παρατηρούνται σημαντικές εντάσεις στην επαγγελματική τους ζωή. Συνολικά, τα αποτελέσματα δείχνουν μια σειρά θεμάτων, σημαντικότερα των οποίων είναι ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εκπαιδευτικού συστήματος και ότι οι επαγγελματικές ενώσεις εκπαιδευτικών, αν και θεωρητικά αναγνωρίζουν την επαγγελματική ιδιότητα των αναπληρωτών εκπαιδευτικών, ωστόσο δεν τους συμπεριλαμβάνουν σε επαγγελματικές δραστηριότητες.

Στην μελέτη του McHugh (1997), συνολικά, 259 αναπληρωτές εκπαιδευτικοί συμμετείχαν σε μια έρευνα για να αξιολογηθεί εάν απολαμβάνουν την ίδια επαγγελματική εκτίμηση και τους ίδιους μισθούς, οφέλη και επαγγελματικές ευκαιρίες ανάπτυξης όπως οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί. Τα ευρήματα έδειξαν ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί είναι επαγγελματίες, επειδή είναι πιστοποιημένοι εκπαιδευτικοί με βαθμούς εκπαίδευσης. Επίσης, οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί δεν συμφωνούν με άλλους εκπαιδευτικούς στην εκτίμησή τους σχετικά με την πραγματικότητα του ισοδύναμου επαγγελματικού καθεστώτος των αναπληρωτών εκπαιδευτικών σε θέματα επαγγελματικής εκτίμησης. Επιπλέον, οι διευθυντές και οι εκπαιδευτικοί δεν συμφωνούν ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί θα πρέπει να λαμβάνουν ισότιμους μισθούς, παροχές και ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης. Διαφάνηκε επίσης ότι πρέπει να επαναπροσδιοριστεί ο ορισμός της ισότιμης επαγγελματικής κατάστασης όσον αφορά τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς και οι

αναπληρωτές εκπαιδευτικοί πρέπει να κατανοήσουν τις επαγγελματικές τους ευθύνες ώστε να αποκτήσουν τον έλεγχο του δικού τους επαγγελματισμού.

Ο Dendwick (1993) επισημαίνει τέσσερις σημαντικές δυσκολίες που συνδέονται με τους αναπληρωτές: «η πειθαρχία και έλεγχος μέσα στην τάξη, έλλειψη ή απώλεια σχεδίων μαθήματος, άγνοια τοποθέτησης του σχολικού υλικού και του προσωπικού». Ο ρόλος τους είναι περαιτέρω περίπλοκος επειδή οι αναπληρωτές είναι συχνά περιθωριοποιημένοι υπάλληλοι (Damianos, 1998). Σύμφωνα με Clifton και Rambaran (1987), οι περιθωριοποιημένοι άνθρωποι είναι εκείνοι που δεν είναι «ενσωματωμένοι στην επίσημη δομή ενός οργάνου, και δεν μπορούν συνεπώς να συμβάλουν ουσιαδώς στο επιτυχές επίτευγμα των επιθυμητών στόχων του οργάνου». Οι Lave και Wenger (1991) υποστηρίζουν ότι η γνώση είναι κοινωνικά τοποθετημένη, και η γνώση για μια εργασία, ή πώς να κάνει κανείς μια εργασία, είναι εφικτή μόνο όταν υπάρχει κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ όλων των συμβαλλόμενων μερών. Για τους αναπληρωτές αυτό σημαίνει ότι πρέπει να υπάρξει ομαλή πρόσβαση σε διαφόρους επαγγελματικούς χώρους. Επειδή οι αναπληρωτές είναι σε μια τάξη για σύντομο χρόνο, αυτό είναι εξαιρετικά δύσκολο. Συνεπώς, δεν μπορούν να γίνουν πλήρως συμμετέχοντες στη ζωή και την εργασία του σχολείου.

Ο Damianos (1998) διαπίστωσε επίσης ότι δυσχεραίνεται η είσοδος των αναπληρωτών στις περισσότερες εκφάνσεις της σχολικής κουλτούρας, επειδή δεν συμπεριλαμβάνονται στις εκτός διδακτέας ύλης δραστηριότητες, όπως στις συνελεύσεις και γενικά σε όλα τα μικρά πράγματα που καθιστούν τη σχολική ζωή θαυμάσια. Οι αναπληρωτές αισθάνονται αποξενωμένοι όταν δεν μπορούν να είναι μέρος της σχολικής ζωής των μαθητών. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι το επάγγελμα του αναπληρωτή είναι μοναχικό γιατί έχει λίγα κοινά με τους μόνιμους και η επαφή μαζί τους δεν είναι συχνή.

Σε διαφορετικό κάθε φορά βαθμό, το μόνιμο διδακτικό προσωπικό σε ένα σχολείο καθορίζει την κουλτούρα και το κλίμα του σχολείου. Οι Fullan και Hargreaves (1996) ορίζουν τη σχολική κουλτούρα ως « πεποιθήσεις και προσδοκίες εμφανείς στον τρόπο που ένα σχολείο λειτουργεί, ιδιαίτερα αναφορικά με το πώς οι άνθρωποι σχετίζονται (ή αποτυγχάνουν να σχετίζονται) ο ένας με τον άλλον». Ο

Hargreaves (1995) διαπίστωσε ότι η αφοσίωση των δασκάλων, οι ταυτότητά τους και οι διδακτικές στρατηγικές τους, αυτό που αποκάλεσε τον «πολιτισμό του δασκάλου», καθορίζονται μέσω της αλληλεπίδρασης με τους άλλους που είναι σημαντικοί γι' αυτούς, συμπεριλαμβανομένων και των συναδέλφων τους. Για τα μόνιμα μέλη του προσωπικού που αισθάνονται άνετα μέσα στο σχολικό πολιτισμό κλίμα και τη σχολική κουλτούρα, η τελευταία υποστηρίζει την ολοκλήρωση των στόχων και παρέχει τη δομική υποστήριξη. Αντίθετα, οι αναπληρωτές, που έχουν ελάχιστη ή και καμία γνώση της σχολικής κουλτούρας, αντιμετωπίζουν μια δύσκολη περίοδο εισαγωγής στη ζωή και τη λειτουργία του σχολείου.

3.2. Ελλάδα

Σε αντίθεση με το εξωτερικό όπου υπάρχει πληθώρα ερευνών, στην Ελλάδα ο θεσμός αυτός, παρά την μακροχρόνια ύπαρξή του, δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο συστηματικής έρευνας. Μάλιστα το έλλειμμα αυτό εντοπίζεται ειδικότερα στην έρευνα για τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι αναφορές που υπάρχουν είναι μικρές στον αριθμό και είτε εξετάζουν τους νεοδιόριστους εκπαιδευτικούς, είτε εξετάζουν τους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς σε ένα γενικότερο πλαίσιο μελέτης των εκπαιδευτικών. Ενδεικτικά, μικρές αναφορές στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς εντοπίζονται στις έρευνες των:

Γκόφη, Β. (2016). *Ο ρόλος του/της διευθυντή/-τριας στην προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης των αναπληρωτών δασκάλων (ΠΕ70) σε επίπεδο διδακτικής*. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Η έρευνα αυτή παρά το γεγονός ότι είναι η μοναδική που εντοπίστηκε και αφορά αναπληρωτές εκπαιδευτικούς εστιάζει και αυτή μόνο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Λουκοπούλου, Ε. (2015). *Ευημερία μόνιμων και αναπληρωτών δασκάλων: σχέση με δημογραφικούς παράγοντες, την αντιλαμβανόμενη κοινωνική στήριξη και στρεσογόνα γεγονότα ζωής*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Η έρευνα αυτή εστίασε αποκλειστικά σε μόνιμους και αναπληρωτές δασκάλους, μην περιλαμβάνοντας τους εκπαιδευτικούς της

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα, το δείγμα αποτέλεσαν 228 δάσκαλοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ντούρου, Ελ. (2014). *Η Επαγγελματική ανάπτυξη και η υποστήριξη του νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού στο ελληνικό σχολείο, σε περίοδο οικονομικής κρίσης. Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό «εκπ@ιδευτικός κύκλος», τόμος 2, τεύχος 3, 2014.* Στην παρούσα μελέτη προσεγγίζονται οι πρακτικές, οι πολιτικές και τα εκπαιδευτικά μέτρα που συμβάλλουν στην υποστήριξη της ενσωμάτωσης του νεοδιόριστου στο χώρο του σχολείου. Στην παρούσα εργασία, ο όρος “νεοδιοριζόμενος” ή “νεοεισερχόμενος” ή “νέος” εκπαιδευτικός, αναφέρεται στον εκπαιδευτικό που είναι νέος όχι μόνο στο σχολικό οργανισμό αλλά και στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού, ανεξάρτητα από τη σχέση εργασίας (ωρομίσθιος, αναπληρωτής, μόνιμος).

Παπαζαφειρόπουλος, Κ. (2012). *Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών α΄ βάθμιας εκπαίδευσης ως παράγων οργανωσιακής δέσμωσης και αίσθησης συλλογικότητας.* Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Και αυτή η έρευνα εστίασε σε εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και ειδικότερα συμμετείχαν σε αυτή 176 εκπαιδευτικοί που φοιτούσαν στα δημοτικά του νομού Ηλείας.

Σκόδρα, Ελ. (2010). *Παράγοντες που διαμορφώνουν την επαγγελματική ταυτότητα των εκπαιδευτικών β΄ βάθμιας εκπαίδευσης: η επίδραση της εκπαιδευτικής πολιτικής.* Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Η έρευνα αυτή εστίαζε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αλλά δεν συμμετείχαν σε αυτή αναπληρωτές εκπαιδευτικοί παρά το γεγονός ότι η εκπαιδευτική πολιτική τους επηρεάζει άμεσα.

Γκίνης, Π. (2009). *Η επαγγελματική ταυτότητα των εκπαιδευτικών. Διερεύνηση του βαθμού παραγόντων που επηρεάζουν τη διαμόρφωση και εξέλιξή της. Μια έρευνα σε εκπαιδευτικούς της α΄βαθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή της Λάρισας.* ΕΑΠ, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών- Σπουδές στην Εκπαίδευση. Αντίστοιχα και η έρευνα αυτή εστίασε μόνο στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Κεφάλαιο 4. Το εκπαιδευτικό έργο.

Η έννοια του εκπαιδευτικού έργου είναι μία πολύπλοκη έννοια τόσο ως προς τη σύνθεσή της όσο και ως προς το αποτέλεσμά της. Έτσι, η έννοια του εκπαιδευτικού έργου αναφέρεται γενικότερα στο εκπαιδευτικό σύστημα και τον τρόπο που αυτό λειτουργεί αναφορικά με τη θεσμοθετημένη εκπαίδευση, αλλά και την παιδαγωγική και διδακτική δραστηριότητα που επιτελούν καθημερινά οι εκπαιδευτικοί με όλα τα μέρη που συμπεριλαμβάνονται στην εκπαιδευτική διαδικασία (Χαϊδεμενάκου, 2006:123).

Οι εκπαιδευτικοί έχουν αρχίσει πλέον να ξεετάζουν και την επαγγελματική διάσταση του ρόλου τους και να προσεγγίζουν και άλλες διαστάσεις πέρα της ηθικής και παιδαγωγικής αποστολής που έχουν. Σύμφωνα με τον Γκότοβο (1986), σε αυτό το πλαίσιο με την έννοια του εκπαιδευτικού έργου νοείται το έργο του εκπαιδευτικού κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας όποια μορφή και αν αυτή έχει.

Σύμφωνα με τον Παπακωνσταντίνου (1992:19), ένας ορισμός του εκπαιδευτικού έργου είναι ότι αυτό *«αποτελεί το δημιούργημα, μ' άλλα λόγια το αποτέλεσμα, το προϊόν της λειτουργίας συνολικά του εκπαιδευτικού συστήματος ή οποιασδήποτε εκπαιδευτικής διαδικασίας και ενασχόλησης των εκπαιδευτικών και της εκπαίδευσης ως θεσμού»*.

Βάσει αυτής της οπτικής, η επιτέλεση του εκπαιδευτικού έργου γίνεται σε τρία επίπεδα, αυτό του εκπαιδευτικού συστήματος, της σχολικής μονάδας και τέλος, της σχολικής τάξης. Λαμβάνοντας υπόψη αυτά τα τρία επίπεδα καθώς και τους στόχους που καθορίζονται σε καθένα από αυτά, ένας νέος ορισμός που δίδεται για το εκπαιδευτικό έργο το θεωρεί ως: *«το αποτέλεσμα σύμπτωσης και συντονισμού παραγόντων που, σε προσδιορισμένα χρονικά πλαίσια, εναρμονίζονται για τη θεσμική πραγμάτωση της εκπαιδευτικής πράξης»* (Παπακωνσταντίνου, 1992:19-20).

Στο εκπαιδευτικό έργο επιδρούν κάποιοι παράγοντες, οι οποίοι οδηγούν στη διαμόρφωσή του. Οι παράγοντες αυτοί ανήκουν σε δύο κατηγορίες, στους εσωσχολικούς και τους εξωσχολικούς. Στη πρώτη κατηγορία ανήκουν η πολιτεία, το σχολείο, ο δάσκαλος και ο μαθητής. Βέβαια, υπάρχουν και απόψεις σύμφωνα με τις

οποίες το εκπαιδευτικό έργο είναι ταυτισμένο μόνο με τον εκπαιδευτικό (Σταματάκος, 1999:27). Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν η κοινωνία και η οικογένεια. Απ' όλους τους παράγοντες συνολικά όλοι θεωρούνται κυριότεροι εκτός από το σχολείο και την κοινωνία που θεωρούνται υποβοηθητικοί (Σιάρκος, 2003:176-177).

Έναν άλλο ορισμό που εμπεριέχει και κάποιους από τους παράγοντες, δίνει ο Μπαλάσκας (1992), σύμφωνα με τον οποίο το εκπαιδευτικό έργο είναι: *«το σύνολο των ενεργειών που καταβάλουν η Πολιτεία, οι τοπικοί παράγοντες και όλοι οι εργαζόμενοι στη Σχολική Μονάδα, προκειμένου να επιτευχθούν οι σκοποί και οι στόχοι της εκπαίδευσης, προκειμένου να αναβαθμιστεί η εκπαιδευτική διαδικασία»* (Δούκας, 2000:220).

Τα ιδιαίτερα στοιχεία που δημιουργούν την έννοια του εκπαιδευτικού έργου είναι αυτά που καθορίζουν και την έννοια της αξιολόγησης που επιτελείται σε αυτό. Βάσει αυτής της προσέγγισης, ο Κασσωτάκης ορίζει και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου ως: *«συστηματική διαδικασία ελέγχου στο βαθμό στον οποίο επιτυγχάνονται οι επιδιωκόμενοι στόχοι καθώς και ο εντοπισμός των αιτιών που εμποδίζουν την ενδεχόμενη μη ικανοποιητική τους επίτευξη, έτσι ώστε μέσα από μια διαδικασία ανατροφοδότησης να βελτιώνεται η ποιότητα της ίδιας της εκπαίδευσης»* (Κασσωτάκης, 1992: 46-70).

Σύμφωνα με τον Κ. Μπαλάσκα, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου έχει συγκεκριμένο σκοπό και αυτός είναι *«η αναγκαία διορθωτική παρέμβαση και η αλλαγή στην εκπαίδευση, που θα συντελέσει στην καλύτερη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος, μέσω της σωστής και έγκυρης διάγνωσης, με τις απαιτούμενες προσαρμογές, που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες μιας διαρκώς μεταβαλλόμενης κοινωνίας»* (Δούκας, 2000:220).

Ένας πιο συγκεκριμένος και αναλυτικός ορισμός των στόχων της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου γίνεται από τον Χ. Σιγάλα (1992), ο οποίος την αναφέρει ως *«αξιολόγηση όλων των συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου και σε όλα τα επίπεδα για την ανατροφοδότηση και βελτίωση του σχεδιασμού των διαδικασιών»* (Δούκας, 2000:220).

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική, γιατί πέρα από την ομαλή λειτουργία των εκπαιδευτικών μονάδων, λειτουργεί απολογιστικά προς τον πολίτη τόσο σε οικονομικό όσο και σε πολιτικό επίπεδο (Παπαγρηγορίου, 1988). Οι πόροι που αποδίδονται στις σχολικές μονάδες προέρχονται από τη φορολόγηση και με αυτό τον τρόπο μετριέται το κατά πόσο αυτά τα χρήματα αξιοποιούνται με το σωστό τρόπο. Επίσης, εξετάζεται και η ποιοτική διάσταση, η παραγωγική αλλά και η αποτελεσματικότητα, διαστάσεις που επιζητούνται πλέον σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας και κατά επέκταση σε μία από τις πιο βασικές αυτής, την εκπαίδευση (Gronlund, 1976, OECD, 1996).

Κατόπιν αυτής της προσπάθειας να οριστεί η έννοια του εκπαιδευτικού έργου, η παρούσα έρευνα επιχειρεί να προσεγγίσει και να καταγράψει τη σχέση που διαμορφώνεται ανάμεσα στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο παραγόμενο έργο τους. Κατά πόσο δηλαδή, οι εργασιακές συνθήκες, ο τρόπος επιλογής και τοποθέτησής τους, η σχέση τους με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς και τον διευθυντή της σχολικής μονάδας, η συχνή αλλαγή σχολείων και το γενικότερο κλίμα αβεβαιότητας, επηρεάζουν το εκπαιδευτικό τους έργο. Διερευνάται, επίσης, το αν υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στο έργο που οι ίδιοι παράγουν και σε αυτό των μόνιμων εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Κεφάλαιο 5. Μεθοδολογία

5.1. Ερευνητική μέθοδος

Η ερευνητική μέθοδος που επιλέχτηκε ήταν η ποιοτική. Η ποιοτική έρευνα διαφέρει από την ποσοτική διότι η δεύτερη χρησιμοποιεί αριθμούς ενώ η πρώτη όχι. Και η ποιοτική έρευνα όμως περιλαμβάνει σημαντικές και βασικές αρχές που υποδηλώνουν τη μεγάλη σημασία που έχει ως ερευνητική μέθοδος. Η έννοια ποιοτική στην ουσία υποδηλώνει τα αξιώματα που περιλαμβάνει η συγκεκριμένη μέθοδος. Αυτού του είδους η έρευνα χρησιμοποιείται, αντίθετα από την ποσοτική η οποία καταγράφει, σε φαινόμενα τα οποία χρειάζονται επεξήγηση ή ερμηνεία, πάντα όμως σε φυσικό πλαίσιο, στοιχείο που της αποδίδει και την έννοια της νατουραλιστικής. Στην περίπτωση που η ποιοτική έρευνα βασίζεται σε μία ρεαλιστική προσέγγιση, τότε είναι απαραίτητο να περιλαμβάνει κριτήρια τα οποία υπάρχουν και στην ποσοτική μέθοδο, όπως η εγκυρότητα και η αξιοπιστία (Κυριαζή, 2002). Επίσης, η ίδια η αξιολόγηση θα πρέπει να προέρχεται από τη συνολική εξέταση των επιλογών που πρέπει οι ερευνητές αλλά και ευρύτερα η κοινωνία, να κάνουν σε όλα τα επίπεδα.

Η θεωρητική λογική που χρησιμοποιείται στην ποιοτική έρευνα είναι αυτή που τη διαφοροποιεί κυρίως από την ποσοτική. Αυτό, όμως, δεν μεταβάλλει το γεγονός ότι ο ερευνητής θα πρέπει να είναι σε θέση να απαντήσει στο πώς ανακάλυψε κάτι ή τον τρόπο με τον οποίο το έμαθε. Ο μόνος τρόπος για να μπορέσει ο ερευνητής να αποδείξει ότι η γνώση που παρήγαγε είναι έγκριτη, είναι παραθέτοντας στο κοινό τον τρόπο και τη μεθοδολογία με την οποία διεξήγαγε την έρευνά του. Με αυτό τον τρόπο διαφαίνεται ότι το αποτέλεσμα της έρευνάς του όντως αποτελεί επιστημονική γνώση και δεν είναι για παράδειγμα, αποτέλεσμα της εμπειρίας του.

Ένας άλλος λόγος που απαιτείται η διασαφήνιση της μεθοδολογίας είναι για να διασφαλιστεί ότι δεν υπήρξε παρέμβαση στο αποτέλεσμα του ίδιου του ερευνητή. Στις ποσοτικές μεθόδους είναι εξαιρετικά δύσκολο ο ερευνητής να παρέμβει, έστω και ασυνείδητα, γιατί το δείγμα είναι τυχαίο τις περισσότερες φορές ενώ και τα στοιχεία που εξετάζονται είναι μερικά. Αντίθετα, στη περίπτωση της ποιοτικής έρευνας το δείγμα επιλέγεται από τον ίδιο τον

ερευνητή ο οποίος αλληλεπιδρά και ο ίδιος με το ερευνητικό περιβάλλον επιτρέποντας το ενδεχόμενο οι προσωπικές του αντιλήψεις να ασκήσουν κάποιου είδους επίδραση στην έρευνα.

Τα κριτήρια της αξιοπιστίας και της εγκυρότητας εφαρμόζονται με συγκεκριμένο τρόπο στις ποσοτικές μεθόδους. Δεν συμβαίνει το ίδιο και στις ποιοτικές μεθόδους αν και υπάρχει συνεχής συζήτηση στην επιστημονική κοινότητα για το αν υπάρχει ένα κοινό κριτήριο για όλα τα είδη των ποιοτικών ερευνών.

Βασικό εργαλείο που θα χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έρευνα είναι η ανάλυση περιεχομένου. Η ανάλυση περιεχομένου είναι σημαντική διότι μπορεί να δώσει τις ζητούμενες απαντήσεις στα ερωτήματα που έχουν τεθεί στην παρούσα έρευνα (Creswell, 2011).

5.2. Η συνέντευξη ως μέθοδος συλλογής στοιχείων

Η διαδικασία των συνεντεύξεων είναι μία μορφή διαλόγου ανάμεσα στα δύο άτομα που συμμετέχουν. Ο ρόλος του ερευνητή σε αυτή τη διαδικασία είναι να αντλήσει και να καταγράψει τις απόψεις του συμμετέχοντα.

Σύμφωνα με τον Φίλια (2003:130-131) «η συνέντευξη είναι η τεχνική που έχει σκοπό να οργανώσει μια σχέση προφορικής επικοινωνίας ανάμεσα σε δύο πρόσωπα, το συνεντευκτή και τον ερωτώμενο έτσι ώστε να επιτρέψει στον πρώτο τη συλλογή ορισμένων πληροφοριών από τον δεύτερο πάνω σε ένα συγκεκριμένο αντικείμενο [...] «...η κοινωνιολογική συνέντευξη – και αυτό τη ξεχωρίζει από τη δημοσιογραφική – είναι μια συστηματοποιημένη συζήτηση με έναν ορισμένο αριθμό χαρακτηριστικών που καθορίζουν την τεχνική εφαρμογή της. Έτσι δημιουργεί μια ψυχολογική σχέση ανάμεσα στον συνεντευκτή και στον ερωτώμενο στη οποία οι ρόλοι είναι αμετάβλητοι».

Εκτός από διάλογο όμως η συνέντευξη αποτελεί και μέσο επιστημονικής έρευνας που κάνει χρήση του λόγου για την απόκτηση ευρημάτων (Βάμβουκας, 2007). Η συνέντευξη επιλέχθηκε λόγω των κάτωθι πλεονεκτημάτων:

- Παρέχει στον συμμετέχοντα τον απαραίτητο χρόνο να εκφράσει τις ιδέες του και τις αντιλήψεις του.
- Επειδή είναι ατομική, επιτρέπει να καταγραφούν καλύτερα οι απόψεις των συμμετεχόντων και να αποσαφηνιστούν όπου χρειάζεται.
- Παρέχει άνεση και ασφάλεια στους συμμετέχοντες να εκφράσεις τις προσωπικές τους απόψεις (Malhotra et al. 2003, Wilson, 2003).

Η ημιδομημένη συνέντευξη που επιλέχθηκε για την παρούσα έρευνα δίνει στον συμμετέχοντα τη δυνατότητα να δώσει αυτός τις απαντήσεις που θέλει χωρίς περιορισμούς. Οι ανοιχτού τύπου ερωτήσεις που χρησιμοποιούνται επιτρέπει ο συμμετέχοντας να πει αυτά που ο ίδιος θέλει και με την κατάλληλη ανατροφοδότηση από τον ερευνητή, που δεν παρεμβαίνει με κανέναν άλλο τρόπο, να αποκτηθούν σημαντικά ευρήματα (Παρασκευόπουλος, 1993). Λόγω της ελευθερίας όμως που παρέχει στον συμμετέχοντα, ο ερευνητής κατά τη διεξαγωγή μίας ημιδομημένης συνέντευξης θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός προκειμένου να μπορέσει να διαχειριστεί το διάλογο με τρόπο που θα είναι αποτελεσματικός και ουσιαστικός για την έρευνα (Αθανασίου, 2000).

Στην παρούσα έρευνα επιλέχθηκαν τόσο οι προσωπικές συνεντεύξεις όσο και οι εστιασμένες ομαδικές συνεντεύξεις. Η προσωπική συνέντευξη (one – to – one interview) είναι μια διαδικασία συγκέντρωσης δεδομένων, στην οποία ο ερευνητής κάνει ερωτήσεις και καταγράφει τις απαντήσεις από έναν μόνο συμμετέχοντα στη μελέτη κάθε φορά. Οι προσωπικές συνεντεύξεις ενδείκνυνται για συμμετέχοντες που δε διστάζουν να μιλήσουν, εκφράζονται με σαφήνεια και μοιράζονται τις ιδέες τους με άνεση (Creswell, 2011).

Οι ομάδες εστίασης (focus groups) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να συγκεντρωθούν οι κοινές αντιλήψεις αρκετών ατόμων. Οι ομάδες εστίασης έχουν πλεονέκτημα όταν η αλληλεπίδραση ανάμεσα στα άτομα που δίνουν τη συνέντευξη είναι πιθανό να παρέχει τις καλύτερες πληροφορίες και όταν τα άτομα μοιράζονται και συνεργάζονται μεταξύ τους (Creswell, 2011).

5.3. Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να προσεγγίσει και να καταγράψει τη σχέση που διαμορφώνεται ανάμεσα στους αναπληρωτές εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο παραγόμενο έργο τους.

Πιο συγκεκριμένα, τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας έρευνας είναι:

1. Οι εργασιακές συνθήκες των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επηρεάζουν το εκπαιδευτικό τους έργο;
2. Ο τρόπος επιλογής και τοποθέτησης των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης επηρεάζει το εκπαιδευτικό τους έργο;
3. Η σχέση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς και τον διευθυντή της σχολικής μονάδας επηρεάζει το εκπαιδευτικό τους έργο;
4. Η σχέση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με τους μαθητές και τους γονείς επηρεάζει το εκπαιδευτικό τους έργο;
5. Ποιες λύσεις μεσοπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες προτείνονται από την εμπειρία τους;

5.4. Σχέδιο συνέντευξης

Ως οδηγός της συνέντευξης χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω ερωτήσεις που αντλήθηκαν από τη βιβλιογραφική ανασκόπηση:

Οδηγός συνέντευξης

1. Είστε κάτοχος πτυχίου; Μεταπτυχιακού τίτλου;
2. Από ποιο πανεπιστήμιο αποφοιτήσατε;
3. Ποια είναι η εκπαιδευτική σας ειδικότητα;
4. Πόσα χρόνια έχετε εργαστεί μέχρι σήμερα ως αναπληρωτής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση;
5. Πότε εργαστήκατε πρώτη φορά ως αναπληρωτής;

6. Κάνετε κάποια άλλη εργασία εκτός από αναπληρωτής στο δημόσιο; Πότε εργαστήκατε για πρώτη φορά;
7. Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;
8. Σε ποιες περιοχές της Ελλάδος έχετε υπηρετήσει;
9. Αυτή την στιγμή υπηρετείτε σε κάποια σχολεία και αν ναι σε πόσα;
10. Την περσινή χρονιά εργαστήκατε ως αναπληρωτής; Αν ναι, σε ένα ή περισσότερα σχολεία και πόσα;
11. Ποια μαθήματα κάνετε στο κάθε σχολείο;
12. Ποια είναι τα καθήκοντά σας στο σχολείο σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;
13. Σας αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά; Πώς σας αντιμετωπίζουν;
14. Πως σας αντιμετωπίζουν οι διευθυντές σε κάθε σχολείο;
15. Πως σας αντιμετωπίζουν οι μαθητές σε κάθε σχολείο;
16. Πως σας αντιμετωπίζουν οι γονείς σε κάθε σχολείο;
17. Έχετε αντιμετωπίσει προβλήματα στα σχολεία που υπηρετείτε και αν ναι ποια;
18. Σας δημιουργεί προβλήματα το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο τόσο προσωπικά όσο και επαγγελματικά; Αν ναι ποια είναι αυτά;
19. α. Θεωρείτε ότι έχετε τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς ή όχι;
β. Πώς σας κάνει να αισθάνεστε αυτό και τι προβλήματα σας έχει δημιουργήσει;
20. Τι προβλήματα δημιουργεί στο εκπαιδευτικό σας έργο το γεγονός ότι είστε αναπληρωτής;
21. Υπάρχουν διαφορές ως προς το εκπαιδευτικό έργο που παράγεται από τους αναπληρωτές και τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;
22. Με ποιο τρόπο προσπαθείτε να επιλύσετε τα προβλήματα που παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό σας έργο;

23. Μπορούν να επιλυθούν τα εν γένει προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί με τη συμβολή της πολιτείας; Με ποιο τρόπο;

24. α. Σκοπεύετε να συνεχίσετε να μετέχετε στην εκπαίδευση ως αναπληρωτής αν δεν αλλάξει κάτι ή έχετε κάποιο άλλο στόχο;

β. Αν έχετε αποφασίσει το δεύτερο, γιατί συμβαίνει αυτό;

Κεφάλαιο 6. Ερευνητικά ευρήματα

Βιογραφικά στοιχεία εκπαιδευτικών –Εκπαίδευση

Η μία εκπαιδευτικός είναι απόφοιτος του τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο το 2004 και τώρα τελειώνει το μεταπτυχιακό της. Μία άλλη εκπαιδευτικός είναι και αυτή απόφοιτος του ίδιου τμήματος αλλά δεν έχει μεταπτυχιακό. Μία άλλη εκπαιδευτικός είναι απόφοιτος του τμήματος Μουσικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και έχει την ειδικότητα της μουσικού ενώ δεν κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο. Ένας άλλος εκπαιδευτικός έχει την εκπαιδευτική ειδικότητα του φυσικού και είναι απόφοιτος της σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης και δεν έχει μεταπτυχιακό τίτλο. Μεταπτυχιακό τίτλο δεν έχει και ένας ακόμα εκπαιδευτικός που η ειδικότητα του είναι τα καλλιτεχνικά και είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Μεταπτυχιακό ξεκινά τώρα μία άλλη εκπαιδευτικός που κατέχει πτυχίο του τμήματος Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ένας άλλος εκπαιδευτικός είναι απόφοιτος του τμήματος Ιστορίας του Ιονίου πανεπιστημίου και δεν έχει μεταπτυχιακό. Μία εκπαιδευτικός είναι απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής του πανεπιστημίου Κρήτης και κάτοχος μεταπτυχιακού ενώ ένας άλλος εκπαιδευτικός είναι απόφοιτος του Μαθηματικού Αθήνας και κάτοχος μεταπτυχιακού. Τέλος, δύο άλλες εκπαιδευτικοί είναι απόφοιτοι του Χημικού και του Μαθηματικού Πάτρας.

Δύο εκ των εκπαιδευτικών είναι άγαμες χωρίς παιδιά. Το ίδιο ισχύει και για έναν εκπαιδευτικό. Τέσσερις εκπαιδευτικοί είναι έγγαμες με δύο παιδιά. Ένας άλλος εκπαιδευτικός είναι έγγαμος με ένα παιδί. Ένας εκπαιδευτικός είναι έγγαμος χωρίς παιδιά ενώ δύο δεν δήλωσαν την οικογενειακή τους κατάσταση.

Εργασιακή προϋπηρεσία- Περιοχές υπηρεσίας εκπαιδευτικών

Η μία εκπαιδευτικός εργάζονταν σε ωδείο ως μουσικός και με το που εισήχθη στο πανεπιστήμιο άρχισε να κάνει τα πρώτα της ιδιαίτερα σε παιδάκια του δημοτικού. Μετά για αρκετά χρόνια έκανε ιδιαίτερα. Το 2004 τελείωσε το πανεπιστήμιο και το 2005 πήγε σε ωδείο να εργαστεί ενώ το 2006 σε σχολείο. Την περίοδο 2006-2008 εργάστηκε για πρώτη φορά ως ωρομίσθια και από το 2008 είναι αναπληρώτρια μέχρι και σήμερα με κάποια κενά. Είναι δηλαδή αναπληρώτρια για περίπου επτά χρόνια.

Μία άλλη εκπαιδευτικός εργάζεται συνολικά δώδεκα χρόνια ως αναπληρώτρια με τα τρία εξ αυτών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Ένας άλλος εκπαιδευτικός εργάζεται ως αναπληρωτής με πλήρες ωράριο έξι χρόνια αλλά είχε εργαστεί και τρία χρόνια πριν ως ωρομίσθιος στην πρόσθετη διδακτική υποστήριξη. Ένας άλλος εκπαιδευτικός εργάζεται περίπου δύο χρόνια ως αναπληρωτής ενώ μία άλλη εκπαιδευτικός εργάζεται με αυτό το καθεστώς περίπου 8 χρόνια με διακοπές. Ένας άλλος εκπαιδευτικός εργάζεται δώδεκα χρόνια ως αναπληρωτής και στο παρελθόν εργάζονταν σε φροντιστήριο και έκανε και ιδιαίτερα μαθήματα. Μία άλλη εκπαιδευτικός εργάζεται δέκα χρόνια ως αναπληρώτρια ενώ ένας άλλος εκπαιδευτικός εργάζεται οχτώ χρόνια ως αναπληρωτής και στο παρελθόν έκανε ιδιαίτερα μαθήματα. Τέλος, υπάρχουν δύο εκπαιδευτικοί που εργάζονται δεκαπέντε χρόνια ως αναπληρώτριες ενώ άλλη μία δεκατρία χρόνια.

Τα σχολεία που φοίτησε η μία εκπαιδευτικός ήταν κυρίως στην αλλά μία χρονιά έφυγε και πήγε Κορώνη και Καλαμάτα, στη Μεσσηνία δηλαδή. Τις υπόλοιπες χρονιές είναι στην Ανατολική Αττική κυρίως. Αυτή την στιγμή δεν υπηρετεί σε κάποιο σχολείο αλλά περιμένει την πρόσληψη για την καινούργια χρονιά. Την

περσινή χρονιά εργάστηκε στην ενισχυτική διδασκαλία σε ένα γυμνάσιο το απόγευμα.

Ναι τα τελευταία δύο χρόνια αν βγάλω την περσινή χρονιά, ως πρόπερσι δηλαδή, το 13 και το 14, το 14 και το 15 ήμουν σε δύο σχολεία, δηλαδή στην Μεσσηνία ήμουν στο λύκειο Κορώνης και στο γυμνάσιο Λογικά σε ένα χωριό. Στην Ανατολική Αττική είχα δουλέψει στο λύκειο Άνοιξης και στο γυμνάσιο Δροσιάς και παραλίγο να πάω και σε τρίτο, να πάω στο λύκειο Αγίου Στεφάνου για τρεις ώρες αλλά κάτι έκανε τέλος πάντων ο διευθυντής, όχι δεν έμαθα και ακριβώς τι οπότε δεν χρειάστηκε να πάω για τις τρεις ώρες που έπρεπε για να συμπληρώσω ωράριο οπότε τις έκανα τελικά στη Δροσιά γιατί δημιουργήθηκε ένα κενό, τυχαία έγινε οπότε δεν χρειάστηκε να πάω. Παραλίγο να πάω σε τρία σχολεία.

Μία άλλη εκπαιδευτικός έχει φοιτήσει μόνο σε σχολεία της Αθήνας και φέτος υπηρετεί σε δύο σχολεία ενώ την προηγούμενη χρονιά σε τρία. Ένας άλλος εκπαιδευτικός έχει υπηρετήσει κυρίως σε περιοχές της Κρήτης (Χανιά & Ηράκλειο) και κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας δεν υπηρετεί σε κάποιο σχολείο ενώ πέρσι εργάστηκε μόνο σε ένα. Στο Ηράκλειο υπηρετεί και ένας ακόμα εκπαιδευτικός που είναι και η περιοχή κατοικίας του και φέτος υπηρετεί σε ένα σχολείο ενώ την περσινή χρονιά σε τρία. Μία άλλη εκπαιδευτικός έχει υπηρετήσει στις Σποράδες, στις Κυκλάδες, στη Μαγνησία και στο Ηράκλειο και πέρσι υπηρέτησε σε ένα μόνο σχολείο.

Πέντε εκ των εκπαιδευτικών περιμένουν την πρόσληψη τους για το νέο έτος ενώ μία από αυτούς προσλήφθηκε σε ιδιωτικό σχολείο. Ένας εκπαιδευτικός έχει εργαστεί στην Αττική, στην Εύβοια και στην Κορινθία και πέρσι εργάστηκε σε τρία σχολεία. Ένας άλλος εργάστηκε στην Αττική, στην Εύβοια και στις Κυκλάδες και πέρσι εργάστηκε σε ένα μόνο σχολείο. Μία εκπαιδευτικός έχει υπηρετήσει στην Κρήτη, στους Παξούς, στις Κυκλάδες, στην Εύβοια και στην Αττική και πέρσι εργάστηκε σε δύο σχολεία. Μία άλλη εκπαιδευτικός εργάστηκε στην Αττική, στην Ύδρα και στο Ηράκλειο Κρήτης και πέρσι σε τρία σχολεία. Μία άλλη εργάστηκε στην Αττική και στην Εύβοια και πέρσι σε δύο σχολεία. Τέλος, μία εκπαιδευτικός έχει υπηρετήσει στην Αττική και στο Ηράκλειο Κρήτης και πέρσι εργάστηκε ως ωρομίσθια για οχτώ ώρες σε τέσσερα σχολεία.

Αρμοδιότητες και καθήκοντα στα σχολεία

Η μία εκπαιδευτικός τα δύο πρώτα χρόνια έκανε το πρακτικό. Αυτό συνήθως το κάνει ο μόνιμος με προϋπηρεσία αλλά πέρσι σε ένα σχολείο παρά το γεγονός ότι υπήρχε μόνιμος της έδωσαν και πάλι το πρακτικό. Επειδή είχε το πρακτικό δεν έπαιρνε κάτι άλλο αλλά είχε τις απουσίες που τις έχουν όλοι και τις γιορτές:

Στις δύο περιπτώσεις που ήμουνα και στα δύο σχολεία μου έδιναν γιορτή πάντα ενώ κανονικά είναι πολύ δύσκολο να μπορέσεις να βγάλεις γιορτή όταν είσαι σε δύο σχολεία και δεν είσαι όλες τις ημέρες στο σχολείο που έχεις πάρει τη γιορτή για να κάνεις πρόβες και να μπορέσεις να λειτουργήσεις σωστά για να πραγματοποιηθεί η όποια εκδήλωση.

Αυτό υποστήριξε και άλλη μία εκπαιδευτικός:

Η ανάθεση σχολικής γιορτής. Αυτό είναι κλασικό. Βλέπεις πολλές φορές ότι αυτή η θέση χηρεύει και όταν έρχεται ο αναπληρωτής τη φορτώνεται.

Η εκπαιδευτικός που κάνει το μάθημα της μουσικής υποστηρίζει ότι δεν διαφοροποιούνται τα καθήκοντα της από το υπόλοιπο προσωπικό:

Τα ίδια καθήκοντα έχουμε αναπληρωτές και μόνιμοι.

Αυτό όμως ισχυρίζονται και άλλοι εκπαιδευτικοί με άλλες ειδικότητες:

Ακριβώς τα ίδια καθήκοντα.

Δε διαφέρουμε καθόλου έχουμε ακριβώς τα ίδια καθήκοντα θεωρώ. Δηλαδή, διδασκαλία, τις υποχρεώσεις μας, οτιδήποτε είναι αυτό από επιτήρηση στα διαλείμματα, από υπεύθυνος τμήματος, ότι έχουν και οι μόνιμοι έχουμε και εμείς.

Ένας άλλος εκπαιδευτικός έκανε τα μαθήματα της φυσικής, της χημείας, της βιολογίας, της γεωγραφίας και των φυσικών επιστημών. Είχε όμως και άλλα καθήκοντα που λόγω της φύσης τους ήταν περισσότερα από αυτά των μονίμων:

Βασικά ήμουν υπεύθυνος του προγράμματος, του ωρολογίου προγράμματος των καθηγητών, και υπεύθυνος κατά κάποιο τρόπο για ένα σύστημα on line που είχαμε εκεί στο σχολείο για να παίρνουμε πληροφορίες, και τις εφημερίες, δεν είχα κάτι άλλο. [...] Ναι ένας μόνιμος θα μπορούσε να ήταν μόνο υπεύθυνος τάξης και να είχε για παράδειγμα μόνο τη βιβλιοθήκη, όπου η δική του δουλειά τελείωνε σχετικά

πολύ γρήγορα, το κομμάτι της βιβλιοθήκης ήταν μιας εβδομάδας δουλειά, ενώ εμένα το πρόγραμμα με τράβηξε μέχρι και το Μάρτη που έβγαζα, μέχρι που ερχόταν κόσμος έπρεπε εγώ συνέχεια να βγάζω πρόγραμμα. Οπότε έτσι εγώ είχα μονίμως δουλειά, χωρίς μείωση ωραρίου.

Ο εκπαιδευτικός που έκανε καλλιτεχνικά μόνο δεν είχε επιπλέον καθήκοντα και επίσης θεωρεί θετικό το γεγονός ότι λόγω των πολλών σχολείων που είχε για να αντισταθμίζονται τα δρομολόγια που έκανε δεν είχε εφημερίες:

Εφημερίες δεν είχα διότι ήμουν σε τρία σχολεία, και αν είσαι σε τρία σχολεία δεν μπαίνεις εφημερία κάπου [...] Όχι απλά η διαφορά μας είναι ότι εγώ είχα πιο πολλά δρομολόγια, έχοντας 3 σχολεία [...] Νομίζω ότι τα καθήκοντα ήταν ισότιμα για εμένα. Και ήταν και θετικό που δεν είχα την εφημερία, αλλά είχα τα τρία σχολεία.

Αντιμετώπιση από μόνιμους συναδέλφους

Η μία εκπαιδευτικός υποστηρίζει ότι τα καθήκοντα της ως αναπληρώτρια είναι επιβαρυνμένα συγκριτικά με τα αυτά των μόνιμων αφού προσπαθούν να τους δώσουν αυτά από τα οποία θέλουν να απαλλαγούν οι μόνιμοι γιατί αντιμετωπίζουν προβλήματα:

Το χειρότερο είναι ότι προσπαθούν να σου δώσουν τα χειρότερα τμήματα και τα μαθήματα που δεν θέλουν.... περιμένουν να πάρεις και τις περισσότερες ώρες.

Θεωρούν ότι οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί δεν αντιμετωπίζουν τους αναπληρωτές όπως τους υπόλοιπους συναδέλφους τους:

Όχι δεν σε αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο. Όχι περιμένουν τον αναπληρωτή για να του φορτώσουν ότι δεν θέλουν και δεν παίζουν επί ίσοις όροις.

Καμιά φορά περιμένουν τους αναπληρωτές να αναλάβουν καθήκοντα που κάποιοι μόνιμοι δεν θέλουν γιατί τα θεωρούν δύσκολα.

Οι μόνιμοι λοιπόν θεωρούν ότι έχουν κάποια κατοχυρωμένα δικαιώματα και ότι είναι δικαίωμα τους στο να διαλέξουν ποια μαθήματα θέλουν να πάρουνε, ποιες εξωδιδασκτικές εργασίες θέλουνε να αναλάβουνε. Έχουνε λίγο την νοοτροπία σε εισαγωγικά του στρατού. Αυτό το συναντάμε.

Ως καινούργιος λοιπόν θα πάρεις ότι περισσέψει ε μάλλον δεν έχεις και πολύ δικαίωμα να διαλέξεις και τα λοιπά. Αυτό που έχω δει είναι λοιπόν ότι μας αναθέτουνε τις αγγαρείες, πάλι σε εισαγωγικά αγγαρείες, ε γιατί από σχολείο σε σχολείο και αυτό διαφέρει. Μπορεί σε ένα σχολείο ο μόνιμος να μη θέλει να συνοδέψει, παράδειγμα λέω τώρα, τις εκδρομές του σχολείου οπότε πρέπει να το κάνει ο αναπληρωτής. Υπάρχει σχολείο όμως που οι μόνιμοι τσακώνονται μεταξύ τους για το ποιος θα πρωτοσυνοδέψει την εκδρομή. Που σημαίνει ότι ο αναπληρωτής ακόμα και να θέλει δεν μπορεί. Παραδείγματα είναι αυτά τώρα έτσι; Απλά για να δείξω λίγο το κλίμα.

Καμιά φορά περιμένουν τους αναπληρωτές να αναλάβουν καθήκοντα που κάποιοι μόνιμοι χρόνια στα σχολεία δε θέλουν. Οπότε μπορεί να είναι κάποια μαθήματα που θεωρούν ότι είναι δύσκολα, κατεύθυνσης ας πούμε ή εκθέσεις που θέλουν διόρθωση, οπότε όταν τοποθετηθούμε εμείς θα βρούμε ελεύθερα να το πω έτσι μαθήματα που μπορούν να τα είχαν πάρει.

Όχι, βέβαια. Όχι. Όχι. Εγώ έφτασα σε σχολείο και μου είπαν εσύ είσαι αναπληρώτρια, είσαι κατώτερη από εμάς. Ναι έτσι το εισπράτταμε. Το σίγουρο είναι ότι σε αντιμετωπίζουν επειδή είσαι προσωρινός τελείως, σε αντιμετωπίζουν ως προσωρινό, ότι 30/6 θα φύγεις από το σχολείο, οπότε δε σου δίνουν και την ανάλογη σημασία. Ακριβώς, εμένα μου είχαν πει ότι του χρόνου θα είσαι σπίτι σου. Ειδικά όταν είμαστε σε πάνω από ένα σχολείο, σε δύο και σε τρία, δεν μπορούμε να συμμετάσχουμε σε σύλλογο, οπότε δεν ξέρουμε και τι γίνεται. Τα περισσότερα δηλαδή, εγώ τουλάχιστον, τα μαθαίνουμε στους διαδρόμους. Τι έχει ειπωθεί σε έναν διάδρομο, από το αν θα γίνει μια εκδρομή, μέχρι το αν υπάρχει ένα θέμα σε ένα τμήμα. Ειδικά με παιδιά που είχαν θέματα μέσα στα τμήματα ποτέ δεν τα μαθαίναμε, από τους διαδρόμους. Ή επειδή ήμασταν σε πολλά σχολεία, άλλαζε το πρόγραμμα, δε μας ενημέρωνε κανείς, είχες πρώτη ώρα μάθημα και ξαφνικά έχεις 12 η ώρα μάθημα.

Αυτό θεωρείται ότι προκαλείται από την αδιαφορία που έχουν απέναντι στο θεσμό οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί διότι δεν αντιλαμβάνονται τι ακριβώς συμβαίνει με αυτούς και τι προβλήματα αντιμετωπίζουν:

Δεν θα έλεγα ότι λειτουργούν υποτιμητικά απέναντι σου αλλά κάποιες φορές κάνουν κάποιες ερωτήσεις για την εξέλιξή σου... Σαν να βρίσκονται σε άλλο κόσμο, σα μην αντιλαμβάνονται..... Αδιάφοροι, δεν τους απασχολεί νομίζω.

Γενικά είναι καλός, δεν υπάρχει κάποια αντιμετώπιση περίεργη άσχετα αν στην πορεία στη συνέχεια φαίνεται ότι ήταν κάπως επίπλαστο.

Η αντιμετώπιση αυτή θεωρεί ότι υπάρχει απέναντι τους από τους μόνιμους λόγω της προσωρινής παραμονής των αναπληρωτών στο σχολείο που δεν επιτρέπει να τεθούν οι βάσεις για μία ευρύτερη συνεργασία:

Μας θεωρούν λίγο σαν κομήτες... περνάει και φεύγει και δεν στηρίζονται πολύ πάνω μας.

Την ίδια άποψη έχει και ένας ακόμα εκπαιδευτικός πιστεύοντας ότι υπάρχει διαχωρισμός ανάμεσα στους μόνιμους και στους αναπληρωτές ακόμα και για ανθρώπους που υπηρετούν στο ίδιο σχολείο μεγάλο χρονικό διάστημα:

Το θέμα είναι ότι εγώ ήμουν στο συγκεκριμένο σχολείο που υπηρετούσα πολλά χρόνια, είχα πλέον αποκτήσει ένα status προσωπικά σαν να ήμουν μόνιμος, αλλά παρόλα αυτά εξ αιτίας του γεγονότος ότι ήμουν αναπληρωτής και πάλι, οι μόνιμοι είχαν ήδη κάποιες ξεκάθαρες θέσεις μεταξύ τους, κάποιες αρμοδιότητες οι οποίες ήταν πιο ξεκάθαρες, διεκδικούσαν πιο έντονα τις δικές τους αρμοδιότητες να είναι ας πούμε πιο βατές. Η αλήθεια είναι ότι εγώ είχα έρθει σε προσωπική κόντρα με μόνιμους εξ αιτίας του προγράμματος, όταν κάποια στιγμή προτάθηκε από την Διεύθυνση του σχολείου να γίνει μια μείωση ωρών, μίας ώρας λόγω του προγράμματος και της δυσκολίας που είχα, και δεν το δέχτηκαν οι μόνιμοι, θεωρητικά λόγω του ότι δεν προβλέπετε πουθενά αυτό, παρόλο που το σχολείο τελούσε υπό άλλες διαδικασίες. Υπήρχε ένας διαχωρισμός.

Μία άλλη εκπαιδευτικός υποστηρίζει ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις, αν και όχι σε όλες τις περιπτώσεις, που πολλές φορές οφείλονται και σε πεποιθήσεις του παρελθόντος για τους αναπληρωτές όπως για παράδειγμα το ότι δεν έχουν υποχρεώσεις αλλά αυτές δεν είναι πάντα προς όφελος των μόνιμων αφού ισχύει και το αντίστροφο:

Ως προς τις υποχρεώσεις, ναι. Αν και πάλι διαχωρισμός. Αν και δουλεύω πολλά χρόνια, θα πω ότι γενικά δεν τον έχω πετύχει, αυτό τον διαχωρισμό από τους συναδέλφους. Πέρυσι έτυχα σε σχολείο που ότι και να κάναμε, εσείς οι αναπληρωτές δεν ξέρετε εμείς έτσι το κάνουμε. Πολλά θέματα δεν ήταν θέμα συζήτησης. Γιατί αυτοί ήταν πολλά χρόνια έτσι το κάνανε. [...] Για παράδειγμα για το ποιος θα κατέβει στο ολοήμερο. Μόνιμος όχι. Μετά από διεκδίκηση, το αυτονόητο γι' αυτούς είναι ο αναπληρωτής θα συμπληρώσει ωράριο στο ολοήμερο.[...] Επειδή έχουν παιδιά. Αλλά πλέον και οι αναπληρωτές έχουν παιδιά. Τόσα χρόνια.

Γιατί συνήθως δεν ξέρουμε καλά το σχολείο, και είναι αλήθεια ότι σε αυτό το κομμάτι νομίζω ότι παίρνουνε πιο θέσεις ευθύνης. Θα μας δώσουν εμάς κανα φαρμακείο που δε θέλει κάτι, βιβλιοθήκες και αυτά, ή το εργαστήριο της φυσικής, συνήθως το παίρνουν μόνιμοι γιατί ξέρουν τι έχουν, τι τους λείπει. Καλύτερα ξέρουν το χώρο.

Υπάρχουν όμως και εκπαιδευτικοί που θεωρούν ότι η αντιμετώπιση τους είναι εντελώς ισότιμη και τυχόν διαφοροποιήσεις που μπορεί να υπάρχουν οφείλονται στο γεγονός ότι είναι νέοι και φτάνουν καθυστερημένα στο σχολείο με αποτέλεσμα να μην συμμετέχουν στις εξελίξεις:

Τα ίδια καθήκοντα έχουμε ως αναπληρωτές και μόνιμοι, απλά στους αναπληρωτές πολλές φορές ειδικά όταν δεν γνωρίζουμε πολύ το σχολείο που δουλεύουμε, είναι κάτι καινούριο για εμάς, είναι λίγο πιο τυπικά τα πράγματα απ' ότι στους μόνιμους.

Ναι βέβαια και έχουν αποφασιστεί και κάποια πράγματα όταν φτάνουμε εμείς στο σχολείο, από συλλόγους, το σύλλογο διδασκόντων κι εμείς πάμε και τα βρίσκουμε έτοιμα, δεν έχουμε αποφασίσει εμείς, συναποφασίσει στο σύλλογο.

Όχι αυτά είναι, τα υπόλοιπα είναι τα ίδια, δεν έχεις.. τα υπόλοιπα είναι μια χαρά.

Ένας δε εκπαιδευτικός τόνισε ότι παρά το γεγονός ότι ο ίδιος δεν αντιμετώπισε προβλήματα γνωρίζει πολύ καλά πως στον κλάδο τους υπάρχουν:

Προσωπικά δεν είχα κανένα θέμα αντιμετώπισης από μόνιμους ή συναδέλφους κάτι τέτοιο.[...] Όχι όχι, ίσως ήμουν τυχερός είχα καλή αντιμετώπιση και το σεβασμό των συναδέλφων, της στήριξης, σπάνια να υπάρξει αντιπάθεια, χωρίς λόγο ή κάτι τέτοια. Όπως επειδή παρακολουθώ και ξέρω τι γίνεται δεν είναι πάντα το

αντιπροσωπευτικότερο. Ειδικά με το αντικείμενό μου κάποιοι καθηγητές θεωρούν ότι έχουμε καθήκον να κάνουμε αυτό που έχει στο μυαλό του ο καθηγητής. Θεωρούν ότι πρέπει να ακολουθήσουμε κάποια κατασκευή. [...] Σε εμένα δεν έχει τύχει αλλά επειδή μιλάω με συναδέλφους της ειδικότητάς μου, είναι αρκετά συχνό. Το μεταφέρω σαν πληροφορία.

Αντιμετώπιση των διευθυντών

Αναφορικά με τους διευθυντές των σχολείων, σύμφωνα με μία εκπαιδευτικό, παρά το γεγονός ότι η υποδοχή τους είναι καλή απέναντι τους, οι αναπληρωτές αποτελούν γι' αυτούς μία εναλλακτική λύση για να τους δώσουν τις ευθύνες και τις εργασίες που οι μόνιμοι δεν θέλουν και αυτό είναι σαφές:

Κάνουν μία προσπάθεια να σου δώσουν αρμοδιότητες... Ό,τι δεν μπορούν να κάνουν ή δεν θέλουν να κάνουν οι μόνιμοι για να μην έρθουν σε σύγκρουση το δίνουν σε εμάς... .Μπορεί στην αρχή να μην σου λένε ξεκάθαρα τι θέλουν στην πορεία εκεί που βρίσκεται στο γραφείο σου λένε κάνε αυτό κάνε και εκείνο.

Όταν παρουσιαζόμαστε είναι όλα πολύ θετικά. Καλώς ήρθατε σας περιμέναμε. Ως ο στόκος του εκπαιδευτικού συστήματός μας περιμένουν, γιατί θα κλείσουμε τρύπες στην αρχή και στην πορεία αρχίζουν τα προβλήματα.

Απλά η αλήθεια είναι μερικοί διευθυντές αν έχουμε εμείς ως το πούμε μία αντιπαράθεση με κάποιο μόνιμο για ένα θέμα. Εκεί βλέπεις ότι όντως κλίνουν προς τον μόνιμο και ο λόγος είναι ότι σκέφτονται πιθανόν τον έχουν μπροστά τους αν θέλεις, να συνεργάζονται για χρόνια ενώ εγώ θα φύγω. Και ενώ βλέπουν καμιά φορά ότι θα έπρεπε να είναι πιο αν θέλεις να είναι πιο αντικειμενικοί η αλήθεια είναι ότι καμιά φορά είναι διακριτικά υπέρ του μόνιμου ακριβώς γιατί θα είναι μαζί και του χρόνου ενώ εγώ σου λέει δεν πειράζει θα φύγω. Αυτό φαίνεται καμιά φορά. Κατά τα άλλα όντως σε αντιμετωπίζουν πολύ καλά. Ειδικά στην υποδοχή και στα λοιπά εντάξει οι άνθρωποι είναι εξαιρετικοί.

Μία άλλη εκπαιδευτικός θεωρεί ότι οι διευθυντές των νέων σχολείων διστάζουν να τους εμπιστευτούν γιατί δεν τους γνωρίζουν ενώ με τους παλαιότερους δεν υπάρχει πρόβλημα:

Στα σχολεία που εργαζόμαστε ξανά και ξανά και πάμε πολλές φορές έχουμε καλή αντιμετώπιση από το Διευθυντή. Στα καινούρια σχολεία αντιμετωπιζόμαστε με δισταγμό και ίσως μας αναθέτουν και παραπάνω πράγματα – καθήκοντα απ' ότι αν μας ξέρανε.

Ένας άλλος εκπαιδευτικός υποστηρίζει ότι υπάρχει διαφορετική αντιμετώπιση εκ μέρους των διευθυντών απέναντι σε μόνιμους και αναπληρωτές:

Στο συγκεκριμένο σχολείο έτσι όπως ήμουν είχα καλή σχέση με τη Διεύθυνση γιατί τους γνώριζα και πολλά χρόνια, μιας και ήμουν 6 χρόνια στο συγκεκριμένο σχολείο. Υπήρξαν στιγμές και πέρυσι, και σε προηγούμενα έτη, όπου χαρακτηριστικά κάποια στιγμή όταν μου είχε δοθεί να αναλάβω κάποια τμήματα με πάρα πολλές συνδιδασκαλίες, όταν έφτασα στο σημείο να πω ότι δεν μπορώ να κάνω εγώ τόσα αντικείμενα με τόσες συνδιδασκαλίες, λόγω του αριθμού των μαθητών, ήταν μικρός κλπ, με απείλησε εμμέσως η διευθύντρια, οι υποδιευθυντές του Γυμνασίου, εμμέσως σαν απειλή άμα δεν δέχεσαι πήγαινε να το πεις στον Περιφερειακό, κάντο εγγράφως, δεν αποδέχεσαι την αίτηση αυτή, δηλαδή μια έμμεση απειλή. [...] Δεν υπήρχε τέτοια περίπτωση, σίγουρα και οι μόνιμοι, είμαι 6 χρόνια σε αυτό το σχολείο, δεν υπήρξε ποτέ περίπτωση να πρέπει να αναλάβει μόνιμος κάτι και η Διεύθυνση να του το επιβάλει. Για να το πω σωστά απέναντι στους μόνιμους πάντα γινόταν ερώτηση. Θα αναλάβεις; Όχι θα αναλάβεις. Δεν ήταν προσταγή, ήταν ερώτηση, πάντα με επιλογή.

Αντίθετα, ένας άλλος εκπαιδευτικός υποστηρίζει ότι η συμπεριφορά των διευθυντών είναι καλή γιατί πλέον έχουν αποκτήσει εμπειρία από τους αναπληρωτές ενώ στο παρελθόν είχαν άλλες πεποιθήσεις:

Τώρα πια οι αναπληρωτές είναι πάρα πολλοί στα σχολεία δηλαδή είναι συνηθισμένοι οι διευθυντές να δέχονται αναπληρωτές. Παλαιότερα δεν πήγαινε κανένας, δεν υπήρχε θέση δηλαδή, πήγαινε ένας οπότε τον έβλεπαν και ήταν ο νέος, ο άβγαλτος, τώρα οι αναπληρωτές και εμπειρία έχουν γιατί περιμένουν πάρα πολλά χρόνια να διοριστούν. Οπότε θα έλεγα και οι διευθυντές μάλλον φυσιολογικότατα, οπότε τώρα ξέρουν ότι θα έρθουν οι αναπληρωτές, ξέρουν ότι οι αναπληρωτές οι περισσότεροι είναι έμπειροι. Ναι, δε νομίζω ότι υπάρχει διαφορά και όχι συμπεριφέρονται μια χαρά. Παλαιότερα είχαν την εντύπωση και οι

διευθυντές όπως και κάποιοι μόνιμοι ότι ήρθε ο αναπληρωτής να του φορτώσουν πέντε πράγματα, δεν έχει τόση εμπειρία, είναι ο νέος, ο πιτσιρικάς, τώρα πια στην ουσία πολλές φορές έχω εγώ πιο πολύ προϋπηρεσία από ότι κάποιοι μόνιμοι, οπότε δεν μπορεί κάποιος να με δει διαφορετικά.

Αντιμετώπιση από τους μαθητές και τους γονείς

Μία εκπαιδευτικός θεωρεί ότι η αντιμετώπιση που παίρνουν από τους μαθητές είναι η καλύτερη λόγω της ανανέωσης που προσφέρουν στην κοινωνία του σχολείου:

Εγώ νομίζω πολλές φορές και καλύτερα μας υποδέχονται και περιμένουν. Εγώ νομίζω πως κάποιοι μόνιμοι είτε να έχουν κουραστεί ή να μην έχουν πολύ διάθεση να περιμένουν να δουν το καινούργιο πρόσωπο που θα πάει, το καινούργιο πρόσωπο που θα αναλάβει. Ίσως να έχουν και στο μυαλό τους ότι είναι το άτομο που θα έχει όρεξη. Πάντα τα χρόνια που δουλεύω τα παιδιά κάνουν την καλύτερη υποδοχή.

Τα παιδιά επίσης τους αντιμετωπίζουν και κατά τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους ισότιμα και το ίδιο ισχύει και για τους γονείς τους:

Φρονώ ότι τα παιδιά δεν σκέπτονται α! επειδή είναι αναπληρώτρια να κάνω περισσότερο φασαρία. Δεν νομίζω. Τουλάχιστον δεν μου έτυχε.

Γονείς εγώ δεν βλέπω διαφορετική αντιμετώπιση από τους γονείς ή από τα παιδιά. Τη διαφορετική αντιμετώπιση τη βλέπω μόνο από τους εκπαιδευτικούς στο κομμάτι των καθηκόντων και των μαθημάτων που θα μας δώσουν. Εκεί βλέπω αρνητική εικόνα.

Φυσιολογικά και μάλιστα πολλές φορές επιθυμούν να είμαστε και την επόμενη χρονιά.

Με την παραπάνω άποψη συμφωνούν οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί:

Με τους μαθητές δεν είχα κανένα απολύτως πρόβλημα. Επειδή το σχολείο ήταν μια ιδιαίτερη περίπτωση, ειδικά με τους μαθητές μου εγώ είχα πάντα άριστες, πολύ καλές σχέσεις, πάντα έπαιρνα και καλή αξιολόγηση από τους μαθητές. Δεν είχα μια

διαφορετική αντιμετώπιση εξ αιτίας του γεγονότος ότι ήμουν αναπληρωτής, μιας και το σχολείο μας στελεχωνόταν από περισσότερους αναπληρωτές, οπότε δεν φαινόταν πουθενά, κάπως αυτός ο διαχωρισμός στα μάτια των μαθητών και ούτε υπήρξε έτσι κάτι, ούτε μάλλον ποτέ οι μαθητές δεν κατάλαβαν έναν τέτοιο διαχωρισμό.

Πάλι με τους γονείς είχα άριστες σχέσεις. Είχα καλές σχέσεις, με κάποιους είχα άριστες, με κάποιους είχα όχι τόσο καλές. Εγώ ήμουν πάντα ειλικρινής προς τους γονείς. Δεν είχα ποτέ κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα, και όποτε υπήρξε πάντα μιλούσα μαζί τους ή εκείνοι ερχόντουσαν και μιλούσαμε μαζί. Δεν υπήρξε ποτέ διαχωρισμός ούτε από τους γονείς, επειδή είσαι αναπληρωτής ή επειδή είσαι μόνιμος, ή να υπήρξε λιγότερος ή περισσότερος σεβασμός στους μεν ή στου δε. Ήμουν απλά ένας άλλος από τους καθηγητές που υπήρχαμε στο σχολείο. Δεν γνώριζαν, δεν έμπαιναν στη διαδικασία.

Όχι. Ίσα ίσα χαίρονται, καινούριο άτομο, μικρή ηλικία.

Δε βλέπω διαφορά, πάλι το ίδιο ισχύει, οι περισσότεροι δεν ξέρουν καν ότι είσαι αναπληρωτής και όσοι ξέρουν δεν καταλαβαίνουν τη διαφορά. Όχι, αυτό που παίζει ρόλο είναι πιο πολύ τι έχουν ακούσει από τα παιδιά τους και τον καθηγητή και όχι αν είναι αναπληρωτής, αν το παιδί εκτιμά τον καθηγητή είτε είναι αναπληρωτής είτε είναι μόνιμος αντίστοιχα σε αντιμετωπίζει και ο γονιός, οπότε να παίζει η κατάρτιση, η προσωπικότητα, το ενδιαφέρον του καθηγητή.

Ένας άλλος εκπαιδευτικός όμως εντοπίζει μεν κάποια προβλήματα αλλά τα αποδίδει στην ειδικότητα του και όχι στο γεγονός ότι είναι αναπληρωτής:

Οι μαθητές. Θεωρώ ότι είναι από τις αγαπημένες τους ώρες, αγαπημένα τους μαθήματα. Επειδή είναι μάθημα ειδικότητας έχεις λίγες ώρες δεν έχεις το περιθώριο να αναπτύξεις πιο στενή επαφή, και να αναπτυχθεί πιο καλή παιδαγωγική σχέση. Όταν έχεις περισσότερο χρόνο να ξοδέψεις με τα παιδιά. Παρόλα αυτά από τη μέση της χρονιάς αναπτύσσεται αυτή η οικειότητα και η ζεστασιά που πρέπει να υπάρχει. Κάποιες φορές τα παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας γνωρίζουν τι σημαίνει μια ειδικότητα που έρχεται μία φορά την εβδομάδα το

εκμεταλλεύονται λίγο προς το αρνητικό. Δηλαδή δεν σε λαμβάνουν πολύ υπόψη τους, ας το πούμε κάπως έτσι, δε σε σέβονται.

Ότι ισχύει με τα παιδιά ισχύει και με τους γονείς. Έχουμε πάρα μα πάρα πολλά παιδιά να δούμε ως ειδικότητες. Δηλαδή βλέπουμε 300-350 παιδιά που είναι δύσκολο να αναπτύξεις και μια προσωπική σχέση, μια κοντινή επαφή, πόσο μάλλον και με τους γονείς που τους βλέπεις λιγότερο συχνά. Είναι σπάνιες φορές που έχουν έρθει οι γονείς να με ρωτήσουν για το παιδί τους, και αν έρθουν να ρωτήσουν μου λένε κάποιο όνομα που εγώ καν δεν ξέρω ποιο είναι το συγκεκριμένο παιδί. Είναι πάρα πολλά τα παιδιά που βλέπουμε. Αυτό είναι το πιο δύσκολο σημείο των ειδικοτήτων και των αναπληρωτών. Γιατί ως αναπληρωτής είσαι υποχρεωμένος να είσαι πάντα σε άλλο σχολείο. Όταν είσαι μόνιμος τουλάχιστον αποκτάς μια οργανική θέση και μπορεί να έχεις τα παιδιά από την πρώτη ως την έκτη δημοτικού. Οπότε και τον πρώτο χρόνο να μη γίνει η καλύτερη επαφή ή γνωριμία, θα γίνει στη Δευτέρα, την Τρίτη στην Τετάρτη. Αν έχεις μια οργανική θέση, αυτό το θέμα των πολλών που έχουν οι ειδικότητες μπορεί να λύνετε.

Ένας άλλος εκπαιδευτικός δεν θεωρεί ότι είναι η ιδιότητα του αναπληρωτή που κάνει τα παιδιά να μην εκτιμούν τον εκπαιδευτικό αλλά το γεγονός ότι έχει υποτιμηθεί το επάγγελμα του εκπαιδευτικού λόγω των συνθηκών που επικρατούν σε αυτό:

Οι περισσότεροι μαθητές δεν ξέρουν καν τι είναι αναπληρωτής οπότε δεν παίζει ρόλο, καθηγητή βλέπουν στην τάξη, με αυτό ασχολούνται. Κάποιοι μαθητές που ξέρουν ότι είσαι αναπληρωτής, όχι δεν υπάρχει διαφορά, διαφορά υπάρχει στο αν εσύ μπορείς να κάνεις μάθημα όπως προβλέπεται. Δε νομίζω ότι παίζει ρόλο για το μαθητή αν ο καθηγητής είναι αναπληρωτής ή όχι. Εκτός από κάποιους μαθητές οι οποίοι θεωρούν ότι ο καθηγητής έτσι και αλλιώς δεν αμείβεται καλά οπότε έτσι και αλλιώς ταλαιπωρείται οικονομικά, προσωπικά και δεν το έχουν πολύ σε εκτίμηση το επάγγελμα.

Κάποιοι εκπαιδευτικοί τονίζουν μία μικρή διαφορά στην αντιμετώπιση των μαθητών και των γονέων ανάλογα με την περιοχή:

Εκτός Αθηνών τα παιδιά υποδέχονται έναν αναπληρωτή πιο ευχάριστα, πραγματικά το χαίρονται γιατί θεωρούν ότι ήρθε καθηγητής να τους κάνει μάθημα. Στην Αθήνα επειδή τα κενά είναι πιο λίγα, ίσως επειδή δεν αργούν τόσο να έρθουν οι αναπληρωτές, επειδή τα παιδιά μάλλον καλύπτονται τις περισσότερες ώρες τους είναι αδιάφορο. Στην επαρχία όμως είδα και στη Εύβοια και στην Κόρινθο, ότι ο αναπληρωτής όταν πάει στο σχολείο να φαίνεται αυτό, φαίνεται η παρουσία του και οι μαθητές μάλλον το εκτιμούν μάλλον τους αρέσει. Ότι ήρθε επιτέλους καθηγητής όχι αναπληρωτής απαραίτητα, καθηγητής να καλύψει το κενό να κάνει το μάθημα που δεν έχει γίνει μέχρι τώρα.

Όπως και οι μαθητές έτσι και οι γονείς στην επαρχία θα έλεγα ότι ακούν περισσότερο τον καθηγητή, ίσως έχουν το επάγγελμα σε μεγαλύτερη υπόληψη, πάντως θεωρούν ότι ο καθηγητής πρέπει να ακουστεί, τον ακούν συνήθως, ενώ στα αστικά κέντρα ίσως επειδή πάνε τα παιδιά τους εύκολα σε φροντιστήρια, ίσως γιατί θεωρούν οι γονείς ότι τα βοηθάνε τα παιδιά μέσω των φροντιστηρίων, δε χρειάζεται να ακούσ και πολλά από τους καθηγητές με αυτό το σκεπτικό δεν ενδιαφέρονται το ίδιο.

Πολλές φορές αυτή η αλλαγή στους καθηγητές δε νομίζω ότι τους πολυαρέσει, έκαναν μάθημα με ένα συγκεκριμένο καθηγητή και μετά πάει ο αναπληρωτής και να καλύψει το κενό και με άλλο τρόπο στη διδασκαλία. Αυτό έχει να κάνει πιο πολύ στα αστικά κέντρα, γιατί συνήθως στα αστικά κέντρα αλλάζουν τους καθηγητές, οπότε όταν πάμε εμείς ήδη έχουν περάσει από δύο τρεις. Σε πιο απομακρυσμένες περιοχές, δηλαδή όταν ήμουν στην Ύδρα, δεν κάνανε καθόλου μαθηματικά οπότε με περιμένανε γιατί δεν είχαν κάνει καθόλου μαθηματικά. Σε άλλα σχολεία στην Αττική είχαν κάνει ήδη με άλλους δύο τρεις πριν και οπότε βλέπανε κάτι καινούργιο και λογικό είναι, υπήρξε και μια στην αρχή επιφύλαξη ποια είναι από πού ήρθε τι ήταν όλα αυτά.

Εντάξει προσωπικά εγώ νομίζω έχει να κάνει με την περιοχή. Στην Ύδρα δηλαδή επειδή είναι πολύ διαφορετικός ο κόσμος εκεί πέρα, το πώς αντιμετωπίζουν και το σχολείο ειδικότερα, γιατί σε κάθε περιοχή αντιμετωπίζουν διαφορετικά και το σχολείο, μας αντιμετώπιζαν πάρα πολύ περίεργα και άσχημα, ότι ήρθαν θα φύγουν

και δεν τους έχουμε καμία ανάγκη, εμείς θα κάνουμε και άλλες δουλειές γιατί έχουμε και άλλες δραστηριότητες. Στην Αττική είναι αλλιώς τα πράγματα, εντάξει κάποιους γονείς λόγω βαθμών, κάποιοι άλλοι μας βλέπανε ως σωτήρες, ήρθαν ας πούμε να μας σώσουν γιατί μέχρι τώρα δεν είχαμε καθηγητή. Πάντως οι γονείς, εγώ το έβλεπα αυτό, άλλη βαρύτητα είχαν στη γνώμη των μόνιμων και αλλιώς στη γνώμη τη δικιά μας, γιατί νιώθανε ότι εντάξει είμαστε περαστικοί οπότε εντάξει θα μας τα πουν αυτά και του χρόνου δε θα τους έχουμε, δε θα υπάρχει μια συνέχεια στο έργο τους για τώρα εντάξει ok. Αλλά και εγώ αυτό πιστεύω αυτό γίνεται στις επαρχιακές πόλεις, δηλαδή στη Σαλαμίνα το ζήσαμε αυτό, ήταν μια κλίκα που είχαν τα πολιτικά τους εκεί πέρα, τα θέματα τους, εδώ στην Αθήνα είναι πιο απρόσωπα δε νομίζω ότι έχουν τέτοια θέματα.

Εεεε όταν είναι ένα μικρό μέρος. Τώρα μπορώ να πω και παράδειγμα αλλά δεν θα το πω. Όταν είναι ένα πολύ μικρό μέρος και οι υπόλοιποι καθηγητές είναι και αυτοί ντόπιοι εκεί βλέπεις τη διαφορά. Πάλι όμως όχι γιατί είσαι αναπληρωτής αλλά γιατί είσαι καινούργιος και είσαι ξένος. Γιατί δεν είσαι ντόπιος. Στον ντόπιο τον καθηγητή θα δείξουνε περισσότερο εμπιστοσύνη γιατί είναι μέλος της κοινότητας, του μικρόκοσμου που ζούνε.

Προβλήματα

Μία εκπαιδευτικός έχει αντιμετωπίσει ένα συγκεκριμένο πρόβλημα σε σχολείο της επαρχίας που θεωρεί ότι οφείλονταν αποκλειστικά στο γεγονός ότι ήταν αναπληρώτρια:

Είχε υπάρξει στο λύκειο Κορώνης όταν ήμουνα, με τη διευθύντρια. Έκανα τότε μάθημα στην τρίτη λυκείου και είχα επισημάνει, είχα, έβλεπα ότι κάποια παιδιά, συγκεκριμένα ένα παιδί έκανε ουσίες, επειδή είχα καταλάβει ότι έπινε και σε μια συνάντηση εκτός σχολείου το είχα αναφέρει στη διευθύντρια ότι ο Χ μαθητής κάνει αυτό, αυτό κι αυτό. Με αφορμή την πενθήμερη νομίζω που θα πηγαίνανε, είχανε πάει και της έλεγα να έχετε υπόψη σας γι' αυτό το μαθητή και γενικά κάποια παιδιά από την τρίτη λυκείου πίνουνε να τα προσέχουνε. Επρόκειτο νομίζω να γίνει η τριήμερη, τριήμερη θα κάνανε, να προσέχουνε γιατί αυτός κι αυτός κάνει αυτό. Το

οποίο όμως ήταν σε μία πολύ χαλαρή συνάντηση που είχαμε και το ανέφερα. Την επόμενη ημέρα πήγε και το είπε στα παιδιά. Δηλαδή το χειρίστηκε πολύ λάθος το ζήτημα. Δηλαδή, καταρχήν θα μπορούσε, θα μπορούσα εγώ να έχω πει μια βλακεία ή κάποια ανοησία, θα μπορούσε να μην είναι πραγματικότητα όλο αυτό. Αντί να το μελετήσει, να δει αν όντως γίνεται και να το διαχειριστεί διακριτικά αντ' αυτού πήγε και είπε η Κ..... Αποκαταστάθηκαν οι σχέσεις με τα παιδιά αλλά νομίζω ότι είχε σχέση με το γεγονός ότι δεν είχε κάτι από εμένα να πάρει, δεν ήμουν μόνιμη, δεν στηρίζονταν σε μένα.

Πιστεύει ότι αυτό έγινε γιατί ήταν αναπληρώτρια και επειδή ψήφιζαν για διευθυντές εκείνη τη χρονιά η διευθύντρια ήθελε να έχει καλές σχέσεις με τους μόνιμους ενώ από αυτήν δεν προσδοκούσε κάτι.

Ένα βασικό πρόβλημα που δημιουργείται λόγω του ότι είναι προσωρινοί είναι ότι και οι ίδιοι οι αναπληρωτές δεν προσπαθούν να συμμετέχουν ενεργά ή να επιλύσουν προβλήματα αφού ξέρουν ότι του χρόνου θα είναι σε άλλο σχολείο:

Έτσι όπως είναι οι συνθήκες και έτσι όπως μας αντιμετωπίζουν μερικές φορές δεν έχουμε όρεξη να εμπλακούμε και να αναμειχθούμε σε μία ιδιόμορφη κατάσταση οπότε την αφήνουμε να εκτονωθεί χωρίς φορές πολλές φορές να αντιδρούμε. Δεν είναι όμως και κανόνας αυτό.

Επίσης, δεν λαμβάνονται σοβαρά υπόψη οι ανάγκες τους:

Ναι έχω αντιμετωπίσει προβλήματα όσον αφορά περισσότερο τα μέσα που διαθέτει το σχολείο για να διδάξω το μάθημά μου, καθότι για να διδάξω μουσική χρειάζομαι αίθουσα, χρειάζομαι μουσικά όργανα, τέλος πάντων κάποια μέσα, υλικό, τα οποία κάθε σχολείο έχει τα δικά του ή δεν έχει και τίποτα. Ή αναγκάζεσαι να πηγαίνεις από αίθουσα σε αίθουσα και να κουβαλάς, αναλόγως μετά θα πρέπει να προσαρμόζομαι κι εγώ.

Μία άλλη εκπαιδευτικός τονίζει ότι προβλήματα δημιουργούνται από τη συμπεριφορά των μόνιμων συναδέλφων τους:

Εγώ η αντιμετώπιση των μόνιμων, ότι σε αντιμετωπίζουν υποτιμητικά ότι είσαι αναπληρωτής, δεν είσαι ο μόνιμος που θα είσαι το παρεάκι μας του χρόνου. Φέτος στο σχολείο αναπλήρωνα μια που έχει σπάσει το πόδι της, πήγα το Γενάρη και αυτή

ήρθε το Μάρτη και από την ημέρα που ήρθε άρχισε και μου έλεγε θα φύγεις, ε λέω δεν ξέρω, θα φύγεις αφού θα φύγεις θα το πάρω εγώ το τμήμα μου. Δεν έρχεται να με ρωτήσει τι έκανα στα παιδιά, ρώταγε τα παιδιά έπαιρνε τα τετράδια των παιδιών ή τους έλεγε ότι δεν ξέρω τι σας έκανε αυτή, δεν είμαι αυτή για τα παιδιά είμαι η καθηγήτρια τους, οπότε ναι πέρασα πάρα πολύ άσχημα, νομίζω δε με πήραν καν να μου πουν ότι αλλάζω σχολείο, ούτε η διευθύντρια, πήρα εγώ τη δευτεροβάθμια γιατί με παίρνει η διευθύντρια και μου είπε που θα πας αύριο, έχω σκοπό να έρθω σε σας να πάω κάπου αλλού; Δε με αντιμετώπισαν ως ένα άνθρωπο που ήρθε το Γενάρη κάλυψε ένα κενό και έκανε πόσα χιλιόμετρα να πάει για δυο μήνες. Αυτό το πρόβλημα το είχα αντιμετωπίσει και εγώ να με παίρνουν ωρομίσθια σε ένα σχολείο και να μη μου λένε ότι πας για δύο μήνες, εγώ χάρηκα γιατί νόμιζα ότι θα πάω για όλη τη σχολική χρονιά και δε μου είχαν πει ποτέ ότι σε δυο μήνες θα φύγεις γιατί θα έρθει η κοπέλα που αντικαθιστούσες και το έμαθα τυχαία από τους διαδρόμους, αυτό είναι απίστευτο, δεν υπάρχει κανένας προγραμματισμός από τους αναπληρωτές. Μπράβο και εγώ από το διάδρομο το έμαθα. Και εμείς δεν μπορούμε να πηγαίνουμε δυο μήνες, να φεύγουμε, να πηγαίνουμε σε άλλο σχολείο, μέχρι να προσαρμοστείς, να γνωρίσουμε τα παιδιά να μας γνωρίσουν και αυτά, έτσι μειώνεται και το έργο μας. Δεν υπάρχει συνέχεια στο έργο μας, απαξιώνεται το έργο μας. Τελικά ότι διάθεση και να έχουμε τελικά το αποτέλεσμα είναι αυτό. Δεν υπάρχει συνέχεια στο έργο μας. Εγώ έμαθα ότι στο τέλος αυτά που είχα κάνει εγώ, τα έβγαλε εκτός ύλης.

Ένα πρόβλημα που βλέπω εγώ είναι ότι επειδή πάω πιο αργά είναι παγιωμένο το πρόγραμμα ή τα μαθήματα που σημαίνει ότι προσπαθώ να φτιάξω το δικό μου το πρόγραμμα με βάση το πρόγραμμα που ήδη υπάρχει και είναι λογικό. Υπάρχουν και άλλοι που είναι σε άλλα σχολεία, άλλες ειδικότητες οπότε κάνουν ένα πρόγραμμα για μένα που μπορεί να ξεκινάει την τρίτη ώρα, τέταρτη κενό, πέμπτη κενό και μετά έκτη εβδομη. Λέω ένα παράδειγμα. Η αλήθεια είναι ότι δεν τους βγαίνει γιατί για να το κάνουν για μένα ανθρώπινο όπως έχουν προσπαθήσει για τους μόνιμους την αρχή της χρονιάς πρέπει να τα αλλάξουν όλα, κάτι που προφανώς δεν είναι εφικτό. Οπότε με ενοχλεί το ότι σχεδόν ποτέ δεν έχω ένα ανθρώπινο πρόγραμμα αλλά ένα πολύ ανάποδο πρόγραμμα γιατί προφανώς είναι ήδη μία κατάσταση που έχει

σχηματιστεί γιατί έρχονται και από άλλα σχολεία όπως είπα και τα λοιπά. Αυτό με ενοχλεί. Είναι πολύ μεγάλο πρόβλημα.

Με ενοχλεί πολύ η ανάθεση μαθημάτων. Αυτό είναι το πρόβλημα μου. Δηλαδή ότι πηγαίνω εκεί και έχει πάρει ο μόνιμος τα μαθήματα που θέλει και μετά εγώ. Να ένα πρόβλημα σε σχέση με τους μόνιμους. Δηλαδή ότι θα πάρω ότι περισσεύει σε εισαγωγικά από τους μόνιμους οπότε αυτό είναι ενοχλητικό. Πολλές φορές βέβαια γίνεται ανακατανομή είτε γιατί δείχνουν κατανόηση οι μόνιμοι, δηλαδή ότι το παρακάνανε να στο πω έτσι και πρέπει να το ξαναδούμε το θέμα. Κάποιες φορές όμως επιμένουνε πάρα πολύ και αναγκάζομαι και εγώ για να μην δημιουργήσω πρόβλημα να πάρω μαθήματα που μπορεί να είναι, να έχω πέντε έξι εφτά οχτώ διαφορετικές τάξεις για να το πω έτσι, αντικείμενα που με κουράζει πάρα πολύ σε σχέση με το να είχα Α, Α2, Α3 όπως έχουν οι μόνιμοι. Δεν θα έχω έτσι όμως. Θα έχω το Α1, το Β2, το Γ3. Αυτό σημαίνει αμέσως ότι έχω τρεις χρονιές διαφορετικές, τρία αντικείμενα. Οπότε τα μαθηματικά δεν είναι έτσι. Άμε έχεις δύο τρεις, δύο τρία τμήματα με το ίδιο αντικείμενο και για μας η δουλειά είναι πιο εύκολη. Αυτό με ενοχλεί.

Ένα άλλο βασικό πρόβλημα που δημιουργείται είναι ότι δημιουργούνται αρνητικά συναισθήματα από το διαφορετικό εργασιακό καθεστώς που έχουν με τους μόνιμους:

Δεν μπορούμε ούτε να αρρωστήσουμε... Φόβο, φόβο δηλαδή αν πάθω κάτι, αν χρειαστώ κάτι δηλαδή πως θα αντιμετωπίσω μια κατάσταση. Και εγώ δεν έχω παιδιά, δεν έχω οικογένεια δηλαδή αυτό μου δημιουργεί εντός εισαγωγικών μία ασφάλεια, δηλαδή το παιδί μου δεν θα χρειαστεί να το πάω στο γιατρό άρα να λείψω από το σχολείο αλλά είναι πολύ διαφορετικό αυτό σε σχέση με τους μόνιμους οι οποίοι όμως τις εκμεταλλεύονται τις άδειες και οι οποίοι, όχι εκμεταλλεύονται αλλά βρίσκουν δικαιολογίες για να φεύγουν από τα σχολεία και πέραν του ωραρίου τους, να τελειώνουν και νωρίτερα.

Παράδειγμα είναι οι άδειες, από την πιο απλή άδεια, την κανονική άδεια, μέχρι και την αναρρωτική, ή μια άδεια εγκυμοσύνης, ή μία επαπειλούμενη που δεν δικαιούμαστε οι αναπληρωτές. Στη μόνιμη δικαιούμαστε συγκεκριμένες ημέρες και επειδή είμαστε αναπληρωτές παίρνουμε ένα επίδομα στο τέλος της χρονιάς, «μη

λήψης άδειας», όπου είναι σαν εκβιασμός, αν πάρεις από την κανονική σου άδεια θα σου αφαιρεθούν τα χρήματα αυτά, αν δεν την πάρεις, θα πάρεις κανονικά το ποσό. Οπότε αποφεύγουμε να πάρουμε κανονική άδεια διότι χάνουμε χρήματα. Τα οποία είναι πολύτιμα για το καλοκαίρι, καθότι μπαίνουμε στο ταμείο ανεργίας κι αν μπορούμε [...] Γιατί τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένα σύστημα ότι αν έχεις επιδοτηθεί 400 ημερομίσθια από τον ΟΑΕΔ, τα τελευταία 4 χρόνια δεν παίρνεις ταμείο ανεργίας, δε δικαιούσθε, οπότε κάποιοι αναπληρωτές που τους παίρνουν Νοέμβρη μήνα και μένουν παραπάνω χρόνο στο ταμείο ανεργίας δεν δικαιούνται να πάρουν ταμείο ανεργίας.

Τα περισσότερα μου προβλήματα μέσα σε μια σχολική χρονιά είναι οι αναρρωτικές άδειες, καθότι όταν αρρωστήσω, θα πρέπει να τρέξω την ίδια ημέρα σε κάποιο Νοσοκομείο, που υπάρχουν ατέλειωτες σειρές και ατέλειωτες ώρες αναμονής και με 39 και 39,5 πυρετό, προκειμένου να μην πάω στο σχολείο και εγώ σε τέτοια κατάσταση όπου δε θα μπορώ να διδάξω σε μία τάξη, να ανταπεξέλθω σε μία διδακτική ώρα και να μην κολλήσω και τα παιδιά, γιατί βεβαίως θα μπορούσα να έχω κάτι που μπορεί να κολλάει.[...] Με ανησυχεί με το που θα ανεβάσω λίγο πυρετό, μέχρι δέκατα αρχίζω και ανησυχώ.

Ναι είναι σα να μη δικαιούσαι γιατί έχεις μια απίστευτη ταλαιπωρία να αρρωστήσεις. Ενώ ο μόνιμος έχει μια υπεύθυνη δήλωση ότι απλώς αρρώστησε και να φέρει και μόνος του την αιτιολογία. Δεν χρειάζεται να το αποδείξει.

Όχι απλά στις εγκυμοσύνες μόνο όταν χρειάστηκε να πάρω επαπειλούμενη άδεια, με πλήρωσε 15 ημέρες το ΙΚΑ και τις άλλες 15 δεν πληρώθηκα καν. Χρειάστηκε ένα μήνα να πάρω επαπειλούμενη. Που ήταν όντως πολύ βαρύ, γιατί έγκυος ήμουνα και στο κρεβάτι ήμουνα και δεν πληρωνόμουνα. Ενώ κάποιος μόνιμος δικαιούται να πάρει ένα μήνα και εννιά και ολόκληρη τη χρονιά.

Όχι αυτό είναι ξεκάθαρο. Οι μόνιμοι πάντα είχαν ένα καλύτερο καθεστώς, οι άδειές τους, από αναρρωτικές μέχρι οτιδήποτε άλλες άδειες κλπ. Πιο εύκολη και πιο καλή αντιμετώπιση λόγω του ότι είναι μόνιμοι οπότε είχαν έναν άλλο αέρα. Και μπορώ να πω όχι τόσο εμένα, τόσο για τον εαυτό μου, εγώ πάντα έλεγα τη γνώμη μου. Ποτέ δεν έκατσα να το σκεφτώ και δεν φοβήθηκα ποτέ. Αλλά πολλές φορές έβλεπα σε συλλόγους μόνιμους οι μόνιμοι ήταν εκείνοι που θα ερχόντουσαν σε αντιπαράθεση

με τη Διεύθυνση ή και με άλλους συναδέλφους, όποτε υπήρξε ας πούμε κάποιο θέμα. Το 90% των αναπληρωτών δεν εκφράζανε ποτέ τη γνώμη τους, λόγω του ότι φοβόντουσαν μήπως αν πουν κάτι, μη δημιουργηθεί θέμα, μήπως χάσουν τη θέση τους, μήπως το ένα ή το άλλο. Φοβήθηκαν δηλαδή τη διεύθυνση ή ακόμα και τους μόνιμους, μέσω της διεύθυνσης μην αντιδικήσουν. Αυτό ήταν το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Γενικότερα αισθάνεσαι την ανασφάλεια, ότι δεν είσαι ίσος, ότι δεν έχεις τα ίδια δικαιώματα προφανώς, ή δεν φαίνεται ότι δεν έχεις τα ίδια δικαιώματα. Είτε τυπικά ως προς τις άδειες. Ας πούμε ένα παράδειγμα είτε πραγματικά σε εργασιακό περιβάλλον, ας πούμε ότι ο άλλος έρχεται από την 1^η Σεπτέμβρη που θα δουλέψει και δεν έχει την ανασφάλεια, του πως θα βρεθεί, αν θα βρεθεί, τότε θα βρεθεί. Είναι δυο ταχύτητες, προφανώς και μεταξύ τους έχουν μεγάλη απόσταση.

Αυτό γιατί κάθε καλοκαίρι περνάς την ίδια αγωνία και ας ήμουν 6 χρόνια σε αυτό το σχολείο, λόγω ιδιαίτερης κατάστασης και ιδιαίτερης περίπτωσης λόγω του ότι το σχολείο πήγαινε με βάση συνέντευξης και μόρια και όχι από τους γενικούς πίνακες, αλλά παρόλα αυτά επειδή γινόταν κάθε χρόνο το συμβούλιο και η διαδικασία. Κάθε χρόνο έχεις την αγωνία αν θα σε πάρουν ή όχι. Οπότε εγώ ποτέ δε θεώρησα μόνιμη τη θέση μου, άλλωστε αυτή τη στιγμή που μιλάμε δεν είμαι πια στο σχολείο.

Σίγουρα νοιώθω ανασφάλεια, για πόσα χρόνια θα συνεχιστεί αυτό. Γενικά δε μπορώ να κάνω ένα πρόγραμμα για την ζωή μου την προσωπική. Νοιώθω πολλές φορές εξοργισμένη, άλλες φορές με τους ιθύνοντες, και άλλες φορές με εμάς που δεν ξεσηκωνόμαστε.

Τα προβλήματα που μου δημιουργεί είναι ότι πολλές φορές είμαι άρρωστος και πηγαίνω στο σχολείο γιατί πολύ απλά δε θέλω να μου κοπεί το μεροκάματο ή δε θέλω ο διευθυντής να θεωρήσει ότι εγώ ο αναπληρωτής που τώρα ήρθα στο σχολείο ότι δεν είμαι συνεπής. Αν δηλαδή ήμουν σε ένα σχολείο που με ξέρει χρόνια ο διευθυντής θα ξέρει το χαρακτήρα μου, αν εγώ στις 2 εβδομάδες που έχω αναλάβει και έχω αρρωστήσει καταλαβαίνεις ότι θα πάω και με πυρετό, για να δείξω ότι εγώ δεν είμαι άνθρωπος που δεν είναι εντάξει στις υποχρεώσεις του. Δηλαδή ήδη με επηρεάζει αυτό φυσικά να ένα παράδειγμα στο οποίο είναι ξεκάθαρο.

Έχω αναφέρει την έκπληξη μου έτσι και αλλιώς, έχω αναφέρει ότι δεν καταλαβαίνω το γεγονός γιατί γίνεται αυτή η διαφοροποίηση, καθόλου όμως, δεν καταλαβαίνω πως μπορείς να πεις ότι ο αναπληρωτής δικαιούται 7 μέρες άδεια ενώ ο μόνιμος 10. Δεν καταλαβαίνω τη διαφορά γιατί εγώ θα πρέπει να πάρω τα μισά χρήματα από τον ΕΟΠΥΥ, το ΙΚΑ το παλιό, γιατί εγώ θα πρέπει να πάρω την άδεια του διευθυντή για να λείψω κανονική άδεια, ενώ ο μόνιμος αν δεν κάνω λάθος ζητάει από τη διεύθυνση. Γιατί υπάρχει διαφοροποίηση, γιατί να επαναλάβω οι γυναίκες που μένουν έγκυες, γιατί πρέπει να έχουν ένα τελείως διαφορετικό καθεστώς. Είναι εχθρικό το καθεστώς είναι εχθρικό και ναι πικρία, έκπληξη και λογικό είναι να αισθάνεσαι ότι αδικείσαι.

Ναι αυτά είναι δεν χρειάζεται να συζητήσω κάτι. Είναι ξεκάθαρο αυτό. Δεν έχουμε δικαιώματα, δεν είναι τα ίδια δικαιώματα με τους μόνιμους. Και είναι εξοργιστικό δεν καταλαβαίνω. Είναι παράνομο και αντισυνταγματικό. Τι να πω. Αφού ζητούνται από εμάς να κάνουμε τα ίδια πράγματα με τους μόνιμους θα έπρεπε και οι άδειες. Δεν βρίσκω το λόγο. Είναι κάτι που απλά δεν το καταλαβαίνω.

Ένα βασικό πρόβλημα που αναφέρεται είναι το οικονομικό το οποίο σε κάποιες περιπτώσεις αποτελεί ακόμα και παράγοντα αποκλεισμού από την εργασία της καθώς και τα πρακτικά προβλήματα που υπάρχουν αφού αναγκάζονται να έχουν συχνές μετακινήσεις ή να μαθαίνουν την τελευταία στιγμή ότι θα εργαστούν:

Ο μισθός αργεί πάρα πολύ. Μπορεί να κάνουμε και δύο μήνες να πάρουμε το μισθό μας οπότε θα πρέπει να έχουμε από πριν χρήματα είτε να έχουμε φροντίσει να έχουμε αποταμιεύσει ή στις περισσότερες περιπτώσεις μας δίνουν οι γονείς μας. Δηλαδή είμαστε 35, 40, 45 χρονών και περιμένουμε να μας δώσουν οι γονείς μας χρήματα για να πάμε σε κάποιο μέρος στην επαρχία. Εμένα πέρσι μου ήρθε το Μάρτιο πρόσληψη για να πάω στα Χανιά ενώ ήμουν στην ενισχυτική διδασκαλία που αμέσως αμέσως εκείνη την περίοδο θα έπρεπε να είχα ένα χιλιάρικο όπως τα είχα υπολογίσει για να πάω, να φύγω σε μία περιοχή που θα είχα αρκετά έξοδα.

Ναι προσωπικά το πρόβλημά μου είναι ότι κάθε χρόνο πηγαίνοντας σε διαφορετικό σχολείο πολλές φορές είναι μακριά από το σπίτι μου και χρειάζεται να μετακινούμαι με το αυτοκίνητο, έχοντας παράλληλα να πάω και τα παιδιά μου στο σχολείο για να

πάω κι εγώ μετά στο δικό μου το σχολείο, οπότε εκείνο μου δημιουργεί κάποιο πρόβλημα.

Βεβαίως γιατί μπορεί να παίρνουμε το επίδομα του ΟΑΕΔ και τότε το εισόδημα το ετήσιο να έρχεται πάνω κάτω το ίδιο. Δεν είναι γιατί εγώ έχω μάθει να ζω με 900 ευρώ το μήνα και ξαφνικά έρχεται ο Ιούλιος και ο Αύγουστος και περιμένουμε να ζήσουμε με 350 ευρώ. Που είναι μόνο το ενοίκιό μου.

Ταμείο ανεργίας σημαίνει 360 ευρώ έτσι; Ανάλογα με το πόσους μήνες έχουμε εργαστεί μερικές φορές μπορεί να μη δικαιούμαστε ούτε το ταμείο ανεργίας. Οπότε ένας καθηγητής που εργάζεται ως αναπληρωτής κάθε χρόνο είναι άνεργος με ή χωρίς τέλος πάντων αυτό το πενιχρό επίδομα ανεργίας, για δύο το λιγότερο μήνες μπορεί και περισσότερους, τρεις, τέσσερις, πέντε. Εεεε και ξαναλέω. Αντί να διοχετεύουμε την ενέργεια μας και τη σκέψη μας στο έργο μας μέρος αυτής της ενέργειας διοχετεύεται σε θέματα άλλα που μας απασχολούν και κατά τη γνώμη μου δεν θα έπρεπε. Πρέπει να είμαστε και προσπαθούμε να είμαστε αποδοτικοί ενώ έχουμε να παλέψουμε με ένα σωρό προβλήματα οικονομικής φύσεως και όλα τα άλλα τέλος πάντων στα οποία αναφέρθηκα προηγουμένως.

Εννοείτε πως είναι πρόβλημα η απόσταση. Πρόβλημα είναι και η αρχή της χρονιάς, να μετακινηθείς από την πόλη σου. Να έχεις τα πράγματα στο αμάξι. Τώρα εγώ είμαι τυχερή. Γύρισα στο Ηράκλειο, ξέρω ότι έχω καλή θέση. Ζω τα τελευταία χρόνια στο Ηράκλειο, στο σπίτι μου. Αλλά είμαι από τις εξαιρέσεις.

Οικογενειακά για όσους έχουν οικογένεια σίγουρα, σου δημιουργεί θέμα πρώτον σε ποια περιοχή θα πας να δουλέψεις, τότε θα πας να δουλέψεις, που είναι το οικονομικό στη μέση, το ψυχολογικό και εννοείται ότι δημιουργείται θέμα μέσα στην οικογένεια όταν ψυχολογικά δεν είσαι καλά. Στις σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας εννοείται, αφού είσαι σε ένα εργασιακό περιβάλλον, κάνεις μια δουλειά στην οποία δεν υπάρχει σταθερότητα, δεν ξέρεις πότε θα ξεκινήσεις, που θα ξεκινήσεις, πως θα ξεκινήσεις, είναι λογικό να υπάρχει θέμα αν θα μπεις στο ταμείο ανεργίας, γιατί έχεις ξεκινήσει αργά, θα μπεις στο ταμείο ανεργίας; Δεν μπαίνουμε ταμείο ανεργίας, εγώ πέρυσι είχα μειωμένο ωράριο που σημαίνει μισά λεφτά τα έξοδα ολόκληρα, το ταμείο ανεργίας δυο μήνες μετά, μέχρι να μας ξαναπάρουν μπορεί να πάει πάλι Δεκέμβρης, άρα λοιπόν δημιουργούνται πολλά

προβλήματα. Βέβαια, ας πούμε όταν αναγκάζεσαι να πας επαρχία σαν αναπληρωτής, αφήνεις μια οικογένεια πίσω. Τα παιδιά τα οποία έχουν ένα πρόγραμμα το οποίο αυτό χαλάει, επηρεάζει πολύ τις σχέσεις με την οικογένεια τα παιδιά σου και με τον άντρα σου.

Αλλά θυμάμαι να μας παίρνουν τηλέφωνο, να βγαίνουν τα αποτελέσματα και να πρέπει σε δυο μέρες να μετακινηθείς και να έχεις τα πράγματά σου, και το υλικό σου και τα ρούχα σου στο αμάξι, να μένεις σε ξενοδοχείο. Και αυτό να κρατάει να βγουν και οι τοποθετήσεις. Και αυτό μπορεί να έχει μια επέκταση στην κοινωνική σου προσωπική σου ζωή ας πούμε κάθε χρονιά να φεύγεις.

Αν εννοείς αν μου δημιουργεί εμένα πρόβλημα ναι, γιατί κάθε χρονιά αλλάζω σχολείο, αλλάζω περιοχές, νοικιάζω σπίτια, ξενοικιάζω, αν μιλάμε για αυτό το θέμα, ε φυσικά δεν έχω μια βάση σταθερή.

Και για να παντρευτείς, όπως εγώ παντρεύτηκα πρόσφατα, το σκέφτεσαι, αφού κάθε χρόνο δεν ξέρεις αν θα δουλέψεις του χρόνου, τότε θα δουλέψεις, αν έχεις αρκετά χρήματα. Σχέσεις ή γάμο, επίσης αν θα είσαι μαζί με το σύντροφο σου, τον άντρα σου, τη γυναίκα σου, ή αν για άλλη μια φορά θα είσαι χώρια, αν θα τα λέτε σαββατοκύριακο ή Χριστούγεννα ή Πάσχα. Και νομίζω αυτονόητο το οικονομικό, που δε χρειάζεται να το συζητήσω, αφού είναι μόνο οι μετακινήσεις μια οικονομική αιμορραγία ή το ενοίκιο κάθε χρόνο. Μπορεί να έχεις ένα σπίτι, όπως εγώ στην Αθήνα, αλλά ξαφνικά αναγκάζομαι να νοικιάσω, οπότε ενώ έχω σπίτι ιδιόκτητο παρόλα αυτά πληρώνω και το ενοίκιο κάθε φορά ή τη βενζίνη κάθε φορά, οπότε ναι εννοείται ότι με επηρεάζει αυτό.

Προβλήματα όμως εντοπίζονται και στο εκπαιδευτικό έργο τόσο ως προς τα καθήκοντα που αναλαμβάνει όσο και προς τη διδασκαλία:

Το κλασικό που προκύπτει είναι όταν πηγαίνουμε, στην αρχή δηλαδή σε αυτά που προσπαθούν, θα χρησιμοποιήσω τη λέξη να σου φορτώσουν.

Ως προς τη διδασκαλία υπάρχει μια αποσπασματικότητα, δηλαδή τον Οκτώβριο, το Δεκέμβριο που ο καθηγητής θα έχει κάνει άλλα εγώ θα έρθω να κάνω άλλα, να κάνω μια επανάληψη, να δω το επίπεδο, δημιουργεί δηλαδή μια διάσπαση νομίζω στα παιδιά αυτό. Και μετά όταν η κατάσταση δρομολογείται την επόμενη χρονιά

φεύγεις ενώ θα μπορούσες να πάρεις κάποιο τμήμα και να το φτάσεις κάπου να το οδηγήσεις

Νομίζω ότι σίγουρα θα υπήρχε πολύ καλύτερο αποτέλεσμα αν ήμουν δύο τρεις χρονιές σε κάποιο σχολείο...

Δεν μπορώ να έχω μία συνέχεια, να πλάσω τα παιδιά.

Αυτό είναι σημαντικό για το έργο μας. Να έχουμε τη δυνατότητα να χτίσουμε κάτι και όχι απλώς εμβόλιμα.

Εγώ προσωπικά δεν μπορώ να αναπτύξω σχέσεις με τους μόνιμους, ότι σχέσεις έχω είναι με αναπληρωτές που είμαστε στο ίδιο μήκος κύματος, αυτό. Εντάξει εμένα με ενοχλεί, με προβληματίζει, κάθε αρχή της τελικής χρονιάς και δεν ξέρω και πότε θα είναι και σου ρίχνει λίγο τη ψυχολογία, με ενοχλεί λίγο, με προβληματίζει μάλλον που πάω σε ένα καινούργιο σχολικό περιβάλλον, με καινούργιος ανθρώπους, καινούργια παιδιά και πρέπει να αποδείξω κάτι, δηλαδή κάθε χρονιά αν είναι Σεπτέμβρης καλώς, γιατί έχεις αρκετό χρόνο, παλιά ήταν Οκτώβρη τώρα πήγαμε Νοέμβρη, φέτος πήγα Φλεβάρη, πας κάθε στιγμή να αποδείξεις ποια είναι αυτή που ήρθε τώρα εδώ και μάλιστα ήρθε να διεκδικήσει κιόλας πράγματα έτσι, γιατί και εμείς με τα χρόνια μάθαμε κάποια δικαιώματα που έχουμε. Έχουμε δικαιώματα και εμείς είμαστε εργαζόμενοι. Ναι κάποια δικαιώματα που έχουμε τα οποία αυτά πρέπει να τα διεκδικήσεις μόνος σου, δε θα σου πει κανένας κάτι, δεν ήρθε κανένας να μου πει πάρε κορίτσι μια γονική άδεια για τα παιδιά σου.

Επαγγελματικά όταν πηγαίνω σε καινούριο εργασιακό περιβάλλον έχω πρόβλημα γιατί θα πρέπει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, κι εφ' όσον έχει ξεκινήσει το σχολείο, τα μαθήματα, να γνωρίσω διδακτικό προσωπικό, μαθητές, διευθυντή, αίθουσες, υλικό, τη λειτουργία του σχολείου, τι έχει αποφασιστεί από κάθε σύλλογο, στο σύλλογο διδασκόντων.

Ως αναπληρωτής το κυριότερο ήταν με το πότε μας καλούσαν να πάμε. Όταν εγώ πρωτοπήγα στο σχολείο το 2011 με είχαν καλέσει 1 του Σεπτέμβρη. Ήταν η μοναδική φορά που πήγα την 1^η του Σεπτέμβρη, δηλαδή προτού έρθουν οι μαθητές στο σχολείο. Έκτοτε από την δεύτερη κι όλες χρονιά που ήμουνα, ερχόμουνα τέλη Σεπτέμβρη, αρχές Οκτώβρη, μέσα Οκτώβρη είχα φτάσει κάποια στιγμή, και είχαμε

πολύ μεγάλο τρέξιμο, γιατί λόγω πάλι της ιδιαιτερότητας του σχολείου που δε δίνει πανελλαδικές εξετάσεις, δίνει πανευρωπαϊκές εξετάσεις, έπρεπε να προλάβουμε *dead line* από την Ευρώπη. Και έπρεπε να καλυφθεί η ύλη, δεν υπήρχε μια κεντρική επιτροπή που να επέτρεπε μια ύλη η οποία δεν είχε διδαχτεί, να μπορεί να μειωθεί κλπ. Εμείς έπρεπε να καλύψουμε την ύλη παρόλα αυτά. Οπότε και να ερχόμασταν. Υπήρχε πίεση χρόνου. Και αυτό ήταν το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε συν ότι το σχολείο μονίμως είχε προβλήματα, πότε θα έκλεινε πότε δε θα έκλεινε, οπότε είχαμε πάρα πολλές εσωτερικές και εξωτερικές παρεμβολές, οι οποίες δεν μας άφηναν να κάνουμε τη δουλειά μας, γιατί έπρεπε να κάνουμε και κινητοποιήσεις, έπρεπε να κάνουμε και διάφορες δραστηριότητες για να μας μάθουν, το σχολείο. Να βγούμε στον τύπο και αυτά, για να μπορέσουμε έτσι να διεκδικήσουμε τη λειτουργία του σχολείου. Οπότε είχαμε και τέτοια προβλήματα και δε μας άφηναν να εστιάσουμε. Απλά στο καθαρά θέμα του αναπληρωτή, ήταν θέμα πότε έγινε η πρόσληψη.

Το κυριότερο είναι επειδή δεν ξέρεις αν θα είσαι και που θα είσαι, και επειδή δεν ξέρεις ούτε ποιες τάξεις θα αναλάβεις, ούτε εσύ διαλέγεις ποιες τάξεις θα αναλάβεις, ενώ ο μόνιμος μπορεί να απαιτήσει, να έχει αυτή την τάξη να έχει την άλλη, να καθιερώσει υλικό. Κυριότερα είναι αυτό ως προς το υλικό το καλοκαίρι. Εγώ, που μου αρέσει να είμαι προετοιμασμένος για τη δουλειά μου και να έχω το φάκελό μου έτοιμο, και να μπορώ να διευρύνω και το υλικό μου. Όταν δεν ξέρεις τι μάθημα θα κάνεις, ή ποιες ώρες θα έχεις, ή πόσες ώρες θα έχεις ή αν θα κάνεις συνδιδασκαλία ή όχι, γιατί το μέγεθος της τάξης είναι μεγάλη ή μικρό κλπ, δε μπορείς ούτε να προετοιμαστείς, φτάνεις Σεπτέμβριο τέλη Σεπτέμβρη αρχές Οκτώβρη να κάνεις μάθημα και απλά μετά προσπαθείς να προλάβεις ύλη, αντί να δημιουργείς την ύλη και αν προσπαθείς να είσαι δημιουργικός, απλά προσπαθείς να εξυπηρετείς την ύλη και όχι το αντίθετο.

Απλά αν μπορώ να κάνω μια γενική κατηγοριοποίηση πάντα θα υπάρχει και ο πιο δεκτικός είτε είναι μόνιμος είτε αναπληρωτής. Θεωρώ ένας αναπληρωτής μπορεί να βρεθεί σε μια κατάσταση επειδή είναι αναπληρωτής, και επειδή έχει έτσι πολύ ενέργεια και θέλει να δουλέψει και όρεξη, πόσο μάλλον αν είναι πρώτη φορά του ή δεύτερη χρονιά του και δεν είναι η δέκατη χρονιά του, έχει άλλη ζέση να το

παλέψει, να βρει να κάνει και συνήθως δεν ξέρω αν αυτό ακούγεται άσχημο οι αναπληρωτές είναι συνήθως μικρότεροι, έχουν άλλη εξοικείωση με τεχνολογίες, με το ένα με το άλλο. Λογικά ο μόνιμος είναι λίγο μεγαλύτερος σε ηλικία, έχει κουραστεί, έχει το ένα το άλλο και θα έχει άλλη όρεξη, οπότε, έχει μια στασιμότητα. Απλά είναι γενικό δεν είναι για όλους. Απλά σε γενικές γραμμές βλέποντας τους αναπληρωτές που έχω δει όλα αυτά τα χρόνια, μιλώντας για τον εαυτό μου, είδα ότι είχα πάντοτε πολύ όρεξη. Την οποία έβλεπα χρόνο με το χρόνο να φθίνει, είναι και λογικό σε παίρνει κάπως, και μετά η ίδια η κούραση σε καταλαμβάνει, έχεις κουραστεί με το ίδιο το σύστημα. Το σύστημα δε σε αφήνει να κινηθείς.

Θεωρώ ότι σίγουρα χάνω ένα μήνα από την αρχή της σχολικής χρονιάς που δεν μπορώ να προσαρμοστώ εγώ, είτε γιατί δεν έχω σπίτι, είτε γιατί προσπαθώ να ταιριάξω άλλα πράγματα, το γκρουπ που θα πηγαينوερχόμαστε, γενικά να προσαρμοστώ. Δε γνωρίζω τα παιδιά, όχι μόνο τα δικά μου αλλά και του σχολείου γενικότερα. Αργώ πάρα πολύ να βρω πια περίπτωση είναι ιδιαίτερη, έχει πολλά προβλήματα. Σίγουρα δεν είμαι το ίδιο καλή ως εκπαιδευτικός όταν αλλάζω συνέχεια.

Επαγγελματικά είναι λίγο κουραστικό, γιατί ως αναπληρωτής αλλάζω πάρα πολύ συχνά αντικείμενο και ως φιλόλογος έχουμε και πολλά αντικείμενα που θα πει, αν είμαι σε γυμνάσιο, αν είμαι σε λύκειο, αν κάνω έκθεση κατεύθυνσης, αν κάνω ιστορία γυμνασίου, τεράστια η γκάμα, είναι κουραστικό γιατί κάνω σημειώσεις μια χρονιά και μετά για τα επόμενα 4-5 χρόνια δεν ξαναπαίρνω αυτό το μάθημα, αυτήν την τάξη, όταν το ξαναπάρω αν το ξαναπάρω οι σημειώσεις μου είναι ήδη παρωχημένες οπότε λοιπόν άντε πάλι από την αρχή. Είναι κουραστικό γιατί αλλάζω επαναλαμβάνω σχολεία αλλάζω γυμνάσια, λύκεια ΕΠΑΛ, εσπερινό, όλα αυτά είναι πολλές φορές πρωτόγνωρα και πολλές φορές είναι πράγματα που τα έχω δει πριν κάποια χρόνια, άρα ναι κουράζει. Σε τελική ανάλυση θεωρώ ότι έχω πολύ περισσότερη δουλειά από κάποιον μόνιμο, επειδή ακριβώς αλλάζω σχολείο, επειδή μπορεί να είμαι σε ένα ΕΠΑΛ και να δουλέψω την ύλη του ΕΠΑΛ και να πάω σε γυμνάσιο που δεν έχω ιδέα και τον επόμενο χρόνο να πάω σε ΓΕΛ, οπότε αυτές οι αλλαγές με επηρεάζουν. Ή να πάω σε ΓΕΛ να έχω αρχαία Α' Β' λυκείου, να περάσουν πέντε χρόνια και μετά να έχω αρχαία κατεύθυνσης, οπότε ναι με επηρεάζει.

Παρόλα αυτά μία εκπαιδευτικός θεωρεί ότι η κινητικότητα μπορεί να λειτουργήσει θετικά γιατί επιτρέπει στο να μην δημιουργούνται παγιωμένες καταστάσεις σε ένα σχολείο αλλά δεν πρέπει να είναι κάθε χρόνο:

Η κινητικότητα βοηθά πάρα πολύ. Θα έπρεπε δηλαδή και οι μόνιμοι να μετακινούνται να μην μένουν σε ένα σχολείο γιατί παγιώνονται καταστάσεις σαν αυτές που είπαμε προηγουμένως... αλλά όχι με τη μορφή αυτή που κάθε χρόνο είσαι σε διαφορετικό σχολείο γιατί είναι διαλυτικό σε επίπεδο προσωπικό, δηλαδή δεν μπορείς να δημιουργήσεις οικογένεια, σχέσεις. Οικονομικά είναι εντελώς διαλυτικό δηλαδή ειδικά άμα είσαι σε επαρχία και δεν είσαι στο σπίτι σου και χρειάζεται να έχεις να πληρώνεις ενοίκια και άλλα που έχεις.

Θετικό επίσης θεωρείται ότι οι αναπληρωτές ειδικά στις κλειστές κοινωνίες είναι πιο αντικειμενικοί από τους μόνιμους διότι δεν έχουν αναπτύξει στενές σχέσεις με την κοινωνία λόγω του μικρού χρονικού διαστήματος που παραμένουν:

Θεωρώ ότι ίσως να είμαστε πιο αντικειμενικοί οι αναπληρωτές στην αξιολόγηση γιατί δεν εμπλεκόμαστε στην κοινωνία.

Τρόποι λύσης προβλημάτων- Μελλοντικές κινήσεις

Τα προβλήματα που παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό έργο οι εκπαιδευτικοί προσπαθούν να τα επιλύουν ανά περίπτωση σύμφωνα με τις ανάγκες που υπάρχουν και κυρίως μέσω της συζήτησης:

Προσπαθώ να βρω τρόπους να περιορίσω λίγο το διδακτικό υλικό, να πω τα ουσιώδη πράγματα σε σχέση με τα επουσιώδη, να τρέξω λίγο σε κάποια άλλα πράγματα για να έρθουμε σε επαφή, μάλλον, παράλληλα με τους άλλους καθηγητές.

Θα προσπαθήσω να έρθω σε επαφή με κάποιους καθηγητές για να επιλύσω την όποια διαφοροποίηση που υπάρχει ή το πρόβλημα.

Με τη συζήτηση. Να θέσω το πρόβλημα, να το συζητήσω με τους συναδέλφους. Νομίζω δεν υπάρχει κάτι άλλο.

Καταρχήν προσπαθώ με προσωπική εργασία, προσωπικά μέσα να κάνω το μάθημά μου. Προσπαθώ ότι μπορώ να αποκομίσω από συναδέλφους και από το Διευθυντή να μου παρέχουν τα κατάλληλα μέσα. Όπως μπορώ αν δεν το καταφέρω...

Ως προς τα λειτουργικά δε μπορώ να κάνω κάτι, απλά τη δουλειά μου προσπαθώ να κάνω. Αποδέχομαι και απλά το κάνω. Δε μπορώ να το λύσω κάπως, προσπαθώ να είμαι λειτουργικός, να είμαι αποτελεσματικός στη δουλειά μου, συγκεντρωμένος σε αυτό που κάνω, οργανωτικός όσο μπορώ. Συγκεκριμένους τρόπους δεν έχω. Απλά προσπαθώ να κάνω τη δουλειά μου. Ως προς το κομμάτι πως θα αντιμετωπίσω τους συναδέλφους κλπ, εκεί απλά δεν αλλάζω το χαρακτήρα μου, με όλους είμαι καλά, προσπαθώ να είμαι καλά, μη δημιουργείτε θέμα, είτε είναι μόνιμος είτε είναι αναπληρωτής. Γιατί θεωρώ ότι πρέπει να υπάρχει ένα καλό κλίμα στο σχολείο μέσα στο Σύλλογο. Να περνάς καλά, γιατί εκεί περνάμε πάρα πολλές ώρες.

Αναφορικά με την επίλυση των προβλημάτων των αναπληρωτών εκ μέρους της πολιτείας γενικότερα επικρατεί απαισιοδοξία:

Εγώ είμαι πολύ απογοητευμένη και πραγματικά είμαι πολύ περίεργη να δω τι θα μπορούσε να γίνει για να ομαλοποιηθεί η κατάσταση.

Νομίζω ότι είναι δύσκολο γιατί είναι χαοτικό και πολύ πολύ περίπλοκο. Εννοώ και ο τρόπος που μας προσλαμβάνουν, ο χαμός αυτός που γίνεται, ο μεγάλος αριθμός των καθηγητών. Δεν ξέρω ποια φόρμουλα μπορούνε να βρουνε και να ομαλοποιηθεί η κατάσταση.

Με τεράστια υπομονή ναι με σθένος. Κρατάμε σε ένα επίπεδο τη διάθεση μας, όσο μπορούμε. Ψάχνω να βρω σε κάθε σχολείο που πάω, πέρα από το ότι ψάχνω να βρω μέσα στο σύλλογο κάποια άτομα να ταιριάξω για να περάσει η καθημερινότητα μου, η μόνη δύναμη που παίρνω είναι τα παιδιά, αυτό δηλαδή κοιτάω, να έχω καλή σχέση με τα παιδιά, γιατί τα παιδιά είναι αυτά που σου δίνουν τη δύναμη και την ώθηση και την όρεξη να έχεις την άλλη μέρα να πας ξανά στο σχολείο. Γιατί μου έχει τύχει και με σύλλογο που δεν είχα καμία σχέση ναι, αλλά εντάξει πήγαινα μόνο και μόνο για το εκπαιδευτικό έργο, για τα παιδιά, αν το σκεφτείς έτσι θα μπορείς να κάνεις τη δουλειά σου, αν σου φύγει και αυτό νομίζω δεν περνάει η

καθημερινότητα γιατί είναι και δύσκολη. Εγώ ήμουν στο σχολείο και έκλαιγα, έκλαιγα δεν μπορούσα να το αντιμετωπίσω, είχα γεννήσει κιόλας είχα και τις ορμόνες αλλά έκλαιγα ναι. Να αντιμετωπίσω τη διευθύντρια, να αντιμετωπίσω τους μονίμους ενώ είχα πάρα πολύ καλή σχέση με τα παιδιά και όταν βλέπουν ότι έχουμε καλή σχέση με τα παιδιά δεν τους αρέσει αυτό και μετά από αυτό το σχολείο μου έτυχαν κάποια ιδιαίτερα και ένας μόνιμος έμαθα ότι είτε ήρθε η αναπληρώτρια να μας πάρει τα ιδιαίτερα. Εγώ νιώθω κάθε χρονιά αυτό, να δίνω εξετάσεις απέναντι στους μαθητές οκ πρέπει να δείξω το εκπαιδευτικό μου έργο, απέναντι στους καθηγητές στους συναδέλφους τους μόνιμους δίνω εξετάσεις, δηλαδή τους βλέπω ότι με βλέπουν με μια δυσπιστία, ποια είναι αυτή από πού ήρθε, είναι έμπειρη δεν είναι, είναι με φροντιστήρια, τι ακριβώς τι ρόλο παίζει, αυτό αυτή η δυσπιστία που έχουν να σε δείχνουν ότι τι περίπτωση είσαι, αυτό δεν το αντέχω πια, αυτό με έχει κουράσει και ψάχνω να βρω άτομα να μπορώ να ανοιχτώ λίγο, όσο μπορώ έτσι να ενώσω τις δυνάμεις μου. Εμένα με ρώτησε η διευθύντρια πέρυσι από το τηλέφωνο πριν παρουσιαστώ ακόμη πόσο χρονών είσαι, της είπα πόσο χρονών είμαι, είμαι σαράντα της λέω και μου λέει ξέρεις να διδάσκεις, της λέω διδάσκω δώδεκα χρόνια, ξέρεις να κάνεις κατεύθυνση; Τραγικό δηλαδή επειδή είσαι αναπληρωτής τι σημαίνει ότι δεν ξέρουμε να κάνουμε αρχαία ή ιστορία και με ρώταγε κιόλας, α μου λέει εγώ είμαι εξήντα τι να πω δεν είμαστε και συνομήλικες.

Πρόβλημα επίσης αποτελεί και το γεγονός ότι πλέον οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί δεν κινούνται όλοι στα ίδια πλαίσια αλλά υπάρχουν διαφορετικές ομάδες που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με ενιαίο τρόπο:

Πρέπει να βρεθεί μία κοινή λύση για όλους. Αςβάλουν επετηρίδα. Νομίζω ότι θα ήταν το καλύτερο. Δεν ξέρω. Υπάρχουν αντικρουόμενα συμφέροντα και ο καθένας έχει δίκιο. Νομίζω ότι είναι διαίρει και βασίλευε όπως μας έχουν κάνει.

Εμένα θα με σύμφερε η προϋπηρεσία αλλά δεν είναι δίκαιο γι' αυτούς που έχουν ΑΣΕΠ.

Ένας άλλος εκπαιδευτικός τονίζει και το πρόβλημα που προκαλείται από τον μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών:

Δεν το έχω σκεφτεί ποτέ πως θα μπορούσε να γίνει το ιδανικό. Το πρόβλημα είναι ότι υπάρχουν πολλοί, πάρα πολλοί αναπληρωτές, πάρα πολλά άτομα που θέλουν να μπουν. Για μένα ίσως θα έπρεπε να γίνει για εκκαθάριση εξ αρχής. Αν με ρωτήσεις για μένα πως θα έκανα το ιδανικό εκπαιδευτικό σύστημα και το μετέπειτα να μπορεί να βγάλει, είναι ουσιαστικά να κλείσουν τελείως, να μην αφήνει να μπαίνουν καν εκπαιδευτικοί από μια χρονιά και μετά, να κλείσουν τελείως οι πόρτες. Να μπορεί να γίνει μια απορρόφηση. Απλά μετά την ίδια στιγμή υπάρχουν άτομα που έχουν όρεξη για δουλειά, θέλουν να γίνουν καθηγητές και τους κλείνεις την πόρτα. Οπότε και αυτό δεν είναι λύση. Την ίδια στιγμή έχει δημιουργηθεί δυστυχώς στην Ελλάδα η νοοτροπία ότι το να γίνεις καθηγητής είναι μια καλή λύση, πριν πολλά χρόνια δηλαδή έλεγε ο τελευταίος μαθητής του Φυσικού για παράδειγμα που είμαι εγώ, ότι αν δεν πετύχω στην έρευνα θα πάω να γίνω καθηγητής. Ήταν ας πούμε μια εύκολη λύση. Θα διοριστώ κάποια στιγμή, όταν ήταν με επετηρίδα, ΑΣΕΠ κλπ. ΑΣΕΠ εννοείτε να γίνει.

Μία πρόταση που κάνει μία εκπαιδευτικός είναι αυτή του κριτηρίου της εντοπιότητας ώστε να μην υπάρχει τουλάχιστον η οικονομική επιβάρυνση:

Από τη στιγμή που είμαστε τόσο πολλοί αναπληρωτές τι τρόπος να βρεθεί; Μόνο αν κανόνιζαν αυτοί που είναι από τη βόρεια Ελλάδα να πάνε στη βόρεια Ελλάδα, αυτοί που είναι από τα νησιά να πάνε στα νησιά, βάσει εντοπιότητας δηλαδή ή καταγωγής.

Ο καθηγητής για να αποδώσει όπως πρέπει, να αποδώσει θεωρητικά θα πρέπει να μην ταλαιπωρείται, τι σημαίνει αυτό, αν υπήρχε μια ορθότερη κατανομή, αν οι καθηγητές οι αναπληρωτές τοποθετούνται σε μέρη τα οποία είναι πιο κοντά στο σπίτι τους που δεν είναι τόσο περίεργο, υπάρχουν άτομα όπως πέρυσι ήμουν στη Χαλκίδα εγώ και από τη Χαλκίδα κάποιοι αναπληρωτές δούλευαν στην Αθήνα και εγώ από την Αθήνα πήγαινα στη Χαλκίδα. Εάν παράδειγμα υπήρχε μια πιο σωστή μέριμνα ώστε οι τοποθετήσεις να είναι πιο λογικές και πιο κοντά, θα ήταν πιο ξεκούραστοι οι καθηγητές αν θες και θα ξεκινούσαν ξεκούραστοι και όχι ήδη κουρασμένοι. Όταν σηκώνεσαι έξι παρά το πρωί για να ξεκινήσεις πρώτη ώρα αφού έχεις πάρει το ΚΤΕΛ, για να πας στη δουλειά σου ξεκινάς κουρασμένος, φυσικά επηρεάζει. Όπως επίσης από τη στιγμή που έχω να γυρίσω ένα ολόκληρο ταξίδι

πίσω είναι καταλαβαίνεις και αυτό κούραση. Ένα δεύτερο είναι φυσικά ότι η οικονομική αιμορραγία, αυτή επηρεάζει.

Ένας άλλος εκπαιδευτικός προτείνει τις ανταλλαγές ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς:

Θα πρέπει και οι τοποθετήσεις να είναι πρακτικές. Να μην γίνονται λάθη [...] Ένας από την Χαλκίδα να πηγαίνει στην Αθήνα και ένας από την Αθήνα να πηγαίνει στην Χαλκίδα και να επιθυμούν και οι δύο το αντίστροφο και μην μπορεί να γίνει.

Μία άλλη εκπαιδευτικός προτείνει την παροχή κινήτρων για τις δυσπρόσιτες περιοχές:

Είναι χιλιάδες αναπληρωτές, πολλοί είναι από επαρχία σε επαρχία και χρόνια γιατί υπάρχουν και ειδικότητες, κάτι οικονομολόγοι κάτι πληροφορικάριοι στην 100 θέση που δε δουλεύουν πουθενά στον τόπο τους, δεν υπάρχει περίπτωση πρέπει να φύγουν τελείως ας πούμε. Κάνανε αυτό με τα δυσπρόσιτα, το διπλασιασμό των μορίων το θεωρώ άδικο γιατί ο άλλος πάει σε ένα νησί σε ένα δυσπρόσιτο μέρος, γιατί να μην πάρει διπλάσια μόρια; Κοίταξε, το γεγονός ότι κάποιος θα πάει αυτή τη στιγμή στην Κρήτη έτσι από Αττική που είναι ένα δυσπρόσιτο μέρος που είναι ο Άνω Βιάνος, ένα χωριό είναι το μοναδικό δυσπρόσιτο δεν ξέρω αν το θυμάσαι αν ήταν και τότε πάντως τώρα είναι. Ναι, ναι είναι. Και το γεγονός ότι θα πάω και εγώ Ηράκλειο δε θα τον πάρω τον Άνω Βιάνο και δεν το θέλω να σου πω την αλήθεια, να κάνω 65 χιλιόμετρα από το Ηράκλειο αλλά να πάρω άλλο ένα χωριό το Αρκαλοχώρι που μπορεί να είναι 20 χιλιόμετρα 25 και αυτός φεύγει από τον τόπο του αφήνει την οικογένεια του και εγώ την αφήνω την οικογένεια μου, παιδιά, ιστορίες. Τα ίδια έξοδα έχει αυτός τα ίδια έξοδα έχω και εγώ. Γιατί ξαφνικά αυτός πρέπει να πάρει άλλα 9 μόρια και στο τέλος να πάει με 18 μόρια και εγώ να πάω με 8-9. Που έχει ξεσπιτωθεί. Γιατί θα κάνει 30 χιλιόμετρα παραπάνω σε σχέση που θα είμαι εγώ στο ίδιο μέρος. Από κάποιον άλλον που θα φύγει από την Κρήτη και θα πάει στην Αλεξανδρούπολη να δουλέψει.

Μία άλλη λύση που προτείνεται είναι αυτή των έγκαιρων προσλήψεων και της διαφάνειας στις διαδικασίες:

Απλά να γίνονται πιο έγκυρα προσλήψεις, περισσότερες προσλήψεις. Να γίνονται σωστά οι οποιοσδήποτε κατανομές καθηγητών σε διάφορα σχολεία κλπ, να μη γίνονται έτσι λαμογιές. Να υπάρχει ξεκάθαρα που πάει κανείς, και να μη φαίνεται τάχαμου, όπως γινόταν παλιότερα ότι υπήρχαν πολλά άτομα σε κάποιο σχολείο και τάχα μου ήταν εκεί και δεν ήταν ποτέ κανένας, φαινόταν στην πραγματικότητα να είναι σε γραφεία και τέτοια. Αυτό δεν βοηθάει τον αναπληρωτή για παράδειγμα γιατί φαίνονται θέσεις που δεν καλύπτονται μετά πρέπει να τις καλύψει και δημιουργείται μονίμως πρόβλημα.

Γίνονται όλα τελευταία στιγμή και ενημερωνόμαστε τελευταία στιγμή [...] μεγαλύτερη οργάνωση και να υπάρχει ένα περιθώριο χρόνου.

Μία άλλη είναι αυτή της κατάργησης των ετήσιων συμβάσεων:

Ας γίνονται συμβάσεις που δε λήγουν στο τέλος μιας χρονιάς και μετά φεύγεις πας σε άλλο σχολείο. Είσαι μεν με σύμβαση αλλά είσαι σε ένα συγκεκριμένο σχολείο όπως έχει κάποιος μόνιμος στην οργανική του. Να ανανεώνεται η σύμβαση, αφού αυτό γίνεται στην ουσία. Ας είμαστε σε ένα σταθερό σχολείο. Μια τέτοια πρόταση μου έρχεται.

Κάποιοι άλλοι προτείνουν την οικονομική ή άλλη πρακτική ενίσχυση των αναπληρωτών:

Να βοηθηθούν οι αναπληρωτές πρακτικά. Με κάποια επιδότηση. Ή όπως ακούς τις τελευταίες ημέρες αλλά πουθενά δεν γίνεται σωστά το θέμα της σίτισης ή κάπως να υπάρχει μία βοήθεια και στο θέμα το οικονομικό.

Και βεβαίως κάποια βοήθεια σε μας. Στα ακτοπλοϊκά, στην μετακίνηση στα κτελ να υπάρχει κάποια βοήθεια. Αφού τα γνωρίζει το κράτος.

Για άλλους πάλι η κατάργηση του θεσμού και η μονιμότητα μέσω του διορισμού είναι η μόνη λύση:

Να με διορίσουν καθότι αναπληρώνω τον εαυτό μου.

Να καταργηθεί ο θεσμός του αναπληρωτή και αν γινόταν να μονιμοποιηθούν, να δουλέψουν κανονικά

Του κράτους ή σε τοπικό επίπεδο; Του κράτους βεβαίως με το να μας διορίσει. Να γίνουν διορισμοί, γιατί απ' όσο γνωρίζω μπορούν να το κάνουν. Για κάθε 10 που φεύγουν μπορούν να διορίσουν 1. Και δεν τηρούν ούτε αυτή την αναλογία.

Μα ναι συνταξιοδοτούνται τόσα άτομα. Θα μπορούσαν τουλάχιστον αυτόν τον αριθμό να τον διορίσουν. Ή ακόμα και αν δεν μπορούν να διορίσουν να δίνουν άδειες σε περιπτώσεις εγκυμοσύνης, δηλαδή απλά πράγματα θεωρώ ότι μπορούσαν να τα κάνουν. Ή ένα επίδομα για την μεταφορά. Σου λένε ΟΚ θα αλλάξεις τόπο εργασίας ανά εννέα μήνες, δώσανε επίδομα για τα έξοδα. Αυτά τα ζητάμε από τους γονείς μας τόσα χρόνια. Είναι ένας μισθός που ζεις καλά, περνάς καλά, αλλά αν σκεφτείς ότι όλοι έχουμε τα πήγαινε έλα Χριστούγεννα, Πάσχα, καλοκαίρι, ότι μαζεύεις φεύγει εκεί, οπότε κάθε Σεπτέμβρη θες ένα καλό μπάτζετ για να δώσεις και να δώσεις το πρώτο ενοίκιο και τον αέρα, κλπ.

Τετριμμένο, να ασχοληθούν επιτέλους και με τα σχολεία, με την επάνδρωση τη σωστή, φυσικά και μονιμοποίηση καθηγητών .

Η απογοήτευση για την κατάσταση διαφαίνεται και από το γεγονός ότι κάποιοι από τους εκπαιδευτικούς δεν είναι διατεθειμένοι να συνεχίσουν να εργάζονται με αυτό το καθεστώς για πολλά χρόνια:

Το σκέφτομαι πολύ έντονα να είναι η τελευταία μου χρονιά.

Δεν έχω κάτι, δεν έχω κάτι άμεσα δηλαδή φεύγω τώρα από το σχολείο και βρήκα κάποια δουλειά και είμαι αυτόρκτης και δεν έχω πρόβλημα αλλά αυτό το καθεστώς κάθε χρόνο στην ίδια κατάσταση, κάθε Σεπτέμβριο με το ίδιο άγχος, με τα ίδια προβλήματα, με τις ίδιες συζητήσεις, την ίδια αγωνία και την έλλειψη χρημάτων είναι αποκαρδιωτικό και ευτελιστικό δηλαδή.

Με ευτελίζει εντελώς σαν άνθρωπο, σαν επιστήμονα, σαν προσωπικότητα με αποδομεί εντελώς όλο αυτό.

Προς το παρόν, σκοπεύω, αλλά δεν θα ήθελα να συνεχιστεί σε όλη μου τη ζωή αυτό το πράγμα. Στοχεύω κάνω σκέψεις για άλλα πράγματα, αν μπορέσουν να γίνουν θα την άφηνα την εκπαίδευση αν ήταν να είμαι αναπληρωτής.[...] Γιατί έχει πολύ δύσκολες συνθήκες, έτσι κι αλλιώς η εκπαίδευση, το δημόσιο σχολείο είναι

δύσκολο. [...] Ναι, πόσο δε μάλλον αναπληρωτής με όλα αυτά που συνεπάγονται της ιδιότητας του αναπληρωτή.

Υπάρχουν όμως και εκπαιδευτικοί που θέλουν να παραμείνουν γιατί τους ενδιαφέρει αποκλειστικά ο χώρος της εκπαίδευσης ακόμα και με αυτές τις συνθήκες ή γιατί απλώς έχουν βολευτεί:

Ε δεν έχω και άλλη επιλογή καθότι αυτό είναι το αντικείμενο μου, δασκάλα Μουσικής. [...] Ναι θέλω να συνεχίσω γιατί μ' αρέσει να είμαι σε τάξη με παιδιά. Θα μπορούσα να κάνω και άλλα πράγματα, αλλά επιλέγω την εκπαίδευση.

Ακόμα έχω όρεξη να προσφέρω. Οπότε θα συνεχίσω και θα δούμε. Κάποια στιγμή ενδεχομένως φαντάζονται θα απογοητευτώ. Μέχρι τότε θα συνεχίσω γιατί μου αρέσει αυτό που κάνω και σπούδασα.

Όχι, όχι. Σκοπεύω να είμαι. Και αυτή τη στιγμή που μιλάμε παρόλο που διεκδικώ άλλες θέσεις κλπ, σκοπεύω να παραμείνω, γιατί και εγώ σαν όλοι ελπίζω σε ένα μόνιμο διορισμό.[...] Είναι ακριβώς αυτό. Μου αρέσει η δουλειά μου. Δεν το κάνω επειδή δεν είχα άλλη λύση. Από μικρός μου λέγανε ότι ήμουν καλός στο να μεταδίδω πληροφορία. Είναι κάτι που αγαπώ, δεν το κάνω πραγματικά επειδή δεν είχα κάτι άλλο να κάνω. Είναι κάτι που το επέλεξα να το κάνω και μου αρέσει να το κάνω και το διεκδικώ να το κάνω.

Είναι δύσκολο να φύγεις όταν είσαι βολεμένος. Έστω κι έτσι. Τώρα να πω ότι αφήνω τα 900 ευρώ και πάω στην πόλη μου και ξεκινάω από το μηδέν όσο δύσκολο και να είναι εγώ δε θα το κάνω. Αν τώρα κάποια στιγμή θελήσω να κάνω οικογένεια και δεν μπορώ να μετακινούμαι, ήδη ξέρω τα τελευταία 2-3 χρόνια φίλες μου πολύ καλές που το παράτησαν. Είπαν θα κάνουμε ιδιαίτερα. Η μία ήταν γυμνάστρια και δουλεύει σε ιδιωτικό γυμναστήριο με πολύ λιγότερα χρήματα, έκανε το δικό της σπίτι, παντρεύτηκε και εγώ στην παρούσα φάση δεν το σκέφτομαι, δεν το αποκλείω κι όλας. Θα μπορώ να το κάνω συνέχεια αυτό; [...] Περνάει από το μυαλό μου ότι μπορεί κάποια στιγμή να κάνω το μπαμ και να τα παρατήσω όλα αλλά άμεσα όχι.

Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα- Συζήτηση

Η παρούσα έρευνα κατέβαλε προσπάθεια να αναδείξει τις στάσεις, απόψεις, αντιλήψεις αλλά και τα προβλήματα των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αναφορικά τόσο με τα πρακτικά ζητήματα όσο και με τα προσωπικά και επαγγελματικά θέματα που ανακύπτουν. Η επιλογή των προσώπων έγινε έχοντας ως βασικό στόχο να επιλεγούν αναπληρωτές από όσο το δυνατόν περισσότερες και διαφορετικές ειδικότητες, ώστε να αναδειχθούν ενδιαφέροντα και ποικίλα ευρήματα. Επίσης, κρίθηκε σκόπιμο να επιλεγούν αναπληρωτές που έχουν διαφορετικά χρόνια υπηρεσίας – από 2 και πάνω- σε διαφορετικά σχολεία και σε διαφορετικό αριθμό και τύπο σχολείων ανά έτος, ώστε να διαφανούν όσο το δυνατόν περισσότερες πτυχές των προβλημάτων και των απόψεων και της συσχέτισής τους με το παραγόμενο εκπαιδευτικό έργο.

Αρχικά, η έρευνα οδήγησε στο συμπέρασμα ότι οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουν πολλά και σημαντικά προβλήματα τόσο πρακτικά και προσωπικά όσο και εκπαιδευτικά. Η συνεχόμενη κινητικότητα αναφέρθηκε ως ένα από τα σπουδαιότερα προβλήματα των αναπληρωτών εκπαιδευτικών, η οποία σε συνδυασμό με την επαγγελματική και οικογενειακή ανασφάλεια βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των ευρημάτων της έρευνας. Οι απόψεις των αναπληρωτών αναφορικά με το θέμα της ανασφάλειας κινήθηκαν σε δύο επίπεδα, σε αυτό πριν την πρόσληψη και σε αυτό μετά την πρόσληψη. Χαρακτηρίζοντας τους εαυτούς τους «κυνηγούς και συλλέκτες μορίων», «γρανάζια του συστήματος» και «έρμια των αλλαγών της νομοθεσίας», εξέφρασαν την άποψη ότι ταλανίζονται κάθε χρόνο από το άγχος της πρόσληψης και κυρίως από την ανησυχία για την περιοχή τοποθέτησης. Κάθε οικογενειακός προγραμματισμός θυσιάζεται στο βωμό της ύπαρξης εργασίας, καθώς προέχει η αποφυγή της ανεργίας και η ανάγκη εν τέλει να επιτελέσουν το επάγγελμα που σπούδασαν και αγαπούν. Τέλος, η οικονομική ανασφάλεια αναφέρθηκε πολλές φορές από τους συμμετέχοντες στην έρευνα, ιδίως από αυτούς που δηλώνουν περιοχές εκτός του τόπου διαμονής τους, με τη σκέψη ότι έτσι θα εργαστούν γι' ακόμα μια χρονιά χωρίς να πέσουν σε σειρά κατάταξης στον πίνακα των αναπληρωτών. Η ανάγκη εύρεσης καταλύματος ως την τελική εύρεση σπιτιού προς ενοικίαση και οι αυξημένες απαιτήσεις σε μεταφορικά

έξοδα, έδειξαν να προβληματίζουν έντονα τους ερωτώμενους και να τους επηρεάζουν ακόμα και στην ποιότητα της δουλειάς τους, γιατί δεν θεωρούν του εαυτούς τους απερίσπαστους από το εκπαιδευτικό τους έργο, ξεκούραστους και νηφάλιους αρκετές φορές για να προετοιμαστούν επαρκώς για την επόμενη μέρα, ιδίως όταν ο τόπος διαμονής είναι μακριά από το σχολείο και απαιτείται πολύωρη επιστροφή στο σπίτι.

Αξίζει, βέβαια, να σημειωθεί ότι η κινητικότητα δεν εντοπίζεται από όλους απαραίτητα ως αρνητικό στοιχείο. Αντίθετα, για κάποιους, το γεγονός ότι έρχονται αντιμετώπι με νέα δεδομένα κάθε χρόνο, τους σπλίζει με την αρετή της προσαρμοστικότητα και τους παρωθεί να ανανεώνονται με νέες διδακτικές στρατηγικές. Αυτό φυσικά αναφέρεται ως θετικό όταν συγκρίνουν τους εαυτούς τους με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς που για πολλά χρόνια βρίσκονται στην ίδια σχολική βαθμίδα και στην ίδια σχολική μονάδα. Από την άλλη, επισημαίνεται ως αρνητικό, όταν σύμφωνα με τις εμπειρίες των αναπληρωτών, χρειάζεται κάθε χρόνο να αναλάβουν άλλη βαθμίδα (Γυμνάσιο, Λύκειο, ΕΠΑΛ, Εσπερινά κλπ) και άλλα μαθήματα. Αυτό σημαίνει νέες ή ανολοκλήρωτες βοηθητικές σημειώσεις, περισσότερος κόπος και προσωπική μελέτη, ανασφάλεια για τα μαθήματα που διδάσκονται πρώτη φορά και για την ποιότητα του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου, ιδίως σε μαθήματα κατεύθυνσης στις μεγάλες τάξεις του Λυκείου.

Ως προς τον τρόπο αντιμετώπισής τους από τους συναδέλφους τους μόνιμους εκπαιδευτικούς, οι απόψεις των συμμετεχόντων στην έρευνα ταυτίζονταν σε πολλά σημεία. Έχουν την πεποίθηση ότι αντιμετωπίζονται ως οι προσωρινοί, ως αυτοί που δεν μπορεί το σχολείο να στηριχθεί πάνω τους, γιατί πολύ σύντομα δε θα βρίσκονται πια εκεί. Οι ίδιοι εμφατικά χαρακτηρίζουν τους εαυτούς τους ως «κομήτες» της εκπαίδευσης και ως αυτούς που φέρουν εις πέρας «αγγαρείες» που αποφεύγουν να αναλάβουν οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί. Είναι χαρακτηριστικό ότι τονίστηκε αρκετές φορές πως τους περιμένουν για να τους «φορτώσουν» ό, τι οι ίδιοι δε θέλουν. Αυτό μπορεί να σημαίνει τμήματα πιο ανυπάκουα, δυσκολότερα μαθήματα, πιο κοπιώδεις και υπεύθυνες εργασίες όπως το πρακτικό, την ανάληψη ενός τμήματος ως υπευθύνου, τις σχολικές εορτές και τη συνοδεία στις σχολικές εκδρομές, έστω κι αν ο αναπληρωτής φτάνει στη σχολική μονάδα μήνες μετά την

έναρξη της σχολικής χρονιάς. Στο σημείο αυτό, πρέπει ωστόσο να τονιστεί, ότι από την έρευνα καταφάνηκε πως τον μεγαλύτερο φόρτο εργασίας και την επιβαρυνόμενη αυτή αίσθηση, κατείχαν περισσότερο οι ειδικότητες των φιλολόγων, των μαθηματικών και των φυσικών και λιγότερο έως καθόλου η ειδικότητα της μουσικού ή των εικαστικών. Οι τελευταίοι είχαν μια τελείως διαφορετική οπτική γωνία για την όλη αντιμετώπιση από τους συναδέλφους, πράγμα το οποίο ερμηνεύεται και ιδιοσυγκρασιακά αλλά και αντικειμενικά, καθώς πρόκειται για ειδικότητες που δεν αναφέρθηκε ότι αναλαμβάνουν τις πιο επιβαρυνμένες εργασίες.

Παράλληλα, ως εξαγόμενο συμπέρασμα που αξίζει να σημειωθεί είναι η δυσκολία των αναπληρωτών καθηγητών να εκφράσουν τη γνώμη τους στις παιδαγωγικές συναντήσεις και εν γένει στους συλλόγους των καθηγητών. Η στάση αυτή κινητοποιείται από δύο διαφορετικά εφελκρήρια. Είτε γιατί υπάρχει η αίσθηση στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα ότι η γνώμη τους δεν έχει βαρύτητα και αντίκρισμα, δεν εισακούεται εν ολίγοις, είτε γιατί οι ίδιοι οι αναπληρωτές δε θέλουν να εμπλακούν σε κάτι που μπορεί να προκαλέσει προστριβές και μια κάποια ανωμαλία στη διαμόρφωση του σχολικού κλίματος. Η αίσθηση ματαίωσης και εκούσιας παραίτησης σε κάποιες περιπτώσεις, είναι απόρροια της αντίδρασης των αναπληρωτών στην ταμπέλα του προσωρινού, του ξενιστή. Χαρακτηριστικό συμπέρασμα βέβαια αποτελεί και η αντίληψη ότι οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί σε γενικότερο πλαίσιο αγνοούν το καθεστώς πρόσληψης, μοριοδότησης, τοποθέτησης, αδειοδότησης, των αναπληρωτών εκπαιδευτικών και για το λόγο αυτό ή δεν εμπλέκονται σε διερευνητικές συζητήσεις μαζί τους ή είναι διεκπαιρωτικοί ώστε να συνεργαστούν όσο το δυνατόν ομαλότερα. Και πάλι αυτό εξάγεται κατά περίπτωση και έχει να κάνει με την ήδη διαμορφωμένη και υπάρχουσα σχολική κουλτούρα της μονάδας.

Αναφορικά με τη στάση των διευθυντών οι απόψεις των αναπληρωτών εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κινήθηκαν σε ένα επίπεδο ουδετερότητας. Δε διαφάνηκαν ιδιαίτερα προβλήματα στις μεταξύ τους σχέσεις, παρά μόνο κάποιες απόψεις συνέτειναν στο γεγονός ότι οι διευθυντές τους περιμένουν με ανυπομονησία και θετική στάση, έχοντας φυσικά ως στόχο την εύρυθμη λειτουργία της σχολικής τους μονάδας, αλλά κάποιες φορές τους

αναθέτουν περεταίρω αρμοδιότητες και καθήκοντα, τα οποία δεν είναι εφικτό να αναλάβουν οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί. Αυτό βέβαια εξαρτάται από το κάθε σχολείο και είναι ένα αντικειμενικό γεγονός σε κάποιες περιπτώσεις, λόγω του ότι φτάνουν αργά στο σχολείο και ήδη έχουν διευθετηθεί κάποιες υποθέσεις. Δεν αναφέρθηκε διαφοροποίηση στη συμπεριφορά λόγω φύλου, ανδρών ή γυναικών διευθυντών ούτε και στην πορεία του σχολικού έτους έως και τη λήξη του.

Δεν πρέπει να παραληφθεί από τα εξαγόμενα συμπεράσματα, η κοινή πεποίθηση των ερωτώμενων αναπληρωτών εκπαιδευτικών, αναφορικά με το άδικο, όπως χαρακτηρίστηκε πολλάκις από τους ίδιους, καθεστώς των εργασιακών δικαιωμάτων και την υφιστάμενη ανισότητα σχετικά με τις αδειοδοτήσεις. Η νομοθεσία λαμβάνει φυσικά υπ' όψιν της την περιορισμένη χρονικά παροχή υπηρεσιών και υπηρεσίας των αναπληρωτών και για το λόγο αυτό υπάρχει αυτή η διαφοροποίηση. Όμως, ειδικότερα για τις άδειες ασθενείας και κύησης, λοχείας, ανατροφής τέκνου, οι συμμετέχοντες στην έρευνα αναπληρωτές, εξέφρασαν μια γενική δυσαρέσκεια και αγανάκτηση. Τόσο οι γυναίκες όσο και οι άνδρες, αλλά τόσο οι έγγαμοι όσο και οι άγαμοι, διατύπωσαν το θυμό τους και των εσώτερο φόβο τους για την απόκτηση τέκνου, για τον οικογενειακό προγραμματισμό, για την αδυναμία τους να εργαστούν κάποιο έτος.

Ως προς την πραγμάτωση του εκπαιδευτικού τους έργου, ειδικότητες όπως Χημικοί και Φυσικοί εξέφρασαν μια γενικότερη δυσκαμψία στην επιτέλεσή του, καθώς λόγω της αργοπορημένης τοποθέτησής τους, της αυξημένης ύλης και της απουσίας εργαστηριακού υλικού, δεν έχουν το χρόνο να πραγματοποιήσουν όλα όσα θα επιθυμούσαν. Για παράδειγμα να οργανώσουν ένα εργαστήριο ή να εφαρμόσουν πειράματα ενδιαφέροντα για τα παιδιά. Αντίστοιχα, όλες οι ειδικότητες αναφέρθηκαν στο πεπερασμένο της εκπαιδευτικής τους προσφοράς. Συμπερασματικά, επισημάνθηκε emphaticά ότι τους απασχολεί ιδιαίτερα η έλλειψη συνέχειας του εκπαιδευτικού έργου, η αποσπασματική μάθηση, η απουσία της καθηγητικής τους φήμης, η αδυναμία παρακολούθησης της εξέλιξης της διδακτικής τους πράξης και του αποτελέσματός της, η απουσία σύνδεσης όχι μόνο με τη μαθητική κοινότητα αλλά και με την πιο διευρυμένη σχολική κοινότητα. Δεν επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς ως προσωπικότητες, επαγγελματίες και

επιστήμονες να θέσουν στόχους και να χαράξουν έναν προγραμματισμό για την υλοποίησή τους. Αυτό τους κάνει να λειτουργούν περισσότερο διεκπεραιωτικά και να προσπαθούν να εναρμονιστούν με τους υπόλοιπους συναδέλφους τους μην αφήνοντάς τους περιθώρια για πρωτοβουλίες και δράσεις που θα ενισχύσουν το εκπαιδευτικό τους έργο. Είναι αυτή η αίσθηση της προσωρινότητας που υπερκαλύπτει τη μακροπρόθεσμη θέαση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου. Και αυτό λειτουργεί τις περισσότερες φορές ως ματαίωση, αλλά ευτυχώς όχι λίγες ως κινητροδότηση για ένα νέο ξεκίνημα κάθε χρονιά σε κάθε σχολείο.

Με την ανωτέρω πρόταση συνδέεται ακριβώς ένα θετικό εξαγόμενο από την έρευνα στοιχείο, ότι δεν εντοπίζονται δυσκολίες και προβλήματα στη σχέση των αναπληρωτών εκπαιδευτικών με τους μαθητές και τους γονείς τους. Αυτό αποτελεί έναν θετικό παράγοντα για τη διατήρηση του καλού σχολικού κλίματος και την πιθανή αντιμετώπιση προβλημάτων απειθαρχίας ή υποτίμησης εκ μέρους των μαθητών, κάτι που αποτελεί αντικειμενικό πρόβλημα για τους αναπληρωτές του εξωτερικού, ιδίως σε περιπτώσεις που αναπληρώνουν έναν μόνιμο εκπαιδευτικό για λίγες μόνο ώρες ή μέρες. Είναι αισιόδοξη η στάση των παιδιών και των γονέων που δε διακρίνουν αναπληρωτές ή μόνιμους καθηγητές, παρά μόνο καθηγητές. Μπορεί να εξαχθεί από την έρευνα το συμπέρασμα ότι σε κάποιες απομακρυσμένες περιοχές, με πολλά κενά στις σχολικές μονάδες και την αργή πλήρωση αυτών, οι αναπληρωτές είναι καλοδεχούμενοι με μεγαλύτερο ενθουσιασμό και με μεγαλύτερο φόβο μην ξαναφύγουν, ιδίως στις περιπτώσεις που μπορεί να έχουν αλλάξει έως και πέντε καθηγητές μέχρι το τέλος του σχολικού έτους.

Κλείνοντας, οι στάσεις, οι απόψεις και οι αντιλήψεις των ερωτηθέντων αναπληρωτών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα περίμενε κανείς να διατυπωθούν στις συνεντεύξεις σε ένα φορτισμένο κλίμα, υποκειμενικό και θεώμενες υπό το πρίσμα της αναμονής της επικείμενης α' φάσης προσλήψεων, καθώς ακόμα κανείς τους ακόμα δεν εργαζόταν. Τα συμπεράσματα, όμως, που εξήχθησαν ακόμα και από τα ευρήματα που προέκυψαν από τις δύο τελευταίες ερωτήσεις αναφορικά με τις προτάσεις επίλυσης των προβλημάτων και τις μελλοντικές τους βλέψεις για την παραμονή τους στο θεσμό του αναπληρωτή, οδηγούν σε βάσεις αντικειμενικότητας

και επίγνωσης της υπάρχουσας πολιτικής και οικονομικής κατάστασης. Δηλαδή, η αναγκαιότητα προγραμματισμού, εκπαιδευτικού σχεδιασμού και πολιτικής, τίθενται στην κορυφή των προτάσεων. Ως επί το πλείστον διατυπώνεται η αναγκαιότητα προγραμματισμού τοποθέτησης των αναπληρωτών, πριν την έναρξη του σχολικού έτους και η μέριμνα της εντοπιότητας ως αντισταθμίματα στον χαρακτηριζόμενο παραλογισμό της κάλυψης κενών έως και τον Μάρτη από εκπαιδευτικό προσωπικό που εργάζεται πολύ μακριά από τον τόπο διαμονής του. Επίσης, η ολοένα μεταβαλλόμενη συνθήκη μοριοδότησης, εισαγωγής στον πίνακα διαφόρων κατηγοριών ειδικοτήτων, κλειδώματος πινάκων, αναγνώριση ή όχι δυσπρόσιτων περιοχών, κατόχους ΑΣΕΠ ή όχι, απολυμένους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς κ.α καθιστούν τη δημιουργία πολλών διαφορετικών ομάδων αναπληρωτών. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα μια διαμορφούμενη πολυγλωσσία, που κάθε άλλο παρά καλό κάνει στην εξομάλυνση των προβλημάτων και τελικά στην ποιοτική υπηρετήση του εκπαιδευτικού έργου, πράγμα το οποίο πρέπει να είναι και το ζητούμενο όλων των εμπλεκομένων του εκπαιδευτικού κόσμου.

Για το λόγο αυτό, αποτελεί αισιόδοξο μήνυμα επιστημονικής προσφοράς και συνειδητοποιημένης εμπλοκής, το γεγονός ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των συμμετεχόντων στην έρευνα αναπληρωτών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δε σκέφτεται να εγκαταλείψει την προσπάθεια διεκδίκησης μιας θέσης κάθε χρόνο στον πίνακα τον διορισθέντων. Υπάρχουν αυτοί που αισθάνονται απογοητευμένοι, κουρασμένοι, ευτελισμένοι και ματαιωμένοι, γιατί χρειάζεται κάθε χρόνο να αποδεικνύουν την καθηγητική τους υπόσταση και τον σημαίνοντα λόγο ύπαρξής τους, αλλά χρειάζεται να βρεθεί πρώτα η εναλλακτική λύση.

Η παρούσα έρευνα αντιμετώπισε έναν σημαντικό περιορισμό. Λόγω του ότι η έρευνα διεξήχθη σε μία χρονική περίοδο που δεν είχαν γίνει ακόμα οι προσλήψεις των αναπληρωτών με την ολοκλήρωση της α' φάσης, πολλοί από αυτούς που προσεγγίστηκαν δεν μπορούσαν να συμμετέχουν στην έρευνα διότι ή εργάζονταν σε άλλες εργασίες και σε μακρινές περιοχές ή είχαν παρατείνει την παραμονή τους στον τόπο καταγωγής τους. Ενδεχομένως μία αντίστοιχη έρευνα που θα διεξαχθεί σε περίοδο προσλήψεων θα συμπεριλαμβάνει και περισσότερες ειδικότητες ώστε να εξεταστούν τυχόν αποκλίσεις. Επιπλέον, στόχος της ερευνήτριας στο μέλλον

είναι να διεξάγει μία καταγραφή της προσωπικής της πορείας και διαδρομής ως αναπληρώτριας εκπαιδευτικού κατά τη διάρκεια της επιτέλεσης του εκπαιδευτικού της έργου ώστε να αποτυπωθούν ακόμα περισσότερες λεπτομέρειες που δεν είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν στη διάρκεια μίας συνέντευξης.

Βιβλιογραφία

Abdal-Haqq, I. (1997). Not Just a Warm Body: Changing Images of the Substitute Teacher. ERIC Digest.

Ανδρέου, Α. & Κουτούζης, Μ. (2002). *Ο θεσμός των αναπληρωτών εκπαιδευτικών της δημόσιας εκπαίδευσης. Επαγγελματική εξέλιξη και εργασιακή κατάσταση*. Αθήνα: Κέντρο Εκπαιδευτικών Ερευνών (Κ.Ε.Ε.).

Ανθόπουλος, Κ. (2016). *Τα πάθη των αναπληρωτών και το στοίχημα της εύρυθμης λειτουργίας του σχολείου*. Στο <http://fourtounis.gr/2016/05/13>.

Βάμβουκας, Μ. (2007). *Εισαγωγή στην Ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Bayram, G. (2010). Differences in Teachers' Employment Types and the Problems It Caused: A Study Based On the Views of Contracted and Substitute Teachers Working in Ankara, Turkey. *International Journal of Educational Policies*, 4(2), 19-34.

Γκίνης, Π. (2009). *Η επαγγελματική ταυτότητα των εκπαιδευτικών. Διερεύνηση του βαθμού παραγόντων που επηρεάζουν τη διαμόρφωση και εξέλιξή της. Μια έρευνα σε εκπαιδευτικούς της α' βαθμιας εκπαίδευσης στην περιοχή της Λάρισας*. ΕΑΠ, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών- Σπουδές στην Εκπαίδευση.

- Γκόφη, Β. (2016). *Ο ρόλος του/της διευθυντή/-τριας στην προώθηση της επαγγελματικής ανάπτυξης των αναπληρωτών δασκάλων (ΠΕ70) σε επίπεδο διδακτικής*. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.
- Cardon, P. W. (2001). Recruiting and retaining substitute teachers. *Sub Journal*, 2(1), 37-44.
- Chen, A. H. (2013). An evaluation on primary English education in Taiwan: From the perspective of language policy. *English Language Teaching*, 6(10), 158.
- Clifton, R., & Rambaran, R. (1987). Substitute teaching: Survival in a marginal situation. *Urban Education*, 22(3), 310-327.
- Cornwall, G. (2004). A view from across the pond: Exploring the perceptions of supply (substitute) teachers in England. *SubJournal: For Personnel Responsible for Substitute Teaching*, 5(1), 9-19.
- Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Έλλην.
- Δούκας, Χ. (2000). *Εκπαιδευτική πολιτική και εξουσία*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Damianos, M. (1998). *Substitute teachers in elementary schools and their professional discourse*. Unpublished master's thesis, Ontario Institute for Studies in Education of the University of Toronto.
- Dendwick, M. (1993). The substitute teacher: Stranger in a foreign land. *Canadian School Executive* 12(9), 23-26.
- Duggleby, P., & Badali, S. (2007). Expectations and experiences of substitute teachers. *Alberta Journal of Educational Research*, 53(1), 22.
- Duraisamy, P., James, E., Lane, J. I., & Tan, J. P. (1997). Is there a quantity-quality tradeoff as enrollments increase? Evidence from Tamil Nadu, India.
- Fullan, M., & Hargreaves, A. (1996). *What's worth fighting for in your school?* New York: Teachers College Press.
- Gronlund, N. E. (1976). *Measurement and evaluation in teaching*. New York: Macmillan.
- Hepburn, A. (2002). Increasing primary education access for children in AIDS-affected areas: HIV/Aids and education. *Perspectives in education*, 20(1), 87-98.

Hsiao, C. T., Peng, H. L., & Lee, B. C. Y. (2009). A Dynamic Demand-Supply Model for Elementary School Teachers in Taiwan. *International Journal of Electronic Business Management*, 7(3).

Hsiao-Jung, L. I. (2013). The oversupply of teachers in Taiwan: Causes and consequences. *Education Journal*, 41(1-2), 107-133.

Κασσωτάκης, Μ. (1992). *Το αίτημα της αντικειμενικής αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και τα προβλήματά του*, στο Ανδρέου, Α. *Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου: βασική κατάρτιση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών*. Αθήνα: Εκδοτικός όμιλος Συγγραφέων-Καθηγητών.

Κάτσικας, Χ. (2016). *Μισθοί εκπαιδευτικών: 200 εκατ ευρώ λιγότερα το 2017!* Στο <http://www.alfavita.gr/arhron/ekpaideysi/vareli-ton-meioseon-den-eheipato#ixzz4dx4YbGsi>

Κ.Κ.Ε. (2009). *Επίκαιρη ερώτηση για τις άδειες των αναπληρωτών εκπαιδευτικών*. Στο <http://www.902.gr/eidisi/voyli/121735/epikairi-erotisi-gia-tis-adeies-ton-anapliroton-ekpaideytikon>

Κυριαζή, Ν. (2002). *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Lave, J., & Wenger, E. (1991). *Situated learning: Legitimate peripheral participation*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Λουκοπούλου, Ε. (2015). *Ευημερία μόνιμων και αναπληρωτών δασκάλων: σχέση με δημογραφικούς παράγοντες, την αντιλαμβανόμενη κοινωνική στήριξη και στρεσογόνα γεγονότα ζωής*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Malhotra, N., Birks, D. (2003). *Marketing research: An applied Approach*. Harlow: Pearson Education.

McHugh, S. J. (1997). *The professional status of substitute teachers in Southern Alberta Zone 6* (Doctoral dissertation, Lethbridge, Alta.: University of Lethbridge, Faculty of Education, 1997).

Μετρίδου, Σ. (2015). Το πρόβλημα της παιδείας μέσα από τα λόγια δύο εκπαιδευτικών. *Pints*. Στο <http://www.pints.gr/2015/09/29/to-provlima-tis-pedias-mesa-aro-ta-logia-dio-ekpedeftikon/>

Ν. 1566/1985. *Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*. ΦΕΚ 167 (30-09-1985).

Ντούρου, Ελ. (2014). *Η Επαγγελματική ανάπτυξη και η υποστήριξη του νεοδιοριζόμενου εκπαιδευτικού στο ελληνικό σχολείο, σε περίοδο οικονομικής κρίσης*. *Επιστημονικό Εκπαιδευτικό Περιοδικό «εκπ@ιδευτικός κύκλος»*, τόμος 2, τεύχος 3.

Παπαρηγορίου, Γ. (1988). Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. *Σύγχρονη Εκπαίδευση*, 25, 88-95.

Παπαδήμας, Λ., Μαράτος, Α. & Ξαφάκος, Ε. (2016). *Πρόταση Αλλαγής Συστήματος Διορισμών Εκπαιδευτικών*. Στο <https://dialogos.minedu.gov.gr/?p=873>.

Παπαζαφειρόπουλος, Κ. (2012). *Το εργασιακό καθεστώς των εκπαιδευτικών α' βάθμιας εκπαίδευσης ως παράγων οργανωσιακής δέσμευσης και αίσθησης συλλογικότητας*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Παπακωνσταντίνου, Π. (1992). *Εκπαιδευτικό έργο και αξιολόγηση στο σχολείο*. Αθήνα: Έκφραση.

Παπαναούμ, Ζ. (2003). *Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού: θεωρητική και εμπειρική προσέγγιση*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Σαλούρου, Ρ. (2016). Στις 40.000 οι αιτήσεις συνταξιοδότησης μόνο στο πρώτο τετράμηνο. *Καθημερινή*. Στο

<http://www.kathimerini.gr/861586/article/oikonomia/ellhnikh-oikonomia/stis-40000-oi-aithseis-syntaxiodothshs-mono-sto-prwto-tetramhno>

Σαλτού, Ε. & Χαραλαμπάκης, Μ. (2015). Οι εκπαιδευτικοί της άγονης γραμμής. *Τα Νέα*. Στο <http://www.tanea.gr/news/greece/article/5301063/oi-ekpaideytikoi-ths-agonhs-grammhs/#1>

Sargent, T., & Hannum, E. (2005). Keeping teachers happy: Job satisfaction among primary school teachers in rural Northwest China. *Comparative education review*, 49(2), 173-204.

Σιάρκος, Γ. (2003). Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου. Όρος επιτυχίας του εκπαιδευτικού συστήματος. *Τα Εκπαιδευτικά*, 65-66, 175-183.

Σκόδρα, Ελ. (2010). Παράγοντες που διαμορφώνουν την επαγγελματική ταυτότητα των εκπαιδευτικών β' βάθμιας εκπαίδευσης: η επίδραση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Spratt, J. E. (1999). *The classroom substitute: issues surrounding the employment of supply teachers*. Paper presented at the Scottish Educational Research Association Annual Conference, West Park Conference Centre, University of Dundee, September 30th - October 2nd 1999.

Σταματάκος, Θ. (1999). Περί την αξιολόγηση. Τρεις θέσεις, μία πρόταση. *Εκπαιδευτική Κοινότητα*, 48.

True, C., Butler, K., & Sefton, R. (2011). Substitute Teachers: Making Lost Days Count. *International Journal of Educational Leadership Preparation*, 6(1), n1.

Φίλιας, Β. (2003). *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

Vorell, M. S. (2011). A qualitative analysis of the coping strategies of substitute teachers. *Alberta Journal of Educational Research*, 57(4), 479-497.

Weems, L. (2003). Representations of substitute teachers and the paradoxes of professionalism. *Journal of Teacher Education*, 54(3), 254-265.

Wilson, A. (2003). *Marketing Research. An integrated approach*. Essex: Pearson Education Limited.

Χαιδεμενάκου, Σ. (2006). Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και οι εκπαιδευτικοί: Από την πλευρά εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του Ν. Θεσπρωτίας. Πρακτικά 1^{ου} Εκπαιδευτικού Συνεδρίου με θέμα: *Το ελληνικό σχολείο και οι προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας*, Ιωάννινα, 12-14 Μαΐου.

<http://www.alfavita.gr/arthron/ekpaideysi/40hronon-kai-pano-oi-anaplirotes-ekpaideytikoi-statistika#ixzz4uQmggSMX>

<https://www.minedu.gov.gr/ekpaideutikoi-m/monimoi-m/statistika-mon/19598-13-04-16-arithmitika-stoixeia-gia-to-ekpaideftiko-prosopiko-se-dimosia-kai-idiotiki-ekpaidefsi-2>

<https://edu.klimaka.gr/ekpaideytikoi/anaplirotes-orumisthioi/153-statistika-aithseis-anaplhwrtes.html>

Παράρτημα

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Καθηγητής 1

Ερευνητής: Να σε ευχαριστήσω κι εγώ πολύ για το χρόνο που διαθέτεις.

Καθηγητής 1: Τίποτα.

Ερευνητής: Και για τη συνεργασία.

Καθηγητής 1: Δεν υπάρχει κανένα θέμα.

Ερευνητής: Ξεκινάμε. Οι ερωτήσεις είναι στον πληθυντικό, μπορεί κάποια στιγμή να γυρίσει στον ενικό. Είσαι κάτοχος πτυχίου;

Καθηγητής 1: Ναι.

Ερευνητής: Μεταπτυχιακού τίτλου;

Καθηγητής 1: Όχι.

Από ποιο Πανεπιστήμιο αποφοίτησες;

Ερευνητής: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Καθηγητής 1: Και ποια είναι η εκπαιδευτική σου ειδικότητα;

Ερευνητής: ΠΕ8, Καλλιτεχνικών.

Καθηγητής 1: Καλλιτεχνικών.

Ερευνητής: Πόσα χρόνια έως σήμερα έχεις εργαστεί ως αναπληρωτής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Καθηγητής 1: Δύο περίπου, γιατί το πρώτο δεν ήταν από την αρχή της χρονιάς. Ήταν από Ιανουάριο.

Ερευνητής: Οπότε μου απάντησες και στην ερώτηση πότε εργάστηκες πρώτη φορά ως αναπληρωτής. Έκανες κάποια άλλη εργασία εκτός από αναπληρωτής στο Δημόσιο;

Καθηγητής 1: Κάτι άλλο όχι.

Ερευνητής: Όχι. Εκτός από αναπληρωτής στο Δημόσιο έχεις εργαστεί.

Καθηγητής 1: Φυσικά έχω εργαστεί σε πολλές εργασίες, δεν ήταν πάντα η δουλειά μου εκπαιδευτικός, είναι κάτι που έγινε αργότερα, έχω κάνει πολλές δουλειές.

Ερευνητής: Και πότε εργάστηκες για πρώτη φορά;

Καθηγητής 1: Πρώτη, πρώτη φορά.

Ερευνητής: Προ Χριστού δεν πιστεύω να είναι.

Καθηγητής 1: Να σου πω δηλαδή χρονολογία, ηλικία;

Ερευνητής: Ναι, τώρα έχουμε το 2017 το...ποια χρονολογία θυμάσαι.

Καθηγητής 1: Είναι δύσκολο πρέπει να είναι κοντά στο 1990, 1994

Ερευνητής: Ωραία. Περίπου, περίπου.

Καθηγητής 1: Στο Λύκειο.

Ερευνητής: Ποια είναι η οικογενειακή σου κατάσταση;

Καθηγητής 1: Άγαμος.

Ερευνητής: Σε ποιες περιοχές της Ελλάδος έχεις υπηρετήσει;

Καθηγητής 1: Στην περιοχή κατοικίας μου που είναι το Ηράκλειο.

Ερευνητής: Αυτή τη στιγμή υπηρετείς σε κάποιο σχολείο;

Καθηγητής 1: Ναι.

Ερευνητής: Σε ένα ή περισσότερα;

Καθηγητής 1: Σε ένα.

Ερευνητής: Την περσινή χρονιά εργάστηκες ως αναπληρωτής;

Καθηγητής 1: Ναι.

Ερευνητής: Σε ένα ή σε περισσότερα σχολεία;

Καθηγητής 1: Σε περισσότερα.

Ερευνητής: Σε πόσα;

Καθηγητής 1: Σε τρία σχολεία.

Ερευνητής: Ποια μαθήματα έκανες στο κάθε σχολείο;

Καθηγητής 1: Δεν είχα δεύτερες αναθέσεις είχα το αντικείμενό μου, τα καλλιτεχνικά, εικαστικά.

Ερευνητής: Ωραία. Τα καθήκοντά σου ποια ήταν στο σχολείο; Σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς.

Καθηγητής 1: Ότι έχει και ένας μόνιμος το ωράριο μου, το μάθημά μου.

Ερευνητής: Εφημερίες;

Καθηγητής 1: Εφημερίες δεν είχα διότι ήμουν σε τρία σχολεία, και αν είσαι σε τρία σχολεία δεν μπαίνεις εφημερία κάπου.

Ερευνητής: Ναι για το λόγο ότι μοιράζεις το ωράριό σου. Και μετακινήσε.

Καθηγητής 1: Σε δυο σχολεία όμως μπαίνεις εφημερία. Υπάρχει ένας τέτοιος κανονισμός.

Ερευνητής: Οπότε δεν εντοπίζεις εσύ κάποια διαφορά ως προς τα καθήκοντα με το μόνιμο εκπαιδευτικό.

Καθηγητής 1: Όχι απλά η διαφορά μας είναι ότι εγώ είχα πιο πολλά δρομολόγια, έχοντας 3 σχολεία.

Ερευνητής: Ή ίσως όταν εσύ φτάνεις στο σχολείο, ήδη έχουν ανατεθεί κάποια, ή μοιράζονται ισότιμα, το νοιώθεις αυτό;

Καθηγητής 1: Νομίζω ότι τα καθήκοντα ήταν ισότιμα για εμένα. Και ήταν και θετικό που δεν είχα την εφημερία, αλλά είχα τα τρία σχολεία.

Ερευνητής: Άλλο βάρος.

Καθηγητής 1: Ναι.

Ερευνητής: Σας αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά; Πως σας αντιμετωπίζουν;

Καθηγητής 1: Προσωπικά δεν είχα κανένα θέμα αντιμετώπισης από μόνιμους ή συναδέλφους κάτι τέτοιο.

Ερευνητής: Ή με το Διευθυντή ας πούμε.

Καθηγητής 1: Όχι όχι, ίσως ήμουν τυχερός είχα καλή αντιμετώπιση και το σεβασμό των συναδέλφων, της στήριξης, σπάνια να υπάρξει αντιπάθεια, χωρίς λόγο ή κάτι τέτοια. Όπως επειδή παρακολουθώ και ξέρω τι γίνεται δεν είναι πάντα το αντιπροσωπευτικότερο. Ειδικά με το αντικείμενό μου κάποιοι καθηγητές θεωρούν ότι έχουμε καθήκον να κάνουμε αυτό που έχει στο μυαλό του ο καθηγητής. Θεωρούν ότι πρέπει να ακολουθήσουμε κάποια κατασκευή.

Ερευνητής: Ή να φέρεις εις πέρας κάποια σχολική γιορτή.

Καθηγητής 1: Ενώ δεν είναι έτσι, εμείς έχουμε ένα συγκεκριμένο παιδαγωγικό ρόλο εκεί μέσα.

Ερευνητής: Βέβαια.

Καθηγητής 1: Σε εμένα δεν έχει τύχει αλλά επειδή μιλάω με συναδέλφους της ειδικότητάς μου, είναι αρκετά συχνό. Το μεταφέρω σαν πληροφορία.

Ερευνητής: Ωραία χρήσιμο. Οι Διευθυντές στο σχολείο πως σε αντιμετωπίζουν κάθε χρόνο;

Καθηγητής 1: Θετικά μπορώ να πω. Είχα θετική σχέση με τους Διευθυντές. Έτυχε στα σχολεία που έτυχα και δεν ξαναυπήρχε εικαστικός.

Ερευνητής: Οι μαθητές πως σε αντιμετωπίζουν σε κάθε σχολείο;

Καθηγητής 1: Οι μαθητές. Θεωρώ ότι είναι από τις αγαπημένες τους ώρες, αγαπημένα τους μαθήματα. Επειδή είναι μάθημα ειδικότητας έχεις λίγες ώρες δεν έχεις το περιθώριο να αναπτύξεις πιο στενή επαφή, και να αναπτυχθεί πιο καλή παιδαγωγική σχέση. Όταν έχεις περισσότερο χρόνο να ξοδέψεις με τα παιδιά. Παρόλα αυτά από τη μέση της χρονιάς αναπτύσσεται αυτή η οικειότητα και η ζεστασιά που πρέπει να υπάρχει. Κάποιες φορές τα παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας γνωρίζουν τι σημαίνει μια ειδικότητα που έρχεται μία φορά την εβδομάδα το εκμεταλλεύονται λίγο προς το αρνητικό. Δηλαδή δεν σε λαμβάνουν πολύ υπόψη τους, ας το πούμε κάπως έτσι, δε σε σέβονται.

Ερευνητής: Χωρίς να γνωρίζουν ότι είσαι αναπληρωτής.

Καθηγητής 1: Όχι, λόγω της ειδικότητας.

Ερευνητής: Οι γονείς πως σε αντιμετωπίζουν κάθε χρόνο.

Καθηγητής 1: Ότι ισχύει με τα παιδιά ισχύει και με τους γονείς. Έχουμε πάρα μα πάρα πολλά παιδιά να δούμε ως ειδικότητες. Δηλαδή βλέπουμε 300-350 παιδιά που είναι δύσκολο να αναπτύξεις και μια προσωπική σχέση, μια κοντινή επαφή, πόσο μάλλον και με τους γονείς που τους βλέπεις λιγότερο συχνά. Είναι σπάνιες φορές που έχουν έρθει οι γονείς να με ρωτήσουν για το παιδί τους, και αν έρθουν να ρωτήσουν μου λένε κάποιο όνομα που εγώ καν δεν ξέρω ποιο είναι το συγκεκριμένο παιδί. Είναι πάρα πολλά τα παιδιά που βλέπουμε. Αυτό είναι το πιο δύσκολο σημείο των ειδικοτήτων και των αναπληρωτών. Γιατί ως αναπληρωτής είσαι υποχρεωμένος να είσαι πάντα σε άλλο σχολείο. Όταν είσαι μόνιμος τουλάχιστον αποκτάς μια οργανική θέση. Οπότε και τον πρώτο χρόνο να μη γίνει η καλύτερη επαφή ή γνωριμία, θα γίνει μετά. Αν έχεις μια οργανική θέση, αυτό το θέμα των πολλών που έχουν οι ειδικότητες μπορεί να λύνεται.

Ερευνητής: Έχεις αντιμετωπίσει προβλήματα στα σχολεία που υπηρετείς; Και αν ναι ποια; Προβλήματα από την αντιμετώπιση, από τη στέγαση, από την υποδομή. Ως αναπληρωτής, το ωράριό σου ας πούμε.

Καθηγητής 1: Την πρώτη φορά που δουλεύεις ας πούμε, πήγα στα μέσα της χρονιάς, είχε γίνει ένα τεράστιο μπάχαλο με το πρόγραμμα, γιατί έχει βγει ένα πρόγραμμα συγκεκριμένο, και μετά πρέπει εσύ να δεις πως μπορείς εσύ να μπεις μέσα σε αυτό. Να σφηνωθείς μέσα σε αυτό. Υποδομές σπάνια δική σου αίθουσα οργανωμένη γι αυτή τη δουλειά. Υλικά που χρειαζόμαστε και έξοδα για υλικά, ναι μεν αλλά όχι όσο θα ήθελα. Ένα θέμα που βλέπω όταν τα σχολεία έχουν αίθουσα εικαστικών είναι συνήθως υπόγεια χωρίς φυσικό φως. Το φυσικό φως λύνεται γιατί σήμερα υπάρχουν μέσα φθορίου κλπ, αλλά του φυσικού εξαερισμού, σε μια ειδικότητα που μπορεί να χρησιμοποιήσεις υλικά που μυρίζουν, μπογιές, τέτοια, δεν αρκεί ο εξαερισμός ο τεχνητός θα ήθελε παράθυρα. Δεν ξέρω γιατί δεν το λαμβάνουν υπόψη τους.

Ερευνητής: Αλλά αυτό που είπες με το ωράριο δεν λαμβάνουν υπόψη τους ότι εσύ έχεις μετακινηθεί ή ότι μπορεί να διανύσεις μια απόσταση, δηλαδή το διάστημα που κλήθηκες να πάς όποια ώρα σου δίνουν αυτή παίρνεις, δεν μπορεί να προσαρμοστεί στις δικές σου.

Καθηγητής 1: Σε κάποια περίπτωση η Διευθύντρια μου ανάθεσε να κανονίσω εγώ το πρόγραμμα. Τι σημαίνει αυτό, να συνεννοηθώ με όλους ώστε να βρούμε κοινή... αυτός ήταν ένας πονοκέφαλος που δεν έχω ξανααντιμετωπίσει

Ερευνητής: Ναι να βουλευτούν και όλοι όχι μόνο εσύ. Σου δημιουργεί πρόβλημα το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο; Τόσο προσωπικά όσο και επαγγελματικά; Αν ναι ποια είναι αυτά.

Καθηγητής 1: Προσωπικά επειδή είμαι άνθρωπος που μου αρέσουν οι αλλαγές, το εργασιακό σαν περιβάλλον όχι. Δεν ξέρω πως θα είναι αυτό αν αρχίσει να γίνεται δύσκολο. Αν είμαι πολύ μακριά από την περιοχή μου, από την περιοχή που κατοικώ.

Ερευνητής: Θεωρείς ότι έχεις τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς ή όχι; Μια άδεια ένα παράδειγμα.

Καθηγητής 1: Υπάρχουν κάποια κοινά αλλά σίγουρα δεν είναι τα ίδια. Καταρχήν και με το ωράριό μας δεν ξέρω αν είμαι δέκα χρόνια αναπληρωτής έχω δικαίωμα μείωσης ωραρίου. Δεν ισχύει στους αναπληρωτές.

Ερευνητής: Αυτό που αντιμετώπισες με την προϋπηρεσία, ένας μόνιμος δεν θα το αντιμετώπιζε. Να μην του αναγνωριστεί η προϋπηρεσία.

Καθηγητής 1: Είχα πρόβλημα αναγνώρισης προϋπηρεσίας ως καινούριος εκπαιδευτικός σε σχολείο έπρεπε να κάνω μια ολόκληρη διαδικασία, να στείλω σε υπουργείο αιτήσεις για να μου αναγνωριστεί η προϋπηρεσία. Είναι δημόσιο σχολείο και αυτό, και δεν είχα ενημερωθεί καν για αυτό το πράγμα από κάπου.

Ερευνητής: Και οι υπηρεσίες σου ήταν ίδιες ακριβώς με τον μόνιμο δεν έκανες κάτι διαφορετικό.

Καθηγητής 1: Όχι.

Ερευνητής: Αυτό είναι ένα ωραίο παράδειγμα, ναι. Γενικότερα πως σε κάνει να αισθάνεσαι αυτό, ότι ίσως δεν έχεις τα ίδια εργασιακά δικαιώματα και τι προβλήματα σου έχει δημιουργήσει, αν σου έχει δημιουργήσει.

Καθηγητής 1: Μου έχει δημιουργήσει γιατί υπήρξα κάποια στιγμή άρρωστος με αναρρωτική, την οποία δε μπορούσα να πληρωθώ από το σχολείο μου. Πάνω από

δέκα ημέρες δε μου δίνει παραπάνω αναρρωτική και έπρεπε να γίνει μια ολόκληρη απίστευτη γραφειοκρατική διαδικασία, όντας άρρωστος εσύ να τρέχεις, κάποιος που παίρνει τόσο μεγάλη αναρρωτική είναι άρρωστος, δε μπορεί να τρέχεις σε ουρές και σε γραφεία, με πνευμονία που επηρεάζει της σκέψη. Κάποιο λάθος έκανα και δεν πληρώθηκα ποτέ τις ημέρες μου. Ενώ κάποιος μόνιμος...

Ερευνητής: Απλά πηγαίνει ένα χαρτί. Στο εκπαιδευτικό σας έργο τι προβλήματα δημιουργεί που είσαστε αναπληρωτής.

Καθηγητής 1: Δε μπορώ να βγάλω ένα πρόγραμμα σπουδών μακροπρόθεσμο, δηλαδή να έχω τα ίδια παιδιά ώστε να χτίσω κάτι, γιατί η μόρφωση δε γίνεται σε ένα χρόνο. Οπότε έχεις ένα πρόγραμμα. Αυτό δε γίνεται ως αναπληρωτής όταν είσαι τον ένα χρόνο στο ένα σχολείο, έχεις καινούρια παιδιά. Έρχεται ο ένας έχει κάνει κάτι άλλο, δεν ξέρω ποια είναι η δουλειά του, του κάθε εκπαιδευτικού, είμαστε άνθρωποι και ο καθένας έχει τις υποκειμενικές του απόψεις, προτιμήσεις, , πόσο μάλλον με τα καλλιτεχνικά που είναι ένα ανεξάντλητο. Εκεί δε μπορώ, αυτό είναι το μεγαλύτερό μου πρόβλημα. Θα μου άρεσε δηλαδή να καλλιεργήσω παιδιά. Όχι να έχω κάθε χρόνο άλλα και να είναι το πρόβλημά μου η χρονιά αυτή. Η διεκπαιρέωση αυτής της χρονιάς. Που είναι και πολύ εύστοχο για μένα. Το αντικείμενό μου τη δουλειά μου να κάνω. Όλα είναι ένα σκαλοπατάκι, που αυτό το σκαλοπατάκι δε είναι μόνο μέσα στη χρονιά αλλά είναι και χρόνο με το χρόνο. Κάναμε αυτό και τώρα είμαστε έτοιμοι να κάνουμε αυτό.

Ερευνητής: Συμφωνώ. Υπάρχουν διαφορές ως προς εκπαιδευτικό έργο που παράγεται από τους αναπληρωτές και από τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;

Καθηγητής 1: Δε μπορώ να το κρίνω γιατί δε ξέρω τη δουλειά των μονίμων, δυστυχώς δε μπορώ να απαντήσω.

Ερευνητής: Σωστά.

Καθηγητής 1: Προφανώς αν υπολογίσουμε όλα αυτά που είπα έχουν αυτά τα πλεονεκτήματα οι μόνιμοι.

Ερευνητής: Συνθηκών όχι ιδιότητας. Μπορούν να επιληφθούν τα εν γένει προβλήματα που αντιμετωπίσουν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί με την συμβολή

της πολιτείας; Αν έχεις κάτι σκεφτεί με ποιο τρόπο; Τι θα έχεις εσύ να προτείνεις αν σε ρωτούσαν στο αντικείμενό σου.

Καθηγητής 1: Να καταργηθεί ο θεσμός του αναπληρωτή και αν γινόταν να μονιμοποιηθούν, να δουλέψουν κανονικά. Αφού υπάρχει ανάγκη. Ας γίνονται συμβάσεις που δε λήγουν στο τέλος μιας χρονιάς και μετά φεύγεις πας σε άλλο σχολείο. Είσαι μεν με σύμβαση αλλά είσαι σε ένα συγκεκριμένο σχολείο όπως έχει κάποιος μόνιμος στην οργανική του. Να ανανεώνεται η σύμβαση, αφού αυτό γίνεται στην ουσία. Ας είμαστε σε ένα σταθερό σχολείο. Μια τέτοια πρόταση μου έρχεται. Οπότε δεσμεύεις τον άλλον να μείνει ή να φύγει. Τεράστιο πρόβλημα άνθρωποι που έρχονται ξαφνικά να πάνε δεν ξέρω που, και πρέπει να βρουν σπίτι, να διοριστούν, να τακτοποιηθούν, την οικογένειά τους.

Ερευνητής: Σκοπεύεις να συνεχίσεις να συμμετέχεις στην εκπαίδευση ως αναπληρωτής αν δεν αλλάξει κάτι ή έχεις κάποιο άλλο στόχο;

Καθηγητής 1: Προς το παρόν, σκοπεύω, αλλά δεν θα ήθελα να συνεχιστεί σε όλη μου τη ζωή αυτό το πράγμα. Στοχεύω κάνω σκέψεις για άλλα πράγματα, αν μπορέσουν να γίνουν θα την αφήνα την εκπαίδευση αν ήταν να είμαι αναπληρωτής.

Ερευνητής: Δηλαδή γιατί θα αφήνες την εκπαίδευση ως αναπληρωτής;

Καθηγητής 1: Γιατί έχει πολύ δύσκολες συνθήκες, έτσι κι αλλιώς η εκπαίδευση, το δημόσιο σχολείο είναι δύσκολο.

Ερευνητής: Στην Ελλάδα εννοείς.

Καθηγητής 1: Ναι, πόσο δε μάλλον αναπληρωτής με όλα αυτά που συνεπάγονται της ιδιότητας του αναπληρωτή.

Ερευνητής: Πολύ ωραία οι ερωτήσεις τελείωσαν, έχεις κάτι να προσθέσεις;

Καθηγητής 1: Όχι αν κάτι σκέφτεσαι που πρέπει να πω.

Ερευνητής: Όχι εγώ είμαι καλυμμένη. Μια χαρά όλα σε ευχαριστούμε πολύ.

Καθηγητής 1: Σε ευχαριστώ καλή συνέχεια.

Καθηγητής 2

Ερευνητής: Καταρχήν να σε ευχαριστήσω για το χρόνο σου και για τη συνεργασία.

Καθηγητής 2: Κανένα πρόβλημα.

Ερευνητής: Θα χρησιμοποιήσω ενικό.

Καθηγητής 2: Ναι, ναι.

Ερευνητής: Λοιπόν, είσαι κάτοχος πτυχίου;

Καθηγητής 2: Ναι.

Ερευνητής: Ποιας σχολής;

Καθηγητής 2: Φυσικού, της σχολής Θετικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ερευνητής: Τέλεια. Μεταπτυχιακού τίτλο;

Καθηγητής 2: Όχι.

Ερευνητής: Ποια είναι η εκπαιδευτική σου ειδικότητα;

Καθηγητής 2: Φυσικός. ΠΕ04-01 είναι ο κωδικός.

Ερευνητής: Πόσα χρόνια έχεις εργαστεί μέχρι σήμερα ως αναπληρωτής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση;

Καθηγητής 2: Ως αναπληρωτής δουλεύω από το Σεπτέμβρη του 2011, δηλαδή τώρα πλέον είναι 6 χρόνια που έχω πλήρης ωράριο, έχω όμως δουλέψει και άλλα 3 χρόνια, ως όχι αναπληρωτής, ωρομίσθιος στην πρόσθετη διδακτική στήριξη στα Χανιά.

Ερευνητής: Απαντήσαμε στην ερώτηση πότε αρχίσατε να δουλεύεται ως αναπληρωτής.

Καθηγητής 2: Ναι το 2011.

Ερευνητής: Κάνατε κάποια άλλη εργασία εκτός αναπληρωτής του Δημοσίου.

Καθηγητής 2: Όχι στο Δημόσιο.

Ερευνητής: Πότε εργαστήκατε για πρώτη φορά;

Καθηγητής 2: Το 2007 ήταν η πρώτη φορά ως ωρομίσθιος.

Ερευνητής: Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση;

Καθηγητής 2: Έγγαμος με παιδί.

Ερευνητής: Σε ποιες περιοχές της Ελλάδος έχεις υπηρετήσει;

Καθηγητής 2: Κρήτη βασικά, Χανιά και Ηράκλειο.

Ερευνητής: Ωραία. Αυτή τη στιγμή υπηρετείς σε κάποιο σχολείο;

Καθηγητής 2: Αυτή τη στιγμή που μιλάμε, όχι.

Ερευνητής: Την περσινή χρονιά εργάστηκες ως αναπληρωτής;

Καθηγητής 2: Ναι.

Ερευνητής: Σε ένα ή περισσότερα σχολεία;

Καθηγητής 2: Σε ένα σχολείο.

Ερευνητής: Ποια μαθήματα κάνατε στο σχολείο;

Καθηγητής 2: Στο σχολείο αυτό έκανα Φυσική, Χημεία, Βιολογία, Γεωγραφία και Φυσικές Επιστήμες.

Ερευνητής: Και ποια ήταν τα καθήκοντά σου στο σχολείο σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;

Καθηγητής 2: Τα καθήκοντα, ποιες ήταν οι αρμοδιότητες που μου είχαν αναθέσει;

Ερευνητής: Ναι.

Καθηγητής 2: Βασικά ήμουν υπεύθυνος του προγράμματος, του ωρολογίου προγράμματος των καθηγητών, και υπεύθυνος κατά κάποιο τρόπο για ένα σύστημα on line που είχαμε εκεί στο σχολείο για να παίρνουμε πληροφορίες, και τις εφημερίες, δεν είχα κάτι άλλο.

Ερευνητής: Σε σχέση δηλαδή με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς έκανες κάτι λιγότερο ή κάτι περισσότερο ή ήταν ισότιμα.

Καθηγητής 2: Σε ένα βαθμό ήταν ισότιμα. Δε μπορώ να πω ότι έκανα περισσότερα, αλλά από μερικούς ίσως έκανα περισσότερα.

Ερευνητής: Έχεις κάποιο παράδειγμα να αναφέρεις; Σε σχέση με κάποιον μόνιμο εκπαιδευτικό.

Καθηγητής 2: Ναι ένας μόνιμος θα μπορούσε να ήταν μόνο υπεύθυνος τάξης και να είχε για παράδειγμα μόνο τη βιβλιοθήκη, όπου η δική του δουλειά τελείωνε σχετικά πολύ γρήγορα, το κομμάτι της βιβλιοθήκης ήταν μιας βδομάδας δουλειά, ενώ εμένα το πρόγραμμα με τράβηξε μέχρι και το Μάρτη που έβγαζα, μέχρι που ερχόταν κόσμος έπρεπε εγώ συνέχεια να βγάζω πρόγραμμα. Οπότε έτσι εγώ είχα μονίμως δουλειά, χωρίς μείωση ωραρίου.

Ερευνητής: Κατάλαβα ωραία. Σε αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά σε σχέση πάντα με τους μόνιμους;

Καθηγητής 2: Το θέμα είναι ότι εγώ ήμουν στο συγκεκριμένο σχολείο που υπηρετούσα πολλά χρόνια, είχα πλέον αποκτήσει ένα status προσωπικά σαν να ήμουν μόνιμος, αλλά παρόλα αυτά εξ αιτίας του γεγονότος ότι ήμουν αναπληρωτής και πάλι, οι μόνιμοι είχαν ήδη κάποιες ξεκάθαρες θέσεις μεταξύ τους, κάποιες αρμοδιότητες οι οποίες ήταν πιο ξεκάθαρες, διεκδικούσαν πιο έντονα τις δικές τους αρμοδιότητες να είναι ας πούμε πιο βατές. Η αλήθεια είναι ότι εγώ είχα έρθει σε προσωπική κόντρα με μόνιμους εξ αιτίας του προγράμματος, όταν κάποια στιγμή προτάθηκε από την Διεύθυνση του σχολείου να γίνει μια μείωση ωρών, μίας ώρας λόγω του προγράμματος και της δυσκολίας που είχα, και δεν το δέχτηκαν οι μόνιμοι, θεωρητικά λόγω του ότι δεν προβλέπετε πουθενά αυτό, παρόλο που το σχολείο τελούσε υπό άλλες διαδικασίες. Υπήρχε ένας διαχωρισμός.

Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πως σε αντιμετωπίζουν οι Διευθυντές στο σχολείο αυτό.

Καθηγητής 2: Στο συγκεκριμένο σχολείο έτσι όπως ήμουν είχα καλή σχέση με τη Διεύθυνση γιατί τους γνώριζα και πολλά χρόνια, μιας και ήμουν 6 χρόνια στο συγκεκριμένο σχολείο. Υπήρξαν στιγμές και πέρυσι, και σε προηγούμενα έτη, όπου χαρακτηριστικά κάποια στιγμή όταν μου είχε δοθεί να αναλάβω κάποια τμήματα με πάρα πολλές συνδιδασκαλίες, όταν έφτασα στο σημείο να πω ότι δεν μπορώ να κάνω εγώ τόσα αντικείμενα με τόσες συνδιδασκαλίες, λόγω του αριθμού των μαθητών, ήταν μικρός κλπ, με απείλησε εμμέσως η διευθύντρια, οι υποδιευθυντές του Γυμνασίου, εμμέσως σαν απειλή άμα δεν δέχεσαι πήγαινε να το πεις στον Περιφερειακό, κάντο εγγράφως, δεν αποδέχεσαι την αίτηση αυτή, δηλαδή μια έμμεση απειλή.

Ερευνητής: Ενώ πιστεύεις ότι κάτι αντίστοιχο αν έκανε κάποιος μόνιμος, θα δεχόταν αυτή την απειλή.

Καθηγητής 2: Δεν υπήρχε τέτοια περίπτωση, σίγουρα και οι μόνιμοι, είμαι 6 χρόνια σε αυτό το σχολείο, δεν υπήρξε ποτέ περίπτωση να πρέπει να αναλάβει μόνιμος κάτι και η Διεύθυνση να του το επιβάλει. Για να το πω σωστά απέναντι στους μόνιμους πάντα γινόταν ερώτηση. Θα αναλάβεις; Όχι θα αναλάβεις. Δεν ήταν προσαγή, ήταν ερώτηση, πάντα με επιλογή.

Ερευνητής: Οπότε να αναφέρουμε ότι αυτά τα 6 χρόνια είχες διαφορετικούς Διευθυντές, δεν είχες το ίδιο πρόσωπο.

Καθηγητής 2: Όχι. Υποδιευθυντή είχα το ίδιο πρόσωπο, Διευθύντρια είχα δύο πρόσωπα.

Ερευνητής: Οπότε είδες μια διαφορετική αντιμετώπιση από αυτούς τους δύο διαφορετικούς..

Καθηγητής 2: Ναι.

Ερευνητής: Οι μαθητές πως σε αντιμετωπίζουν στο σχολείο αυτό.

Καθηγητής 2: Με τους μαθητές δεν είχα κανένα απολύτως πρόβλημα. Επειδή το σχολείο ήταν μια ιδιαίτερη περίπτωση, ειδικά με τους μαθητές μου εγώ είχα πάντα άριστες, πολύ καλές σχέσεις, πάντα έπαιρνα και καλή αξιολόγηση από τους μαθητές. Δεν είχα μια διαφορετική αντιμετώπιση εξ αιτίας του γεγονότος ότι ήμουν αναπληρωτής, μιας και το σχολείο μας στελεχόταν από περισσότερους αναπληρωτές, οπότε δεν φαινόταν πουθενά, κάπως αυτός ο διαχωρισμός στα μάτια των μαθητών και ούτε υπήρξε έτσι κάτι, ούτε μάλλον ποτέ οι μαθητές δεν κατάλαβαν έναν τέτοιο διαχωρισμό.

Ερευνητής: Άλλωστε ήσουν και 6 χρόνια εκεί και είχατε μια σχέση.

Καθηγητής 2: Ναι.

Ερευνητής: Επίσης να αναφέρουμε σε ποιο σχολείο ήσουν;

Καθηγητής 2: Μπορώ;

Ερευνητής: Ναι λόγω της ιδιαιτερότητας.

Καθηγητής 2: Ήμουν στο Ευρωπαϊκό Σχολείο στο Ηράκλειο.

Ερευνητής: Και οι γονείς πως σε αντιμετωπίζουν.

Καθηγητής 2: Πάλι με τους γονείς είχα άριστες σχέσεις. Είχα καλές σχέσεις, με κάποιους είχα άριστες, με κάποιους είχα όχι τόσο καλές. Εγώ ήμουν πάντα ειλικρινής προς τους γονείς. Δεν είχα ποτέ κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα, και όποτε υπήρξε πάντα μιλούσα μαζί τους ή εκείνοι ερχόντουσαν και μιλούσαμε μαζί. Δεν υπήρξε ποτέ διαχωρισμός ούτε από τους γονείς, επειδή είσαι αναπληρωτής ή επειδή είσαι μόνιμος, ή να υπήρξε λιγότερος ή περισσότερος σεβασμός στους μεν ή στον δε. Ήμουν απλά ένας άλλος από τους καθηγητές που υπήρχαμε στο σχολείο. Δεν γνώριζαν, δεν έμπαιναν στη διαδικασία.

Ερευνητής: Πολύ ωραία. Πολύ σωστή παρατήρηση. Έχεις αντιμετωπίσει τυχόν προβλήματα στο σχολείο που υπηρετούσες;

Καθηγητής 2: Ναι πολλά προβλήματα.

Ερευνητής: Ποια; Μπορείς να αναφέρεις κάποια; Ως αναπληρωτής, ως προς αυτό.

Καθηγητής 2: Ως αναπληρωτής το κυριότερο ήταν με το πότε μας καλούσαν να πάμε. Όταν εγώ πρωτοπήγα στο σχολείο το 2011 με είχαν καλέσει 1 του Σεπτεμβρίου. Ήταν η μοναδική φορά που πήγα την 1^η του Σεπτεμβρίου, δηλαδή προτού έρθουν οι μαθητές στο σχολείο. Έκτοτε από την δεύτερη κι όλες χρονιά που ήμουνα, ερχόμουνα τέλη Σεπτεμβρίου, αρχές Οκτώβρη, μέσα Οκτώβρη είχα φτάσει κάποια στιγμή, και είχαμε πολύ μεγάλο τρέξιμο, γιατί λόγω πάλι της ιδιαιτερότητας του σχολείου που δε δίνει πανελλαδικές εξετάσεις, δίνει πανευρωπαϊκές εξετάσεις, έπρεπε να προλάβουμε dead line από την Ευρώπη. Και έπρεπε να καλυφθεί η ύλη, δεν υπήρχε μια κεντρική επιτροπή που να επέτρεπε μια ύλη η οποία δεν είχε διδαχτεί, να μπορεί να μειωθεί κλπ. Εμείς έπρεπε να καλύψουμε την ύλη παρόλα αυτά. Οπότε και να ερχόμασταν. Υπήρχε πίεση χρόνου. Και αυτό ήταν το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίσαμε συν ότι το σχολείο μόνιμως είχε προβλήματα, πότε θα έκλεινε πότε δε θα έκλεινε, οπότε είχαμε πάρα πολλές εσωτερικές και εξωτερικές παρεμβολές, οι οποίες δεν μας άφηναν να κάνουμε τη δουλειά μας, γιατί έπρεπε να κάνουμε και κινητοποιήσεις, έπρεπε να κάνουμε και διάφορες δραστηριότητες για να μας μάθουν, το σχολείο. Να βγούμε στον τύπο και

αυτά, για να μπορέσουμε έτσι να διεκδικήσουμε τη λειτουργία του σχολείου. Οπότε είχαμε και τέτοια προβλήματα και δε μας άφηναν να εστιάσουμε. Απλά στο καθαρά θέμα του αναπληρωτή, ήταν θέμα πότε έγινε η πρόσληψη.

Ερευνητής: Σου δημιουργεί προβλήματα το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο; Τόσο προσωπικά όσο και επαγγελματικά;

Καθηγητής 2: Δεν το είχα οπότε δεν μπορώ να πω ότι μου δημιούργησε πρόβλημα. Δεν το είχα. Μόνο ίσως επειδή άλλαζε το προσωπικό, να μάθεις τους ανθρώπους κλπ, αλλά αυτό ήταν ένα από τα ευχάριστα της δουλειάς.

Ερευνητής: Θεωρείς ότι έχεις τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς ή όχι;

Καθηγητής 2: Όχι αυτό είναι ξεκάθαρο. Οι μόνιμοι πάντα είχαν ένα καλύτερο καθεστώς, οι άδειές τους, από αναρρωτικές μέχρι σιδηρήτες άλλες άδειες κλπ. Πιο εύκολη και πιο καλή αντιμετώπιση λόγω του ότι είναι μόνιμοι οπότε είχαν έναν άλλο αέρα. Και μπορώ να πω όχι τόσο εμένα, τόσο για τον εαυτό μου, εγώ πάντα έλεγα τη γνώμη μου. Ποτέ δεν έκατσα να το σκεφτώ και δεν φοβήθηκα ποτέ. Αλλά πολλές φορές έβλεπα σε συλλόγους μονίμως οι μόνιμοι ήταν εκείνοι που θα ερχόντουσαν σε αντιπαράθεση με τη Διεύθυνση ή και με άλλους συναδέλφους, οπότε υπήρξε ας πούμε κάποιο θέμα. Το 90% των αναπληρωτών δεν εκφράζανε ποτέ τη γνώμη τους, λόγω του ότι φοβόντουσαν μήπως αν πουν κάτι, μη δημιουργηθεί θέμα, μήπως χάσουν τη θέση τους, μήπως το ένα ή το άλλο. Φοβήθηκαν δηλαδή τη διεύθυνση ή ακόμα και τους μόνιμους, μέσω της διεύθυνσης μην αντιδικήσουν. Αυτό ήταν το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Ερευνητής: Πως σε κάνει να αισθάνεσαι αυτό; Το ότι δεν έχεις τα ίδια δικαιώματα με τους μόνιμους.

Καθηγητής 2: Γενικότερα αισθάνεσαι την ανασφάλεια, ότι δεν είσαι ίσος, ότι δεν έχεις τα ίδια δικαιώματα προφανώς, ή δεν φαίνεται ότι δεν έχεις τα ίδια δικαιώματα. Είτε τυπικά ως προς τις άδειες. Ας πούμε ένα παράδειγμα είτε πραγματικά σε εργασιακό περιβάλλον, ας πούμε ότι ο άλλος έρχεται από την 1^η Σεπτέμβρη που θα δουλέψει και δεν έχει την ανασφάλεια, του πως θα βρεθεί, αν θα βρεθεί, πότε θα βρεθεί. Είναι δυο ταχύτητες, προφανώς και μεταξύ τους έχουν

μεγάλη απόσταση. Και σου δημιουργεί μια αγωνία, ένα στρες. Αυτό γιατί κάθε καλοκαίρι περνάς την ίδια αγωνία και ας ήμουν 6 χρόνια σε αυτό το σχολείο, λόγω ιδιαίτερης κατάστασης και ιδιαίτερης περίπτωσης λόγω του ότι το σχολείο πήγαινε με βάση συνέντευξης και μόρια και όχι από τους γενικούς πίνακες, αλλά παρόλα αυτά επειδή γινόταν κάθε χρόνο το συμβούλιο και η διαδικασία. Κάθε χρόνο έχεις την αγωνία αν θα σε πάρουν ή όχι. Οπότε εγώ ποτέ δε θεώρησα μόνιμη τη θέση μου, άλλωστε αυτή τη στιγμή που μιλάμε δεν είμαι πια στο σχολείο.

Ερευνητής: Οπότε τι προβλήματα δημιουργεί αυτό στο εκπαιδευτικό σου έργο το γεγονός ότι είσαι αναπληρωτής.

Καθηγητής 2: Το κυριότερο είναι επειδή δεν ξέρεις αν θα είσαι και που θα είσαι, και επειδή δεν ξέρεις ούτε ποιες τάξεις θα αναλάβεις, ούτε εσύ διαλέγεις ποιες τάξεις θα αναλάβεις, ενώ ο μόνιμος μπορεί να απαιτήσει, να έχει αυτή την τάξη να έχει την άλλη, να καθιερώσει υλικό. Κυριότερα είναι αυτό ως προς το υλικό το καλοκαίρι. Εγώ, που μου αρέσει να είμαι προετοιμασμένος για τη δουλειά μου και να έχω το φάκελό μου έτοιμο, και να μπορώ να διευρύνω και το υλικό μου. Όταν δεν ξέρεις τι μάθημα θα κάνεις, ή ποιες ώρες θα έχεις, ή πόσες ώρες θα έχεις ή αν θα κάνεις συνδιδασκαλία ή όχι, γιατί το μέγεθος της τάξης είναι μεγάλη ή μικρό κπλ, δε μπορείς ούτε να προετοιμαστείς, φτάνεις Σεπτέμβριο τέλη Σεπτέμβρη αρχές Οκτώβρη να κάνεις μάθημα και απλά μετά προσπαθείς να προλάβεις ύλη, αντί να δημιουργείς την ύλη και αν προσπαθείς να είσαι δημιουργικός, απλά προσπαθείς να εξυπηρετείς την ύλη και όχι το αντίθετο.

Ερευνητής: Υπάρχουν διαφορές ως προς το εκπαιδευτικό έργο που παράγετε από τους αναπληρωτές και τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;

Καθηγητής 2: Ναι εγώ θεωρώ ότι υπάρχει. Πάντα έχει να κάνει με το πρόσωπο, για μένα υπάρχουν πάντα δύο ταχύτητες είτε για μόνιμους είτε για αναπληρωτές, υπάρχουν οι καλοί και οι κακοί, εγώ δε θα τους βάλω όλους σε ένα σακί μέσα. Απλά αν μπορώ να κάνω μια γενική κατηγορηματοποίηση πάντα θα υπάρχει και ο πιο δεκτικός είτε είναι μόνιμος είτε αναπληρωτής. Θεωρώ ένας αναπληρωτής μπορεί να βρεθεί σε μια κατάσταση επειδή είναι αναπληρωτής, και επειδή έχει έτσι πολύ ενέργεια και θέλει να δουλέψει και όρεξη, πόσο μάλλον αν είναι πρώτη φορά του ή δεύτερη χρονιά του και δεν είναι η δέκατη χρονιά του, έχει άλλη ζέση να το

παλέψει, να βρει να κάνει και συνήθως δεν ξέρω αν αυτό ακούγετε άσχημο οι αναπληρωτές είναι συνήθως μικρότεροι, έχουν άλλη εξοικείωση με τεχνολογίες, με το ένα με το άλλο. Λογικά ο μόνιμος είναι λίγο μεγαλύτερος σε ηλικία, έχει κουραστεί, έχει το ένα το άλλο και θα έχει άλλη όρεξη, οπότε, έχει μια στασιμότητα. Απλά είναι γενικό δεν είναι για όλους. Απλά σε γενικές γραμμές βλέποντας τους αναπληρωτές που έχω δει όλα αυτά τα χρόνια, μιλώντας για τον εαυτό μου, είδα ότι είχα πάντοτε πολύ όρεξη. Την οποία έβλεπα χρόνο με το χρόνο να φθίνει, είναι και λογικό σε παίρνει κάπως, και μετά η ίδια η κούραση σε καταλαμβάνει, έχεις κουραστεί με το ίδιο το σύστημα. Το σύστημα δε σε αφήνει να κινηθείς.

Ερευνητής: Με ποιόν τρόπο προσπαθείς να επιλύσεις τα προβλήματα που παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό σου έργο. Τι κάνεις εσύ ως πούμε.

Καθηγητής 2: Ως προς τα λειτουργικά δε μπορώ να κάνω κάτι, απλά τη δουλειά μου προσπαθώ να κάνω. Αποδέχομαι και απλά το κάνω. Δε μπορώ να το λύσω κάπως, προσπαθώ να είμαι λειτουργικός, να είμαι αποτελεσματικός στη δουλειά μου, συγκεντρωμένος σε αυτό που κάνω, οργανωτικός όσο μπορώ. Συγκεκριμένους τρόπους δεν έχω. Απλά προσπαθώ να κάνω τη δουλειά μου. Ως προς το κομμάτι πως θα αντιμετωπίσω τους συναδέλφους κλπ, εκεί απλά δεν αλλάζω το χαρακτήρα μου, με όλους είμαι καλά, προσπαθώ να είμαι καλά, μη δημιουργείτε θέμα, είτε είναι μόνιμος είτε είναι αναπληρωτής. Γιατί θεωρώ ότι πρέπει να υπάρχει ένα καλό κλίμα στο σχολείο μέσα στο Σύλλογο. Να περνάς καλά, γιατί εκεί περνάμε πάρα πολλές ώρες.

Ερευνητής: Μπορούν να επιλυθούν τα εν γένει προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί με την συμβολή της πολιτείας.

Καθηγητής 2: Ναι, ναι. Προφανώς θα μπορούσε.

Ερευνητής: Με ποιόν τρόπο;

Καθηγητής 2: Δεν το έχω σκεφτεί ποτέ πως θα μπορούσε να γίνει το ιδανικό. Το πρόβλημα είναι ότι υπάρχουν πολλοί, πάρα πολλοί αναπληρωτές, πάρα πολλά άτομα που θέλουν να μπουν. Για μένα ίσως θα έπρεπε να γίνει για εκκαθάριση εξ αρχής. Αν με ρωτήσεις για μένα πως θα έκανα το ιδανικό εκπαιδευτικό σύστημα και το μετέπειτα να μπορεί να βγάλει, είναι ουσιαστικά να κλείσουν τελείως, να μην

αφήνει να μπαίνουν καν εκπαιδευτικοί από μια χρονιά και μετά, να κλείσουν τελείως οι πόρτες. Να μπορεί να γίνει μια απορρόφηση. Απλά μετά την ίδια στιγμή υπάρχουν άτομα που έχουν όρεξη για δουλειά, θέλουν να γίνουν καθηγητές και τους κλείνεις την πόρτα. Οπότε και αυτό δεν είναι λύση. Την ίδια στιγμή έχει δημιουργηθεί δυστυχώς στην Ελλάδα η νοοτροπία ότι το να γίνεις καθηγητής είναι μια καλή λύση, πριν πολλά χρόνια δηλαδή έλεγε ο τελευταίος μαθητής του Φυσικού για παράδειγμα που είμαι εγώ, ότι αν δεν πετύχω στην έρευνα θα πάω να γίνω καθηγητής. Ήταν ας πούμε μια εύκολη λύση. Θα διοριστώ κάποια στιγμή, όταν ήταν με επετηρίδα, ΑΣΕΠ κλπ. ΑΣΕΠ εννοείτε να γίνει. Απλά να γίνονται πιο έγκυρα προσλήψεις, περισσότερες προσλήψεις. Να γίνονται σωστά οι οποιεσδήποτε κατανομές καθηγητών σε διάφορα σχολεία κλπ, να μη γίνονται έτσι λαμογιές. Να υπάρχει ξεκάθαρα που πάει κανείς, και να μη φαίνεται τάχαμου, όπως γινόταν παλιότερα ότι υπήρχαν πολλά άτομα σε κάποιο σχολείο και τάχα μου ήταν εκεί και δεν ήταν ποτέ κανένας, φαινόταν στην πραγματικότητα να είναι σε γραφεία και τέτοια. Αυτό δεν βοηθάει τον αναπληρωτή για παράδειγμα γιατί φαίνονται θέσεις που δεν καλύπτονται μετά πρέπει να τις καλύψει και δημιουργείται μονίμως πρόβλημα.

Ερευνητής: Πολύ ωραία. Σκοπεύεις να συνεχίσεις να μετέχεις στην εκπαίδευση ως αναπληρωτής αν δεν αλλάξει κάτι;

Καθηγητής 2: Ναι, ναι.

Ερευνητής: Ή έχεις κάποιον άλλο στόχο;

Καθηγητής 2: Όχι, όχι. Σκοπεύω να είμαι. Και αυτή τη στιγμή που μιλάμε παρόλο που διεκδικώ άλλες θέσεις κλπ, σκοπεύω να παραμείνω, γιατί και εγώ σαν όλοι ελπίζω σε ένα μόνιμο διορισμό.

Ερευνητής: Και φαντάζομαι κάτι που σου αρέσει.

Καθηγητής 2: Είναι ακριβώς αυτό. Μου αρέσει η δουλειά μου. Δεν το κάνω επειδή δεν είχα άλλη λύση. Από μικρός μου λέγανε ότι ήμουν καλός στο να μεταδίδω πληροφορία. Είναι κάτι που αγαπώ, δεν το κάνω πραγματικά επειδή δεν είχα κάτι άλλο να κάνω. Είναι κάτι που το επέλεξα να το κάνω και μου αρέσει να το κάνω και το διεκδικώ να το κάνω.

Ερευνητής: Έχεις κάποιο άλλο στόχο επαγγελματικά;

Καθηγητής 2: Ναι τώρα θέλω να φύγω εξωτερικό να δω μήπως κι εκεί μπορώ να διεκδικήσω κάτι λίγο πιο ευρύτερο, λίγο πιο αξιόλογο κάτι, να δω κι εκεί πως γίνεται, να μπορώ να μάθω πράγματα από εκεί που να τα μεταφέρω με την τεχνογνωσία και όχι μόνο.

Καθηγητής 2: Όχι μόνιμα βέβαια, για κάποιο διάστημα. Ναι για κάποιο διάστημα, και να μπορώ να έρθω να αποδώσω με εμπειρία πια, έτσι γεμάτος εμπειρία, να μπορώ να δώσω κι εγώ τα φώτα μου μετά.

Ερευνητής: Σε ευχαριστούμε πολύ Σταύρο.

Καθηγητής 2: Τίποτα.

Ερευνητής: Καλή επιτυχία σε όλα.

Καθηγητής 2: Ευχαριστώ.

Καθηγητής 3

Ερευνητής: Ευχαριστώ που είσαι εδώ για το χρόνο σου και τη συνεργασία σου. Είσαι κάτοχος κάποιου πτυχίου;

Καθηγητής 3: Ναι.

Ερευνητής: Μεταπτυχιακού τίτλου;

Καθηγητής 3: Όχι.

Ερευνητής: Από ποιο Πανεπιστήμιο αποφοίτησες;

Καθηγητής 3: Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ερευνητής: Ωραία και ποια είναι η εκπαιδευτική σου ιδιότητα.

Καθηγητής 3: Είμαι μουσικός.

Ερευνητής: Ωραία. Πόσα χρόνια έως σήμερα έχεις εργαστεί ως αναπληρωτής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση;

Καθηγητής 3: Στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση έχω κάνει τρία χρόνια. Αλλά συνολικά εργάζομαι 12 χρόνια.

Ερευνητής: Ωραία και πρώτη φορά πότε εργάστηκες ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 3: Το 2005, δηλαδή πριν από 12 χρόνια.

Ερευνητής: Έκανες κάποια άλλη εργασία εκτός από αναπληρωτής στο Δημόσιο;

Καθηγητής 3: Στο Δημόσιο όχι.

Ερευνητής: Και πότε εργάστηκες πρώτη φορά, έχει απαντηθεί αυτό.

Ερευνητής: Ποια είναι η οικογενειακή σου κατάσταση;

Καθηγητής 3: Έγγαμη με δύο παιδιά.

Ερευνητής: Σε ποιες άλλες περιοχές της Ελλάδας έχεις υπηρετήσει;

Καθηγητής 3: Στην Αθήνα.

Ερευνητής: Αυτή τη στιγμή υπηρετείς σε κάποια σχολεία; Και αν ναι σε πόσα;

Καθηγητής 3: Αυτή τη στιγμή υπηρετώ σε δύο σχολεία.

Ερευνητής: Ωραία, την περσινή χρονιά εργάστηκες ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 3: Ναι βεβαίως.

Ερευνητής: Σε ένα ή περισσότερα σχολεία.

Καθηγητής 3: Σε τρία σχολεία.

Ερευνητής: Ποια μαθήματα κάνεις σε κάθε σχολείο;

Καθηγητής 3: Μουσική.

Ερευνητής: Τα καθήκοντα στα σχολεία σου σε σχέση με τους μόνιμους ποια είναι;

Καθηγητής 3: Τα ίδια καθήκοντα έχουμε αναπληρωτές και μόνιμοι.

Ερευνητής: Σε αντιμετωπίζουν ως προς τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά; Πως σε αντιμετωπίζουν.

Καθηγητής 3: Τα ίδια καθήκοντα έχουμε ως αναπληρωτές και μόνιμοι, απλά στους αναπληρωτές πολλές φορές ειδικά όταν δεν γνωρίζουμε πολύ το σχολείο που

δουλεύουμε, είναι κάτι καινούριο για εμάς, είναι λίγο πιο τυπικά τα πράγματα απ' ότι στους μόνιμους.

Ερευνητής: Και ίσως επειδή πηγαίνεις σε δεύτερο χρόνο, ο αναπληρωτής δεν ξεκινάει

Καθηγητής 3: Ναι βέβαια και έχουν αποφασιστεί και κάποια πράγματα όταν φτάνουμε εμείς στο σχολείο, από συλλόγους, το σύλλογο διδασκόντων κι εμείς πάμε και τα βρίσκουμε έτοιμα, δεν έχουμε αποφασίσει εμείς, συναποφασίσει στο σύλλογο.

Ερευνητής: Σας αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά; Το απαντήσαμε αυτό έτσι;

Καθηγητής 3: Ναι.

Ερευνητής: Πως σε αντιμετωπίζουν οι διευθυντές σε κάθε σχολείο;

Καθηγητής 3: Στα σχολεία που εργαζόμαστε ξανά και ξανά και πάμε πολλές φορές έχουμε καλή αντιμετώπιση από το Διευθυντή. Στα καινούρια σχολεία αντιμετωπιζόμαστε με δισταγμό και ίσως μας αναθέτουν και παραπάνω πράγματα – καθήκοντα απ' ότι αν μας ξέρανε.

Ερευνητής: Οπότε το εξηγείς αυτό επειδή δε σας γνωρίζουν.

Καθηγητής 3: Ναι.

Ερευνητής: Και οι μαθητές πως σας αντιμετωπίζουν σε κάθε σχολείο;

Καθηγητής 3: Οι μαθητές δεν αντιλαμβάνονται τη διαφορά αναπληρωτή ή μόνιμου οπότε έχουμε την ίδια αντιμετώπιση.

Ερευνητής: Και σχετικά με τους γονείς;

Καθηγητής 3: Ούτε και οι γονείς, το ίδιο.

Ερευνητής: Έχεις αντιμετωπίσει ποτέ προβλήματα στα σχολεία που υπηρετείς και αν ναι ποιά;

Καθηγητής 3: Ναι έχω αντιμετωπίσει προβλήματα όσον αφορά περισσότερο τα μέσα που διαθέτει το σχολείο για να διδάξω το μάθημά μου, καθότι για να διδάξω μουσική χρειάζομαι αίθουσα, χρειάζομαι μουσικά όργανα, τέλος πάντων κάποια

μέσα, υλικό, τα οποία κάθε σχολείο έχει τα δικά του ή δεν έχει και τίποτα. Ή αναγκάζεσαι να πηγαίνεις από αίθουσα σε αίθουσα και να κουβαλάς, αναλόγως μετά θα πρέπει να προσαρμόζομαι κι εγώ.

Ερευνητής: Σου δημιουργεί προβλήματα το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο, τόσο προσωπικά όσο και επαγγελματικά; Έχεις κάποια προβλήματα δηλαδή.

Καθηγητής 3: Ναι προσωπικά το πρόβλημά μου είναι ότι κάθε χρόνο πηγαίνοντας σε διαφορετικό σχολείο πολλές φορές είναι μακριά από το σπίτι μου και χρειάζεται να μετακινούμαι με το αυτοκίνητο, έχοντας παράλληλα να πάω και τα παιδιά μου στο σχολείο για να πάω κι εγώ μετά στο δικό μου το σχολείο, οπότε εκείνο μου δημιουργεί κάποιο πρόβλημα. Επαγγελματικά όταν πηγαίνω σε καινούριο εργασιακό περιβάλλον έχω πρόβλημα γιατί θα πρέπει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, κι εφ' όσον έχει ξεκινήσει το σχολείο, τα μαθήματα, να γνωρίσω διδακτικό προσωπικό, μαθητές, διευθυντή, αίθουσες, υλικό, τη λειτουργία του σχολείου, τι έχει αποφασιστεί από κάθε σύλλογο, στο σύλλογο διδασκόντων. Και αυτό σου δημιουργεί μια αγωνία και μία ανασφάλεια και βιώνεις κάτι διαφορετικό που είναι εκεί από τη 1 Σεπτέμβρη. Ερευνητής: Θεωρείς ότι έχεις τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς ή όχι;

Καθηγητής 3: Όχι βέβαια.

Ερευνητής: Μπορείς να μας φέρεις κάποιο παράδειγμα;

Καθηγητής 3: Παράδειγμα είναι οι άδειες, από την πιο απλή άδεια, την κανονική άδεια, μέχρι και την αναρρωτική, ή μια άδεια εγκυμοσύνης, ή μία επαπειλούμενη που δεν δικαιούμαστε οι αναπληρωτές. Στη μόνιμη δικαιούμαστε συγκεκριμένες ημέρες και επειδή είμαστε αναπληρωτές παίρνουμε ένα επίδομα στο τέλος της χρονιάς, «μη λήψης άδειας», όπου είναι σαν εκβιασμός, αν πάρεις από την κανονική σου άδεια θα σου αφαιρεθούν τα χρήματα αυτά, αν δεν την πάρεις, θα πάρεις κανονικά το ποσό. Οπότε αποφεύγουμε να πάρουμε κανονική άδεια διότι χάνουμε χρήματα. Τα οποία είναι πολύτιμα για το καλοκαίρι, καθότι μπαίνουμε στο ταμείο ανεργίας κι αν μπορούμε.

Ερευνητής: Γιατί αν μπειτε;

Καθηγητής 3: Γιατί τα τελευταία χρόνια υπάρχει ένα σύστημα ότι αν έχεις επιδοτηθεί 400 ημερομίσθια από τον ΟΑΕΔ, τα τελευταία 4 χρόνια δεν παίρνεις ταμείο ανεργίας, δε δικαιούσθε, οπότε κάποιοι αναπληρωτές που τους παίρνουν Νοέμβρη μήνα και μένουν παραπάνω χρόνο στο ταμείο ανεργίας δεν δικαιούνται να πάρουν ταμείο ανεργίας.

Ερευνητής: Δεν το γνώριζα αυτό. Πως σε κάνει να αισθάνεσαι αυτό που δεν έχεις τα ίδια δικαιώματα με κάποιο μόνιμο, τι προβλήματα σου έχει δημιουργήσει.

Καθηγητής 3: Τα περισσότερα μου προβλήματα μέσα σε μια σχολική χρονιά είναι οι αναρρωτικές άδειες, καθότι όταν αρρωστήσω, θα πρέπει να τρέξω την ίδια ημέρα σε κάποιο Νοσοκομείο, που υπάρχουν ατέλειωτες σειρές και ατέλειωτες ώρες αναμονής και με 39 και 39,5 πυρετό, προκειμένου να μην πάω στο σχολείο και εγώ σε τέτοια κατάσταση όπου δε θα μπορώ να διδάξω σε μία τάξη, να ανταπεξέλθω σε μία διδακτική ώρα και να μην κολλήσω και τα παιδιά, γιατί βεβαίως θα μπορούσα να έχω κάτι που μπορεί να κολλάει. Σε ανησυχεί αυτό κάθε φορά. Με ανησυχεί με το που θα ανεβάσω λίγο πυρετό, μέχρι δέκατα αρχίζω και ανησυχώ. Δεν δικαιούσαι να αρρωσταίνεις δηλαδή. Ναι είναι σα να μη δικαιούσαι γιατί έχεις μια απίστευτη ταλαιπωρία να αρρωστήσεις. Ενώ ο μόνιμος έχει μια υπεύθυνη δήλωση ότι απλώς αρρώστησε και να φέρει και μόνος του την αιτιολογία. Δεν χρειάζεται να το αποδείξει.

Ερευνητής: Κάποιο άλλο δικαίωμα εργασιακό;

Καθηγητής 3: Όχι. Δεν έχουμε σκεφτεί κάτι άλλο. Όχι απλά στις εγκυμοσύνες μόνο όταν χρειάστηκε να πάρω επαπειλούμενη άδεια, με πλήρωσε 15 ημέρες το ΙΚΑ και τις άλλες 15 δεν πληρώθηκα καν. Χρειάστηκε ένα μήνα να πάρω επαπειλούμενη. Που ήταν όντως πολύ βαρύ, γιατί έγκυος ήμουνα και στο κρεβάτι ήμουνα και δεν πληρωνόμουνα. Ενώ κάποιος μόνιμος δικαιούται να πάρει ένα μήνα και εννιά και ολόκληρη τη χρονιά. Και ξέρουμε άτυπα ότι οι περισσότερες εγκυμοσύνες, οι γυναίκες δικαιούνται να την απολαμβάνουν την εγκυμοσύνη, δεν το λέμε αυτό αλλά δεν υπάρχει... Επίσης πήγα και μέχρι, μεγάλη εγκυμοσύνη στο σχολείο, όπου χρειάστηκε να είμαι σε καινούριο σχολείο, να κουβαλάω δικά μου πράγματα, τα CD, βιβλία, κασετόφωνα, υλικό, και να είμαι 7 μηνών έγκυος και να κουβαλάω

πράγματα τα οποία δε θα έπρεπε, είχα ήδη και συσπάσεις, θα έπρεπε να μην κουβαλάω. Και ανεβαίνω και να κατεβαίνω σκάλες, κλπ, κλπ.

Ερευνητής: Αυτό σου δημιουργεί μια ανησυχία, μια ανασφάλεια μια ευθύνη. Τι προβλήματα σου δημιουργεί στο εκπαιδευτικό σου έργο το γεγονός ότι είσαι αναπληρώτρια.

Καθηγητής 3: Στο εκπαιδευτικό μου έργο στην πραγματικότητα δεν δημιουργεί προβλήματα, μόνο όσον αφορά το υλικό, όταν κάποιο σχολείο δεν έχει τα μέσα να μου προσφέρει που χρειάζομαι για μια διδακτική ώρα, εκεί έχω προβλήματα. Το οποίο είναι σχολείο που πάει αναπληρωτής κάθε χρόνο και δεν είναι κάποιος μόνιμος να κάτσει να χτίσει μια αίθουσα, ένα υλικό, ένα κάτι χρήσιμο για την διδακτική ώρα, εκεί έχω πρόβλημα, γιατί θα πρέπει να προσαρμόσω ανάλογα την διδακτική μου ώρα, ανάλογα με τι διαθέτει το σχολείο και όχι ανάλογα με το τι έχω εγώ για να διδάξω στο σχολείο.

Ερευνητής: Οπότε αυτόματα το εκπαιδευτικό σου έργο επηρεάζεται.

Καθηγητής 3: Προσαρμόζεται αναλόγως και επηρεάζεται γιατί δεν είναι το ίδιο να τα είχα όλα όπως τα θέλω.

Ερευνητής: Υπάρχουν διαφορές ως προς το εκπαιδευτικό έργο που παράγεται από τους αναπληρωτές και τους μόνιμους εκπαιδευτικούς; Έχεις εντοπίσει διαφορές; Λόγω αυτής της ιδιότητάς τους.

Καθηγητής 3: Πιστεύω δεν υπάρχουν διαφορές, εκτός κι αν είναι κάποιος πολύ αρχάριος που μαθαίνει. Η εμπειρία. Έχει να κάνει και η εμπειρία του όντως αυτή είναι μόνο η διαφορά νομίζω.

Ερευνητής: Ναι. Και με ποιο τρόπο προσπαθείς να επιλύσεις τα προβλήματα που παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό σου έργο.

Καθηγητής 3: Καταρχήν προσπαθώ με προσωπική εργασία, προσωπικά μέσα να κάνω το μάθημά μου. Προσπαθώ ότι μπορώ να αποκομίσω από συναδέλφους και από το Διευθυντή να μου παρέχουν τα κατάλληλα μέσα. Όπως μπορώ αν δεν το καταφέρω...

Ερευνητής: Έχεις προσπαθήσει τουλάχιστον.

Καθηγητής 3: Ναι

Ερευνητής: Μπορούν να επιληφθούν τα εν γένει προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί με την συμβολή της πολιτείας; Έχεις σκεφτεί κάτι με κάποιο τρόπο;

Καθηγητής 3: Να με διορίσουν καθότι αναπληρώνω τον εαυτό μου.

Ερευνητής: Σωστό.

Καθηγητής 3: Και κανέναν άλλον.

Ερευνητής: Σκοπεύεις να συνεχίσεις να μετέχεις στην εκπαίδευση ως αναπληρώτρια αν δεν αλλάξει κάτι;

Καθηγητής 3: Ε δεν έχω και άλλη επιλογή καθότι αυτό είναι το αντικείμενο μου, δασκάλα Μουσικής.

Ερευνητής: Δεν έχεις κάποιο άλλο στόχο; Κάτι δικό σου, στο εξωτερικό, κάποια άλλη δουλειά οικογενειακή ας πούμε επιχείρηση, δηλαδή θέλεις να συνεχίσεις να είσαι στην εκπαίδευση.

Καθηγητής 3: Ναι θέλω να συνεχίσω γιατί μ' αρέσει να είμαι σε τάξη με παιδιά. Θα μπορούσα να κάνω και άλλα πράγματα, αλλά επιλέγω την εκπαίδευση.

Ερευνητής: Πολύ ωραία, ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Καθηγητής 3: Να σαι καλά.

Καθηγητής 4

Ερευνητής: Σε ευχαριστώ για το χρόνο σου και τη συνεργασία. Είσαι κάτοχος κάποιου πτυχίου;

Καθηγητής 4: Πτυχίου ναι του ΦΠΨ.

Ερευνητής: Μεταπτυχιακού τίτλου;

Καθηγητής 4: Όχι τώρα ξεκινάω.

Ερευνητής: Από ποιο Πανεπιστήμιο αποφοίτησες;

Καθηγητής 4: Από το Αριστοτέλειο Θεσσαλονίκης.

Ερευνητής: Την εκπαιδευτική σου ειδικότητα την απάντησες. Πόσα χρόνια έχεις εργαστεί ως σήμερα ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 4: 8 χρόνια όχι καθαρά.

Ερευνητής: Πότε εργάστηκες πρώτη φορά ως αναπληρώτρια.

Καθηγητής 4: Από το 2009 και μετά είναι συνεχόμενα.

Ερευνητής: Ωραία. Έκανες κάποια άλλη εργασία εκτός από αναπληρώτρια στο Δημόσιο;

Καθηγητής 4: Όχι.

Ερευνητής: Οικογενειακή σου κατάσταση;

Καθηγητής 4: Ανύπαντρη χωρίς παιδιά, άγαμη.

Ερευνητής: Σε ποιες περιοχές της Ελλάδας έχεις υπηρετήσει.

Καθηγητής 4: Κυκλάδες, Μαγνησία, Δέλτα, Σποράδες δεν υπάρχει ως Δέλτα και Ηράκλειο.

Ερευνητής: Ωραία. Την περσινή χρονιά εργάστηκες ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 4: Ναι.

Ερευνητής: Σε ένα σχολείο όχι σε περισσότερα;

Καθηγητής 4: Όχι σε ένα.

Ερευνητής: Ποια μαθήματα έκανες; Γενικά είχες αναλάβει τάξη.

Καθηγητής 4: Ναι.

Ερευνητής: Ποια ήταν τα καθήκοντά σου στο σχολείο σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς.

Καθηγητής 4: Ήταν ακριβώς τα ίδια πέρα από το διδακτικό μου ωράριο, είχα εφημερίες, αναλάβει γιορτές, ότι έχει και ένας μόνιμος.

Ερευνητής: Ωραία. Σε αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά;

Καθηγητής 4: Ως προς τις υποχρεώσεις, ναι. Αν και πάλι διαχωρισμός. Αν και δουλεύω πολλά χρόνια, θα πω ότι γενικά δεν τον έχω πετύχει, αυτό τον διαχωρισμό από τους συναδέλφους. Πέρυσι έτυχα σε σχολείο που ότι και να κάναμε, εσείς οι αναπληρωτές δεν ξέρετε εμείς έτσι το κάνουμε. Πολλά θέματα δεν ήταν θέμα συζήτησης. Γιατί αυτοί ήταν πολλά χρόνια έτσι το κάνανε. Υπήρχε μια διαφοροποίηση, έμμεσα. Για παράδειγμα για το ποιος θα κατέβει στο ολοήμερο. Μόνιμος όχι. Μετά από διεκδίκηση, το αυτονόητο γι' αυτούς είναι ο αναπληρωτής θα συμπληρώσει ωράριο. Ίσως δινόταν μια προτεραιότητα στους μόνιμους να επιλέξουν τα καθήκοντα. Επειδή έχουν παιδιά. Αλλά πλέον και οι αναπληρωτές έχουν παιδιά. Τόσα χρόνια.

Ερευνητής: Σωστή παρατήρηση. Επίσης μπορεί τα καθήκοντα να δίνονταν κατά προτεραιότητα στους μόνιμους και ότι ας πούμε ήταν πιο απαιτητικό, ισχύει αυτό;

Καθηγητής 4: Αυτό όχι. Γιατί συνήθως δεν ξέρουμε καλά το σχολείο, και είναι αλήθεια ότι σε αυτό το κομμάτι νομίζω ότι παίρνουνε πιο θέσεις ευθύνης. Θα μας δώσουν εμάς κανα φαρμακείο που δε θέλει κάτι, βιβλιοθήκες και αυτά, ή το εργαστήριο της φυσικής, συνήθως το παίρνουν μόνιμοι γιατί ξέρουν τι έχουν, τι τους λείπει. Καλύτερα ξέρουν το χώρο.

Ερευνητής: Οι Διευθυντές πως σε αντιμετωπίζουν στο κάθε σχολείο ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 4: Θα πω καλά, γιατί συνήθως τα σχολεία που πηγαίνουμε εμείς οι αναπληρωτές, έχουν παράδοση να παίρνουν αναπληρωτές, οπότε κάπως το έχουν συνηθίσει οι Διευθυντές. Αν βρεθείς σε σχολείο που είσαι ένας μόνο, εκεί βλέπεις τη διαφορά. Μου έχει τύχει να είμαι σε σχολείο η μοναδική αναπληρώτρια και εκεί είδα τη διαφορά από τον Διευθυντή. Ότι εσύ δεν ξέρεις.

Ερευνητής: Κατάλαβα. Οι μαθητές πως σε αντιμετωπίζουν σε κάθε σχολείο;

Καθηγητής 4: Οι μαθητές προφανώς δεν καταλαβαίνουν τη διαφορά.

Ερευνητής: Δεν γνωρίζουν ότι είσαι αναπληρώτρια οπότε δε βιώνεις κάτι διαφορετικό.

Καθηγητής 4: Όχι. Ίσα ίσα χαίρονται, καινούριο άτομο, μικρή ηλικία.

Ερευνητής: Και οι γονείς πως σε αντιμετωπίζουν σε κάθε σχολείο;

Καθηγητής 4: Στην αρχή είχα πολύ το είσαι αναπληρώτρια, τα πρώτα χρόνια, τα 2-3 άντε 4 χρόνια. Πλέον ούτε αυτοί ξέρουν, μπορεί να είμαι με απόσπαση. Τα τελευταία χρόνια που είμαστε από την ημέρα του αγιασμού, δεν ασχολούνται.

Ερευνητής: Έχεις αντιμετωπίσει προβλήματα σε σχολεία που υπηρετείς; Και αν ναι ποια είναι αυτά ως αναπληρώτρια.

Καθηγητής 4: Το κάνεις λίγο συγκεκριμένο;

Ερευνητής: Ας πούμε από τις εφημερίες, από την απόσταση, ή να περισσεύει κάποιο τμήμα και λόγω αναπληρώτριας με λιγότερη προϋπηρεσία...

Καθηγητής 4: Ναι αυτό είναι κλασικό. Γενικά προβλήματα δεν έχω. Ίσως να ήμουν και τυχερή. Αυτό με τις τάξεις είναι ένα θέμα, αλλά και αυτό το έχω ξεπεράσει. Ξέρω ότι θα πάω σε ένα σχολείο θα πάρω την τάξη που θα περισσέψει, κατά 90% θα είναι μια κακή τάξη που θα την έχουν αφήσει. Μπορεί να είμαι τυχερή και απλά να έχουν μοιράσει τάξεις και να έχει γίνει κάτι έκτακτο η καθηγήτρια που έχει την τάξη και να φύγει. Αλλά ναι συνήθως έχω μια δύσκολη τάξη, με παράλληλη μέσα στήριξη. Αλλά τα αντιμετωπίζω.

Ερευνητής: Ας πούμε η απόσταση είναι ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζεις κάποιες χρονιές;

Καθηγητής 4: Εννοείται πως είναι πρόβλημα η απόσταση. Πρόβλημα είναι και η αρχή της χρονιάς, να μετακινηθείς από την πόλη σου. Να έχεις τα πράγματα στο αμάξι. Τώρα εγώ είμαι τυχερή. Γύρισα στο Ηράκλειο, ξέρω ότι έχω καλή θέση. Ζω τα τελευταία χρόνια στο Ηράκλειο, στο σπίτι μου. Αλλά είμαι από τις εξαιρέσεις.

Ερευνητής: Έχεις κάποια μόρια και μπορείς να τοποθετηθείς στο Ηράκλειο.

Καθηγητής 4: Στο Ηράκλειο πουθενά αλλού. Αλλά θυμάμαι να μας παίρνουν τηλέφωνο, να βγαίνουν τα αποτελέσματα και να πρέπει σε δυο μέρες να μετακινηθείς και να έχεις τα πράγματά σου, και το υλικό σου και τα ρούχα σου στο αμάξι, να μένεις σε ξενοδοχείο. Και αυτό να κρατάει να βγουν και οι τοποθετήσεις.

Ερευνητής: Και αυτό μπορεί να έχει μια επέκταση στην κοινωνική σου προσωπική σου ζωή ας πούμε κάθε χρονιά να φεύγεις.

Καθηγητής 4: Εννοείται.

Ερευνητής: Σου δημιουργεί προβλήματα το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο; Εσένα προσωπικά ή επαγγελματικά.

Καθηγητής 4: Πρόβλημα δε θα έλεγα. Σίγουρα με ζορίζει. Δηλαδή πέρυσι είχα μια πολύ καλή τάξη που θα ήθελα να συνεχίσω. Ξέρω ότι το περυσινό μου σχολείο έχει κενό, αυτή την ώρα που μιλάμε και απλά δεν το έδωσαν, περιμένω τη δεύτερη φάση. Δεν έχω μια ηρεμία που θα ήθελα μετά από 9 χρόνια δουλειάς. Δεν είναι ότι αντιμετωπίζω κάποιο πρόβλημα. Θα ζοριστώ τον πρώτο μήνα, μετά κυλάνε ρολόι.

Ερευνητής: Θεωρείς ότι έχεις τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς ή όχι;

Καθηγητής 4: Όχι αυτό σίγουρα δεν ισχύει.

Ερευνητής: Όπως; Μπορείς να φέρεις ένα παράδειγμα;

Καθηγητής 4: Θα αναφέρω ένα παράδειγμα που συνέβη στο περυσινό μου σχολείο. Δεν αφορούσε εμένα προσωπικά, αλλά έμεινε μία καθηγήτρια έγκυος, ήταν μόνιμη 3 μηνών έγκυος, παίρνει επαπειλούμενη, και έρχεται και την αντικαθιστά μια καθηγήτρια αναπληρώτρια, 6 μηνών έγκυος.

Ερευνητής: Τρομερό. Το παράδειγμα αυτό είναι ... εγώ πρώτη φορά το ακούω.

Καθηγητής 4: Και τα παιδιά άλλαξαν μέσα σε μια χρονιά, γιατί έφυγε και αυτή δύο μήνες πριν γεννήσει. Δηλαδή αυτή ουσιαστικά ήρθε για ένα μήνα, δεν μπορούσε ούτε άνευ αποδοχών να πάρει, και εμείς δεν δικαιούμαστε ούτε άνευ αποδοχών. Όπως και φέτος, ένας καθηγητής παρουσιάστηκε, ζήτησε άνευ αποδοχών για ένα μήνα, δεν του τη δώσανε και παραιτήθηκε.

Ερευνητής: Αναπληρωτής;

Καθηγητής 4: Αναπληρωτής. Δεν δικαιούμαστε ούτε καν τις άδειες που δικαιούνται οι μόνιμοι.

Ερευνητής: Ναι ναι. Κατάλαβα τρομερό. Το παράδειγμα αυτό ήταν αντιπροσωπευτικό. Πως σε κάνει να αισθάνεσαι αυτό το ότι δεν έχεις τα ίδια εργασιακά δικαιώματα κι αν σου δημιουργεί κάποια προβλήματα. Ή σκέψεις ή ανησυχίες.

Καθηγητής 4: Σίγουρα νιώθω ανασφάλεια, για πόσα χρόνια θα συνεχιστεί αυτό. Γενικά δε μπορώ να κάνω ένα πρόγραμμα για την ζωή μου την προσωπική. Νοιώθω πολλές φορές εξοργισμένη, άλλες φορές με τους ιθύνοντες, και άλλες φορές με εμάς που δεν ξεσηκωνόμαστε.

Ερευνητής: Και ίσως και οικονομικά έτσι, οικονομικά δημιουργεί μία ανασφάλεια. Δεν ξέρω αν ισχύει αυτό.

Καθηγητής 4: Βεβαίως γιατί μπορεί να παίρνουμε το επίδομα του ΟΑΕΔ και πότε το εισόδημα το ετήσιο να έρχεται πάνω κάτω το ίδιο. Δεν είναι γιατί εγώ έχω μάθει να ζω με 900 ευρώ το μήνα και ξαφνικά έρχεται ο Ιούλιος και ο Αύγουστος και περιμένουμε να ζήσουμε με 350 ευρώ. Που είναι μόνο το ενοίκιό μου. Και δεν είσαι στον τόπο που ίσως έχεις ένα δικό σου σπίτι, στην οικογένειά σου στο πατρικό σου. Κάθε χρόνο αλλάζουν αυτά. Δε μπορώ να πω ότι για πάντα θα είμαι στο Ηράκλειο και έχω μια θέση και φτιάχνω το σπίτι μου. Και επενδύσεις σε όλους τους τομείς.

Ερευνητής: Τι προβλήματα σου δημιουργεί στο εκπαιδευτικό σου έργο το ότι είσαι αναπληρώτρια;

Καθηγητής 4: Θεωρώ ότι σίγουρα χάνω ένα μήνα από την αρχή της σχολικής χρονιάς που δεν μπορώ να προσαρμοστώ εγώ, είτε γιατί δεν έχω σπίτι, είτε γιατί προσπαθώ να ταιριάξω άλλα πράγματα, το γκρουπ που θα πηγαينوερχόμαστε, γενικά να προσαρμοστώ. Δε γνωρίζω τα παιδιά, όχι μόνο τα δικά μου αλλά και του σχολείου γενικότερα. Αργώ πάρα πολύ να βρω πια περίπτωση είναι ιδιαίτερη, έχει πολλά προβλήματα. Σίγουρα δεν είμαι το ίδιο καλή ως εκπαιδευτικός όταν αλλάζω συνέχεια.

Ερευνητής: Βέβαια απαιτεί ένα χρόνο οπού αυτή η ενέργεια θα μπορούσε να δοθεί πιο ουσιαστικά από το να έχεις το νου σου στην προσαρμογή κάθε χρονιά. Υπάρχουν διαφορές ως προς το εκπαιδευτικό έργο που παράγεται από τους αναπληρωτές και τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;

Καθηγητής 4: Αυτό τώρα δε μπορώ να το γνωρίζω. Με μια εικόνα έτσι γενική. Με ρωτάς τώρα δηλαδή άμα θεωρώ ότι ο μόνιμος κάνει διαφορετική δουλειά από τον αναπληρωτή. Καλύτερη ή λιγότερο καλή ή και το αντίστροφο. Θεωρώ ότι αυτό είναι καθαρά θέμα προσωπικό του κάθε... έχω δει 60ρες καθηγήτριες που κάνουν

θαύματα, παιδιά νέα που μόλις έχουν μπει στο σχολείο και βαριούνται, είναι με ένα φυλλάδιο όλη την ώρα, ή και το αντίστροφο. Μεγάλους που έχουν βαρεθεί και έχουν επαναπαυτεί και λένε άντε να πάρουμε σύνταξη και αναπληρωτή που έχει φούλ όρεξη και δίνει όλο του το είναι.

Ερευνητής: Σωστά. Άρα θέμα προσωπικότητας το θέτεις. Μετά με ποιο τρόπο προσπαθείς να επιλύσεις τα προβλήματα που παρουσιάζονται το εκπαιδευτικό σου έργο.

Καθηγητής 4: Με τη συζήτηση. Να θέσω το πρόβλημα, να το συζητήσω με τους συναδέλφους. Νομίζω δεν υπάρχει κάτι άλλο.

Ερευνητής: Δεν υπάρχει κάτι ουσιαστικό και άμεσο να λύσει τα προβλήματα, η συζήτηση. Ωραία.

Καθηγητής 4: Η συζήτηση. Το να συμμετέχω σε μια απεργία, που το κάνω, δε θεωρώ ότι άμεσα έχει κάποιο αντίκτυπο.

Ερευνητής: Έμμεσα και με κατανόηση προχωράς με κάποιο τρόπο να φτιάξει.

Καθηγητής 4: Πιο πολύ την απεργία την κάνω για ηθικό θέμα γιατί τουλάχιστον αντιδρώ με ένα μέσω ακόμα και αν θεωρώ ότι αυτό δεν..

Ερευνητής: Δεν θα ακουστεί κάπου.

Καθηγητής 4: Ναι.

Ερευνητής: Μπορούν να επιλυθούν τα εν γένει προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναπληρωτές εκπαιδευτική με την συμβολή της πολιτείας; Αν ναι με ποιον τρόπο.

Καθηγητής 4: Με τη συμβολή της πολιτείας με του Υπουργείου δηλαδή;

Ερευνητής: Ναι. Του Κράτους.

Καθηγητής 4: Του κράτους ή σε τοπικό επίπεδο; Του κράτους βεβαίως με το να μας διορίσει. Να γίνουν διορισμοί, γιατί απ' όσο γνωρίζω μπορούν να το κάνουν. Για κάθε 10 που φεύγουν μπορούν να διορίσουν 1. Και δεν τηρούν ούτε αυτή την αναλογία.

Ερευνητής: Και όπως λες τα τελευταία 8 χρόνια υπάρχει μια πάγια ανάγκη. Υπάρχουν ανάγκες, δεν προκύπτουν έκτακτα κάποιες θέσεις.

Καθηγητής 4: Μα ναι συνταξιοδοτούνται τόσα άτομα. Θα μπορούσαν τουλάχιστον αυτόν τον αριθμό να τον διορίσουν. Ή ακόμα και αν δεν μπορούν να διορίσουν να δίνουν άδειες σε περιπτώσεις εγκυμοσύνης, δηλαδή απλά πράγματα θεωρώ ότι μπορούσαν να τα κάνουν. Ή ένα επίδομα για την μεταφορά. Σου λένε ΟΚ θα αλλάξεις τόπο εργασίας ανά εννέα μήνες, δώσανε επίδομα για τα έξοδα. Αυτά τα ζητάμε από τους γονείς μας τόσα χρόνια. Είναι ένας μισθός που ζεις καλά, περνάς καλά, αλλά αν σκεφτείς ότι όλοι έχουμε τα πήγαινε έλα Χριστούγεννα, Πάσχα, καλοκαίρι, ότι μαζεύεις φεύγει εκεί, οπότε κάθε Σεπτέμβρη θες ένα καλό μπάζετ για να δώσεις και να δώσεις το πρώτο ενοίκιο και τον αέρα, κλπ

Ερευνητής: Και να νοιώθεις και μία ασφάλεια, ότι μπορώ να το προσφέρω, γιατί θα μπορούσες να πεις δεν πάω, δε φεύγω από το πατρικό μου. Θα μπορούσε να υπάρχει έκπτωση ή δωρεάν μετακινήσεις. Ωραία. Άλλη μία ερώτηση. Σκοπεύεις να συνεχίσεις να συμμετέχεις στην εκπαίδευση ως αναπληρώτρια αν δεν αλλάξει κάτι ή έχεις κάποιο άλλο στόχο;

Καθηγητής 4: Είναι δύσκολο να φύγεις όταν είσαι βολεμένος. Έστω κι έτσι. Τώρα να πω ότι αφήνω τα 900 ευρώ και πάω στην πόλη μου και ξεκινάω από το μηδέν όσο δύσκολο και να είναι εγώ δε θα το κάνω. Αν τώρα κάποια στιγμή θελήσω να κάνω οικογένεια και δεν μπορώ να μετακινούμαι, ήδη ξέρω τα τελευταία 2-3 χρόνια φίλες μου πολύ καλές που το παράτησαν. Είπαν θα κάνουμε ιδιαίτερα. Η μία ήταν γυμνάστρια και δουλεύει σε ιδιωτικό γυμναστήριο με πολύ λιγότερα χρήματα, έκανε το δικό της σπίτι, παντρεύτηκε και εγώ στην παρούσα φάση δεν το σκέφτομαι, δεν το αποκλείω κι όλες. Θα μπορώ να το κάνω συνέχεια αυτό;

Ερευνητής: Κατάλαβα. Οπότε δεν έχεις κάποιο άλλο σκοπό κάτι άλλο επαγγελματικά ας πούμε.

Καθηγητής 4: Περνάει από το μυαλό μου ότι μπορεί κάποια στιγμή να κάνω το μπαμ και να τα παρατήσω όλα αλλά άμεσα όχι.

Ερευνητής: Ακόμα όχι. Αυτό ήταν, σε ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο.

Καθηγητής 4: Τίποτα.

Ερευνητής: Ελπίζω να ένοιωσες καλά.

Καθηγητής 4: Όλα καλά.

Καθηγητής 5

Ερευνητής: Καλησπέρα

Καθηγητής 5: Καλησπέρα

Ερευνητής: Χαίρομαι πάρα πολύ που δέχτηκες να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη. Σε ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σου και ας ξεκινήσουμε με το ότι θα χρησιμοποιήσουμε τον ενικό.

Καθηγητής 5: Ναι ναι βέβαια.

Ερευνητής: Και νομίζω ότι θα προχωρήσει καλύτερα έτσι, είσαι κάτοχος πτυχίου;

Καθηγητής 5: Ναι

Ερευνητής: Από ποιο τμήμα;

Καθηγητής 5: Καποδιστριακό, Φιλοσοφική Αθήνα

Ερευνητής: Πολύ ωραία, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου;

Καθηγητής 5: Τελειώνω τώρα το μεταπτυχιακό μου

Ερευνητής: Ωραία από ποιο πανεπιστήμιο αποφοίτησες, μου είπες από το Καποδιστριακό και συγκεκριμένα ποια σχολή;

Καθηγητής 5: Το Φ.Π.Ψ.

Ερευνητής: Μάλιστα, έτος αποφοίτησης;

Καθηγητής 5: Κάτσε να θυμηθώ, το 2004 νομίζω.

Ερευνητής: Και η οικογενειακή σου κατάσταση;

Καθηγητής 5: Άγαμη

Ερευνητής: Πότε εργάστηκες για πρώτη φορά ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 5: Ως ωρομίσθια μπορώ να πω;

Ερευνητής: Ναι

Καθηγητής 5: Εργάστηκα το 2006 για 2 χρόνια ωρομίσθια 2006-2008, από εκεί και πέρα από το 2008 το 2009 και λοιπά είμαι αναπληρώτρια με κάποια κενά όμως μέχρι και σήμερα, αναπληρώτρια με κάποιους χρόνους που έχασα εξαιτίας διαφόρων συνθηκών τέλος πάντων.

Ερευνητής: Δηλαδή συνολικά πόσα χρόνια έχεις εργαστεί ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 5: Ας πούμε ότι είναι 7 χρόνια.

Ερευνητής: Πολύ ωραία, έκανες κάποια άλλη εργασία εκτός από αναπληρώτρια;

Καθηγητής 5: Δούλευα σε ωδείο ως μουσικός.

Ερευνητής: Και πότε εργάστηκες για πρώτη φορά?

Καθηγητής 5: Με το που μπήκα στο πανεπιστήμιο άρχισα να κάνω τα πρώτα μου ιδιαίτερα σε παιδάκια του δημοτικού, μετά για αρκετά χρόνια έκανα ιδιαίτερα, εργάστηκα μόλις τελείωσα το πανεπιστήμιο το 2004, τώρα δε θυμάμαι αν το 2005 πήγα σε ωδείο πρώτα, νομίζω ότι ξεκίνησα με το ωδείο πρώτα και το 2006 κανονικά σε σχολείο.

Ερευνητής: Πολύ ωραία σε ποιες περιοχές της Ελλάδος έχεις υπηρετήσει;

Καθηγητής 5: Αθήνα, μία χρονιά έφυγα και πήγα Κορώνη Καλαμάτα δηλαδή νομό Μεσσηνίας. Τις υπόλοιπες χρονιές ήμουν ανατολική Αττική κυρίως, Χαλάνδρι, Ωρωπό.

Ερευνητής: Αυτή τη στιγμή υπηρετείς σε κάποιο σχολείο;

Καθηγητής 5: Όχι περιμένω πρόσληψη για την καινούργια χρονιά.

Ερευνητής: Την περσινή χρονιά εργάστηκες ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 5: Την περσινή χρονιά επειδή ήταν και αυτή μια κρίσιμη χρονιά εργάστηκα στην ενισχυτική διδασκαλία, το απόγευμα στο Ν.Ηράκλειο στο γυμνάσιο.

Ερευνητής: Σε ένα σχολείο δηλαδή.

Καθηγητής 5: Ναι στο 4ο γυμνάσιο Ν.Ηρακλείου.

Ερευνητής: Έχει υπάρξει χρονιά που έχεις εργαστεί σε περισσότερα από ένα σχολεία;

Καθηγητής 5: Τα τελευταία 2 χρόνια αν βγάλω την περσινή χρονιά πρόπερσι δηλαδή, περίμενε το 2013 και το 2014, το 2014 και το 2015 ήμουν σε δύο σχολεία δηλαδή στη Μεσσηνία ήμουν στο λύκειο Κορώνης και στο γυμνάσιο Λουγκά σε ένα χωριό. Στην ανατολική Αττική είχα δουλέψει στο λύκειο Άνοιξης και στο γυμνάσιο Δροσιάς και παραλίγο να πάω και σε τρίτο, να πάω στο λύκειο Αγίου Στέφανου για 3 ώρες. Και κάτι έκανε τέλος πάντων ο διευθυντής και δεν έμαθα και ακριβώς τι, οπότε δε χρειάστηκε να πάω για τις 3 ώρες που θα έπρεπε για να συμπληρώσω ωράριο και τις έκανα τελικά στη Δροσιά γιατί δημιουργήθηκε ένα κενό και έμεινα, τυχαία έγινε σε 2 σχολεία, παραλίγο να πάω και στα 3.

Ερευνητής: Ποια είναι τα καθήκοντα σου στο σχολείο σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;

Καθηγητής 5: Καλά μου έχουν δώσει τα δύο πρώτα χρόνια που δούλεψα αναπληρώτρια το πρακτικό και πρόπερσι που ήμουν στη Λουγκά στο γυμνάσιο που είναι χωριό και δεν είχε και πολύ προσωπικό υπήρχε η μόνιμη όμως η καθηγήτρια η φιλόλογος και υπήρχαν και άλλοι μόνιμοι που μου ξαναδώσανε το πρακτικό, που το πρακτικό το παίρνει μόνιμος και με προϋπηρεσία.

Ερευνητής: Τι σημαίνει αυτό?

Καθηγητής 5: Ότι δεν έχει εικόνα, είχα το πρακτικό λοιπόν, μετά απουσίες εντάξει που αυτό το κάνουν όλοι, αυτά κυρίως, επειδή έπαιρνα το πρακτικό δεν έπαιρνα κάτι άλλο και γιορτές. Και ειδικά και στις δύο περιπτώσεις που ήμουν και στα δύο σχολεία μου έδιναν γιορτή πάντα και είναι πολύ δύσκολο να μπορέσεις να βγάλεις γιορτή όταν είσαι σε 2 σχολεία και δεν είσαι σε όλες τις μέρες του σχολείου που έχεις πάρει τις γιορτές για να κάνεις πρόβες και να μπορέσεις να λειτουργήσεις σωστά και να πραγματοποιηθεί η όποια εκδήλωση.

Ερευνητής: Μάλιστα ως προς τους μόνιμους λοιπόν πως θα έλεγες, ότι αυτά τα καθήκοντα πως διαμοιράζονται;

Καθηγητής 5: Επιβαρυνμένα προς τους αναπληρωτές, πολύ περισσότερα από αυτά που παίρνουν οι μόνιμοι ή προσπαθούν σε όλα τα σχολεία δηλαδή που έχω πάει

μπορεί να δουλεύω 7 χρόνια ας πούμε συνολικά αλλά επειδή είμαι και σε 2 σχολεία κάποιες χρονιές πολλαπλασιάζετε λίγο αυτό. Ότι μπορούν να σου δώσουν και να το βγάλουν από πάνω τους στο δίνουνε. Και το χειρότερο είναι, που είναι και πολύ έντονο, όταν πας θέλουν να σου δώσουν τα χειρότερα τμήματα και τα μαθήματα που δε θέλουν, που δεν τους ενδιαφέρουν ή τα θεωρούν δεν ξέρω και εγώ τι τα θεωρούν τέλος πάντων.

Ερευνητής: Δηλαδή στην ερώτηση αν σε αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά και με ποιο τρόπο, τι θα απαντούσες;

Καθηγητής 5: Ε όχι δε σε αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο, όχι περιμένουν τον αναπληρωτή να του φορτώσουν ότι δε θέλουν, δηλαδή δεν παίζουν επί ίσοις όροις, κανονίζουν μεταξύ τους συνήθως τι θα πάρουνε και όταν πας, επειδή βέβαια τύχαινε κάποιες χρονιές να πάω, έχει τύχει να πάω και Δεκέμβριο έτσι που αναγκαστικά ok παίρνεις ότι έχει μείνει. Περιμένουν όμως να σου δώσουν το χειρότερο τμήμα και όχι μόνο να στο δώσουν αλλά να πάρεις και τις περισσότερες ώρες. Να πάρεις δηλαδή ένα τμήμα, είχα φιλολογικά μαθήματα 10-12 ώρες επειδή ήταν το χειρότερο, σα να ήμουν δασκάλα τους, ε αυτό ήταν απαράδεκτο

Ερευνητής: Αν το θέταμε σε γενικότερο πλαίσιο για το πως σε αντιμετωπίζουν ως αναπληρώτρια οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί όχι μόνο ως προς τα καθήκοντα αλλά σε γενικότερο πλαίσιο, τι θα έλεγες σε αυτό;

Καθηγητής 5: Εντάξει δε θα έλεγα ότι λειτουργούν ας πούμε υποτιμητικά απέναντι σου, αλλά πολλές φορές κάνουν κάποιες ερωτήσεις σε σχέση με την εξέλιξη μας ας πούμε, με τα μόρια με την προϋπηρεσία σα να μη βρέθηκαν αυτοί ποτέ στη φάση αυτή. Σα να τα έχουν ξεχάσει σα να είναι σε άλλο κόσμο, σα να μην αντιλαμβάνονται τι γίνεται με τους αναπληρωτές τουλάχιστον μέχρι τα τελευταία χρόνια, δεν ξέρω αν τώρα η κατάσταση που είναι πιο δύσκολη τους έχει κάνει να αντιληφθούν το φαινόμενο των αναπληρωτών. Γιατί τείνουμε να γίνουμε πιο πολλοί οι αναπληρωτές στα σχολεία και ειδικά στην επαρχία παρά οι μόνιμοι. Εντάξει δε θα έλεγα ότι είναι υποτιμητική η στάση.

Ερευνητής: Θα τη χαρακτήριζες διερευνητική;

Καθηγητής 5: Ούτε διερευνητική, θα έλεγα αδιάφορη δεν τους απασχολεί νομίζω.

Ερευνητής: Και για τον τρόπο υποδοχής του αναπληρωτή;

Καθηγητής 5: Τις περισσότερες φορές είναι καλός, βέβαια είναι και πολύ καλός άμα υπάρχουν ήδη αναπληρωτές εκεί σε υποδέχονται αν εγώ πάω αργότερα από κάποιους άλλους σε υποδέχονται ίσως παραπάνω εγκάρδια από κάποιους άλλους αλλά γενικά εντάξει δεν είχα κάποια αντιμετώπιση περίεργη όλα αυτά τα χρόνια. Δηλαδή με ευγένεια και προθυμία να συνεργαστούν, άσχετα στην πορεία βέβαια αν αυτό ήταν και λίγο επίπλαστο για να σου δώσουν αυτό που δε θέλανε.

Ερευνητής: Μάλιστα και ως προς τη συμμετοχή στο σύλλογο και στις διαδικασίες του;

Καθηγητής 5: Δε λαμβάνουν και πολύ υπόψη τη γνώμη του αναπληρωτή ειδικά αν είναι και λίγοι αναπληρωτές, δηλαδή πρόπερσι ήμουν μόνη μου μία αναπληρώτρια σε ένα σχολείο επειδή ήταν πολλοί λίγοι οι καθηγητές, λάμβαναν υπόψη τη γνώμη μου αλλά νομίζω όταν είναι λίγοι εντάξει δεν τους αφορά και πάρα πολύ. Αν είναι όμως μια ομάδα αναπληρωτών είναι μια ισχυρή δύναμη, που έτυχε σε ένα σχολείο να είμαστε έτσι, είναι ας πούμε κάπως υπολογίσιμοι γενικά όμως όχι ιδιαίτερα δεν τους απασχολεί το φαινόμενο. Γιατί μας θεωρούν και στην προηγούμενη ερώτηση μάλλον που μας έκανες, μας θεωρούν λίγο σαν κομήτες αυτό θα χαρακτήριζα λοιπόν στην προηγούμενη ερώτηση ποια είναι η στάση τους αν είναι διερευνητική νομίζω είμαστε κομήτες.

Ερευνητής: Ότι περνάει και φεύγει.

Καθηγητής 5: Και δεν τους αγγίζουμε ναι, ναι έτσι δε στηρίζονται πάρα πολύ πάνω μας .

Ερευνητής: Κατανοητό, κατάλαβα. Οι διευθυντές? Πως σας αντιμετωπίζουν ως αναπληρωτές?

Καθηγητής 5: Οι πιο πολλοί με ελάχιστες εξαιρέσεις ευγενικά πάντα, έτσι στην πρώτη επαφή αλλά πάντα με καμιά προσπάθεια να σου δώσουν αρμοδιότητες. Ότι δεν μπορούν να κάνουν, όχι ότι δεν μπορούν να κάνουν οι μόνιμοι, ότι δε θέλουν να κάνουν οι μόνιμοι προκειμένου να έρθουν σε σύγκριση με τους μόνιμους το δίνουν σε εμάς.

Ερευνητής: Και αυτό είναι καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς? Δηλαδή έχεις παρατηρήσει κάποια διαφοροποίηση στην αρχή και στη διάρκεια ή στο τέλος της χρονιάς?

Καθηγητής 5: Μπορεί στην αρχή να είναι έτσι λίγο πιο ευγενικοί, όχι ευγενικοί εντάξει πάντα είναι. Μπορεί στην αρχή να μη σου λένε ξεκάθαρα τι θέλουν αλλά στην πορεία εκεί που βρίσκεσαι στο γραφείο θα σου πει κάνε και αυτό κάνε και εκείνο γιατί διαπιστώνουν ότι οι μόνιμοι δεν ανταπεξέρχονται. Δε θέλουν να κάνουν αυτά που τους ορίζει ο διευθυντής και προσπαθεί να βάλει εμάς να τα κάνουμε. Δηλαδή μου έτυχε σε ένα σχολείο πρόπερσι που ήμουν στη Μεσσηνία μετά τις εξετάσεις των παιδιών που πηγαίνουμε για αποτελέσματα, αφού είχαν βγει και τα αποτελέσματα και όλα τα σχετικά ήμουν εγώ για κάποιες μέρες και ο διευθυντής και δεν εμφανίστηκε κανένας μόνιμος. Τους έδινε άδειες και ήμουν εγώ η αναπληρώτρια και ο διευθυντής, τραγικό, μου φάνηκε τραγικό να μην είναι ο μόνιμος καθηγητής εκείνη τη στιγμή και του το είπα, ο μόνιμος καθηγητής που είναι δηλαδή; Γιατί δεν έρχεται; Δεν είχαν δουλειά να κάνουν αλλά νομίζω ότι μέχρι να λήξει το σχολικό έτος επειδή ήταν πολύ μικρό σχολείο τουλάχιστον θα έπρεπε να υπάρχει παρουσία καθηγητού εκεί μόνιμου. Και στηρίζονται και σε εμάς ειδικά αν έχεις διάθεση να κάνεις πράγματα και δουλειά σου λέει εντάξει έρχεται ο αναπληρωτής να του βάλουμε να κάνει πράγματα.

Ερευνητής: Έχεις διαπιστώσει κάποια διαφοροποίηση για το αν είναι άνδρας ή γυναίκα διευθυντής διευθύντρια; Ως προς την αντιμετώπιση τους ;

Καθηγητής 5: Ως προς την αντιμετώπιση προς εμάς ή προς τους μόνιμους ;

Ερευνητής: Ως προς τους αναπληρωτές πάντα.

Καθηγητής 5: Όχι νομίζω δε μου έτυχε κάτι, κάποια έντονη διαφοροποίηση τέλος πάντων που να με κάνει να δω μια έντονη διαφορά. Ίσως οι άντρες να μπορούν πιο εύκολα να μας επιβάλουν κάτι, αλλά αυτό έχει να κάνει και με εμάς. Σα γυναίκα και εγώ μπορεί λίγο να «φοβηθώ» δηλαδή αν είναι και αυστηρός κάποιος διευθυντής να κάνω πίσω πολύ πιο εύκολα. Δηλαδή δεν ξέρω αν έχει να κάνει με το αν είναι άντρας ή γυναίκα, πάντως όχι δεν έχω δει κάποια έντονη διαφορά και δεν έχω τύχει και σε πολλές μόνο δύο διευθύντριες, οπότε δεν είναι το δείγμα ίσως αντικειμενικό.

Ερευνητής: Οι μαθητές πως σε αντιμετωπίζουν; Μιλάμε πάντα για τους αναπληρωτές και αν υπάρχει κάποια διαφοροποίηση.

Καθηγητής 5: Εγώ νομίζω πολλές φορές και καλύτερα μας υποδέχονται και περιμένουνε γιατί ή τυχαίνει κάποιιο μόνιμοι να έχουν κουραστεί να μην έχουν πολύ διάθεση, όχι όλοι βέβαια εννοείται, αλλά περιμένουν τον καινούργιο που θα πάει. Περιμένουν να δουν το καινούργιο πρόσωπο που θα αναλάβει, ότι ίσως έχουν και στο μυαλό τους ότι είναι ένα φρέσκο άτομο όπου θα έχει όρεξη για δουλειά. Πάντα τουλάχιστον τα χρόνια που δουλεύω, τα παιδιά κάνουν την καλύτερη υποδοχή.

Ερευνητής: Και προς το θέμα της πειθαρχίας;

Καθηγητής 5: Όχι δεν είχα έντονο πρόβλημα δηλαδή, δε δημιουργήθηκε ποτέ κάτι ακραίο, ούτε νομίζω τα παιδιά θεωρώ φρονώ δηλαδή σκέφτονται ότι επειδή είναι αναπληρώτρια να κάνω περισσότερη φασαρία από ότι θα έκαναν σε μια μόνιμη, όχι δε νομίζω τουλάχιστον δε μου έχει τύχει.

Ερευνητής: Ως προς το θέμα της βαθμολογίας υπάρχει κάτι που αντιμετωπίζουν διαφορετικά; Περιμένουν κάτι άλλο ίσως από τους αναπληρωτές από ότι από τους μόνιμους;

Καθηγητής 5: Νομίζω ότι περιμένουν καλούς βαθμούς επειδή έχουν μάθει από τους μόνιμους. Ειδικά στις μικρές κλειστές κοινωνίες, γιατί τέτοια ήταν τα πιο πολλά σχολεία που δούλεψα, να έχουν πάρα πολύ καλούς βαθμούς. Αλλά αυτό είναι ένα καθεστώς που έχει σχεδόν παγιωθεί στις κλειστές κοινωνίες από τους μόνιμους καθηγητές που και τα παιδιά νομίζουν ότι και εμείς οι αναπληρωτές θα βάλουμε και εμείς πολύ καλούς βαθμούς και σε κάποια παιδιά που δεν το αξίζουν και θεωρώ τώρα αυτό είναι σχόλιο δεν ξέρω αν βοηθάει στην ερώτηση ότι ίσως είμαστε και πιο αντικειμενικοί οι αναπληρωτές στην αξιολόγηση και στη βαθμολογία.

Ερευνητής: Με τι πιστεύεις ότι έχει να κάνει αυτό;

Καθηγητής 5: Γιατί δεν εμπλεκόμαστε μέσα στην κοινωνία, στο να έρθουμε σε επαφή με τα παιδιά, να είναι στην ίδια γειτονιά, στην ίδια περιοχή, να γνωρίζονται οι οικογένειες μας οπότε πάντα έτσι σε κλειστές κοινωνίες.

Ερευνητής: Επειδή είπες πριν ότι έχεις δουλέψει και στα αστικά κέντρα.

Καθηγητής 5: Ακόμα και στην ανατολική Αττική ήμουν σε μικρές περιοχές δηλαδή ήμουν στην Άνοιξη που είναι σα χωριό όμως, η Δροσιά το ίδιο.

Ερευνητής: Οι γονείς από την άλλη πως αντιμετωπίζουν τους αναπληρωτές;

Καθηγητής 5: Εγώ δε βλέπω διαφορετική αντιμετώπιση από τους γονείς ή από τα παιδιά, τη διαφορετική αντιμετώπιση τη βλέπω μόνο από τους εκπαιδευτικούς στο κομμάτι των καθηκόντων και των μαθημάτων που θα μας δώσουν. Εκεί βλέπω αρνητική εικόνα όχι στα παιδιά, όχι στις οικογένειες. Φυσιολογικά και μάλιστα πολλές φορές επιθυμούν να ξανά είμαστε την επόμενη χρονιά, δε μου έχει συμβεί κάτι περίεργο ή ακραίο όχι, όχι.

Ερευνητής: Έχετε αντιμετωπίσει προβλήματα στα σχολεία που έχετε υπηρετήσει; Μέσα στο σχολείο, μας ενδιαφέρει τώρα μέσα στο σχολείο, οποιοδήποτε πρόβλημα αν έχει υπάρξει κάποιο και ποιο είναι αυτό.

Καθηγητής 5: Είχε υπάρξει στο λύκειο Κορώνης όταν ήμουν με τη διευθύντρια, έκανα τότε μάθημα στην Τρίτη λυκείου και είχα επισημάνει, έβλεπα ότι κάποια παιδιά συγκεκριμένα ένα παιδί έκανε ουσίες, έπινε, είχα καταλάβει ότι έπινε και σε μια συνάντηση εκτός σχολείου το είχα αναφέρει στη διευθύντρια. Ότι ο μαθητής κάνει αυτό και αυτό με αφορμή την πενθήμερη που είχαν πάει και της έλεγα εντάξει να έχετε υπόψη σας για αυτόν το μαθητή και γενικά κάποια παιδιά από την τρίτη λυκείου πίνουν, να τα προσέχουν. Νομίζω επρόκειτο να γίνει η τριήμερη που θα έκαναν, να προσέχετε δηλαδή αν πιούν γιατί αυτός και αυτός κάνει αυτό. Το οποίο όμως ήταν όμως σε μια πολύ χαλαρή συνάντηση που είχαμε και το ανέφερα, την επόμενη μέρα πήγε και το είπε στα παιδιά. Δηλαδή το χειρίστηκε πολύ λάθος το ζήτημα, καταρχήν θα μπορούσα εγώ να είχα πει μια βλακεία, εικασία θα μπορούσε να μην ήταν πραγματικότητα όλο αυτό. Αντί να το μελετήσει, να διαπιστώσει αν όντως γίνεται και να το χειριστεί διακριτικά αντί αυτού πήγε και είπε ότι η Κ...

Ερευνητής: Αυτό έχει να κάνει βέβαια με το ότι εσύ ήσουν αναπληρώτρια δηλαδή θεωρείς ότι σε μια αντίστοιχη περίπτωση αν ήσουν μόνιμη δε θα είχε συμβεί το ίδιο?

Καθηγητής 5: Ναι, νομίζω πως όχι, γιατί ήταν και η χρονιά που ψήφιζαν οι καθηγητές για διευθυντές, ήταν μάλλον αυτά τα τελευταία χρόνια που ψήφιζαν οπότε ήθελαν να έχουν πολύ καλές σχέσεις με τους μόνιμους. Ήταν και ανταγωνιστικοί οπότε μάλλον βρήκε ένα εύκολο θύμα την αναπληρώτρια, για να προχωρήσει αυτό τέλος πάντων και μετά εγώ έκανα θέμα στο σύλλογο. Όπου και εκεί μάλλον δεν το περίμεναν να αντιδράσω και το συζήτησα στο σύλλογο δηλαδή ανέφερα ότι η διευθύντρια είπε αυτό, αυτό και αυτό σε κάτι που θα μπορούσε να μην ισχύει ας πούμε και έστρεψαν εναντίον μου τα παιδιά. Τέλος πάντων αντικαταστάθηκαν οι σχέσεις μου με τα παιδιά αλλά νομίζω ναι ότι είχε σχέση ναι με το γεγονός ότι δεν είχε από εμένα κάτι να πάρει, δεν ήμουν μόνιμη, δε στηριζόταν σε εμένα, για μια χρονιά είχα πάει, για κάποιους μήνες και θα έφευγα μετά.

Ερευνητής: Ανέφερες πριν ότι δεν περίμενε να αντιδράσω, αυτό θα μπορούσες να πεις ότι είναι πρόβλημα για τους αναπληρωτές μέσα στα σχολεία; δηλαδή μιλάμε πάντα μέσα στο σχολείο προβλήματα.

Καθηγητής 5: Ναι είναι πολλοί ίσως από εμάς που δεν αντιδρούν ή δε διεκδικούν ή δε θέλουν να δημιουργήσουν θέμα.

Ερευνητής: Για ποιο λόγο πιστεύεις;

Καθηγητής 5: Γιατί ξέρουν ότι είμαστε περαστικοί, ένας λόγος ίσως είναι αυτός ναι και ότι ίσως κάποια πράγματα δηλαδή έτσι όπως είναι οι συνθήκες και έτσι όπως μας αντιμετωπίζουν μερικές φορές δεν έχουμε όρεξη να ασχοληθούμε και να εμπλακούμε σε μία ιδιόμορφη κατάσταση. Οπότε την αφήνουμε να εκτονωθεί χωρίς μερικές φορές να διεκδικούμε αλλά δεν είναι και κανόνας αυτό. Ανάλογα με το τι συμβαίνει, δηλαδή εάν είναι κάτι απλό δεν είναι περίπλοκο αν είναι κάτι πιο σοβαρό ήταν η πρώτη φορά που έκανα εγώ σύλλογο.

Ερευνητής: Θεωρείς δηλαδή ότι ενδόμυχα μπορεί να έχει περάσει στους αναπληρωτές και αυτή η σκέψη δηλαδή ότι εγώ θα φύγω άρα να μην εμπλακώ;

Καθηγητής 5: Ναι, ναι, ναι, σίγουρα ναι εννοείται, ακόμα αυτό ισχύει και με τη βαθμολογία έχω ακούσει από αναπληρωτές να λένε ,και εγώ έχει τύχει, να πουν εντάξει τώρα ας του βάλουμε καλούς βαθμούς να τελειώνουμε έτσι και αλλιώς

εμείς θα φύγουμε δε θα λύσουμε το πρόβλημα της σωστής αξιολόγησης εμείς. Να τελειώνουμε αφού βάζουν όλοι καλούς βαθμούς, να βάλουμε και εμείς και να ξεμπερδεύουμε κάποιες φορές.

Ερευνητής: Κάποια άλλα προβλήματα που μπορεί να έχεις αντιμετωπίσει ως προς το σχολικό κλίμα, ως προς την καθημερινότητα, ως προς τα διαδικαστικά;

Καθηγητής 5: Εντάξει το κλασικό που προκύπτει είναι όταν πηγαίνουμε στην αρχή, δηλαδή στην πρόσληψη, σε αυτά που προσπαθούν να χρησιμοποιήσω τη λέξη να σου φορτώσουν, αυτό που είπα πριν. Είτε διευθυντές, είτε μόνιμοι άλλοτε με τρόπο ξεκάθαρο και άλλοτε με ποιο ήπιο και έμμεσο τρόπο, αυτό νομίζω είναι που δημιουργεί και δυσκολία στις σχέσεις. Γιατί αντιλαμβάνεσαι ότι είσαι θύμα, δηλαδή τα κάνεις όλα παίρνεις τα πιο πολλά αντικείμενα, έχουμε και πάρα πολλές ώρες, περισσότερες ώρες από τους μόνιμους και παίρνουμε και γιορτές και καθήκοντα και αρμοδιότητες και τα περισσότερα και πιο δύσκολα μαθήματα και μας δίνουν και τρίτη λυκείου ακόμα και όταν μου έχει τύχει να πάω Δεκέμβρη ή τέλη Οκτωβρίου και να πάρω τρίτη λυκείου νομίζω ότι είναι τραγικό.

Ερευνητής: Ποια προβλήματα και ποιου είδους προβλήματα δημιουργεί το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο προσωπικά, επαγγελματικά, οικονομικά σε έναν αναπληρωτή;

Καθηγητής 5: Εντάξει μεγάλο θέμα τώρα έτσι, πολλοί παράμετροι, η τοποθέτηση σε διαφορετικά σχολεία έτσι;

Ερευνητής: Κυρίως ή σε διαφορετικά σχολεία αλλά κάθε χρόνο, αυτό το καθεστώς ότι κάθε χρόνο σε άλλο σχολείο αν είσαι σε σχολείο. Όλη αυτή η διαδικασία ποια προβλήματα πιθανότατα έχει δημιουργήσει;

Καθηγητής 5: Θα πω ένα θετικό για μένα, πολύ υποκειμενικός λόγος, ότι θεωρώ ότι η κινητικότητα όχι στο βαθμό όμως που γίνεται με τους αναπληρωτές που είναι διαλυτικό αλλά η κινητικότητα βοηθάει πάρα πολύ. Δηλαδή θα ήταν καλό και οι μόνιμοι να μετακινούνται να μη μένουν σε ένα σχολείο. Παγιώνονται καταστάσεις σαν αυτές που είπαμε προηγουμένως, οπότε αυτό είναι ένα θετικό κομμάτι αλλά όχι με τη μορφή αυτή που κάθε χρόνο είσαι σε διαφορετικό σχολείο γιατί αυτό είναι διαλυτικό σε επίπεδο προσωπικό. Δηλαδή δεν μπορεί να δημιουργήσεις

οικογένεια, να συνάψεις σχέσεις, οικονομικά είναι εντελώς διαλυτικό ή ειδικά αν είσαι σε επαρχία και δεν είσαι στο σπίτι σου και χρειάζεται να πληρώνεις ενοίκια και άλλα έξοδα που έχεις.

Ερευνητής: Πολύ ωραία, τα αναφέρεις πολύ ωραία, εγώ θέλω διευκρίνιση σε κάτι είπες πολύ χαρακτηριστικά ότι δεν μπορείς να δημιουργήσεις οικογένεια, γιατί συμβαίνει αυτό?

Καθηγητής 5: Γιατί όταν είμαι τη μία χρονιά στο Καστελόριζο και την άλλη στην Πάρο και την άλλη ξέρω εγώ στη Μεσσηνία προφανώς, νομίζω ότι είναι πασιφανές, ότι δεν μπορώ αν είμαι, δεν έχω σχέση, δεν μπορώ να δημιουργήσω σχέση είναι πολύ δύσκολα κάποιος να σε ακολουθήσει ή θα σε περιμένει. Αν έχω οικογένεια και παιδιά τα παιδιά μου τι θα τα κάνω; Θα τα παίρνω μαζί μου ή θα μένουν με τον μπαμπά τους και θα τους λείπει, θα στερούνται τη μητέρα τους; Δηλαδή διαλύει νομίζω το θεσμό της οικογένειας αυτό το πράγμα αλλά και το να δημιουργήσει κάποιος οικογένεια, δεν αφήνει τη δυνατότητα και την προσδοκία όχι μόνο και από οικονομικής πλευράς δεν μπορείς να μαζέψεις χρήματα, αυτό είναι το άλλο κομμάτι γιατί όταν είσαι κάθε χρόνο στο ενοίκιο φεύγουν πάρα πολλά χρήματα. Στην αρχή όταν πηγαίνουμε ο μισθός αργεί πάρα πολύ, μπορεί να κάνουμε και δύο μήνες να πάρουμε το μισθό μας οπότε θα πρέπει να έχουμε από πριν χρήματα είτε να έχουμε φροντίσει να έχουμε αποταμιεύσει ή τις περισσότερες περιπτώσεις μας δίνουν οι γονείς μας. Δηλαδή είμαστε 35, 40, 40+ χρονών και περιμένουμε να μας δώσουν οι γονείς μας χρήματα για να πάμε σε κάποιο μέρος στην επαρχία. Εμένα πέρυσι μου ήρθε τον Μάρτιο πρόσληψη για να πάω στα Χανιά ενώ ήμουν στην ενισχυτική διδασκαλία που αμέσως, αμέσως εκείνη την περίοδο θα έπρεπε να είχα ένα χιλιάριο όπως τα είχα υπολογίσει για να φύγω, να νοικιάσω σε μία περιοχή που θα είχα αρκετά έξοδα.

Ερευνητής: Αυτούς τους μήνες μέχρι να έρθει η πρόσληψη οικονομικά πως;

Καθηγητής 5: Μπαίνουμε στο ταμείο ανεργίας αλλά δεν μπαίνουμε για ολόκληρους μήνες δηλαδή εγώ θα πάρω ταμείο για μέχρι και τον Ιούλιο και τώρα δεν έχω τίποτα από το επάγγελμα.

Ερευνητής: Έχει χρειαστεί να κάνεις κάποια άλλη εργασία για να συμπληρώσεις το εισόδημα;

Καθηγητής 5: Βέβαια εννοείται, γι' αυτό δούλευα σε ωδείο γι' αυτό έκανα και ιδιαίτερα μαθήματα.

Ερευνητής: Και επειδή είπες, ανέφερές σχεδόν όλους τους μήνες ότι έγινε πρόσληψη και Οκτώβρη είπες και Μάρτη είπες, αν λοιπόν σκεφτείς αυτό το γεγονός ότι δεν ξέρεις πότε θα γίνει πρόσληψη ποια προβλήματα και ποια συναισθήματα δημιουργεί όλο αυτό το καθεστώς;

Καθηγητής 5: Φόβο, άγχος, κατάθλιψη, έλλειψη ενδιαφερόντων, αγωνία, τρελή αγωνία και πολλές φορές τις περισσότερες φορές όμως δυσχεραίνεται η κατάσταση, έντονες σκέψεις για απομάκρυνση εντελώς από το χώρο του σχολείου δηλαδή, για αλλαγή.

Ερευνητής: Αυτή θα είναι και η τελευταία μου ερώτηση, που ανέφερές τώρα, δηλαδή σκέφτεσαι αν δεν αλλάξει κάτι να μη συνεχίσεις ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 5: Ναι, ναι, πολύ έντονα το σκέφτομαι, μπορεί να είναι και η τελευταία μου χρονιά που δουλεύω.

Ερευνητής: Έχεις κάτι ως εναλλακτική ή δε σε ενδιαφέρει αυτό αυτή τη στιγμή αρκεί να απεμπλακείς από την όλη διαδικασία;

Καθηγητής 5: Δεν έχω κάτι, δεν έχω κάτι άμεσα, δηλαδή φεύγω τώρα από το σχολείο και βρήκα κάποια δουλειά και είμαι αυτάρκης και δεν έχω πρόβλημα. Αλλά αυτό το καθεστώς, κάθε χρόνο, στην ίδια κατάσταση, κάθε Σεπτέμβριο με το ίδιο άγχος, με τα ίδια προβλήματα, με τις ίδιες συζητήσεις, την ίδια αγωνία και την έλλειψη χρημάτων είναι αποκαρδιωτικό και ευτελιστικό δηλαδή.

Ερευνητής: Ευτελιστικό;

Καθηγητής 5: Εντελώς

Ερευνητής: Είναι μια λέξη πολύ δυνατή.

Καθηγητής 5: Με ευτελίζει εντελώς σαν άνθρωπο, σαν επιστήμονα, σαν προσωπικότητα, σε αποδομεί εντελώς όλο αυτό.

Ερευνητής: Έχεις διαπιστώσει αλλαγές στο χαρακτήρα σου; στην προσωπικότητα σου λόγω όλης αυτής της διαδικασίας αναφορικά με τους πίνακες , τα μόρια, όλη αυτή η διαδικασία με τις αιτήσεις, με την ανασφάλεια, έχεις διαπιστώσει κάποια αλλαγή στο χαρακτήρα σου στη συμπεριφορά σου;

Καθηγητής 5: Θα πω συναισθήματα και αν είναι με κατευθύνεις.

Ερευνητής: Όχι, όχι, ότι θέλεις.

Καθηγητής 5: Στην αρχή ξεκινάς με διάθεση, με όρεξη, με ενθουσιασμό, μετά όταν βλέπεις αυτήν την πτώση αρχίζει το άγχος, ο θυμός, μετά γίνεται συνήθεια, συνηθίζεις αυτό το καθεστώς, μετά γίνεται αδιαφορία. Εγώ φέτος δεν μπήκα ούτε καν στη διαδικασία να δω την πρώτη φάση των αναπληρωτών, τι έγινε και πόσους πήραν δε με άγγιξε καθόλου.

Ερευνητής: Κατανοητά όλα αυτά, απολύτως κατανοητά, τώρα θεωρείς ότι έχεις τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς ή όχι;

Καθηγητής 5: Όχι, καταρχήν δεν έχουμε άδειες εμείς, δεν έχω λείψει ούτε μια μέρα από το σχολείο. Τη μία και μοναδική φορά που έλειψα για να πάρω άδεια για το μεταπτυχιακό που έδινα για να διαβάσω, που δεν ήθελα να την πάρω ενώ δικαιούμαι, και ο διευθυντής μου έλεγε να φύγω, ήμουν κάτω Μεσσηνία, να έρθω Αθήνα για να διαβάσω λίγο, να δώσω εξετάσεις. Δεν ήθελα να την πάρω αφενός για οικονομικούς λόγους, γιατί αν δεν πάρεις άδεια παίρνεις ένα επίδομα στο τέλος της χρονιάς και δεν μπορούμε ούτε να αρρωστήσουμε οι αναπληρωτές.

Ερευνητής: Πώς σε κάνει να αισθάνεσαι αυτό;

Καθηγητής 5: Φόβο, φόβο δηλαδή αν πάθω κάτι, αν χρειαστώ κάτι δηλαδή πως θα αντιμετωπίσω μια κατάσταση. Και εγώ δεν έχω παιδιά, δεν έχω οικογένεια δηλαδή αυτό μου δημιουργεί εντός εισαγωγικών μία ασφάλεια, δηλαδή το παιδί μου δε θα χρειαστεί να το πάω στο γιατρό άρα να λείψω από το σχολείο. Αλλά είναι πολύ διαφορετικό αυτό σε σχέση με τους μόνιμους, οι οποίοι όμως τις εκμεταλλεύονται τις άδειες και οι οποίοι, όχι εκμεταλλεύονται αλλά βρίσκουν δικαιολογίες για να φεύγουν από τα σχολεία και πέραν του ωραρίου τους, να τελειώνουν και νωρίτερα.

Ερευνητής: Πως αισθάνεσαι για αυτό;

Καθηγητής 5: Εγώ θα ήθελα το σχολείο, μερικές φορές το λέω πολύ έντονα, ότι εμείς οι αναπληρωτές πηγαίνουμε το πρωί και φεύγουμε το μεσημέρι και όχι μόνο για αυτό το λόγο. Γενικά να είναι 08.00-14.00, να έχει ωράριο και να τελειώνει αυτή η ιστορία, ποιος έφυγε, τι έγινε, γιατί έφυγε ο ένας, γιατί έμεινε ο άλλος, να είναι 08.00-14.00 και να μάθουν και οι μόνιμοι να δουλεύουν σωστά. Πως δουλεύουν άλλοι άνθρωποι σε ιδιωτικές εταιρίες; Δηλαδή πολύ με εκνευρίζει αυτό. Η αδερφή μου παράδειγμα τώρα λέω, γιατί το παιδί της το φροντίζει με κάποιον τρόπο και δε χρειάζεται να φύγει από την ιδιωτική εταιρία που δουλεύει για να το πάει στο σχολείο; Το φροντίζει με κάποιον τρόπο, ε να φροντίσουνε και αυτοί, δηλαδή τυχαίνει να έχω ακούσει ότι φεύγω, θέλω να πάω οδοντίατρο ο μόνιμος ή να πάω λαϊκή που δεν τολμάμε να το πούμε εμείς. Δε θα το έλεγα νομίζω και μόνιμη να ήμουν, δηλαδή είναι και θέμα χαρακτήρα αλλά και βολέματος, βλέπεις πολλούς καθηγητές βολεμένους, αφημένους εντελώς και σου λέει εντάξει μωρέ είναι και η κατάσταση περίεργη και για αυτούς και τα χρήματα εντάξει σαφώς πιο λίγα, περικοπές και τέτοια, οπότε δεν τους ενδιαφέρει.

Ερευνητής: Κάποιο πρόβλημα που έχει δημιουργήσει αυτή η ανισότητα στα εργασιακά δικαιώματα, έχεις διαπιστώσει σε εσένα προσωπικά κάποιο πρόβλημα;

Καθηγητής 5: Σε μένα όχι, επειδή δε χρειάστηκε ποτέ κάτι, δε μου έτυχε κάτι, από την άλλη, αυτό που το ξέχασα τώρα.

Ερευνητής: Αν σου έρθει μπορείς να το συμπληρώσεις κανένα πρόβλημα.

Ερευνητής: Να περάσουμε λίγο στο εκπαιδευτικό έργο, τι προβλήματα δημιουργεί στο εκπαιδευτικό έργο το γεγονός, στο δικό σας προσωπικό εκπαιδευτικό έργο το γεγονός ότι είστε αναπληρωτής; Αν βεβαίως υπάρχουν.

Καθηγητής 5: Υπάρχει μια αποσπασματικότητα, δηλαδή μπορεί να πάρω ένα τμήμα τον Οκτώβριο το Δεκέμβριο, η καθηγήτρια - ο καθηγητής έχει άλλα, εγώ θα έρθω να κάνω άλλα, θα κάνω μια επανάληψη να δω το επίπεδο. Δηλαδή δημιουργεί μια διάσπαση νομίζω στα παιδιά αυτό και μετά όταν η κατάσταση ομαλοποιείται την επόμενη χρονιά φεύγεις, ενώ θα μπορούσες να πάρεις το ίδιο και να το φτάσεις κάπου να το οδηγήσεις.

Ερευνητής: Δηλαδή στο εκπαιδευτικό έργο δεν υπάρχει συνέχεια; Δεν υπάρχει αποτέλεσμα; Πως θα το εξηγούσες αυτό που μου είπες;

Καθηγητής 5: Σίγουρα θα υπήρχε πολύ καλύτερο αποτέλεσμα αν ήμουν δύο χρονιές, τρεις ξέρω εγώ σε ένα σχολείο, βέβαια αυτό έρχεται αυτό έρχεται σε αντιπαράθεση με την κινητικότητα που είπα πριν αλλά αναφερόμουν όχι κάθε χρόνο να αλλάζεις σχολείο. Ναι, νομίζω ότι θα ήταν καλύτερα γιατί αν για κάποια χρόνια ήμουν σε ένα σχολείο θα μπορούσαμε νομίζω να αναλάβουμε και άλλα πράγματα . Εκδηλώσεις για το τέλος του καλοκαιριού, για την επόμενη χρονιά, να προτείνουμε πράγματα, να έρθουμε σε επαφή με τους γονείς, να ενσωματωθούμε δηλαδή μέσα στο κλίμα της γενικότερης ευρύτερης μάλλον κοινωνίας και να κάνουμε πιο ουσιαστικά πράγματα και εκτός σχολείου.

Ερευνητής: Ως προς την ύλη, ως προς τη ροή της ύλης, ως προς την απόδοση των παιδιών υπάρχει πρόβλημα?

Καθηγητής 5: Ναι είναι μια προβληματική κατάσταση όλο αυτό και πολύ άγχος, να βγάλεις την ύλη όταν δε σε προσλαμβάνουν από την αρχή της χρονιάς, ακόμα και αν έχει μπει κάποιος άλλος καθηγητής στο τμήμα μέχρι να πάω εγώ, το μάθημα γίνεται αποσπασματικά δηλαδή δεν μπαίνει όλες τις ώρες αυτός ο καθηγητής . Από τις 3 ώρες που θα κάνει Οδύσσεια για παράδειγμα, θα μπει τη μία, οπότε όταν μπαίνω εγώ είμαστε πάρα πολύ πίσω, τα άλλα τμήματα είναι πολύ μπροστά και κάνουμε αγώνα δρόμου για να τους φτάσουμε και να βγάλουμε ύλη για το καλοκαίρι, είναι πρόβλημα πολύ έντονο.

Ερευνητής: Δηλαδή υπάρχουν διαφορές ως προς το εκπαιδευτικό έργο που παράγεται ανάμεσα στους αναπληρωτές και στους μόνιμους;

Καθηγητής 5: Ναι, αυτό που μόλις είπα, ναι.

Ερευνητής: Δηλαδή αν το συγκεκριμενοποιήσουμε, μάλλον αν φύγουμε από την ύλη ποια άλλη διαφοροποίηση υπάρχει; Έχουν περισσότερα μέσα, περισσότερες δυνατότητες για να παράγουν το έργο τους το εκπαιδευτικό; Για παράδειγμα σε οπτικοακουστικό υλικό.

Καθηγητής 5: Σίγουρα αυτοί έχουν μια καλύτερη εικόνα του σχολείου, αλλά νομίζω αυτά και εμείς όταν πάμε τα μαθαίνουμε. Μπορείς να τα χρησιμοποιήσεις, δε

νομίζω ότι είναι και τόσο δύσκολο να μάθεις που είναι η αίθουσα με τους υπολογιστές. Απλά εκεί τις περισσότερες φορές θα έχει μεγαλύτερη πρόσβαση και άμεση ο μόνιμος. Θα θέλω να πάω εγώ στην αίθουσα αυτή για να προβάλλω κάτι, μια διαφάνεια, και θα είναι ο μόνιμος, είναι σα να είναι δική τους η αίθουσα.

Ερευνητής: Με ποιον τρόπο προσπαθείτε να επιλύσετε τα προβλήματα που παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό έργο?

Καθηγητής 5: Μου ξανακάνεις την ερώτηση;

Ερευνητής: Με ποιον τρόπο προσπαθείτε να επιλύσετε τα προβλήματα που παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό έργο; Τα προβλήματα που προανέφερες με ποιον τρόπο προσπαθείς να τα επιλύσεις;

Καθηγητής 5: Προσπαθώ να συρρικνώσω κάπως, παράδειγμα για την ύλη το ένα πρόβλημα που είπαμε. Προσπαθώ εγώ να βρω τρόπους, να περιορίσω λίγο το διδακτικό υλικό, να πω τα ουσιώδη πράγματα σε σχέση με τα επουσιώδη, να τρέξω λίγο σε κάποια άλλα πράγματα για να έρθουμε σε επαφή παράλληλα με τους άλλους καθηγητές, αλλά κυρίως αυτό ως προς την ύλη. Τώρα ως προς τα άλλα που ανέφερα είτε θα προσπαθήσω να έρθω σε επαφή με τους ίδιους τους καθηγητές να βρούμε κάποιον τρόπο να επιλύσουμε την όποια ας πούμε διαφοροποίηση υπάρχει ή το πρόβλημα ή ο διευθυντής να μου εξασφαλίσει παράδειγμα την αίθουσα την τάδε μέρα. Ξέρω εγώ πότε θέλω ή πολλές φορές η αλήθεια είναι ότι μπορεί και να μην κάνω τίποτα από αυτά και να μην πάρω την αίθουσα να μη χρησιμοποιήσω οπτικά μέσα.

Ερευνητής: Πολύ ωραία και η τελευταία ερώτηση γιατί όντως μου απάντησες στη δική μου τελευταία ερώτηση με πολύ χαρακτηριστικό τρόπο. Μπορούν κατά τη γνώμη σου να επιλυθούν τα προβλήματα, τα γενικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναπληρωτές και με τη συμβολή της πολιτείας; Και πως με ποιον τρόπο;

Καθηγητής 5: Νομίζω ότι είναι χαοτικό και πολύ δύσκολο γιατί έχει γίνει πολύ, πολύ περίπλοκο.

Ερευνητής: Δηλαδή ποιο είναι περίπλοκο;

Καθηγητής 5: Και ο τρόπος που μας προσλαμβάνουν, ο χαμός αυτός που γίνεται, ο μεγάλος αριθμός των καθηγητών, δεν ξέρω ποια φόρμουλα μπορούν να βρουν και να ομαλοποιηθεί η κατάσταση.

Ερευνητής: Για σένα ιδανικά ποιο θα ήταν; Ο τρόπος με τον οποίο θα μπορούσε να γίνει η πρόσληψη, ποιος θα είναι;

Καθηγητής 5: Θα ήταν ΑΣΕΠ και προϋπηρεσία, γιατί είναι κάποια παιδιά που έχουν πολλά χρόνια στις επαρχίες και γενικά έχουν προϋπηρεσία. Είναι κάποια άλλα παιδιά που έχουν ΑΣΕΠ, ούτε μπορεί να πάρει μόνο αυτούς που βγήκαν από τα πανεπιστήμια τώρα και έχουν μόνο ΑΣΕΠ και δεν έχουν προϋπηρεσία ούτε μόνο αυτούς εννοείται που έχουν μόνο προϋπηρεσία γιατί οι άλλοι θα πουν εγώ διάβαζα. Ας βάλουν επετηρίδα θα ήταν το καλύτερο νομίζω. Είναι πολύ περίεργο γιατί υπάρχουν αντικρουόμενα συμφέροντα. Ο καθένας έχει δίκιο είναι η αλήθεια, νομίζω είναι διαίρει και βασίλευε όπως μας έχουν κάνει.

Ερευνητής: Δηλαδή το βλέπεις κάπως, μια μορφή παραίτησης ότι τελικά δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα;

Καθηγητής 5: Είμαι πολύ απογοητευμένη, για αυτό είμαι πολύ περίεργη να δω τι θα μπορούσαν να βρουν για να ομαλοποιηθεί η κατάσταση, αλλά να προτείνω κάτι, εντάξει εμένα θα με συνέφερε η προϋπηρεσία αλλά δεν είναι δίκαιο για αυτούς που έχουν ΑΣΕΠ.

Ερευνητής: Κατανοητό, ως προς τα άλλα προβλήματα που μου ανέφερες, τα γενικά προβλήματα υπάρχει πιστεύεις τρόπος επίλυσης; Η διαδοχή των σχολείων, η αλλαγή στα προγράμματα, όλα αυτά που ανέφερες, υπάρχει πιστεύεις κάποιος τρόπος;

Καθηγητής 5: Ναι από τη στιγμή όμως που είμαστε τόσοι πολλοί αναπληρωτές πως θα μπορούσαν να καλυφθούν αυτά τα κενά; με τι τρόπο; Μόνο αν κανόνιζαν αυτοί που είναι στη Βόρεια Ελλάδα να πάνε στη Βόρεια Ελλάδα αυτοί που είναι από τα νησιά στα νησιά, βάσει εντοπιότητας, καταγωγής.

Ερευνητής: Μάλιστα, κατανοητό, πάρα πολύ ωραία σε ευχαριστώ πάρα πολύ.

Καθηγητής 5: Και εγώ ευχαριστώ ελπίζω να βοήθησα.

Καθηγητής 6

Ερευνητής: Καλησπέρα

Καθηγητής 6: Καλησπέρα

Ερευνητής: Ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνεργασία, σ' ευχαριστώ πολύ που δέχτηκες να μιλήσουμε.

Καθηγητής 6: Τίποτα

Ερευνητής: Να είσαι καλά.

Ερευνητής: Λοιπόν Γρηγόρη είσαι κάτοχος πτυχίου;

Καθηγητής 6: Ναι έχω πτυχίο από το τμήμα ιστορίας στο Ιόνιο πανεπιστήμιο.

Ερευνητής: Μεταπτυχιακού τίτλου;

Καθηγητής 6: Όχι δεν έχω κάνει.

Ερευνητής: Ωραία το έτος αποφοίτησης σου;

Καθηγητής 6: Ήταν π.Χ το 1990.

Ερευνητής: Ωραία, πότε εργάστηκες πρώτη φορά ως αναπληρωτής;

Καθηγητής 6: Το 2005

Ερευνητής: Μάλιστα, έκανες κάποια άλλη εργασία εκτός από αναπληρωτής;

Καθηγητής 6: Δούλευα σε φροντιστήρια ως φιλόλογος και ιδιαίτερα, αυτό.

Ερευνητής: Πρώτη φορά πότε εργάστηκες;

Καθηγητής 6: Αμέσως μετά το πτυχίο απολύθηκα από φαντάρος και ξεκίνησα αμέσως δουλειά, άρα δύο χρόνια μετά την απόκτηση του πτυχίου σε φροντιστήριο.

Ερευνητής: Η εκπαιδευτική σου ειδικότητα;

Καθηγητής 6: Φιλόλογος

Ερευνητής: Εργάζεσαι δηλαδή ως φιλόλογος;

Καθηγητής 6: Ναι, ναι κανονικά.

Ερευνητής: Ποια είναι η οικογενειακή σου κατάσταση;

Καθηγητής 6: Έγγαμος δεν έχω παιδιά, ναι.

Ερευνητής: Σε ποιες περιοχές της Ελλάδος έχεις υπηρετήσει;

Καθηγητής 6: Αθήνα, Α' Αθήνας, Γ' Αθήνας, Δ' Αθήνας, Ανατολική Αττική, Εύβοια και Κορινθία.

Ερευνητής: Μάλιστα, αυτή τη στιγμή υπηρετείς σε κάποιο σχολείο ή κάποια σχολεία;

Καθηγητής 6: Τώρα περιμένω να με προσλάβουν και φέτος, οπότε αυτή τη στιγμή όχι, ελπίζω σε κανένα μήνα.

Ερευνητής: Και την περσινή χρονιά εργάστηκες ως αναπληρωτής;

Καθηγητής 6: Ναι εργαζόμουν στην Εύβοια σε ένα ΕΠΑΛ, σε ένα εσπερινό και σε ένα ημερήσιο ΓΕΛ.

Ερευνητής: Σε τρία σχολεία δηλαδή συνολικά;

Καθηγητής 6: Σε τρία την ίδια χρονιά.

Ερευνητής: Ποια είναι τα καθήκοντα σου στο σχολείο σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;

Καθηγητής 6: Δε διαφέρουμε καθόλου έχουμε ακριβώς τα ίδια καθήκοντα θεωρώ.

Ερευνητής: Δηλαδή;

Καθηγητής 6: Δηλαδή, διδασκαλία, τις υποχρεώσεις μας, οτιδήποτε είναι αυτό από επιτήρηση στα διαλείμματα, από υπεύθυνος τμήματος, ότι έχουν και οι μόνιμοι έχουμε και εμείς.

Ερευνητής: Δηλαδή σε αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά;

Καθηγητής 6: Πάνω κάτω ναι, κάποιες φορές σε μερικά σχολεία έχει μια μικρή διαφοροποίηση αλλά γενικά ναι πάνω κάτω.

Ερευνητής: Θες να μου το κάνεις πιο συγκεκριμένο; Τι εννοείς έχει μια διαφοροποίηση;

Καθηγητής 6: Καμιά φορά περιμένουν τους αναπληρωτές να αναλάβουν καθήκοντα που κάποιοι μόνιμοι χρόνια στα σχολεία δε θέλουν. Οπότε μπορεί να είναι κάποια μαθήματα που θεωρούν ότι είναι δύσκολα, κατεύθυνσης ας πούμε ή εκθέσεις που θέλουν διόρθωση, οπότε όταν τοποθετηθούμε εμείς θα βρούμε ελεύθερα να το πω έτσι μαθήματα που μπορούν να τα είχαν πάρει.

Ερευνητής: Μόνο ως προς τα μαθήματα; Κάποιο άλλο παράδειγμα;

Καθηγητής 6: Εντάξει τα βασικά γίνονται, αναγκαστικά στα σχολεία οι αναπληρωτές αργούν συνήθως, οπότε ανάθεση ή στιδήποτε άλλο τμημάτων ή του πρακτικού ας πούμε αυτά έχουν ανατεθεί. Περιμένουν πράγματα ας πούμε, να μην το πω αγγαρείες, όπως ανάθεση γιορτής σχολικής αυτό είναι κλασσικό. Πολλές φορές βλέπεις ότι χηρεύει η θέση και όταν έρθει ο αναπληρωτής το φορτώνεται.

Ερευνητής: Μάλιστα, κάποιο άλλο καθήκον που αισθάνεσαι ότι σας αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ή όχι;

Καθηγητής 6: Όχι αυτά είναι, τα υπόλοιπα είναι τα ίδια, δεν έχεις.. τα υπόλοιπα είναι μια χαρά.

Ερευνητής: Πολύ ωραία πως σε αντιμετωπίζουν οι διευθυντές σε κάθε σχολείο γιατί είπες ότι υπήρχαν και χρονιές όπως πέρυσι που εργάστηκες και σε 3 διαφορετικά για παράδειγμα. Ποια είναι η αντιμετώπιση των διευθυντών;

Καθηγητής 6: Τώρα πια οι αναπληρωτές είναι πάρα πολλοί στα σχολεία δηλαδή είναι συνηθισμένοι οι διευθυντές να δέχονται αναπληρωτές. Παλαιότερα δεν πήγαινε κανένας, δεν υπήρχε θέση δηλαδή, πήγαινε ένας οπότε τον έβλεπαν και ήταν ο νέος, ο άβγαλτος, τώρα οι αναπληρωτές και εμπειρία έχουν γιατί περιμένουν πάρα πολλά χρόνια να διοριστούν. Οπότε θα έλεγα και οι διευθυντές μάλλον φυσιολογικότερα, οπότε τώρα ξέρουν ότι θα έρθουν οι αναπληρωτές, ξέρουν ότι οι αναπληρωτές οι περισσότεροι είναι έμπειροι. Ναι, δε νομίζω ότι υπάρχει διαφορά και όχι συμπεριφέρονται μια χαρά. Παλαιότερα είχαν την εντύπωση και οι διευθυντές όπως και κάποιοι μόνιμοι ότι ήρθε ο αναπληρωτής να του φορτώσουν πέντε πράγματα, δεν έχει τόση εμπειρία, είναι ο νέος, ο πιτσιρικάς, τώρα πια στην ουσία πολλές φορές έχω εγώ πιο πολύ προϋπηρεσία από ότι κάποιοι μόνιμοι, οπότε δεν μπορεί κάποιος να με δει διαφορετικά.

Ερευνητής: Και η αντιμετώπιση των διευθυντών είναι ίδια τόσο στην αρχή όταν σε δέχονται στο σχολείο, όσο και κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς;

Καθηγητής 6: Ένας διευθυντής που είναι σοβαρός και ξέρει τη δουλειά του, δε νομίζω ότι αλλάζει στην πορεία αν δεν έχει αλλάξει και ο αναπληρωτής τον τρόπο συμπεριφοράς ή μαθήματος. Άμα είναι εντάξει στις υποχρεώσεις του, ο διευθυντής όχι παραμένει με την ίδια συμπεριφορά, αν ο αναπληρωτής βέβαια δεν είναι συνεπής, δεν κάνει σωστά τη δουλειά του ή κάτι άλλο φαντάζομαι τον αντιμετωπίζουν και οι διευθυντές όπως και έναν μόνιμο. Όχι δεν αλλάζει τη συμπεριφορά του, εκτός άμα δώσει μάλλον δικαίωμα ο αναπληρωτής. Τώρα υπάρχουν ελάχιστοι διευθυντές που και αυτοί άνθρωποι είναι, θα μπορούσαν να συμπεριφέρονται μεροληπτικά αλλά όχι απαραίτητα εναντίον των αναπληρωτών αλλά γενικότερα μπορεί έναντι των καθηγητών.

Ερευνητής: Έχεις διαπιστώσει ποτέ διαφοροποίηση στη συμπεριφορά του διευθυντή με το αν είναι γυναίκα ή άντρας ο ίδιος;

Καθηγητής 6: Ναι οι άντρες διευθυντές μάλλον φοβούνται τις γυναίκες καθηγήτριες και αναπληρώτριες με το σκεπτικό ότι ίσως δε θα τα βγάλουν πέρα στην τάξη. Θεωρούν δηλαδή ότι ένας άντρας καθηγητής ή αναπληρωτής θεωρητικά μπορεί να τα πάει καλύτερα στην τάξη, να επιβάλει την τάξη εννοώ. Ε τώρα στην πράξη πολλές γυναίκες αποδεικνύουν ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα. Αλλά ίσως να είναι λίγο προκατειλημμένοι προς τις γυναίκες ειδικά στο δικό μου τον κλάδο, φιλόλογοι οι περισσότερες είναι γυναίκες, πολλές φορές μερικές γυναίκες ίσως να μην μπορούν να επιβληθούν στην τάξη οπότε αυτό φοβούνται και οι διευθυντές και είναι προκατειλημμένοι ότι ως γυναίκα παίζει ότι δε θα τα καταφέρει.

Ερευνητής: Αν ο ίδιος είναι άντρας;

Καθηγητής 6: Αν ο ίδιος είναι άντρας.

Ερευνητής: Και στην περίπτωση που είναι γυναίκα;

Καθηγητής 6: Νομίζω ότι οι γυναίκες δείχνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στις γυναίκες, επειδή θεωρούν ότι αφού και οι ίδιες τα βγάζουν πέρα ίσως και οι καθηγήτριες μπορούν να κάνουν το ίδιο σε μια τάξη μάλλον.

Ερευνητής: Εκτός από το πώς μπορεί να σταθεί στην τάξη ένας εκπαιδευτικός, ο διευθυντής ως προς τα καθήκοντα τα οποία διανέμει έχει διαφοροποίηση απέναντι σε έναν αναπληρωτή και σε έναν μόνιμο;

Καθηγητής 6: Όπως και οι μόνιμοι καθηγητές έτσι και οι διευθυντές πολλές φορές είναι αυτό που έλεγα πριν, περιμένουν να βρουν ευκαιρία να αναθέσουν καθήκοντα σε αναπληρωτές που ίσως δεν τα θέλουν οι μόνιμοι, αυτό. Τώρα πέραν αυτού όχι ιδιαίτερη πια, θεωρώ ότι έχουν αλλάξει τα πράγματα γιατί όπως είπα πριν, υπάρχουν χιλιάδες αναπληρωτές πια και οι διευθυντές όπως και οι μόνιμοι καθηγητές είναι μαθημένοι στο να έρχονται αναπληρωτές στα σχολεία, δεν είναι όπως ήταν παλιά που έβλεπαν σπάνια αναπληρωτή και ήταν συνήθως πιτσιρικάς.

Ερευνητής: Μάλιστα, ωραία, τώρα οι μαθητές, πως σας αντιμετωπίζουν οι μαθητές;

Καθηγητής 6: Οι περισσότεροι μαθητές δεν ξέρουν καν τι είναι αναπληρωτής οπότε δεν παίζει ρόλο, καθηγητή βλέπουν στην τάξη, με αυτό ασχολούνται. Κάποιοι μαθητές που ξέρουν ότι είσαι αναπληρωτής, όχι δεν υπάρχει διαφορά, διαφορά υπάρχει στο αν εσύ μπορείς να κάνεις μάθημα όπως προβλέπεται. Δε νομίζω ότι παίζει ρόλο για το μαθητή αν ο καθηγητής είναι αναπληρωτής ή όχι. Εκτός από κάποιους μαθητές οι οποίοι θεωρούν ότι ο καθηγητής έτσι και αλλιώς δεν αμείβεται καλά οπότε έτσι και αλλιώς ταλαιπωρείται οικονομικά, προσωπικά και δεν το έχουν πολύ σε εκτίμηση το επάγγελμα.

Ερευνητής: Μάλιστα στο θέμα της πειθαρχίας; Πιστεύεις ότι παίζει ρόλο για τους μαθητές αν είσαι αναπληρωτής ή όχι;

Καθηγητής 6: Όχι, σίγουρα όχι, παίζει ρόλο η προσωπικότητα του κάθε καθηγητή είτε αναπληρωτής είτε μόνιμος. Υπάρχουν μόνιμοι οι οποίοι δεν μπορούν με τίποτα να επιβληθούν και το ίδιο και αναπληρωτές και το αντίστροφο. Όχι είναι θέμα ανθρώπου θέμα καθηγητή, θέμα προσωπικότητας.

Ερευνητής: Στο πως υποδέχονται έναν αναπληρωτή, αν τον περιμένουν τα παιδιά ή όχι, παίζει ρόλο αυτό;

Καθηγητής 6: Εκτός Αθηνών τα παιδιά υποδέχονται έναν αναπληρωτή πιο ευχάριστα, πραγματικά το χαίρονται γιατί θεωρούν ότι ήρθε καθηγητής να τους κάνει μάθημα. Στην Αθήνα επειδή τα κενά είναι πιο λίγα, ίσως επειδή δεν αργούν

τόσο να έρθουν οι αναπληρωτές, επειδή τα παιδιά μάλλον καλύπτονται τις περισσότερες ώρες τους είναι αδιάφορο. Στην επαρχία όμως είδα και στη Εύβοια και στην Κόρινθο, ότι ο αναπληρωτής όταν πάει στο σχολείο να φαίνεται αυτό, φαίνεται η παρουσία του και οι μαθητές μάλλον το εκτιμούν μάλλον τους αρέσει. Ότι ήρθε επιτέλους καθηγητής όχι αναπληρωτής απαραίτητα, καθηγητής να καλύψει το κενό να κάνει το μάθημα που δεν έχει γίνει μέχρι τώρα.

Ερευνητής: Πολύ ωραία, δεν έχεις διαπιστώσει κάποια διαφοροποιημένη αντιμετώπιση από τους μαθητές λοιπόν ως αναπληρωτής;

Καθηγητής 6: Όχι, το μόνο αυτό, ότι καμιά φορά το ύφος, σα να τους προκαλεί οίκτο το ότι ταλαιπωρείσαι κάθε χρόνο διότι δεν έχεις μόνιμη θέση σε ένα σχολείο.

Ερευνητής: Πως τον εκφράζουν αυτόν τον οίκτο, αυτά τα συναισθήματα πως τα εκφράζουν πως τα αντιλαμβάνεται ένας αναπληρωτής;

Καθηγητής 6: Οι μαθητές είναι πολύ απλοί στις εκφράσεις τους, κύριε κάθε χρόνο αλλάζεις σχολείο; και πως αντέχετε; με αυτό το ύφος, ή έρχεστε από τόσο μακριά; Σοκάρονται καμιά φορά. Ε τώρα φαντάζομαι δεν έχει νόημα να μπει σε λεπτομέρειες και να εξηγείς και να κάνεις διάλογο με τους μαθητές για θέματα που είναι προσωπικά σου ή ενηλίκων θέματα να το πω και έτσι, που δεν αφορούν και ιδιαίτερα τους μαθητές αλλά να έτσι το καταλαβαίνεις έτσι είναι.

Ερευνητής: Ωραία οι γονείς πως σας αντιμετωπίζουν;

Καθηγητής 6: Δε βλέπω διαφορά, πάλι το ίδιο ισχύει, οι περισσότεροι δεν ξέρουν καν ότι είσαι αναπληρωτής και όσοι ξέρουν δεν καταλαβαίνουν τη διαφορά. Όχι, αυτό που παίζει ρόλο είναι πιο πολύ τι έχουν ακούσει από τα παιδιά τους και τον καθηγητή και όχι αν είναι αναπληρωτής, αν το παιδί εκτιμά τον καθηγητή είτε είναι αναπληρωτής είτε είναι μόνιμος αντίστοιχα σε αντιμετωπίζει και ο γονιός, οπότε να παίζει η κατάρτιση, η προσωπικότητα, το ενδιαφέρον του καθηγητή.

Ερευνητής: Επειδή μίλησες πριν για τη διαφοροποίηση στα αστικά κέντρα από τις μικρότερες περιοχές με τους γονείς, έχεις διαπιστώσει κάτι τέτοιο ανάλογα με την εμπειρία σου στο πως σε αντιμετωπίζουν;

Καθηγητής 6: Όπως και οι μαθητές έτσι και οι γονείς στην επαρχία θα έλεγα ότι ακούν περισσότερο τον καθηγητή, ίσως έχουν το επάγγελμα σε μεγαλύτερη υπόληψη, πάντως θεωρούν ότι ο καθηγητής πρέπει να ακουστεί, τον ακούν συνήθως, ενώ στα αστικά κέντρα ίσως επειδή πάνε τα παιδιά τους εύκολα σε φροντιστήρια, ίσως γιατί θεωρούν οι γονείς ότι τα βοηθάνε τα παιδιά μέσω των φροντιστηρίων, δε χρειάζεται να ακούς και πολλά από τους καθηγητές με αυτό το σκεπτικό δεν ενδιαφέρονται το ίδιο.

Ερευνητής: Αλλά και πάλι το θέτεις στη βάση όχι διαχωριστικά αναπληρωτής ή μόνιμος απλά καθηγητής.

Καθηγητής 6: Ναι, ναι, ο διαχωρισμός γίνεται μάλλον από το κράτος, από το υπουργείο, από κάποιους συναδέλφους όπως είπα από κάποιους διευθυντές και λιγότερο από μαθητές ή από γονείς, πολύ λιγότερο.

Ερευνητής: Μάλιστα, ωραία έχετε αντιμετωπίσει προβλήματα στα σχολεία που υπηρετήσατε ή που υπηρετείτε και αν ναι ποια;

Καθηγητής 6: Προβλήματα στα σχολεία όχι γενικότερα προβλήματα, αυτό που είπα και προηγουμένως θέμα υπουργείου, θέμα κράτους δηλαδή μας διαφοροποιεί το κράτος, το υπουργείο, με τις άδειες που δικαιούσαι, τέτοια θέματα εκεί φαίνεται η διαφοροποίηση.

Ερευνητής: Στα εργασιακά δικαιώματα για παράδειγμα, θα το αναλύσουμε αυτό παρακάτω.

Καθηγητής 6: Σε άλλα πράγματα όχι ιδιαίτερα.

Ερευνητής: Δηλαδή μέσα στο σχολείο, στο σχολικό περιβάλλον που βιώνεις ποια είναι τα συχνότερα προβλήματα ως αναπληρωτής που αντιμετωπίζεις;

Καθηγητής 6: Λεπτομέρειες όπως το πρόγραμμα το καθημερινό μου, τα μαθήματα που μου ανατίθενται. Κενά που μπορεί να έχω στο πρόγραμμα, τέτοια πράγματα, αυτά μπορεί να είναι τα προβλήματα. Ένας μόνιμος που έχει χρόνια στο σχολείο, λίγο πολύ ξέρει και ποια μαθήματα θα πάρει και γνωρίζει ο προγραμματιστής και του κάνει τα χατίρια αν μου επιτρέπεται η έκφραση, τι ωράριο θέλει, να ξεκινάει

νωρίς να ξεκινάει αργά χωρίς κενά με κενά ενώ ο αναπληρωτής πολλές φορές θέλει κάτι αλλά πολλές φορές δε θα εισακουστεί, αυτό τέτοια θέματα.

Ερευνητής: Διαδικαστικά

Καθηγητής 6: Ναι, καθαρά.

Ερευνητής: Της καθημερινότητας μέσα στο σχολείο εννοείς.

Καθηγητής 6: Ναι, ναι, ναι, ναι αυτό είναι κάτι που βιώνεις καμία φορά, ότι δεν έχουν διάθεση να το πω έτσι απλά να σε εξυπηρετήσουν, με ποιο σκεπτικό όταν κάποιος έρχεται από μακριά παράδειγμα όπως εμείς πολλές φορές ζητάμε καμιά φορά να μην μπούμε πρώτη ώρα, να μην μπούμε πρώτη ώρα για να μπορούμε να προλάβουμε το τρένο, το λεωφορείο. Υπάρχουν περιπτώσεις που σε κάποια σχολεία δε σε βοηθούν, δε σε εξυπηρετούν σε άλλα πάλι ναι, αυτές τέτοιες δυσκολίες. Για εμάς είναι πολύ σημαντικό βέβαια αυτό, για να μπορέσουμε να ανταπεξέλθουμε γιατί αλλιώς πρέπει να προλάβουμε το πρώτο λεωφορείο, το πρώτο τρένο, πρέπει να φύγουμε πάρα πολύ πρωί από το σπίτι μας, συνήθως εμείς έχουμε μια διαδρομή μέχρι το σχολείο, να μια διαφοροποίηση ενώ οι μόνιμοι μένουν συνήθως κοντά.

Ερευνητής: Μάλιστα, προβλήματα παρεμβατικής συμπεριφοράς για παράδειγμα ως αναπληρωτής έχεις βιώσει μέσα στο σχολείο;

Καθηγητής 6: Τώρα πια επειδή μεγάλωσα, επειδή έχω πολλά χρόνια προϋπηρεσία, τώρα πια γίνεται ελάχιστα αυτό, αυτό έλεγα προηγουμένως. Παλαιότερα που ήμουν πιο νέος, που είχα πιο μικρή εμπειρία πολλές φορές οι μεγαλύτεροι σε ηλικία μόνιμοι ήθελαν να βοηθήσουν να συμβουλέψουν, να επιδειχτούν αν θέλεις ως έμπειροι. Τώρα επαναλαμβάνω, αν εγώ έχω 13 χρόνια αναπληρωτής παράδειγμα πόσα είναι 12, δεν παίζει και ρόλο αν ο άλλος είναι 15-20, υπάρχουν και άλλοι μόνιμοι που έχουν 5-6-7-8 χρόνια οπότε έχουν γυρίσει ένα δύο σχολεία άρα πολλές φορές η εμπειρία τους είναι μικρότερη οπότε δεν τολμούν να «συμβουλέψουν» εμένα εύκολα, αφού βλέπουν ότι ο αναπληρωτής δεν είναι πια το παιδάκι που κάνει για πρώτη χρονιά μάθημα στη ζωή του αλλά μάλλον είναι ένας άνθρωπος που περιμένει χρόνια να διοριστεί μόνιμος οπότε τόσα χρόνια περιμένει ως αναπληρωτής.

Ερευνητής: Μάλιστα, σε ρώτησα πριν για τα προβλήματα μέσα στο σχολείο που αντιμετωπίζει ένας αναπληρωτής. Θα ήθελα να μου πεις τι είδους προβλήματα σου δημιουργεί αν υπάρχουν βέβαια, το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο προσωπικά και επαγγελματικά;

Καθηγητής 6: Δεν είναι απαραίτητα προβλήματα, απλά θεωρώ ότι θα μπορούσα να αποδώσω καλύτερα αν ήμουν σε έναν εργασιακό χώρο που τον ήξερα πια, που ήξερα τα παιδιά οπότε και το δεύτερο χρόνο και το τρίτο χρόνο να έχω τους ίδιους μαθητές αν θέλεις, μαθητές που ξέρω, χώρο που ξέρω, γραφεία που ξέρω, συναδέλφους που ξέρω. Η συνεχής αλλαγή βασικά είναι αρνητική γιατί χρειάζομαι καιρό να μάθω τα παιδιά και στην τελική ανάλυση δεν έχω την ίδια διάθεση να δεθώ με το σχολείο, αφού ξέρω ότι σε κάποιους μήνες θα φύγω, θα ήταν όντως πιο παραγωγικό αν ήξερα ότι θα μπορώ και του χρόνου να είμαι σε εκείνο το σχολείο. Και εγώ θα είχα μεγαλύτερη διάθεση αλλά και θα βοηθούσε το γεγονός ότι ξέρω τους μαθητές καλύτερα, άρα αυτό είναι το αρνητικό ότι χωρίς να φαίνεται στην ουσία, νιώθω ότι είμαι ένας επισκέπτης που σε λίγο θα φύγω άρα λοιπόν ίσως και η δική μου συμπεριφορά να είναι απλά για λίγο καιρό.

Ερευνητής: Δηλαδή το σκεπτικό αυτό έχει αντίκτυπο στην απόδοσή σου;

Καθηγητής 6: Δεν έχει στην απόδοση, έχει θέμα αν ενδιαφέρομαι πραγματικά, ενδιαφέρομαι να κάνω τη δουλειά μου και να την κάνω καλά γιατί το θεωρώ υποχρέωση μου. Αλλά πέραν αυτού δεν μπορείς να δεθείς το ίδιο όπως αν ήσουν αρκετό καιρό σε ένα χώρο, θα γνώριζες καλύτερα τους μαθητές σου, τους συναδέλφους, το χώρο, την περιοχή ίσως και να την αγαπούσες περισσότερο. Ενώ τώρα ξέρεις ότι δεν έχει νόημα, οπότε κάνεις τη δουλειά σου όσο μπορείς καλύτερα και πέραν αυτού ίσως να μη νοιάζεσαι να δεθείς με το χώρο.

Ερευνητής: Πολύ ωραία το κατάλαβα, άλλο πρόβλημα που ίσως έχει ανακύψει από τα τόσα χρόνια που είσαι αναπληρωτής ως προς το προσωπικό κομμάτι υπάρχει;

Καθηγητής 6: Αν εννοείς αν μου δημιουργεί εμένα πρόβλημα ναι, γιατί κάθε χρονιά αλλάζω σχολείο, αλλάζω περιοχές, νοικιάζω σπίτια, ξενοικιάζω, αν μιλάμε για αυτό το θέμα, ε φυσικά δεν έχω μια βάση σταθερή.

Ερευνητής: Οικογενειακά, οικονομικά;

Καθηγητής 6: Όλα

Ερευνητής: Δηλαδή;

Καθηγητής 6: Και για να παντρευτείς, όπως εγώ παντρεύτηκα πρόσφατα, το σκέφτεσαι, αφού κάθε χρόνο δεν ξέρεις αν θα δουλέψεις του χρόνου, πότε θα δουλέψεις, αν έχεις αρκετά χρήματα. Σχέσεις ή γάμο, επίσης αν θα είσαι μαζί με το σύντροφο σου, τον άντρα σου ,τη γυναίκα σου, ή αν για άλλη μια φορά θα είσαι χώρια, αν θα τα λέτε σαββατοκύριακο ή Χριστούγεννα ή Πάσχα. Και νομίζω αυτονόητο το οικονομικό, που δε χρειάζεται να το συζητήσω, αφού είναι μόνο οι μετακινήσεις μια οικονομική αιμορραγία ή το ενοίκιο κάθε χρόνο. Μπορεί να έχεις ένα σπίτι, όπως εγώ στην Αθήνα, αλλά ξαφνικά αναγκάζομαι να νοικιάσω, οπότε ενώ έχω σπίτι ιδιόκτητο παρόλα αυτά πληρώνω και το ενοίκιο κάθε φορά ή τη βενζίνη κάθε φορά, οπότε ναι εννοείται ότι με επηρεάζει αυτό.

Ερευνητής: Την οικογενειακή συνοχή όλη αυτή η αβεβαιότητα για την οποία μίλησες πριν την έχει επηρεάσει;

Καθηγητής 6: Όπως σε όλα τα επαγγέλματα όταν κάποιος δεν είναι μόνιμος σε μία θέση να έχει μια σιγουριά, να ξέρει ότι και την πρώτη Σεπτεμβρίου θα ξαναδουλέψω, έχω σιγουριά ότι θα ξαναδουλέψω ότι δε θα έχω αβεβαιότητα έτσι και εδώ πέρα φυσικά και επηρεάζει αφού δεν ξέρεις αν θα δουλέψεις και που, φυσικά επηρεάζει, επηρεάζει και την προσωπική σου ζωή εννοείται πάρα πολύ.

Ερευνητής: Και επαγγελματικά;

Καθηγητής 6: Επαγγελματικά είναι λίγο κουραστικό, γιατί ως αναπληρωτής αλλάζω πάρα πολύ συχνά αντικείμενο και ως φιλόλογος έχουμε και πολλά αντικείμενα που θα πει, αν είμαι σε γυμνάσιο, αν είμαι σε λύκειο, αν κάνω έκθεση κατεύθυνσης, αν κάνω ιστορία γυμνασίου, τεράστια η γκάμα, είναι κουραστικό γιατί κάνω σημειώσεις μια χρονιά και μετά για τα επόμενα 4-5 χρόνια δεν ξαναπαίρνω αυτό το μάθημα, αυτήν την τάξη, όταν το ξαναπάρω αν το ξαναπάρω οι σημειώσεις μου είναι ήδη παρωχημένες οπότε λοιπόν άντε πάλι από την αρχή. Είναι κουραστικό γιατί αλλάζω επαναλαμβάνω σχολεία αλλάζω γυμνάσια, λύκεια ΕΠΑΛ, εσπερινό, όλα αυτά είναι πολλές φορές πρωτόγνωρα και πολλές φορές είναι πράγματα που τα έχω δει πριν κάποια χρόνια, άρα ναι κουράζει. Σε τελική ανάλυση θεωρώ ότι έχω

πολύ περισσότερη δουλειά από κάποιον μόνιμο, επειδή ακριβώς αλλάζω σχολείο, επειδή μπορεί να είμαι σε ένα ΕΠΑΛ και να δουλέψω την ύλη του ΕΠΑΛ και να πάω σε γυμνάσιο που δεν έχω ιδέα και τον επόμενο χρόνο να πάω σε ΓΕΛ, οπότε αυτές οι αλλαγές με επηρεάζουν. ή να πάω σε ΓΕΛ να έχω αρχαία Α΄ Β΄ λυκείου, να περάσουν πέντε χρόνια και μετά να έχω αρχαία κατεύθυνσης, οπότε ναι με επηρεάζει.

Ερευνητής: Ως προς τα στοιχεία του χαρακτήρα σου έχει επηρεαστεί κάποιο από αυτά λόγω της αλλαγής του περιβάλλοντος του εργασιακού κάθε χρόνο; Χρειάστηκε για παράδειγμα να αποκτήσεις κάποιες δεξιότητες, να τις χαρακτηρίσουμε έτσι, για να ανταποκριθείς στο διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρονιά;

Καθηγητής 6: Ε ναι αλλάζω και εγώ, λογικό είναι, πρέπει να προσαρμοστώ και πολλές φορές, το κάνω ηθελημένα πολλές φορές χωρίς να καταλάβω, φυσικά αλλάζω και εγώ προσαρμόζομαι, ναι.

Ερευνητής: Πιστεύεις ότι έχει διαφορά αν κάποιος είναι άντρας ή γυναίκα αναπληρωτής σε σχέση με αυτά τα προβλήματα λόγω του διαφορετικού εργασιακού περιβάλλοντος; Είτε οικογενειακά, είτε οικονομικά, είτε επαγγελματικά έχει διαφορά;

Καθηγητής 6: Νομίζω ότι σε πιο μικρή ηλικία φαίνεται πιο πολύ αυτό, ναι υπάρχει διαφορά, η γυναίκα πιθανόν να έχει δυσκολίες να μείνει μόνη της σπίτι ή να κάνει οικογένεια, πως θα αντιμετωπίσει μια πιθανή εγκυμοσύνη, επειδή ακριβώς αλλάζει συνέχεια σχολεία, περιοχές κ.τλ. Ο άντρας σε πιο νεαρή ηλικία είναι πιο αυτόνομος, μεγαλώνοντας θεωρώ και τα δύο φύλα έχουν τα ίδια προβλήματα αν θέλεις λίγο πολύ, άρα ναι παίζει ρόλο σε πιο μικρή ηλικία.

Ερευνητής: Μάλιστα, θεωρείς ότι έχετε τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς ή όχι;

Καθηγητής 6: Θεωρητικά έχουμε τα ίδια δικαιώματα, στην πράξη όχι.

Ερευνητής: Δηλαδή;

Καθηγητής 6: Έχουμε τις ίδιες υποχρεώσεις με τους μόνιμους.

Ερευνητής: Τα καθήκοντα όπως μου είπες πριν.

Καθηγητής 6: Ακριβώς, και αυτό προβλέπει και ο νόμος βέβαια και σωστό είναι αλλά όχι τα ίδια δικαιώματα όπως είχα αναφέρει πριν, ένα παράδειγμα τις άδειες.

Ερευνητής: Δηλαδή;

Καθηγητής 6: Δηλαδή έχουμε πιο λίγες μέρες άδεια και δικαιούμαστε πιο λίγες μέρες άδεια και επίσης δεν τις πληρώνεσαι ακριβώς, παίρνεις ένα ποσοστό από το ταμείο, ένα άλλο όχι, αν πάρεις κάποια μέρα άδεια έστω και για ασθένεια θα σου κόψουν στο τέλος της χρονιάς από το τελευταίο το επίδομα που δίνουν. Με λίγα λόγια ναι καμία σχέση, οι άδειες οι αναρρωτικές, οι άδειες οι ασθενείας, η άδεια η κανονική είναι πιο λίγες μέρες και επαναλαμβάνω σου κόβουν χρήματα τελικά, ενώ θεωρητικά έχεις το δικαίωμα, στην πράξη σου κόβουν χρήματα στο τέλος της χρονιάς. Και ένα άλλο θέμα που δεν αφορά εμένα προσωπικά, τις γυναίκες και τους αναπληρωτές έμμεσα έστω και τους άντρες είναι παράδειγμα το θέμα της εγκυμοσύνης στις γυναίκες. Δεν έχει καμία σχέση η άδεια που έχει ένας μόνιμος, μία μόνιμη τέλος πάντων καθηγήτρια από μία αναπληρώτρια αυτό είναι γνωστό και δεν καταλαβαίνω με ποιο σκεπτικό υπάρχει διαφοροποίηση. Το παράπονο πάρα πολλών αναπληρωτών είναι πως γίνεται να έχεις τόσο μεγάλη διαφοροποίηση στους .. ακόμα και αυτός που δουλεύει με το ικα το παλαιό σε τελική ανάλυση έχει πιο πολλά δικαιώματα ας πούμε για την εγκυμοσύνη, δεν το καταλαβαίνω αυτό. Δηλαδή η έγκυος αναπληρώτρια είναι λιγότερα έγκυος από τη μόνιμη;

Ερευνητής: Κάποιο άλλο εργασιακό δικαίωμα που έρχεται έτσι σε προτεραιότητα;

Καθηγητής 6: Πολλές φορές κάνεις περισσότερα πράγματα σε ένα σχολείο γιατί υπάρχει ανάγκη ενώ θεωρητικά δεν το επιτρέπει ο νόμος. Ας πούμε εφημερίες ή υπεύθυνος τμήματος όταν είσαι σε τρία σχολεία ο νόμος δεν προβλέπει να κάνεις τα πάντα, παρόλα αυτά οι ανάγκες είναι αυτές που αναγκάζεσαι να κάνεις πιο πολλά σε ένα σχολείο γιατί και το σχολείο έχει τις ανάγκες του και ίσως δεν έχει αρκετό δυναμικό για να τα καλύψει.

Ερευνητής: Θέλεις να πεις δηλαδή ότι από την εμπειρία σου, ότι όταν έχεις υπάρξει σε διαφορετικά σχολεία και χρειάστηκε να κάνεις και στα τρία ή τέσσερα σχολεία την ίδια εργασία ;

Καθηγητής 6: Ας πούμε να είσαι λέω ένα παράδειγμα ας πούμε, να προσέχεις τα διαλείμματα κανονικά, να έχεις τη βάρδια σου, να επιτηρείς, όταν είσαι σε ένα σχολείο επιτηρείς σε ένα, αν είσαι σε τρία δεν μπορείς να επιτηρείς και στα τρία, επιτηρείς το ένα από αυτά, ε πολλές φορές το δεύτερο και το τρίτο πιέζει να κάνεις επιτηρήσεις γιατί απλά δεν έχει τον επαρκή αριθμό καθηγητών. Οπότε πολλές φορές αν και δεν προβλέπεται αναγκάζεσαι να κάνεις και σε ένα και σε δύο και σε τρία σχολεία, αυτό εννοώ. Άλλα προβλήματα είναι περίπτωση όπου δε βγαίνει το πρόγραμμα όπως ήμουν εγώ πέρυσι σε τρία σχολεία οπότε στα δύο ημερήσια είχα παράδειγμα μια μέρα τετράωρο στο ένα, την πέμπτη ώρα κενό για να μεταβώ στο άλλο σχολείο και έκτη εβδομη στο άλλο σχολείο, είχα εξάωρο, τετράωρο μια ώρα κενό για μετάβαση και έκτη εβδομη ώρα στο άλλο σχολείο, να μια περίπτωση ας πούμε που με κουράζει ως αναπληρωτή εμένα γιατί τρέχω να προλάβω να πάω και στο άλλο σχολείο γιατί δε βγαίνει το πρόγραμμα.

Ερευνητής: Δηλαδή θα έλεγες ότι έχεις διαπιστώσει ότι δεν υπάρχει συνεννόηση μεταξύ των διευθυντών των σχολείων; Δεν μπορεί να υπάρξει αυτό με τους αναπληρωτές ;

Καθηγητής 6: Υπάρχει αλλά κάποιες φορές, είτε κάποιιοι διευθυντές δε συνεννοούνται μεταξύ τους, είτε απλά δε βγαίνει το πρόγραμμα γιατί όταν και εγώ έρθω και πω στο διευθυντή ενός σχολείου ότι είμαι σε άλλα δύο και το ένα σχολείο με θέλει ας πούμε Δευτέρα Πέμπτη, αναγκαστικά πρέπει και αυτός να βγάλει ένα πρόγραμμα τέτοιο που να μπορέσει να λειτουργήσει το σχολείο του, οπότε πολλές φορές δε γίνεται διαφορετικά. Σε αυτή την περίπτωση λοιπόν αναγκάζεσαι να μεταβείς την ίδια μέρα και σε δεύτερο σχολείο και συνήθως πας με πολύ άγχος να προλάβεις και βέβαια έτσι δεν αποδίδεις το ίδιο όταν ξεκινάς πολύ πρωί να πας στη δουλειά σου και ενδιάμεσα έχεις και τη μετάβαση σε ένα δεύτερο σχολείο και μετά έχεις την επιστροφή στο σπίτι σου, ε όλο αυτό σίγουρα δεν είναι και πολύ ξεκούραστο

Ερευνητής: Και αυτό θα είναι και η επόμενη ερώτηση για το εκπαιδευτικό έργο θα το πούμε αναλυτικά, αλλά είπες πριν ότι ενώ λοιπόν στην πράξη και θεσμικά υπάρχουν τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους στη θεωρία μάλλον στην

πράξη δεν υπάρχει αυτό. Αυτό λοιπόν όλο έτσι όπως το περιέγραψες πως σε κάνει να αισθάνεσαι και τι προβλήματα σου έχει δημιουργήσει;

Καθηγητής 6: Τα προβλήματα που μου δημιουργεί είναι ότι πολλές φορές είμαι άρρωστος και πηγαίνω στο σχολείο γιατί πολύ απλά δε θέλω να μου κοπεί το μεροκάματο ή δε θέλω ο διευθυντής να θεωρήσει ότι εγώ ο αναπληρωτής που τώρα ήρθα στο σχολείο ότι δεν είμαι συνεπής. Αν δηλαδή ήμουν σε ένα σχολείο που με ξέρει χρόνια ο διευθυντής θα ξέρει το χαρακτήρα μου, αν εγώ στις 2 βδομάδες που έχω αναλάβει και έχω αρρωστήσει καταλαβαίνεις ότι θα πάω και με πυρετό, για να δείξω ότι εγώ δεν είμαι άνθρωπος που δεν είναι εντάξει στις υποχρεώσεις του. Δηλαδή ήδη με επηρεάζει αυτό φυσικά να ένα παράδειγμα στο οποίο είναι ξεκάθαρο.

Ερευνητής: Και αν σου ζητούσα να μου αναφέρεις συναισθήματα αναφορικά με αυτό το γεγονός με τη διαφορετικότητα στα εργασιακά θα μπορούσες να τα ονοματίσεις;

Καθηγητής 6: Έχω αναφέρει την έκπληξη μου έτσι και αλλιώς, έχω αναφέρει ότι δεν καταλαβαίνω το γεγονός γιατί γίνεται αυτή η διαφοροποίηση, καθόλου όμως, δεν καταλαβαίνω πως μπορείς να πεις ότι ο αναπληρωτής δικαιούται 7 μέρες άδεια ενώ ο μόνιμος 10. Δεν καταλαβαίνω τη διαφορά γιατί εγώ θα πρέπει να πάρω τα μισά χρήματα από τον ΕΟΠΥΥ, το ΙΚΑ το παλιό, γιατί εγώ θα πρέπει να πάρω την άδεια του διευθυντή για να λείψω κανονική άδεια, ενώ ο μόνιμος αν δεν κάνω λάθος ζητάει από τη διεύθυνση. Γιατί υπάρχει διαφοροποίηση, γιατί να επαναλάβω οι γυναίκες που μένουν έγκυες, γιατί πρέπει να έχουν ένα τελείως διαφορετικό καθεστώς. Είναι εχθρικό το καθεστώς είναι εχθρικό και ναι πικρία, έκπληξη και λογικό είναι να αισθάνεσαι ότι αδικείσαι.

Ερευνητής: Η περιγραφή σου ήταν κατατοπιστικότερη και επειδή μίλησες πριν για το εκπαιδευτικό έργο, πως όλα αυτά σε επηρεάζουν τι προβλήματα δημιουργεί στο εκπαιδευτικό έργο το γεγονός ότι είσαι αναπληρωτής;

Καθηγητής 6: Ο καθηγητής για να αποδώσει όπως πρέπει, να αποδώσει θεωρητικά θα πρέπει να μην ταλαιπωρείται, τι σημαίνει αυτό, αν υπήρχε μια ορθότερη κατανομή, αν οι καθηγητές οι αναπληρωτές τοποθετούνται σε μέρη τα οποία είναι

πιο κοντά στο σπίτι τους που δεν είναι τόσο περίεργο, υπάρχουν άτομα όπως πέρυσι ήμουν στη Χαλκίδα εγώ και από τη Χαλκίδα κάποιοι αναπληρωτές δούλευαν στην Αθήνα και εγώ από την Αθήνα πήγαινα στη Χαλκίδα. Εάν παράδειγμα υπήρχε μια πιο σωστή μέριμνα ώστε οι τοποθετήσεις να είναι πιο λογικές και πιο κοντά, θα ήταν πιο ξεκούραστοι οι καθηγητές αν θες και θα ξεκινούσαν ξεκούραστοι και όχι ήδη κουρασμένοι. Όταν σηκώνεσαι έξι παρά το πρωί για να ξεκινήσεις πρώτη ώρα αφού έχεις πάρει το ΚΤΕΛ, για να πας στη δουλειά σου ξεκινάς κουρασμένος, φυσικά επηρεάζει. Όπως επίσης από τη στιγμή που έχω να γυρίσω ένα ολόκληρο ταξίδι πίσω είναι καταλαβαίνεις και αυτό κόυραση. Ένα δεύτερο είναι φυσικά ότι η οικονομική αιμορραγία, αυτή επηρεάζει.

Ερευνητής: Το εκπαιδευτικό έργο.

Καθηγητής 6: Φυσικά επηρεάζει.

Ερευνητής: Δηλαδή;

Καθηγητής 6: Επηρεάζει πρακτικά, σκέφτεσαι πολύ απλά την καθημερινότητα πως θα τα βγάλω πέρα, δεν είσαι απερίσπαστος σίγουρα είναι πάρα πολλά τα χρήματα που χάνονται για μετακινήσεις, για ενοίκια, οπότε αυτό επηρεάζει τη ψυχολογία του καθηγητή. Προσπαθούμε όσο μπορούμε, έχω την εντύπωση όλοι μας, να τα ξεχάσουμε στην τάξη αλλά τα θυμάσαι στα διαλείμματα, είναι η ζωή μας. Τώρα πέραν αυτού εντάξει την ώρα του μαθήματος κάνεις το μάθημα σου και προσπαθείς να το κάνεις χωρίς να επηρεάζεσαι καθόλου, απλά έχω την εντύπωση ότι κάθε άνθρωπος αν θεωρεί ότι περνάει ένα Γολγοθά και μια ταλαιπωρία, ε τον επηρεάζει στον τρόπο που σκέφτεται, στον τρόπο που αντιδρά, στην όρεξη του αν θέλεις.

Ερευνητής: Αυτό το εκλαμβάνεις από τους μαθητές ή από τους γύρω ή είναι κάτι που γίνεται ύστερα από έναν εσωτερικό διάλογο ή μέσα στην οικογένεια;

Καθηγητής 6: Μάλλον το δεύτερο, αλλά δεν είμαι σίγουρος γιατί δε φαίνεται αυτό, ενώ θεωρείς ότι κάνεις σωστά τη δουλειά σου, σίγουρα κάποιες φορές θα είσαι κουρασμένος και ενώ δεν το θέλεις, έχω την εντύπωση ότι πρακτικά φαίνεται αυτό.

Ερευνητής: Αυτή η κούραση, αυτή η ματαίωση ίσως μέσα στην τάξη, αν σου ζητούσα να μου ονοματίσεις τα προβλήματα αναφορικά με το εκπαιδευτικό έργο έτσι επιγραμματικά ποια θα ήταν αυτά;

Καθηγητής 6: Καμιά φορά και εμείς έχουμε όρεξη να κάνουμε, απαντώ έμμεσα τώρα απλά σκέφτομαι, έχουμε όρεξη να κάνουμε περισσότερα πράγματα στην τάξη, είτε είναι προβολές, είτε έχει οτιδήποτε σχέση με σημειώσεις, οτιδήποτε. Πολλές φορές το γεγονός ότι κουράζει γιατί τρέχεις στην ουσία όλη μέρα για να φτάσεις στο σχολείο και να γυρίσεις, οι αποστάσεις που έλεγα ή διάφορα άλλα τέτοια θέματα και το αίσθημα της αδικίας, σε επηρεάζουν ως προς την όρεξη. Τι θα πει όρεξη, να κάνεις το μάθημα σου ομαλά, ότι αν είχα στην τελική ανάλυση πιο πολύ χρόνο θα μπορούσα να κάνω πιο πολλά πράγματα να το πω έτσι απλά.

Ερευνητής: Δηλαδή χρόνο εκτός σχολείου εννοείς;

Καθηγητής 6: Ναι γλιτώνοντας παράδειγμα τη μετακίνηση, αν είμαι πιο κοντά στο σχολείο μου, δηλαδή θα μπορούσα να έχω πιο πολύ χρόνο στο σπίτι μου. Να το πω και πρακτικά όταν γυρνάω 5 παρά ή 4 παρά σπίτι, ε σίγουρα ο χρόνος είναι περιορισμένος αν σχολάω 2 η ώρα και 2 και δέκα είμαι σπίτι μου, σίγουρα υπάρχει διαφορά, αυτό εννοώ.

Ερευνητής: Κατάλαβα.

Καθηγητής 6: Οπότε θα μπορούσα να αφιερώσω παραπάνω χρόνο για την προετοιμασία μου, προετοιμασία γίνεται, αλλά μπορώ να το κάνω πιο πολυσύνθετο το μάθημα μου και πολλές φορές απλά δεν προλαβαίνω δεν έχω κουράγιο.

Ερευνητής: Επειδή πριν ο ίδιος είπες για το πότε πηγαίνεις ως αναπληρωτής σε ένα σχολείο, δηλαδή πιο μήνα μπορεί να πας, μπορεί να πας Φλεβάρη μπορεί να πας Νοέμβρη, αυτό έχει αντίκτυπο στο εκπαιδευτικό σου έργο ή το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον για το οποίο μιλήσαμε πριν;

Καθηγητής 6: Από την ώρα που με τοποθετούν, ο τρόπος εργασίας μου είναι ο ίδιος, θα μπω θα κάνω το μάθημα μου με την ίδια όρεξη που θα είχα αν δούλευα Σεπτέμβρη. Η διαφορά είναι απλά ότι βρίσκω μια κατάσταση ήδη παγιωμένη, ότι αν εμένα με πάρουν Φεβρουάριο ήδη έχουν μπει βαθμοί κάπως παράδειγμα ή καθόλου βαθμοί βέβαια αν δεν έχει γίνει το μάθημα. Ήδη τα παιδιά έχουν διανύσει

το μισό σχολικό έτος οπότε βλέπεις ότι έχουν αρχίσει ήδη να σχηματίζουν συγκεκριμένο τρόπο συμπεριφοράς, συμπεριφέρονται συγκεκριμένα στην τάξη, βλέπω δηλαδή διαφορά στο γεγονός ότι βλέπω μια παγιωμένη κατάσταση που είναι διαφορετική από ότι αν ξεκινούσα μαζί τους το Σεπτέμβριο.

Ερευνητής: Για τους βαθμούς που μίλησες έχεις διαπιστώσει κάποια διαφοροποίηση ανάμεσα στους αναπληρωτές και τους μόνιμους υπάρχει κάποια καθοδήγηση για τη βαθμολογία, έχεις διαπιστώσει κάτι τέτοιο;

Καθηγητής 6: Όπως είπα πριν, τώρα πια δε βλέπω να θέλουν να «βοηθήσουν» οι πιο μεγάλοι τους αναπληρωτές, οι μόνιμοι τους αναπληρωτές, άρα λοιπόν όσο θα επενέβαιναν στο πώς να κάνουν το μάθημα τους, έτσι λοιπόν και στο βαθμό έχω απλά παρατηρήσει ότι κάποιες φορές υπάρχει μια γενικότερη γραμμή στα σχολεία να είμαστε αυστηροί ή να μην είμαστε αυστηροί, όχι απαραίτητα στους αναπληρωτές αλλά γενικότερα στους καθηγητές.

Ερευνητής: Ωραία, υπάρχουν διαφορές ως προς το εκπαιδευτικό έργο που παράγεται ανάμεσα στους αναπληρωτές και τους μόνιμους ;

Καθηγητής 6: Οι μόνιμοι έχουν ακόμα πάρα πολύ όρεξη, αλλά το γεγονός ότι δουλεύουν χρόνια σε ένα σχολείο παράδειγμα έχουν ένα συγκεκριμένο τρόπο εργασίας, έχουν τις σημειώσεις τους, έχουν τον τρόπο εργασίας αυτόν και δε διαφοροποιούνται. Οι αναπληρωτές επειδή αλλάζουν μαθήματα, αλλάζουν σχολεία, πολλές φορές τους βλέπεις είναι πιο πρωτότυποι ή ακόμα πιο ορεξάτοι, γιατί σε αυτά όλα τα αρνητικά που έλεγα προηγουμένως, υπάρχει κάτι θετικό το γεγονός ότι αλλάζουν σχολεία, αλλάζουμε τμήματα, αλλάζουμε μαθητές, έχει και ένα θετικό ότι αλλάζεις περιβάλλον, αλλάζεις αντικείμενο αν και είσαι απογοητευμένος με άλλα θέματα όπως το μόνιμο διορισμό, όπως την ταλαιπωρία σου το ότι είσαι μακριά από το σπίτι, το θετικό είναι ότι ανανεώνεται αν θέλεις, οπότε έχω την εντύπωση ότι οι καθηγητές είναι πιο ορεξάτοι με αυτήν την έννοια έτσι. Όχι λέγοντας ότι οι μόνιμοι δεν είναι, απλά οι μόνιμοι είναι σε ένα σχολείο πιθανόν χρόνια, κάνουν το ίδιο αντικείμενο, ξέρουν τους μαθητές, έχουν το ίδιο ύφος και τον ίδιο τρόπο διδασκαλίας. Ο αναπληρωτής επειδή ακριβώς αλλάζει τόσα σχολεία και τόσες τάξεις και τόσα αντικείμενα δείχνει πιο πολυσύνθετος πιο φρέσκος

Ερευνητής: Μάλιστα και με ποιο τρόπο προσπαθείς να επιλύσεις τα προβλήματα που παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό έργο από τη στιγμή που μας παρέθεσες ότι υπάρχουν;

Καθηγητής 6: Κάνεις ότι μπορείς να ανταπεξέλθεις στο μάθημα σου, στο σχολικό περιβάλλον που βρίσκεσαι εκεί και τέλος πάντων να μπορείς να αποδώσεις όπως πρέπει, όπως θεωρείς εσύ ότι πρέπει. Οπότε προσαρμόζεσαι ανάλογα, υπάρχουν σχολεία που είναι αυστηρά θέμα διευθυντή συνήθως, υπάρχουν σχολεία που είναι χαλαρά, εσύ προσπαθείς να ανταπεξέλθεις και να κάνεις το μάθημα σου όπως νομίζεις εσύ. Πρέπει να αλλάξεις, πρέπει να προσαρμόζεσαι, αν έχεις το ίδιο στυλ, τον ίδιο τρόπο διδασκαλίας, το ίδιο ύφος σε κάθε σχολείο που πας, μάλλον δε θα τα καταφέρεις, πρέπει να προσαρμόζεσαι, αλλιώς είναι το μάθημα σε ένα ΕΠΑΛ φέτος και αλλιώς πέρυσι σε ένα γυμνάσιο παράδειγμα. Πρέπει να αλλάξεις τρόπο, πρέπει να προσαρμόζεσαι έτσι ώστε να ταιριάζεις γρήγορα και αποτελεσματικά στο καινούργιο σχολικό περιβάλλον, αυτή είναι η διαφορά.

Ερευνητής: Ωραία, μπορούν γενικά να επιλυθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναπληρωτές με τη συμβολή της πολιτείας; Πως με ποιον τρόπο;

Καθηγητής 6: Αν υπήρχε μια πιο ορθολογιστική κατανομή, τοποθέτηση, αν υπήρχε η δυνατότητα να κάνεις εύκολα αμοιβαίες τοποθετήσεις, αν έδιναν μεγαλύτερη σημασία στα κενά, έτσι ώστε να καλυφθούν όπως πρέπει γρήγορα, σωστά, εάν πράγματι οι αναπληρωτές και οι μόνιμοι είχαν ακριβώς τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις και αν έβλεπα ότι υπάρχει μια ελπίδα έτσι ώστε να βρεθεί τρόπος να προσλαμβάνει και μόνιμους ε σίγουρα αυτή η ελπίδα θα μου έδινε πιστεύω μεγαλύτερη...

Ερευνητής: Δηλαδή ιδανικά από την πολύχρονη εμπειρία σου ως αναπληρωτής ποιος είναι ο τρόπος για να επιλυθούν, ιδανικά τι πρέπει να γίνει;

Καθηγητής 6: Τετριμμένο, να ασχοληθούν επιτέλους και με τα σχολεία, με την επάνδρωση τη σωστή, φυσικά και μονιμοποίηση καθηγητών .

Ερευνητής: Οι πίνακες για παράδειγμα πως πρέπει να απαρτίζονται από ποιους;

Καθηγητής 6: Οι πίνακες αναγκαστικά έτσι όπως είναι τα πράγματα τα τελευταία χρόνια, δεν μπορεί να γίνει αλλιώς, πρέπει να υπάρχουν οι πίνακες από την

προϋπηρεσία, απλά από τη στιγμή που δεν προσλαμβάνεται πια κανείς μόνιμος καταλαβαίνεις ότι ο συνωστισμός αυτός δημιουργεί προβλήματα δεν υπάρχει ροή δε βλέπεις φως.

Ερευνητής: Άρα ο τρόπος για να επιλυθούν είναι ποιος για σένα;

Καθηγητής 6: Ε θα πρέπει να ασχοληθεί το κράτος και με την παιδεία, πρέπει να αρχίσει να προσλαμβάνει, του μετρίου του δυνατού φυσικά, και κάποιους μόνιμους και όπως είπα πριν θα πρέπει και οι τοποθετήσεις να γίνονται πιο.. να είναι πρακτικές να μη γίνονται λάθη όπως αυτό που προανέφερα, ένας από τη Χαλκίδα να πηγαίνει στην Αθήνα και ένας από την Αθήνα να πηγαίνει στην Χαλκίδα και τελικά και οι δύο να επιθυμούν το αντίστροφο και να μην υπάρχει τρόπος να γίνει αυτό ένας τρόπος αμοιβαίας μετακίνησης παράδειγμα ίσως θα πρέπει οι αναπληρωτές να βοηθούνται και πρακτικά.

Ερευνητής: Δηλαδή;

Καθηγητής 6: Δηλαδή με κάποια επιδότηση, όπως γίνεται τώρα που ακούς κάποιες φορές ασχέτως αν δεν γίνεται σωστά σε λίγα μέρη, το θέμα της σίτισης παράδειγμα, κάπως να υπάρχει μια βοήθεια και στο θέμα το οικονομικό.

Ερευνητής: Δηλαδή το βασικό σκεπτικό για το πώς θα επιλέγονται οι αναπληρωτές να παραμείνει ο τρόπος αυτός κατάταξης αυτό που λες;

Καθηγητής 6: Ναι, γιατί τώρα δεν μπορεί να γίνει κάτι άλλο όταν ο άλλος εργάζεται 10-12-15 χρόνια αναπληρωτής, δεν μπορείς ξαφνικά να πεις καταργώ τον πίνακα, εκεί είναι το πρόβλημα. Γι' αυτό αναγκαστικά τώρα λέω ότι η μόνη λύση είναι σιγά, σιγά να αρχίζουν να διορίζονται και κάποιοι μόνιμοι ώστε να φεύγουν οι πρώτοι αναπληρωτές με μεγάλη προϋπηρεσία και σιγά, σιγά να παίρνει μπρος το όλο σύστημα. Γιατί πολύ απλά τόσα χρόνια πηγαίνουν όπου τους τοποθετήσουν, ακριβώς για να μη χάσουν την προϋπηρεσία. Αυτοί οι άνθρωποι ταλαιπωρήθηκαν, γύρισαν όλη την Ελλάδα και δούλεψαν, επειδή ακριβώς ήθελαν να έχουν την προϋπηρεσία. Αν λοιπόν τώρα καταργηθεί ένας πίνακας τέτοιος παράδειγμα, θα αδικηθούν γιατί κάποιοι άλλοι ήθελαν να δουλέψουν μόνο κοντά στο σπίτι τους, δεν μπορείς απλά τώρα να τους αυξομειώσεις όλους και να πεις ξαφνικά ότι τόσα

χρόνια κυνηγούσες την προϋπηρεσία, γιατί αυτός ήταν ο νόμος και τώρα αλλάζει, οπότε την έχασες αυτό εννοώ.

Ερευνητής: Και επειδή μίλησες για αδικία αρκετές φορές η σχέση μεταξύ των αναπληρωτών των διαφορετικών ειδικοτήτων των διαφορετικών συλλόγων ποια είναι, έχεις διαπιστώσει κάποια διαφοροποίηση; Υπάρχουν αναπληρωτές που ζητούν κάτι άλλο και κάποιοι άλλοι που ζητούν κάτι άλλο;

Καθηγητής 6: Όχι ιδιαίτερα αλλά όσο υπάρχει αυτό το καθεστώς, δηλαδή δε γίνονται πια μόνιμες προσλήψεις τόσο οι καθηγητές ειδικά οι αναπληρωτές κοιτάνε περισσότερο τον εαυτό τους, αυτό σημαίνει πρακτικά ότι δεν μπορεί να υπάρξει αλληλεγγύη, αν κάποιος μπορεί να τοποθετηθεί κάπου πιο κοντά θα το κάνει και θα κοιτάξει πιο πολύ το δικό του συμφέρον δηλαδή, γιατί προφανώς δε θέλει να ταλαιπωρείται το ίδιο, άρα λοιπόν όχι κάτι το ιδιαίτερο μεν, αλλά ο καθένας κοιτάει τον εαυτό του.

Ερευνητής: Ωραία σκοπεύεις να συνεχίσεις να μετέχεις στην εκπαίδευση ως αναπληρωτής αν δεν αλλάξει κάτι, ή έχεις κάποιο άλλο στόχο;

Καθηγητής 6: Όχι σκοπεύω να συνεχίσω, αυτό σπούδασα, μου αρέσει και έχω την εντύπωση ότι έχω ακόμα όρεξη να το κυνηγάω, ας ελπίσουμε ότι καλύτερο, όχι θέλω, μου αρέσει και χαίρομαι που μπορώ ακόμα και το κάνω παρά τις κάποιες αν θέλεις αντίξοες συνθήκες.

Ερευνητής: Πολύ ωραία, σε ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνεργασία ίσως τα ξαναπούμε και στο μέλλον.

Καθηγητής 6: Έγινε, ευχαριστώ

Καθηγητές 7-8-9

Ερευνητής: Καλησπέρα, σας ευχαριστώ πάρα πολύ που συνεργάζεστε, είστε κάτοχοι πτυχίου;

Καθηγητές 7-8-9 : Είμαι κάτοχος πτυχίου. Κάτοχος πτυχίου ναι. Ναι

Ερευνητής: Μεταπτυχιακού τίτλου;

Καθηγητές 7-8-9 : Όχι. Όχι πτυχίου μόνο. Έχω σκοπό να κάνω, το έχω ως απωθημένο

Ερευνητής: Από ποιο πανεπιστήμιο αποφοίτησατε ;

Καθηγητές 7-8-9 : Της Πάτρας. Από το Καποδιστριακό. Από το Καποδιστριακό.

Ερευνητής: Από ποιο τμήμα;

Καθηγητές 7-8-9 : Μαθηματικό. Το Φ.Π.Ψ. Χημικό τμήμα.

Ερευνητής: Έτος αποφοίτησης;

Καθηγητές 7-8-9 : 1995. 1999. 1992

Ερευνητής: Πότε εργαστήκατε πρώτη φορά ως αναπληρώτρια; Ναι, ναι για πρώτη φορά ότι και αν κάνατε.

Καθηγητές 7-8-9 : Το 2002. Το 2000. Το 2004

Ερευνητής: Πότε εργαστήκατε σε κάποια άλλη εργασία για πρώτη φορά εκτός από αναπληρώτρια;

Καθηγητές 7-8-9 : Στα 18 το 1989. Το 1992. Το 2000

Ερευνητής: Σήμερα που μιλάμε η εκπαιδευτική σας ειδικότητα ποια είναι;

Καθηγητές 7-8-9 : Αναπληρώτρια μαθηματικός. Αναπληρώτρια φιλόλογος. Χημικός

Ερευνητής: Ποια είναι η οικογενειακή σας κατάσταση σήμερα;

Καθηγητές 7-8-9 : Έγγαμη με δύο παιδιά. Έγγαμη με δύο παιδιά. Έγγαμη με δύο παιδιά επίσης (

Ερευνητής: Σε ποιες περιοχές της Ελλάδος έχετε υπηρετήσει ως αναπληρώτρια;

Καθηγητές 7-8-9 : Αττική, Ύδρα και Ηράκλειο Κρήτης, σε όλη την Αττική. Αττική και Εύβοια. Αττική όχι σε όλες τις περιοχές και Ηράκλειο Κρήτης.

Ερευνητής: Πολύ ωραία αυτή τη στιγμή υπηρετείτε σε κάποιο ή κάποια σχολεία;

Καθηγητές 7-8-9 : Αυτή τη στιγμή όχι περιμένουμε. Εγώ έχει γίνει πρόσληψη σε ιδιωτικό σχολείο.

Ερευνητής: Την περσινή χρονιά εργαστήκατε ως αναπληρώτριες;

Καθηγητές 7-8-9 : Με πολύ μεγάλο κόπο πολύ καθυστερημένα, σε τρία σχολεία. Σε δύο σχολεία. Ωρομίσθια για 8 ώρες σε τέσσερα σχολεία.

Ερευνητής: Ποια είναι τα καθήκοντα σας σε ένα σχολείο, στο σχολείο που πηγαίνετε σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;

Καθηγητές 7-8-9 : Κάναμε τα πάντα, μάθημα, υπεύθυνη τμήματος, εφημερίες, απουσίες το my school, συνοδοί σε εκδρομές, συμμετοχή σε προγράμματα περιβαλλοντικά. Οργανώναμε γιορτές

Ερευνητής: Σε σχέση με τους μόνιμους δηλαδή; Σας αντιμετώπιζαν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα σας;

Καθηγητές 7-8-9 : Το σίγουρο είναι ότι ήμασταν υποχρεωμένοι να εκτελέσουμε όλα μας τα καθήκοντα που είχαμε ως υποχρέωση ως καθηγητές, πολλές φορές κάναμε και περισσότερα από τους μόνιμους δηλαδή περιμένανε εμάς. Μπορεί να ήμασταν υπεύθυνοι του τμήματος και να είμαστε και σε δύο σχολεία, αλλά ήμασταν υπεύθυνοι τμήματος που δεν έπρεπε και κάναμε και εφημερίες. Εμένα μου ζήτησαν να κάνω εφημερία που ήμουν σε τρία σχολεία, αλλά εκεί αντέδρασα, αγωνίστηκα και το πέτυχα με όλο το κόστος. Εγώ πήγαινα δύο μέρες σε ένα σχολείο και ήμουν και υπεύθυνη τμήματος. Το σκεπτικό ήταν, τώρα δεν ξέρουμε αν στέκει αυτό, ότι επειδή το πρόβλημα είναι ότι υπάρχουν καθηγητές που είναι σε πολλά σχολεία, αυτό είναι ένα πρόβλημα και άρα τα σχολεία δεν έχουν μόνιμο προσωπικό σε καλό ποσοστό, άρα και εμείς ακόμα έπρεπε να βοηθάμε την κατάσταση αυτή. Από τη στιγμή δηλαδή που είμαστε καθηγητές σε πολλά σχολεία, τα σχολεία είναι ελλιπή δεν έχουν καθηγητές. Ναι αλλά και σε πολλά σχολεία μας έλεγαν να απαλλαχτεί ένας μόνιμος που έχει πάρα πολλά και αυτό παίζει πάρα πολύ. Το θέμα είναι ότι νιώθαμε ότι μας περιμένανε για να καλύψουμε εμείς όλα τους τα κενά, όχι μόνο στο μάθημα αλλά και σε οποιαδήποτε άλλη.. Και μας δίνανε τα τμήματα έτοιμα, τα τμήματα που θέλανε αυτοί, δεν είχαμε άποψη εμείς. Οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα και να είχε το σχολείο, περιμένανε και τους αναπληρωτές για να το καλύψουν αυτοί, από γιορτές μέχρι εφημερίες, μέχρι μάθημα και το μαθαίναμε και τελευταία βδομάδα.

Ερευνητής: Πώς αισθανόσασταν ότι η αντιμετώπιση ήταν ισότιμη ή όχι;

Καθηγητές 7-8-9 : Όχι, βέβαια. Όχι. Όχι. Εγώ έφτασα σε σχολείο και μου είπαν εσύ είσαι αναπληρώτρια, είσαι κατώτερη από εμάς. Ναι έτσι το εισπράτταμε. Το σίγουρο είναι ότι σε αντιμετωπίζουν επειδή είσαι προσωρινός τελείως, σε αντιμετωπίζουν ως προσωρινό, ότι 30-6 θα φύγεις από το σχολείο, οπότε δε σου δίνουν και την ανάλογη σημασία. Ακριβώς, εμένα μου είχαν πει ότι του χρόνου θα είσαι σπίτι σου. Ειδικά όταν είμαστε σε πάνω από ένα σχολείο, σε δύο και σε τρία, δεν μπορούμε να συμμετάσχουμε σε σύλλογο, οπότε δεν ξέρουμε και τι γίνεται. Τα περισσότερα δηλαδή, εγώ τουλάχιστον, τα μαθαίνουμε στους διαδρόμους. Τι έχει ειπωθεί σε έναν διάδρομο, από το αν θα γίνει μια εκδρομή, μέχρι το αν υπάρχει ένα θέμα σε ένα τμήμα. Ειδικά με παιδιά που είχαν θέματα μέσα στα τμήματα ποτέ δεν τα μαθαίναμε, από τους διαδρόμους. Ή επειδή ήμασταν σε πολλά σχολεία, άλλαζε το πρόγραμμα, δε μας ενημέρωνε κανείς, είχες πρώτη ώρα μάθημα και ξαφνικά έχεις 12 η ώρα μάθημα.

Ερευνητής: Μάλιστα για σκεφτείτε πως σας αντιμετωπίζουν οι διευθυντές σε κάθε σχολείο;

Καθηγητές 7-8-9 : Ανάλογα αν είναι άντρας ή γυναίκα.

Ερευνητής: Παίζει ρόλο αυτό;

Καθηγητές 7-8-9 : Ναι παίζει εγώ το έχω βιώσει αν είναι άντρας. Εννοείται.

Ερευνητής: Σε ποια κατεύθυνση δηλαδή;

Καθηγητές 7-8-9 : Οι άντρες είναι πιο φιλικόι μαζί μας, οι γυναίκες είναι παναγιά μου βόηθα. Είναι πιο πρόθυμοι οι άντρες να μας βοηθήσουν και στο ωράριο και στις εφημερίες. Και σε κάποιες διευκολύνσεις, σε κάποια άδεια μητρότητας. Εγώ είχα τύχει και σε σχολείο που ενώ ήμουν έγκυος και έλειπα γιατί ήθελα να κάνω μια εξέταση για το αν το παιδί είχε μεσογειακή αναιμία και επειδή ήταν εξετάσεις και δεν ενημέρωσα τη διευθύντρια γιατί δεν ήταν εκεί, μου φώναξε πάρα πολύ άσχημα και ήμουν στους πρώτους μήνες.

Ερευνητής: Μάλιστα αν βγάλουμε στην άκρη το αν άντρας ή γυναίκα διευθυντής εν γένει οι διευθυντές πώς σας αντιμετωπίζουν ως αναπληρωτές όταν παρουσιάζεστε ή κατά τη διάρκεια της χρονιάς;

Καθηγητές 7-8-9 : Όταν παρουσιάζομαστε είναι όλα πολύ θετικά. Καλώς ήρθατε σας περιμέναμε. Ως ο στόκος του εκπαιδευτικού συστήματος μας περιμένουν, γιατί θα κλείσουμε τρύπες στην αρχή και στην πορεία αρχίζουν τα προβλήματα.

Ερευνητής: Αισθάνεστε ότι πρέπει να διεκδικήσετε, δηλαδή σε σχέση με τους μόνιμους, δηλαδή εννοώ αισθάνεστε ότι δεν πρέπει να διεκδικήσουν οι μόνιμοι.

Καθηγητές 7-8-9 : Στους μόνιμους που είναι πολλά χρονιά μαζί, για αυτούς είναι πιο εύκολα τα πράγματα. Εμείς πρέπει να το παλέψουμε. να διεκδικήσουμε. Μια άδεια...πιο δύσκολο για εμάς.

Ερευνητής: Μάλιστα, ενώ τα παιδιά πως σας αντιμετωπίζουν, οι μαθητές ;

Καθηγητές 7-8-9 : Θετικά. Θετικά που στο τέλος της χρονιάς πάντα βγαίνει ένα συναίσθημα περίεργο. Και για τα παιδιά και για εμάς, ότι είναι το δέσιμο της χρονιάς που τελικά απότομα κόβεται.

Ερευνητής: Γιατί θετικά δηλαδή για εξηγήστε το.

Καθηγητές 7-8-9 : Θετικά ίσως γιατί και όσο αναφορά το έργο μας το εκπαιδευτικό που γίνεται σε ένα καλό ποσοστό επειδή έχουμε την εμπειρία, μπορεί να είμαστε για πρώτη φορά σε ένα σχολείο, αλλά από πίσω μας υπάρχουν χρόνια που έχουμε δουλέψει. Έχουμε εμπειρία.

Ερευνητής: Το γνωρίζουν όμως αυτό τα παιδιά, δηλαδή το νιώθετε ότι το εισπράττουν;

Καθηγητές 7-8-9 : Βέβαια το εισπράττουν, καταλαβαίνουν την εμπειρία, ξέρουν. Και θετικά επίσης πέρα από το εκπαιδευτικό, γιατί νιώθουν ότι βγαίνει μια φρεσκάδα σε εμάς, δεν έχουμε βαλτώσει σε ένα περιβάλλον σταθερό. Ανανεωνόμαστε και εμείς μέσα από αυτό και βγαίνει στα παιδιά αυτό. Πάμε με μεράκι, με όρεξη μες στη καλή χαρά και τα προβλήματα που έχεις δε φαίνονται, οπότε όλο αυτό μεταδίδεται στα παιδιά. Όχι πάντα, δεν πας με πολύ μεγάλη όρεξη πάντα, γιατί αναλόγως πότε θα γίνει η πρόσληψη, σε ποια σχολεία θα γίνει, με ποιες συνθήκες θα γίνει, γιατί όταν πας και είσαι σε τρία σχολεία, δεν έχεις την ίδια χαρά να δουλέψεις όπως όταν είσαι σε ένα.

Ερευνητής: Για τους μαθητές αισθάνεστε ότι σας περιμένουν ή έχει διαφορά οι μαθητές για παράδειγμα σε μια απομακρυσμένη περιοχή από μια μη απομακρυσμένη περιοχή στο πως σας δέχονται;

Καθηγητές 7-8-9 : Πολλές φορές αυτή η αλλαγή στους καθηγητές δε νομίζω ότι τους πολυαρέσει, έκαναν μάθημα με ένα συγκεκριμένο καθηγητή και μετά πάει ο αναπληρωτής και να καλύψει το κενό και με άλλο τρόπο στη διδασκαλία. Αυτό έχει να κάνει πιο πολύ στα αστικά κέντρα, γιατί συνήθως στα αστικά κέντρα αλλάζουν τους καθηγητές, οπότε όταν πάμε εμείς ήδη έχουν περάσει από δύο τρεις. Σε πιο απομακρυσμένες περιοχές, δηλαδή όταν ήμουν στην Ύδρα, δεν κάνανε καθόλου μαθηματικά οπότε με περιμένανε γιατί δεν είχαν κάνει καθόλου μαθηματικά. Σε άλλα σχολεία στην Αττική είχαν κάνει ήδη με άλλους δύο τρεις πριν και οπότε βλέπανε κάτι καινούργιο και λογικό είναι, υπήρξε και μια στην αρχή επιφύλαξη ποια είναι από πού ήρθε τι ήταν όλα αυτά.

Ερευνητής: Αυτή η επιφύλαξη που λέτε τώρα έχει να κάνει με το θέμα της πειθαρχίας, δηλαδή οι μαθητές των αναπληρωτών συμπεριφέρονται διαφορετικά σε αυτούς από ότι στους μόνιμους, η πειθαρχία δηλαδή αισθάνεστε ότι είναι η ίδια;

Καθηγητές 7-8-9 : Η πειθαρχία είναι η ίδια εγώ πιστεύω. Η πειθαρχία έχει να κάνει με το άτομο με το προσωπικό πιστεύω. Το πώς εσύ θα μπεις μες στην τάξη και θα το διαχειριστείς. Δεν έχει να κάνει με το αν είσαι αναπληρωτής ή όχι, για παράδειγμα κάποιους μόνιμους μπορεί να τους γνωρίζουν τα παιδιά από προηγούμενα χρόνια οπότε και ξέρουν. Με μεγαλύτερη οικειότητα και ξέρουν τι θα αντιμετωπίσουν. Εντάξει όταν για πρώτη φορά μας βλέπουν τα παιδιά, ως παιδιά προσπαθούν να δουν τι είναι αυτό το καινούργιο φρούτο. Αλλά εκεί είναι το στοίχημα, να τους κερδίσεις και να ανταπεξέλθεις. Παίζει ρόλο για τα παιδιά ότι του χρόνου δε θα είσαι, οπότε αντιλαμβάνονται ότι του χρόνου δε θα είναι ο τάδε, είναι δύσκολος, σκληρός, αυστηρός ας πούμε, οπότε αυτό μπορεί να παίζει ρόλο. Είναι και η ερώτηση των παιδιών, θα είσαι εδώ του χρόνου; Γιατί έχουν μάθει οι αναπληρωτές να είναι στα σχολεία.

Ερευνητής: Στο τέλος επίσης σας ρωτούν αν θα είστε του χρόνου και ποια είναι τα συναισθήματα τους αν θα είστε του χρόνου;

Καθηγητές 7-8-9 : Ναι. Ναι. Ναι. Κάποια στεναχωριούνται, κάποια χαίρονται. Αναλόγως τις συμπάθειες.

Ερευνητής: Πως σας αντιμετωπίζουν οι γονείς στο εκάστοτε σχολείο;

Καθηγητές 7-8-9 : Εντάξει προσωπικά εγώ νομίζω έχει να κάνει με την περιοχή. Στην Ύδρα δηλαδή επειδή είναι πολύ διαφορετικός ο κόσμος εκεί πέρα, το πώς αντιμετωπίζουν και το σχολείο ειδικότερα, γιατί σε κάθε περιοχή αντιμετωπίζουν διαφορετικά και το σχολείο, μας αντιμετωπίζαν πάρα πολύ περίεργα και άσχημα, ότι ήρθαν θα φύγουν και δεν τους έχουμε καμία ανάγκη, εμείς θα κάνουμε και άλλες δουλειές γιατί έχουμε και άλλες δραστηριότητες. Στην Αττική είναι αλλιώς τα πράγματα, εντάξει κάποιους γονείς λόγω βαθμών, κάποιοι άλλοι μας βλέπανε ως σωτήρες, ήρθαν ας πούμε να μας σώσουν γιατί μέχρι τώρα δεν είχαμε καθηγητή. Πάντως οι γονείς, εγώ το έβλεπα αυτό, άλλη βαρύτητα είχαν στη γνώμη των μόνιμων και αλλιώς στη γνώμη τη δικιά μας, γιατί νιώθανε ότι εντάξει είμαστε περαστικοί οπότε εντάξει θα μας τα πουν αυτά και του χρόνου δε θα τους έχουμε, δε θα υπάρχει μια συνέχεια στο έργο τους για τώρα εντάξει ok. Αλλά και εγώ αυτό πιστεύω αυτό γίνεται στις επαρχιακές πόλεις, δηλαδή στη Σαλαμίνα το ζήσαμε αυτό, ήταν μια κλίκα που είχαν τα πολιτικά τους εκεί πέρα, τα θέματα τους, εδώ στην Αθήνα είναι πιο απρόσωπα δε νομίζω ότι έχουν τέτοια θέματα.

Ερευνητής: Ως προς τους βαθμούς, υπήρχε κάποια διαφοροποίηση σε εσάς από τους μόνιμους, ζητούσαν κάτι παραπάνω από εσάς, γιατί με το σκεπτικό ότι θα φύγετε, οπότε να βάλετε κάποιο παραπάνω βαθμό;

Καθηγητές 7-8-9 : Ναι και από τους γονείς, βοηθήστε τα. Επειδή δε θα ήμασταν του χρόνου έλεγαν βοηθήστε τα, αυτό πιο πολύ από το σύλλογο το αντιμετωπίζεις, γιατί αυτοί που θα μείνουν του χρόνου και θα έχουν τα παιδιά, ζητάνε από εμάς να είμαστε λίγο πιο ελαστικοί με τους βαθμούς, γιατί εμείς θα φύγουμε και αυτοί που θέλουν να μείνουν πίσω θέλουν να διατηρήσουμε το έργο τους. Γιατί όταν πας σε ένα σύλλογο υπάρχει μια συγκεκριμένη σειρά που έχουν βάλει ο σύλλογος, οπότε όταν έρθει κάποιος καινούργιος και πάει να το αλλάξει αυτή η αντίδραση προκαλεί, κάνει θόρυβο. Σε κάποιους συλλόγους σου την πέφτουνε να το πω έτσι, απλά σε κάποιους άλλους εντάξει μόνο να περάσεις τη δική σου σειρά αλλά ειδικά στο τέλος όταν είναι να αφήσουμε παιδιά ή όχι ναι εκεί υπήρχε γραμμή. Γιατί ίσως να θέλουν

να υπάρχουν παιδιά στο σχολείο για να έχουν και αυτοί δουλειά του χρόνου, να υπάρχουν τμήματα, δηλαδή να μην έχουν μείωση μαθητών ίσως και αυτό να παίζει. Παίζει πολύ στα σχολεία αυτό. Γιατί ο αριθμός την επόμενη χρονιά θα είναι.. γιατί έχουν θέματα αν θα τα διατηρήσουν τα τμήματα που σημαίνει και αν οι μόνιμοι χρειαστεί να φύγουν. Εμείς θα φεύγαμε ούτως ή αλλιώς, ενώ ο μόνιμος θα χρειαστεί να πάει και σε ένα άλλο σχολείο οπότε ας μη μείνουν τα παιδιά.

Ερευνητής: Αυτό επηρεάζει τα δικά σας συναισθήματα και το δικό σας τρόπο δουλειάς, αυτή η σκέψη;

Καθηγητές 7-8-9 : Τον τρόπο δουλειάς όχι, τα συναισθήματα ναι, γιατί εμείς να τρέχουμε σε δύο τρία σχολεία και ένας μόνιμος που είναι σίγουρη η δουλειά του έτσι, να είναι μόνιμα σε ένα σχολείο και δίπλα στο σπίτι του και παραπονιέται κιόλας, αλλά στον τρόπο διδασκαλίας όχι. Στον τρόπο διδασκαλίας όχι. Συνήθως όχι, αν και μετά από τόσα χρόνια όταν κάνεις αυτή τη δουλειά και με αυτόν τον τρόπο και με αυτές τις συνθήκες αναγκαστικά επηρεάζεσαι και έχει να κάνει και με αυτό που έχεις, με τι υλικό έχεις να δουλέψεις.

Ερευνητής: Δηλαδή ποια συγκεκριμένα προβλήματα έχετε αντιμετωπίσει μέχρι σήμερα στα σχολεία που έχετε υπηρετήσει, συγκεκριμένα προβλήματα, το πρώτο που σας έρχεται στο μυαλό, ποιο είναι ως πρόβλημα;

Καθηγητές 7-8-9 : Εγώ η αντιμετώπιση των μονίμων, ότι σε αντιμετωπίζουν υποτιμητικά ότι είσαι αναπληρωτής, δεν είσαι ο μόνιμος που θα είσαι το παρεάκι μας του χρόνου. Φέτος στο σχολείο αναπλήρωνα μια που έχει σπάσει το πόδι της, πήγα το Γενάρη και αυτή ήρθε το Μάρτη και από την ημέρα που ήρθε άρχισε και μου έλεγε θα φύγεις, ε λέω δεν ξέρω, θα φύγεις αφού θα φύγεις θα το πάρω εγώ το τμήμα μου. Δεν έρχεται να με ρωτήσει τι έκανα στα παιδιά, ρώταγε τα παιδιά έπαιρνε τα τετράδια των παιδιών ή τους έλεγε ότι δεν ξέρω τι σας έκανε αυτή, δεν είμαι αυτή για τα παιδιά είμαι η καθηγήτρια τους, οπότε ναι πέρασα πάρα πολύ άσχημα, νομίζω δε με πήραν καν να μου πουν ότι αλλάζω σχολείο, ούτε η διευθύντρια, πήρα εγώ τη δευτεροβάθμια γιατί με παίρνει η διευθύντρια και μου είπε που θα πας αύριο, έχω σκοπό να έρθω σε σας να πάω κάπου αλλού; Δε με αντιμετώπισαν ως ένα άνθρωπο που ήρθε το Γενάρη κάλυψε ένα κενό και έκανε πόσα χιλιόμετρα να πάει για δυο μήνες. Αυτό το πρόβλημα το είχα αντιμετωπίσει

και εγώ να με παίρνουν ωρομίσθια σε ένα σχολείο και να μη μου λένε ότι πας για δύο μήνες, εγώ χάρηκα γιατί νόμιζα ότι θα πάω για όλη τη σχολική χρονιά και δε μου είχαν πει ποτέ ότι σε δυο μήνες θα φύγεις γιατί θα έρθει η κοπέλα που αντικαθιστούσες και το έμαθα τυχαία από τους διαδρόμους, αυτό είναι απίστευτο, δεν υπάρχει κανένας προγραμματισμός από τους αναπληρωτές. Μπράβο και εγώ από το διάδρομο το έμαθα. Και εμείς δεν μπορούμε να πηγαίνουμε δυο μήνες, να φεύγουμε, να πηγαίνουμε σε άλλο σχολείο, μέχρι να προσαρμοστείς, να γνωρίσουμε τα παιδιά να μας γνωρίσουν και αυτά, έτσι μειώνεται και το έργο μας. Δεν υπάρχει συνέχεια στο έργο μας, απαξιώνεται το έργο μας. Τελικά ότι διάθεση και να έχουμε τελικά το αποτέλεσμα είναι αυτό. Δεν υπάρχει συνέχεια στο έργο μας. Εγώ έμαθα ότι στο τέλος αυτά που είχα κάνει εγώ, τα έβγαλε εκτός ύλης.

Ερευνητής: Δηλαδή αισθάνεστε γενιά ότι υποθάλπεται το έργο σας;

Καθηγητές 7-8-9 : Βέβαια. Ναι. Ναι

Ερευνητής: Άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίσατε σε σχολείο, θεσμικό, καθημερινό;

Καθηγητές 7-8-9 : Θεσμικά εννοείται ναι. Τα πολλά σχολεία είναι ένα θέμα. Τα πολλά σχολεία είναι μεγάλο θέμα. Γιατί μου έτυχε περίπτωση το πρωί να είμαι σε πρωινό και το απόγευμα σε εσπερινό λύκειο, δηλαδή ήταν απίστευτο την ίδια μέρα για να βγουν οι ώρες, είναι απίστευτο ότι μοιράζεσαι, είσαι σε μια διαρκή κίνηση καμία συνέχεια. Και εγώ έχω τύχει όταν ήμουν σε τρία σχολεία να είμαι και στα τρία σχολεία την ίδια μέρα απίστευτο, ναι ήμουν το πρωί τις πρώτες ώρες στο Λαύριο, τις επόμενες στο λύκειο της Κερατέας και τελείωνα με το γυμνάσιο της Κερατέας. Εγώ το αντιμετώπισα αυτό στις εξετάσεις, στην περίοδο των εξετάσεων, από το πρωί μέχρι τις δύο, γιατί είχαμε και προφορικά εξεταζόμενους, μέχρι τις τρεις στην Ανάβυσσο, μετά αλλαζα σχολείο πήγα στο Διόνυσο και από το Διόνυσο έπρεπε να γυρίσω να πάρω τα παιδιά μου από το σχολείο και να πάω το απόγευμα στο εσπερινό μέχρι τις δέκα το βράδυ, όλη μέρα σε ένα αυτοκίνητο

Ερευνητής: Τι είδους προβλήματα σας δημιουργεί το διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο και προσωπικά και επαγγελματικά ;

Καθηγητές 7-8-9 : Εγώ προσωπικά δεν μπορώ να αναπτύξω σχέσεις με τους μόνιμους, ότι σχέσεις έχω είναι με αναπληρωτές που είμαστε στο ίδιο μήκος

κύματος, αυτό. Εντάξει εμένα με ενοχλεί, με προβληματίζει, κάθε αρχή της τελικής χρονιάς και δεν ξέρω και τότε θα είναι και σου ρίχνει λίγο τη ψυχολογία, με ενοχλεί λίγο, με προβληματίζει μάλλον που πάω σε ένα καινούργιο σχολικό περιβάλλον, με καινούργιους ανθρώπους, καινούργια παιδιά και πρέπει να αποδείξω κάτι, δηλαδή κάθε χρονιά αν είναι Σεπτέμβρης καλώς, γιατί έχεις αρκετό χρόνο, παλιά ήταν Οκτώβρη τώρα πήγαμε Νοέμβρη, φέτος πήγα Φλεβάρη, πας κάθε στιγμή να αποδείξεις ποια είναι αυτή που ήρθε τώρα εδώ και μάλιστα ήρθε να διεκδικήσει κιόλας πράγματα έτσι, γιατί και εμείς με τα χρόνια μάθαμε κάποια δικαιώματα που έχουμε. Έχουμε δικαιώματα και εμείς είμαστε εργαζόμενοι. Ναι κάποια δικαιώματα που έχουμε τα οποία αυτά πρέπει να τα διεκδικήσεις μόνος σου, δε θα σου πει κανένας κάτι, δεν ήρθε κανένας να μου πει πάρε κορίτσι μια γονική άδεια για τα παιδιά σου.

Ερευνητής: Αυτή θα είναι και η επόμενη ερώτηση για τα εργασιακά δικαιώματα και θα ήθελα τη γνώμη σας, άλλο πρόβλημα, θα επανέλθουμε δηλαδή σε αυτό σύντομα. Άλλο πρόβλημα που αισθάνεστε ότι αντιμετωπίζετε, είτε προσωπικό είτε επαγγελματικό, δηλαδή ως αναπληρώτριες, ποια προβλήματα έχουν ανακύψει είτε στον προσωπικό σας κύκλο, περιβάλλον, προσωπικά για το χαρακτήρα σας για τις αντιλήψεις σας, είτε επαγγελματικά;

Καθηγητές 7-8-9 : Εγώ επαγγελματικά έχω ένα θέμα, πηγαίνω ας πούμε σε σχολείο ξέρω εγώ Δεκέμβρη Γενάρη και επειδή η ειδικότητα μου έχει πρέπει να γίνουν πειράματα, δεν προλαβαίνω να κάνω πειράματα, άρα το έργο μου είναι ελλιπές. Εγώ ως φιλόλογος επειδή έχω πολλά αντικείμενα, οι φιλόλογοι οι μόνιμοι έχουν πάρει όλα τα μαθήματα, έχουν πάρει τα αρχαία, τα νέα και όλα τα χρόνια κάνω μόνο έκθεση, έχω να κάνω αρχαία πάρα πολλά χρόνια, θα τα ξεχάσω στο τέλος. Και κάποια στιγμή που είπε μια καθηγήτρια ότι πρέπει να γίνει ανακατανομή των ωρών, πάλι ή μόνιμη είπε εγώ θα πάρω τις ώρες μου γιατί κάνω μόνο τρίτη λυκείου και το ξέρω το αντικείμενο δε θέλω να κάνω έκθεση και πάντα παίρνω την έκθεση δηλαδή παρόλο που έγινε ανακατανομή πάλι τα ίδια πήρα.

Ερευνητής: Άλλο όσο αναφορά το προσωπικό, σας έχει δημιουργήσει οικογενειακά κάποια προβλήματα το ότι είστε αναπληρωτές. Δηλαδή για παράδειγμα ο τόπος

που θα χρειαστεί να δουλέψετε, ο χρόνος που σας παίρνουνε, αυτό σας έχει δημιουργήσει προβλήματα οικονομικά ίσως;

Καθηγητές 7-8-9 : Οικογενειακά για όσους έχουν οικογένεια σίγουρα, σου δημιουργεί θέμα πρώτον σε ποια περιοχή θα πας να δουλέψεις, τότε θα πας να δουλέψεις, που είναι το οικονομικό στη μέση, το ψυχολογικό και εννοείται ότι δημιουργείται θέμα μέσα στην οικογένεια όταν ψυχολογικά δεν είσαι καλά. Στις σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας εννοείται, αφού είσαι σε ένα εργασιακό περιβάλλον, κάνεις μια δουλειά στην οποία δεν υπάρχει σταθερότητα, δεν ξέρεις πότε θα ξεκινήσεις, που θα ξεκινήσεις, πως θα ξεκινήσεις, είναι λογικό να υπάρχει θέμα αν θα μπεις στο ταμείο ανεργίας, γιατί έχεις ξεκινήσει αργά, θα μπεις στο ταμείο ανεργίας; Δεν μπαίνουμε ταμείο ανεργίας, εγώ πέρυσι είχα μειωμένο ωράριο που σημαίνει μισά λεφτά τα έξοδα ολόκληρα, το ταμείο ανεργίας δυο μήνες μετά, μέχρι να μας ξαναπάρουν μπορεί να πάει πάλι Δεκέμβρης, άρα λοιπόν δημιουργούνται πολλά προβλήματα. Βέβαια, ας πούμε όταν αναγκάζεσαι να πας επαρχία σαν αναπληρωτής, αφήνεις μια οικογένεια πίσω. Τα παιδιά τα οποία έχουν ένα πρόγραμμα το οποίο αυτό χαλαρεί, επηρεάζει πολύ τις σχέσεις με την οικογένεια τα παιδιά σου και με τον άντρα σου.

Ερευνητής: Προσωπικά αυτά τα χρόνια ως αναπληρώτριες σας έχει αλλάξει αισθάνεστε ότι έχει αλλάξει κάτι στο χαρακτήρα σας στον τρόπο σκέψης σας, αισθάνεστε ότι χρειάζεστε να προσαρμόζεστε σε νέα δεδομένα κάθε φορά ;

Καθηγητές 7-8-9 : Εγώ αυτό το θεωρώ θετικό ότι προσαρμόζεσαι σε νέα δεδομένα είμαστε πιο εύκολοι σε αυτό. Γιατί πρέπει να προσαρμοστούμε για να επιβιώσουμε. Ναι πρέπει.

Ερευνητής: Ναι αλλά γιατί είναι θετικό, για παράδειγμα η εναλλαγή των νόμων ή η ασάφεια στους νόμους, αυτό σας ενοχλεί έχει επηρεάσει την προσωπική σας αντίληψη, η διαφορετική μοριοδότηση ή οι αλλαγές στους πίνακες;

Καθηγητές 7-8-9 : Μας απογοητεύουν όλα αυτά. Αναγκαζόμαστε να τα δεχτούμε. Νομίζω από ένα σημείο και μετά σου βγαίνει και θυμός. Ναι βέβαια. Έρχεται στεναχώρια μετά βλέπεις ότι δεν μπορείς να κάνεις κάτι οπότε σου βγαίνει θυμός και έρχεσαι να αποφασίσεις ή θα ακολουθήσω αυτό το σύστημα έτσι όπως είναι για

να παραμείνω στο σύστημα, για να δουλέψω ή πρέπει να το αλλάξω, να αλλάξω τελείως δουλειά, να κάνω μια διαφορετική δουλειά. Και καλά να είσαι 30 χρονών ή 28 ή 25 αλλά στις δικές μας ηλικίες πόσο μάλλον και στη δική μου που έχω καβαλήσει και τα σαράντα και παραπάνω, είναι πάρα πολύ δύσκολο σαφώς να πεις ότι ξαφνικά αλλάζω δουλειά και κάνω κάτι άλλο όταν για 20-25 χρόνια έχεις μάθει να κάνεις τη συγκεκριμένη δουλειά. Και μάλιστα εμείς ήμασταν και σε μια εποχή που οι περισσότεροι από εμάς που έγιναν εκπαιδευτικοί τους άρεσαν το έργο τους, άρεσε αυτή η συγκεκριμένη δουλειά να κάνουν ως εκπαιδευτικοί, γιατί στις εποχές μας υπήρχαν να το γυρίσεις και να κάνεις κάτι άλλο, να ασχοληθείς με τον ιδιωτικό τομέα ή να κάνεις κάτι άλλο ενώ τώρα.. Ναι αλλά εγώ θυμάμαι τότε που τελείωσα όλοι θέλανε να γίνουν εκπαιδευτικοί και κάποιοι άλλοι όχι έλεγαν εγώ θέλω να γίνω πληροφορικός θα μπω στον ιδιωτικό τομέα και τα γνωστά. Όσοι αποφασίσαμε να γίνουμε εκπαιδευτικοί γιατί τότε ήταν αλλιώς τα πράγματα βρεθήκαμε να είμαστε αντιμέτωποι πλέον με αυτήν την κατάσταση και αυτό σε θλίβει και σε θυμώνει, εμένα τουλάχιστον με θυμώνει πάρα πολύ και με τον εαυτό μου. Όχι μόνο με το σύστημα ε μετά το γυρνάς και πάνω σου και λες ότι θα έπρεπε να κάνω κάτι άλλο, θα έπρεπε να το έχω καταλάβει ότι προς τα εκεί πάει το πράγμα, μπαίνω σε αυτή τη διαδικασία και το ακολουθώ και λες γιατί να το κάνω αφού είμαι χάλια και εγώ και οι γύρω μου. Πάντως όταν μπήκα σε αυτή τη διαδικασία ήξερα ότι ήταν αυτή η επετηρίδα και ήξερα ότι κάποια στιγμή θα διοριστώ δεν είχα καν αυτό το πλάνο, ξαφνικά γύρισαν τα πάνω κάτω.

Ερευνητής: Άρα επανέρχομαι σε αυτό, δεν το βλέπετε από όλες τις απόψεις θετικά αυτό που λέμε η εναλλαγή η συχνή εναλλαγή;

Καθηγητές 7-8-9 : Ναι. Τελικά δεν το βλέπεις. Το βλέπεις ότι έχεις δυναμώσει σα χαρακτήρας, σαν προσωπικότητα, έχεις δει πολλά πράγματα, αντέχεις. Έχεις άλλη δυναμική, αντέχεις, αλλά αυτό κάποια στιγμή σε εξαντλεί τελείως. Δεν ξέρω μας απογοητεύει. Και ιδίως όπως έγινε τώρα το σύστημα των αναπληρωτών. Από την άλλη νιώθω και αυτό, ότι πατάω σε δύο βάρκες, τη δυναμική που σας λέω αλλά από την άλλη την απογοήτευση, τώρα προς τα πού θα πάει το πράγμα δεν ξέρω, δηλαδή προβληματίζομαι και εγώ όσο αναφορά που θα ξεσπάσει όλο αυτό, θα ξεσπάσει γιατί είναι πολλά χρόνια που είμαστε σε αυτό το δίλημμα.

Ερευνητής: Και πως το διαχειρίζεστε αυτό;

Καθηγητές 7-8-9 : Ελπίζουμε ότι κάτι θα αλλάξει. Εγώ μου έχουν βγει και ψυχοσωματικά μου, έχουν βγει τα άγχη μου, τα ξέρω κάθε εποχή τέτοια είμαι κάθε μέρα στον υπολογιστή, είναι μια εμμονή, εμμονή έχει γίνει. Κατάθλιψη, εγώ θυμάμαι ότι δεν υπήρχε μια μέρα που να είχα γελάσει από το Σεπτέμβρη μέχρι το Γενάρη που μας πήραν, ήμασταν κάθε μέρα στους υπολογιστές να βλέπουμε ποιοι φεύγουν και ποιοι μένουν, να υπολογίζουμε να μετράμε. Εγώ δηλαδή ξέρω ποιοι είναι Αθηναίοι πριν από μένα, δηλαδή δεν είναι λογικό να το κάνω αυτό το πράγμα στον εαυτό μου, λέω έφυγε αυτός, έφυγε αυτός, γράφουμε τα ονόματα και δίπλα που πάει. Έχουμε γίνει γραφικοί τελικά.

Ερευνητής: Στην ερώτηση του πως αντιμετωπίζετε αυτούς που τελικά διορίζονται ως αναπληρωτές τι θα λέγατε, πως αισθάνεστε για αυτούς υπάρχει κάποιο διαφορετικό αίσθημα;

Καθηγητές 7-8-9 : Δε νομίζω. Στιγμιαία μπορεί να νιώθεις. Κοίτα να δεις δουλεύει αυτός, ρε παιδί μου εντάξει, πέρυσι δούλεψες εσύ, του χρόνου δε θα δουλέψει ο άλλος είναι δηλαδή μια ρουλέτα αυτό το πράγμα.

Ερευνητής: Για παράδειγμα είπατε αισθάνομαι οργή και θυμό εναντίον ποιου;

Καθηγητές 7-8-9 : Του συστήματος. Του συστήματος. Του συστήματος. Τι ευθύνες να αποδόσεις σε ένα σύστημα που έτσι θα πηγαίνει, αρχίζω και το γυρνάω επάνω μου, κάτι πρέπει να κάνω εγώ, γιατί δεν μπορώ να τα βάλω με αυτό το τέρας που λέγεται δημόσιο, δηλαδή βλέπω να με νικάει σιγά, σιγά. Δηλαδή κάποιες μάχες τις έχω δώσει οκ στιγμιαίες ήταν οι χαρές και βλέπω σιγά, σιγά να με νικάει. Και είναι τραγικό να ικανοποιούμαστε με τα ψίχουλα που παίρνουμε, με πολύ λίγα μόρια με πολύ λίγα χρήματα, εμείς ζούμε από αυτό και εγώ αισθάνθηκα πέρυσι όταν με πήραν το Γενάρη μειωμένου ωραρίου ότι έλυσα και το πρόβλημα της ζωής μου, γιατί με ψίχουλα ζούσα ουσιαστικά και αυτό με ικανοποιούσε όμως. Να πω κάτι, όταν πρωτομπήκα σε τάξη κάποια στιγμή είχα μπει σε ΠΔΣ ήμουν τόσο χαρούμενη, λέω εντάξει μπαίνει το νερό στο αυλάκι, όταν φύγανε τα παιδιά έβγαζα φωτογραφία παιδιά την τάξη, δηλαδή τον πίνακα, η χαρά αυτό το πώς μπαίνεις σε όλη αυτή τη διαδικασία, ε στην πορεία όμως ήρθαν όλα αυτά, χείμαρρος, εξελίξεις

τα διαφορετικά συστήματα, οι ΑΣΕΠ, τα μόρια. Δηλαδή ξεκινήσαμε όλοι με πολύ καλή διάθεση, αλλά στην πορεία έρχεται η απογοήτευση, έρχεται η οργή προς τον εαυτό σου, γιατί έκανα αυτήν την επιλογή και δεν έκανα κάτι άλλο. Εκεί καταλήγουμε.

Ερευνητής: Αισθάνεστε μια ματαίωση τώρα μετά από τόσα χρόνια ή όχι;

Καθηγητές 7-8-9 : Όχι γιατί αν αισθανόμασταν δε θα το κάναμε, θα το σταματούσαμε. Το παλεύουμε. Θέλουμε να είμαστε μες στο παιχνίδι. Εγώ νιώθω ότι έρχεται η ματαίωση σιγά, σιγά, εντάξει απλά το παλεύω και είναι και θέμα χαρακτήρα, γιατί είναι αναλόγως το χαρακτήρα πόσο το τραβάει ο άλλος από τα μαλλιά ή όχι, είναι και κάποιοι άλλοι που τα παρατάνε, που νιώθουν ότι δεν το αντέχουν αυτό το πράγμα, θα ήθελα να ήμουν έτσι ώρες ώρες, δηλαδή τσαντίζομαι που τους αφήνω και παίζουν και γίνομαι το πiónι τους, είμαι η μαριονέτα τους και το ακολουθώ και με τσαντίζει αυτό το πράγμα, εντάξει είναι στον καθένα προσωπικά.

Ερευνητής: Θα σας ρωτήσω βέβαια μετά αν μπορεί να αλλάξει αυτό, είπατε πριν για τα εργασιακά δικαιώματα και το συμφωνήσατε όλοι, τελικά θεωρείτε ότι έχετε τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους ή όχι;

Καθηγητές 7-8-9 : Νομικά έχουμε κάποια. Έχουμε δέκα μέρες ας πούμε άδεια αναρρωτική.

Ερευνητής: Θέλετε να μου πείτε ποια έχετε και ποια δεν έχετε;

Καθηγητές 7-8-9 : Τις γονικές μας έχουμε. Στις εγκυμονούσες δεν ισχύει το ίδιο. Όχι, όχι δεν είναι το ίδιο. Ούτε άδεια ανατροφής, δεν το συζητάμε καν αυτό. Δύο μηνών δηλαδή καλείσαι να αφήσεις το παιδί σου έτσι, ενώ μια μόνιμη δεν το κάνει αυτό. Γιατί δεν είμαστε του δημοσίου είμαστε του ικα και τα ένσημα σου είναι του ικα, οπότε μόλις γεννάς είναι δυο μήνες μετά, πόσο είναι; εγώ δεν έτυχα να είμαι έγκυος. Αλλά οι μόνιμοι έχουν δικαιώματα, αυτό που λέμε από τη σημαία, παίρνω πράγματα και χωρίς νομικά να ισχύει, που εμείς δεν μπορούμε.

Ερευνητής: Δηλαδή θέλετε να μου το κάνετε πιο συγκεκριμένο;

Καθηγητές 7-8-9 : Ναι είναι θέμα διευθυντή αν θέλει να είναι σαφής ή όχι, αν δε θέλει θα σου πει έχεις μόνο 4 γονικές παραπάνω δεν έχεις να ζητήσεις, κάποιος άλλος μόνιμος που μου έχει τύχει μπορεί να πάρει όποτε θέλει γιατί είναι εκεί 10 χρόνια σε αυτό το σχολείο και ξέρει το διευθυντή. Αυτό που λέει με τις μαμάδες που έχουμε τα μωρά μας δύο μηνών έτσι και τα αφήνουμε έχουμε κάποια δικαιώματα, έχουμε μειωμένο ωράριο και σε αυτό το μειωμένο ωράριο δεν μπορούμε να κάνουμε εφημερίες, δεν μπορούμε να έχουμε τμήμα, έχω τύχει σε σχολείο και ενώ είχα μειωμένο ωράριο και εφημερία έκανα και τμήμα είχα και μου το είπε η διευθύντρια να το κάνω.

Ερευνητής: Άρα πως σας κάνει να αισθάνεστε αυτό και τι προβλήματα σας έχει δημιουργήσει;

Καθηγητές 7-8-9 : Νομίζω το έχουμε αποδεχτεί παιδιά και προχωράμε. Δεν αντιδρούμε. Νομίζω μόνο στενοχώρια σου προκαλεί κάτι τέτοιο. Στην καθημερινότητα, αλλά σε κάνει ίσως και πιο δυνατό, για να διεκδικήσεις μόνος σου κάποια πράγματα ας πούμε.

Ερευνητής: Δηλαδή ποια χαρίσματα να το θέσω έτσι, τι πιστεύετε ότι πρέπει να έχει ένας αναπληρωτής για να ανταποκριθεί σε αυτήν την καθημερινότητα, γιατί όταν αισθάνεσαι ότι δεν έχεις τα ίδια εργασιακά δικαιώματα πως παλεύετε την καθημερινότητα σας μέσα στο σχολείο;

Καθηγητές 7-8-9 : Με τεράστια υπομονή ναι με σθένος. Κρατάμε σε ένα επίπεδο τη διάθεση μας, όσο μπορούμε. Ψάχνω να βρω σε κάθε σχολείο που πάω, πέρα από το ότι ψάχνω να βρω μέσα στο σύλλογο κάποια άτομα να ταιριάξω για να περάσει η καθημερινότητα μου, η μόνη δύναμη που παίρνω είναι τα παιδιά, αυτό δηλαδή κοιτάω, να έχω καλή σχέση με τα παιδιά, γιατί τα παιδιά είναι αυτά που σου δίνουν τη δύναμη και την ώθηση και την όρεξη να έχεις την άλλη μέρα να πας ξανά στο σχολείο. Γιατί μου έχει τύχει και με σύλλογο που δεν είχα καμία σχέση ναι, αλλά εντάξει πήγαινα μόνο και μόνο για το εκπαιδευτικό έργο, για τα παιδιά, αν το σκεφτείς έτσι θα μπορείς να κάνεις τη δουλειά σου, αν σου φύγει και αυτό νομίζω δεν περνάει η καθημερινότητα γιατί είναι και δύσκολη. Εγώ ήμουν στο σχολείο και έκλαιγα, έκλαιγα δεν μπορούσα να το αντιμετωπίσω, είχα γεννήσει κιόλας είχα και τις ορμόνες αλλά έκλαιγα ναι. Να αντιμετωπίσω τη διευθύντρια, να αντιμετωπίσω

τους μονίμους ενώ είχα πάρα πολύ καλή σχέση με τα παιδιά και όταν βλέπουν ότι έχουμε καλή σχέση με τα παιδιά δεν τους αρέσει αυτό και μετά από αυτό το σχολείο μου έτυχαν κάποια ιδιαίτερα και ένας μόνιμος έμαθα ότι είτε ήρθε η αναπληρώτρια να μας πάρει τα ιδιαίτερα. Εγώ νιώθω κάθε χρονιά αυτό, να δίνω εξετάσεις απέναντι στους μαθητές οκ πρέπει να δείξω το εκπαιδευτικό μου έργο, απέναντι στους καθηγητές στους συναδέλφους τους μόνιμους δίνω εξετάσεις, δηλαδή τους βλέπω ότι με βλέπουν με μια δυσπιστία, ποια είναι αυτή από πού ήρθε, είναι έμπειρη δεν είναι, είναι με φροντιστήρια, τι ακριβώς τι ρόλο παίζει, αυτό αυτή η δυσπιστία που έχουν να σε δείχνουν ότι τι περίπτωση είσαι, αυτό δεν το αντέχω πια, αυτό με έχει κουράσει και ψάχνω να βρω άτομα να μπορώ να ανοιχτώ λίγο, όσο μπορώ έτσι να ενώσω τις δυνάμεις μου. Εμένα με ρώτησε η διευθύντρια πέρυσι από το τηλέφωνο πριν παρουσιαστώ ακόμη πόσο χρονών είσαι, της είπα πόσο χρονών είμαι, είμαι σαράντα της λέω και μου λέει ξέρεις να διδάσκεις, της λέω διδάσκω δώδεκα χρόνια, ξέρεις να κάνεις κατεύθυνση; τραγικό δηλαδή επειδή είσαι αναπληρωτής τι σημαίνει ότι δεν ξέρουμε να κάνουμε αρχαία ή ιστορία και με ρώταγε κιόλας, α μου λέει εγώ είμαι εξήντα τι να πω δεν είμαστε και συνομήλικες.

Ερευνητής: Πάντως είπατε για το εκπαιδευτικό έργο ότι είσαστε αναπληρωτές δε σας έχει επηρεάσει, δηλαδή αυτός ο ρόλος σας δεν έχει δημιουργήσει κανένα πρόβλημα στο εκπαιδευτικό σας έργο;

Καθηγητές 7-8-9 : Εμένα μου έχει δημιουργήσει, δηλαδή θα ήθελα εγώ ας πούμε αν είμαι σε ένα σχολείο για κάποια χρόνια να ξεκινήσω ένα πρόγραμμα το οποίο θα το ολοκληρώσω του χρόνου, ένα περιβαλλοντικό, κάτι, που μου αρέσουν πάρα πολύ αυτά τα προγράμματα, ακόμα και στο μάθημα ένας σχεδιασμός στο μάθημα σου να έχει μια συνέχεια δηλαδή, έχεις τώρα τη β' τάξη, του χρόνου να πάρεις και την γ' τάξη, τα ίδια παιδιά, οπότε να υπάρχει μια συνέχεια στο έργο σου. Και να δεις και την εξέλιξη. Και την εξέλιξη αυτό, δηλαδή αυτό κόβεται, άρα τελικά επηρεάζει το εκπαιδευτικό μας έργο, γιατί είμαστε ορισμένου χρόνου στην κυριολεξία. Και πραγματικά όταν βρίσκεσαι σε ένα περιβάλλον το οποίο δεν μπορείς να το αντιμετωπίσεις, από ένα σημείο και μετά, κοιτάς τον εαυτό σου και λες δε θα κάτσω να πεθάνω, γιατί του χρόνου δε θα είμαι εδώ, οπότε μπορεί να συμμορφώνεσαι

κιάλας, γιατί λες οκ εγώ του χρόνου θα είμαι σπίτι μου, δεν ξέρω πότε θα είμαι, οπότε δε θα κάτσω να σκάσω και πολλές φορές και οι βαθμοί δεν είναι αντικειμενικοί, ούτε το μάθημα είναι έτσι όπως θα έπρεπε να είναι. Ενώ ξεκινάμε με πολύ όρεξη για αυτό που κάνουμε, στην πορεία αυτή η όρεξη χάνεται, γιατί δεν ανταποκρίνονται τα παιδιά, δε μας βοηθούν οι συνάδελφοι να το κάνουμε. Και λες αδερφέ τώρα θα σκάσω, εγώ του χρόνου δε θα είμαι εδώ, θα πάω αλλού άρα μην τα δώσω και όλα πια. Εμένα με πήρε αυτή που αναπλήρωνα και μου λέει θα με αναπληρώσεις, θα κάνεις τα κείμενα τα άγνωστα που ξέρεις τι είναι το άγνωστο και πως δουλεύεις το άγνωστο τα δικά μου, για ποιο λόγο να κάνω τα δικά σου τα κείμενα δεν έχω εγώ υλικό να κάνω; Δηλαδή σε μηδενίζει αμέσως και μου έστειλε σε mail τα κείμενα της, βέβαια δεν έκανα τίποτα, δε μου άρεσε αυτή η αντιμετώπιση. Αν είσαι σε κάποια ψυχολογία που δεν είσαι και στα καλύτερα σου, λες θα κάνω αυτό που λες οκ και το βλέπεις τελείως...λες πληρώνομαι παίρνω τα μόρια μου και κόψτε το λαιμό σας. Ψυχρά, γιατί ψυχρά με αντιμετωπίζει και το σύστημα. Βέβαια είναι πολύ λογικό. Ως καθηγητής στο βιογραφικό μου, από τα παιδιά, από το σύλλογο, από το τίποτα, είμαι ένα νούμερο, δεν μπορώ αυτούς τους πίνακες. Δεν μπορώ να πάρω πρωτοβουλίες εγώ για θέματα του σχολείου, εγώ για κάτι να έχω μια ιδέα, κάτι, γιατί δε θα υλοποιηθεί. Και αυτό φαίνεται και στους συλλόγους, μιλάμε μόνο για το τμήμα που έχουμε. Δεν είχαμε λόγο ή που είμαστε σε σύλλογο και μιλάνε για το πρόγραμμα και εμείς καθόμαστε στη γωνία. Ναι είναι κάποια παιδιά που έχουνε θέματα μες στη τάξη, σου λένε του χρόνου τι θα το κάνουμε αυτό το παιδί και εκεί εμείς σταματάμε δεν έχουμε άποψη, κανείς δε μας ενημερώνει τίποτα, ψάχνω ποιοι έχουν δυσλεξία και μεταξύ μας τα λέμε, έχουμε αναπτύξει πάρα πολύ καλά την ιδιότητα του αυτιού και το ένστικτό, γενικότερα τι τρέχει και τι παίζει. Καταλαβαίνομαστε μεταξύ μας. Εμένα μου είχε τύχει να κανονίζουν τριήμερη, εσύ δε θα πας είσαι αναπληρώτρια. Τρώμε και πόρτα ακόμα και από εκδηλώσεις. Επειδή θέλω να είμαι μες στα πράγματα, όταν πηγαίνω θέλω να ξέρω τι γίνεται, πιάνω τον εαυτό μου γενικά να αφουγκράζομαι τι λέει ο καθένας. Μιλάνε καθηγητές μόνιμοι που είναι στο σχολείο και αφουγκράζομαι, ακούω, θα πουν για ένα τμήμα, θα πουν για ένα παιδί που έχει θέμα, την έχω εγώ αυτήν την τάξη. Επειδή δεν υπάρχει επίσημη ενημέρωση, προσπαθώ εγώ να αφουγκραστώ, να ακούσω, κάτι να πιάσω κάτι, για κάτι που συμβαίνει μέσα σε

πέντε μήνες και πολλούς λέω γιατί με κάτι γιορτές, με κάτι αργίες δεν έχουμε άποψη. Στις εκδρομές πρώτα θα πάνε οι μόνιμοι και μετά εμείς, σα να μην έχουμε να προσφέρουμε εμείς κάτι και τα παιδιά μας θέλουν.

Ερευνητής: Και για να επανέλθω στο εκπαιδευτικό έργο, αισθάνεστε ότι υπάρχει ως προς την απόδοση σας διαφοροποίηση χρόνο με το χρόνο ή κατά τη διάρκεια της χρονιάς;

Καθηγητές 7-8-9 : Υπάρχει ναι. Υπάρχει. Υπάρχει, γιατί μεγαλώνεις και σαν άνθρωπος και βαραίνεις και όλο αυτό το άγχος και η στεναχώρια που σου έχει δώσει, χώρια τα θέματα μας που έχουμε τα εξωτερικά, με οικογένειες παιδιά και τα προσωπικά μας θέματα, έτσι εννοείται ότι βαραίνει το εκπαιδευτικό σου έργο και δεν υπάρχει η αντιμετώπιση που θα ήθελες, το αφήνεις αλλά έχει να κάνει και με το υλικό που έχεις να αντιμετωπίσεις.

Ερευνητής: Υπάρχουν διαφορές ως προς το εκπαιδευτικό έργο που παράγεται εσείς και οι μόνιμοι, έχετε διαπιστώσει κάτι τέτοιο;

Καθηγητές 7-8-9 : Μπορεί να υπάρχει, κάποιοι μόνιμοι μπορεί να δουλεύουν στο ίδιο στυλ και κάποιοι άλλοι έχουν επαναπαυτεί. Έχουν έναν τρόπο που κάνουν το μάθημα και το συνεχίζουν τον τρόπο χωρίς να προσαρμόζονται στα νέα δεδομένα, οι διαδραστικοί πίνακες π.χ που μπήκαν, οι περισσότεροι μόνιμοι δεν ήξεραν υπολογιστές, οπότε κληθήκαμε εμείς να καλύψουμε και αυτό, που εμείς ήμασταν δύο μήνες. Μου λένε να κάνεις εσύ θεωρία σε διαδραστικό, πρέπει να το προετοιμάσω, όχι πρέπει να το ήξερες, πώς να το ξέρω αφού το κάνω πρώτη φορά; ή το project που μας βάζουν και στο project, γιατί ο μόνιμος δεν το θέλει και αυτό το ότι μένει το ότι κάνουμε συνέχεια, αυτό το πράγμα μας το χαλάει το εκπαιδευτικό μας έργο.

Ερευνητής: Πως τα διαπιστώνετε τα προβλήματα στο εκπαιδευτικό έργο ή πότε τα διαπιστώνετε; Η τα συζητάτε μεταξύ σας, δεν τα συζητάτε, τα εκφράζετε οι αναπληρωτές ;

Καθηγητές 7-8-9 : Ναι. Ναι. Ναι τα συζητάμε μεταξύ μας, που είμαστε στο ίδιο μήκος κύματος. Εγώ προσωπικά δεν έχω μιλήσει ποτέ με μόνιμο τα προβλήματα μου ούτε με το διευθυντή, αλλά με αναπληρωτές ναι. Πως γίνεται κάποιοι μόνιμοι

που κάνουν δουλειά να είναι και κοντά στους αναπληρωτές; Εμένα μου έχει τύχει αυτό το πράγμα, άνθρωποι που δουλεύουν πραγματικά τα δίνουν όλα στην εκπαίδευση, είναι και κοντά σου, το νιώθω αυτό, το έχω εισπράξει αλλά κυρίως τα συζητάμε μεταξύ μας, κυρίως τα θέματα μας, γιατί οι άλλοι δεν τα καταλαβαίνουν, δεν ξέρουν τι παίζει με τα μόρια, δεν καταλαβαίνουν το όλο σύστημα. Δεν ξέρουν τι σημαίνει ο πίνακας των αναπληρωτών, δεν ξέρουν τι σημαίνει προσλήψεις, δεν ξέρουν τι σημαίνει μόρια, δεν ξέρουν τίποτα. Τίποτα. Πήρες μικρά μόρια, πήρες ολόκληρα, δεν ξέρουν τίποτα. Δηλαδή τα ακούν αυτά και λένε τι είναι αυτό, α έτσι γίνεται. Νιώθουμε και λίγο σαν παιδιά κατώτερου θεού, τα καημένα. Θυμάμαι εγώ σε κάποιο σχολείο που λέγανε του χρόνου δε θα είσαι πουθενά ξέχασε το, δε θα είσαι πουθενά. Όταν έγινε η αύξηση ωραρίου των μονίμων δε δουλέψαμε καμιά μας, μου είχαν πει ότι εσύ του χρόνου θα είσαι σπίτι σου. Μου το είχε πει ένας συνδικαλιστής χημικός τότε τρομερά αριστερός και του χρόνου έμαθα πήρε και την απόσπαση δίπλα στο σπίτι του, δεν είχα κρατήσει το τηλέφωνο του να τον βρίσω τότε που μου έκανε τον τέτοιο..

Ερευνητής: Αν σας ζητούσα για το εκπαιδευτικό έργο να μου συγκεκριμενοποιήσετε τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε, ποιο θα ήταν, συγκεκριμένα ποιο σας έρχεται στο μυαλό πρώτο, για σας ποιο είναι το πιο σημαντικό;

Καθηγητές 7-8-9 : Της ύλης. Της ύλης. Ότι ή ύλη δε βγαίνει δεν μπορεί να βγει η ύλη όταν πας αργά στο σχολείο, ότι δεν υπάρχει συνέχεια στο έργο σου, αυτό είναι πολύ σημαντικό, αυτά είναι τα πρώτα δύο. Το ότι εμείς σα φιλόλογοι δεν κάνουμε όλα τα μαθήματα, άρα μένουμε έξω από κάποια μαθήματα. Επίσης ότι εμείς στον κλάδο μας, μπορεί ας πούμε ο χημικός τελικά να κάνει βιολογία στην κατεύθυνση, που κανονικά πρέπει στις κατευθύνσεις να κάνει ο καθένας την ειδικότητα του, ότι αυτό είναι ένα θέμα στην γ' λυκείου, κανονικά ο καθένας πρέπει να κάνει την ειδικότητα του. Λόγω των αναγκών που υπάρχουν στα σχολεία και τις ελλείψεις που έχουν προκύψει ήδη, τις έχουν προκαλέσει, ειδάλλως ο καθένας πρέπει να κάνει την ειδικότητα του σε όλες τις βαθμίδες. Οι θεολόγοι πήραν αρχαία έτσι λειτουργεί, έτσι πάει το πράγμα ναι.

Ερευνητής: Και τελικά με ποιο τρόπο προσπαθείτε εσείς προσωπικά να επιλύσετε αυτά τα προβλήματα που υπάρχουν, παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό έργο και γενικότερα;

Καθηγητές 7-8-9 : Δεν μπορούμε να τα επιλύσουμε, προσαρμοζόμαστε. Γενικότερα δεν μπορούμε να τα επιλύσουμε, προσαρμοζόμαστε ο καθένας σε ξεχωριστή μονάδα, εγώ το βλέπω λίγο πιο εξατομικευμένο, κοιτάω ποια παιδιά μέσα σε κάθε σχολείο που είμαι μπορούν να θέλουν μια βοήθεια και επικεντρώνομαι εκεί. Δυστυχώς ή ευτυχώς επικεντρώνεσαι σε κάποια συγκεκριμένα παιδιά, που είτε εκτιμούν εμένα σαν παρουσία ή καθηγήτρια και θέλουν να κάνουν κάτι. Κατά τη διάρκεια της ώρας όταν μπαίνεις μέσα σε μια τάξη κακά τα ψέματα ο εκπαιδευτικός έχει τον πρώτο ρόλο, μπορεί να διαμορφώσει και να πει και να κάνει ότι θέλει, άσχετα από τους συλλόγους, άσχετα από αυτά που λέγαμε πριν, είναι η στιγμή μας, ευτυχώς δηλαδή που υπάρχει και αυτή η ώρα που είμαστε εμείς και οι μαθητές μας. Να πεις και άλλα πράγματα και ως γονιός και ως μάνα, χώρια ως εκπαιδευτικός για το μάθημα που κάνεις, μπορείς να κάνεις πράγματα όταν μπαίνεις στην τάξη, το έχεις αυτό το δικαίωμα. Το έχεις, εντάξει όταν μπαίνεις και όποτε μεις αυτό είναι, το πότε, αυτό είναι πολύ σημαντικό, αυτή η ερώτηση, γιατί εγώ το πότε το θέλω Σεπτέμβρη, για να ξεκινήσω για την ύλη μου, για να κάνω τα πειράματα μου και όταν αυτό το πότε έρχεται Γενάρη, που πρέπει να προλάβω κιάλας να τους βάλω και διαγωνίσματα με τσακίζει αυτό το πράγμα. Ένα άλλο πρόβλημα που είχα πολύ σημαντικό είναι τα μονόωρα μαθήματα δηλαδή υπήρχε χρονιά που σχεδόν όλα ήταν μονόωρα, τι να προλάβεις εκεί, τι διαγώνισμα να διορθώσεις, που να μάθεις τα παιδιά, ζητήματα έτσι, τρομερά αυτό.

Ερευνητής: Άρα σχετίζεται τελικά με το τι έχουν μάθει τα παιδιά, σας προβληματίζει αυτό, τελικά αν κάνετε τη δουλειά σας;

Καθηγητές 7-8-9 : Εγώ έχω καταλήξει από τη στιγμή που θα με πάρουν ως πούμε Δεκέμβρη Γενάρη, αυτά τα πράγματα που θα τους πω, ότι προλάβω τουλάχιστον, να τα πω σωστά. Τουλάχιστον κάποια πράγματα να πω ρε παιδί μου ότι τα είπα, τα κατάλαβαν και άντε γεια, τι να κάνω. Το σύστημα σε πάει έτσι να λειτουργήσεις.

Ερευνητής: Άλλος τρόπος που προσπαθείτε να επιλύσετε κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα; Πάντως να ζητήσετε βοήθεια ή από τους διευθυντές ή τους συναδέλφους όχι;

Καθηγητές 7-8-9 : Εγώ ζητάω, άλλες φορές τρώω τα μούτρα μου, άλλες φορές θα πάρω μια βοήθεια, εντάξει όταν δω ότι δεν, δε θα προσπαθήσω να το αλλάξω, αν δω ότι ο διευθυντής έχει μια συγκεκριμένη σειρά και δε θέλει, δε θα προσπαθήσω παραπάνω, θα κάνω αυτό που μπορώ και εκεί που με παίρνει. Δηλαδή όσο αναφορά με τη συμπεριφορά των παιδιών, μου έχει τύχει πάρα πολλές φορές μαθητές να είναι μαθητοκεντρικοί τελείως ας πούμε, δηλαδή όταν καταλάβω ότι ο μαθητής είναι τέτοιο στυλ δε θα επέμβω παραπάνω αφού ξέρω ότι δε θα είμαι του χρόνου σε αυτό το σχολείο, θα προσπαθήσω εγώ να περάσω τη δική μου τη γραμμή στην τάξη και κοιτάω μετά με τα παιδιά να τα βρω.

Ερευνητής: Μάλιστα αν φύγουμε από το εκπαιδευτικό έργο μου εκθέσατε πολλά προβλήματα που έχουν οι αναπληρωτές;

Καθηγητές 7-8-9 : Είναι τόσα πολλά. Είναι τόσα πολλά. Ναι.

Ερευνητής: Αν θυμηθείτε κάποιο άλλο μπορείτε να μου πείτε, πιστεύετε ότι μπορούν να επιλυθούν, έχετε κάποιο πλάνο ή σχέδιο στο μυαλό σας με το οποίο θα μπορούσαν να επιλυθούν, με τη συμβολή της πολιτείας τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει;

Καθηγητές 7-8-9 : Εγώ νομίζω ότι είμαστε πολύ διασπασμένοι ως κλάδος, είμαστε πολλές υποομάδες θεωρώ. Δηλαδή είναι οι αναπληρωτές, είναι αυτοί που είναι 60 – 40% είμαστε πολλές ομάδες που ο καθένας κοιτάει τη δουλειά του. Αν ήμασταν όλοι μαζί και διεκδικούσαμε, ίσως τα πράγματα να ήταν καλύτερα. Έχουμε μείνει μόνο με τον εαυτό μας. Αυτό συμβαίνει στη δευτεροβάθμια, στην πρωτοβάθμια είναι πιο ενωμένοι και γι' αυτό έχουν πετύχει και περισσότερα πράγματα από εμάς, ενώ εμείς ούτε καν. Εγώ βασικά προσωπικά δεν έχω πάει ποτέ σε σύλλογο αναπληρωτών, δεν ξέρω τους συλλόγους που θα πούμε τα προβλήματα μας, δεν το έχω κάνει ποτέ που είναι λάθος έτσι. Γιατί φοβόμαστε μήπως καπελωθούμε από συνδικαλιστές, είναι πολλά ξέρω εγώ, μήπως καπελωθούμε από συνδικαλιστικά όργανα, δεν έχουμε εμπιστοσύνη στους συνδικαλιστές. Είναι μοναχικές αυτές οι

πορείες που έχουμε. Είναι μοναχική αυτή η πορεία που έχουμε. Και ίσως δεν έχουμε και το κουράγιο πια πάλι τα ίδια, εντάξει. Λειτουργούμε τελείως μεμονωμένα.

Ερευνητής: Θέλετε όμως να ακουστούν τα προβλήματα ;

Καθηγητές 7-8-9 : Θέλουμε να αλλάξει και το σύστημα των αναπληρωτών, να υπάρχει μεταξύ μας μια κοινή πορεία. Δηλαδή τα συζητάμε, γιατί τα ίδια πράγματα λέμε είμαστε διασπασμένοι. Έχει διάφορες ομάδες αναπληρωτών που έχει να κάνει και κομματικά από ένα σημείο και μετά άρα ναι αυτό διάσπαση.

Ερευνητής: Κομματικά που αισθάνεστε ότι αλλάζει με την αλλαγή της εκάστοτε κυβέρνησης, γιατί το είπατε το κομματικά;

Καθηγητές 7-8-9 : Ναι είμαστε λίγο φοβισμένοι όσο αναφορά το συνδικαλισμό. Κατά πόσον ας πούμε όταν αυτός φανεί σε κάποιο σύλλογο, αν τελικά περνάνε γραμμές του τάδε συνδικαλιστικού φορέα ας πούμε, είμαστε λίγο δύσπιστοι. Δεν ξέρω, δεν πρέπει να λειτουργούμε και έτσι τελικά γιατί μένουμε απομονωμένοι. Εγώ πιστεύω ότι δε μας δίνουν και ιδιαίτερη σημασία στους αναπληρωτές πια, όλοι οι αρμόδιοι οι συνδικαλιστές που υπάρχουν στα σχολεία για τους μόνιμους μιλάνε, για τα κενά που θα προκύψουν, για τις αποσπάσεις τους, για τις μεταθέσεις τους γενικότερα δε μιλάνε για τους αναπληρωτές, δεν τους νοιάζει, καλά εσείς μου λέει άστα πονεμένη ιστορία.

Ερευνητής: Κάνοντας βέβαια το δικηγόρο του διαβόλου πως όταν ο αριθμός των αναπληρωτών αυξάνει τόσο ραγδαία και οι ανάγκες μεγαλώνουν, πως συμβαίνει αυτό, πως το εξηγείτε αυτό που συμβαίνει, το ότι όπως είπατε δε σας λαμβάνουν υπόψη, αφού σας χρειάζονται στο σχολείο και υπάρχουν τα κενά;

Καθηγητές 7-8-9 : Είμαστε αναλώσιμοι, δε θα πάω εγώ θα πάει ο άλλος. Υπάρχει πολύ μεγάλη καταρχάς προσφορά από τους αναπληρωτές και είμαστε αναλώσιμοι για πέντε μήνες, είμαστε υλικό πέντε μηνών, έξι, εφτά, οχτώ το ανώτερο. Γιατί να σου δώσει ο άλλος σημασία αφού του χρόνου δε θα είσαι εκεί και θα έρθει κάποιος άλλος και υπάρχει και μεγάλη προσφορά πλέον από αναπληρωτές. Αν πεις εσύ όχι θα υπάρχει κάποιος άλλος που θα τρέξει κιόλας και φαίνεται ότι τρέχει γιατί τρέχουν τα συστήματα, με τις αλλαγές μειωμένου ωραρίου και πάλι τρέχεις,

ωρομίσθιος και πάλι για οχτώ ώρες τρέχεις. Όταν βλέπουμε και από πάνω το υπουργείο ότι υπάρχει προσφορά, γιατί να το αλλάξουν αυτό το πράγμα. Συνθήκες ελαστικής απασχόλησης αυτό είμαστε. Ωρομίσθιου θα πληρώνεσαι για τις ώρες μόνο που δουλεύεις, στις γιορτές δε θα πληρώνεσαι, είναι ελαστικοί απασχόληση, αυτό είναι το σχέδιο.

Ερευνητής: Πως λοιπόν πιστεύετε ότι μπορούν να λυθούν, δηλαδή θα ήθελα να μου προτείνετε τρόπους επίλυσης, τι θα θέλατε, ιδανικά τι μπορεί να γίνει αν όπως είπατε ήσαστε διασπασμένοι. Αν τελικά υπήρχε μια ενιαία φωνή και μπορούσε να διατυπώσει τις λύσεις, εσείς που έχετε τόσα χρόνια ως αναπληρώτριες ποια θα ήταν αυτή η λύση, ποιο θα ήταν με ποιον τρόπο, με ενδιαφέρουν οι λύσεις.

Καθηγητές 7-8-9 : Το Σεπτέμβρη να ξέρουμε που θα βρισκόμαστε και τώρα στη β' Αθήνας για σήμερα δεν έχουν βγάλει κενά τα οποία υπάρχουν τα κενά, δεν τα έχουν βγάλει. Να ξέρουμε και εμείς από τον Σεπτέμβρη, αρχές Οκτώβρη τι να κάνουμε. Αυτό όμως δεν μπορεί να λειτουργήσει, γιατί υπάρχουν πίσω οι μόνιμοι που και αυτοί δεν είναι στις θέσεις τους. Έχουμε μόνιμους υπεράριθμους, έχουμε μόνιμους στη διάθεση οι οποίοι αυτοί ακόμα δεν έχουν καλύψει τα κενά, πρέπει πρώτα να καλυφθούν αυτά τα κενά και λογικό είναι, γιατί είσαι μόνιμος, δουλεύεις, πληρώνεσαι και μετά να φωνάξουν αναπληρωτές ούτε αυτούς δεν έχουν βάλει στη θέση τους.

Ερευνητής: Λοιπόν να πιαστώ από αυτό που λέτε να φωνάξουν αναπληρωτές δηλαδή με ποιο τρόπο τελικά θα θέλατε να παίρνουν αναπληρωτές να διορίζονται ,προτιμάτε τον ΑΣΕΠ, την επετηρίδα, ποιος νομίζετε ότι ιδανικά θα ήταν ο τρόπος επίλυσης των προβλημάτων;

Καθηγητές 7-8-9 : Η επετηρίδα ήταν το καλύτερο. Ήταν το καλύτερο τελικά. Περιμένεις αλλά ήξερες τι σου γίνεται, αυτό ήταν το πιο αδιάβλητο .Ναι τώρα λίγα μόρια από τον ΑΣΕΠ, λίγα από εδώ, λίγα από εκεί, λίγα παραπέρα, ανοίγουν οι πίνακες, κλείνουν οι πίνακες. Δηλαδή λίγο τους ειδικής κατηγορίας, λίγο της ειδικής αγωγής, λίγο κάτι άλλο από τα ιδιωτικά, το λέω γιατί εισχωρούν μέσα στους πίνακες διάφορες ειδικότητες. Στις ειδικές κατηγορίες που έχουν βρεθεί πάνω μας 200 άτομα ειδικής κατηγορίας, δηλαδή άρρωστοι, με σκλήρυνση κατά πλάκας, που έβαλαν και τα παιδιά, τώρα εντάξει δεν είναι όλα αληθινά αυτά, δεν μπορεί πέρυσι

να ήταν 100 και φέτος 180 με τίποτα. Το άδικο είναι να δουλεύεις κάθε χρόνο σε διάφορες περιοχές, συν αυτούς που πάνε από επαρχία σε επαρχία, να παίρνουν αυτά τα 8 μόρια, 7-8-9 και στο τέλος να βρίσκεσαι πιο κάτω από τον πίνακα, αυτό και μόνο από μόνο του είναι άδικο.

Ερευνητής: Και πως θεωρείτε ότι αυτό μπορεί να λυθεί;

Καθηγητές 7-8-9 : Ίσως να ξεκαθαρίζανε οι πίνακες, να φύγει η ειδική αγωγή από τους πίνακες αγωγής. Καταρχήν αυτό, να ξεκαθαρίσουν ότι αυτός που θέλει να είναι ειδική αγωγή αφού θέλησε να το αλλάξει και μπράβο του ωραία και οτιδήποτε, να αποφασίσει και να δουλέψει είτε στην ειδική αγωγή, είτε ως δευτεροβάθμια, ένα αυτό. Μπράβο. Αν είσαι λοιπόν στη γενική ή στην ειδική ο καθένας στον πίνακα μετά να μπουν, αν δε θέλουν να είμαστε στην επετηρίδα που εκεί τι ήταν παιδιά η παλαιότητα, μόνο το πτυχίο. Το Πτυχίο. Δε θέλουμε να είμαστε εκεί λέμε τώρα ερωτήσεις να πάμε σε ένα άλλο σύστημα το οποίο όμως να μετράει όχι μόνο ο τρίτεκνος, να βάλει μόρια και σε αυτόν που έχει ένα παιδί. Να βάλει μόρια να χτίζεται. Οι τρίτεκνοι και πάνω είναι το 20% στις προσλήψεις. Και ο άλλος που έχει δύο δηλαδή τι γίνεται τώρα αυτός, με τα τρία δεν αντέχει και αυτός με τα δύο είναι μια χαρά.

Ερευνητής: Ως προς το μέρος τοποθέτησης τον τόπο έχετε να προτείνετε κάτι;

Καθηγητές 7-8-9 : Είναι χιλιάδες αναπληρωτές, πολλοί είναι από επαρχία σε επαρχία και χρόνια γιατί υπάρχουν και ειδικότητες, κάτι οικονομολόγοι κάτι πληροφορικάριοι στην 100 θέση που δε δουλεύουν πουθενά στον τόπο τους, δεν υπάρχει περίπτωση πρέπει να φύγουν τελείως ας πούμε. Κάνανε αυτό με τα δυσπρόσιτα, το διπλασιασμό των μορίων το θεωρώ άδικο γιατί ο άλλος πάει σε ένα νησί σε ένα δυσπρόσιτο μέρος, γιατί να μην πάρει διπλάσια μόρια; Κοίταξε, το γεγονός ότι κάποιος θα πάει αυτή τη στιγμή στην Κρήτη έτσι από Αττική που είναι ένα δυσπρόσιτο μέρος που είναι ο Άνω Βιάνος, ένα χωριό είναι το μοναδικό δυσπρόσιτο δεν ξέρω αν το θυμάσαι αν ήταν και τότε πάντως τώρα είναι. Ναι, ναι είναι. Και το γεγονός ότι θα πάω και εγώ Ηράκλειο δε θα τον πάρω τον Άνω Βιάνο και δεν το θέλω να σου πω την αλήθεια, να κάνω 65 χιλιόμετρα από το Ηράκλειο αλλά να πάρω άλλο ένα χωριό το Αρκαλοχώρι που μπορεί να είναι 20 χιλιόμετρα 25 και αυτός φεύγει από τον τόπο του αφήνει την οικογένεια του και εγώ την αφήνω

την οικογένεια μου, παιδιά, ιστορίες. Τα ίδια έξοδα έχει αυτός τα ίδια έξοδα έχω και εγώ. Γιατί ξαφνικά αυτός πρέπει να πάρει άλλα 9 μόρια και στο τέλος να πάει με 18 μόρια και εγώ να πάω με 8-9. Που έχει ξεσπιτωθεί. Γιατί θα κάνει 30 χιλιόμετρα παραπάνω σε σχέση που θα είμαι εγώ στο ίδιο μέρος. Από κάποιον άλλον που θα φύγει από την Κρήτη και θα πάει στην Αλεξανδρούπολη να δουλέψει.

Ερευνητής: Δηλαδή μιλάτε για το κριτήριο του τι ορίζεται ως δυσπρόσιτο.

Καθηγητές 7-8-9 : Ναι γιατί από τη στιγμή που αυτό που κάνουμε, ε κυνηγάμε μόρια. Ναι. Δεν κάνουμε κάτι άλλο. Όταν είσαι στον τόπο σου τα λεφτά μπορεί να φαίνονται, όταν δεν είσαι όμως τα λεφτά δε φαίνονται, άρα το κάνεις για ένα και μοναδικό λόγο, κυνηγάς τα μόρια για να παραμείνεις σε αυτό το σύστημα. Όταν λοιπόν υπάρχουν αυτά τα δυσπρόσιτα που ο άλλος θα σου φάει τη σειρά και 15 σειρές να περάσει μπροστά και 20, εσένα αυτό είναι μια περιοχή ή μπορεί να είναι και δύο φάσεις διαφορά, ε δεν είναι και τόσο τρομερό αυτό που κάνει ο άλλος ας πούμε για να πάρει αυτό το διπλασιασμό των μορίων και ειδικά όταν είναι και ελεύθερος. Γιατί πλέον είμαστε μεγάλες ηλικίες, με οικογένεια, με μικρά παιδιά και με μεγάλα παιδιά και δεν το παίρνει αυτό το δυσπρόσιτο. Δηλαδή τα μόρια, πως έχουν φτιαχτεί τα μόρια τελικά. Είσαι κάτοικος Ηρακλείου έτσι, μόνιμος κάτοικος και πας στον Ανω Βιάνο όπως και να το κάνεις όμως είσαι κάτοικος Ηρακλείου, δεν είναι και τόσο μακριά. Και γιατί λοιπόν να είναι αυτό δυσπρόσιτο που είναι στον τόπο του και να μην είναι ο Αθηναίος που θα πάει στο Ηράκλειο με τόσα έξοδα, εκεί δε θα πάρει μόρια τίποτα; Μια φίλη μου που ήταν στη Ρόδο είχε μια συνάδελφο πολύ πιο κάτω από αυτήν και επειδή τυγχάνει να παίρνουν στις πρώτες φάσεις όπως είναι η Ρόδος ας πούμε τα Δωδεκάνησα, ε πηγαίνει από την πρώτη φάση, μένει Ρόδο είναι νούμερο 840 ως φιλόλογος, αυτή ήταν 1000 κάτι τέτοιο και τρίτεκνη, οπότε πήγαινε από την πρώτη φάση στο νησί της στη Ρόδο, επειδή η Α' Δωδεκανήσου έχει ελλείψεις και παίρνει και χτυπούσε το δυσπρόσιτο που από το σπίτι της ήταν απόσταση 20 λεπτών. Αυτή ξαφνικά βρέθηκε να είναι το νούμερο 700 και η άλλη που φεύγει από τον τόπο της παραμένει να είναι το 840 και πέφτει κιάλας.

Ερευνητής: Άρα κατά τη γνώμη σας πως θα πρέπει να ορίζονται τα δυσπρόσιτα με βάση τι, με γνώμονα τι;

Καθηγητές 7-8-9 : Είναι οικονομικό το θέμα, αυτός που πάει κάπου πολύ μακριά. Το κριτήριο δηλαδή που θα σε κάνει να πας ας είναι το οικονομικό, να πει κάποιος εντάξει θα πάω δε θα πάρω 900 θα πάρω 1150. Είναι κάτι, είναι τα εισιτήρια μου για να γυρνάω.

Ερευνητής: Άλλος τρόπος που πιστεύετε ότι θα μπορούσε να λύσει τα προβλήματα, είτε τα προβλήματα μέσα στο σύλλογο, είτε τα προβλήματα γενικά διορισμού πρόσληψης των αναπληρωτών, ποιος είναι ιδανικά για σας, τι πιστεύετε ότι θα έπρεπε να γίνει;

Καθηγητές 7-8-9 : Για μένα πιστεύω ότι έτσι όπως έχει εξελιχθεί, γιατί το γεγονός ότι η κ. Διαμαντοπούλου έκλεισε τους πίνακες το 2011, τότε ήρθα από την Ύδρα που έκλεισε τους πίνακες, νομίζω ότι ήταν καταστροφή για τους αναπληρωτές αυτό, μας άφησε να κοιμόμαστε τον ύπνο του δικαίου για 4 χρόνια 5, τι ωραία που ήμουν στο νούμερο 200. Κανείς δε μου είπε ότι οι πίνακες αυτοί κλείνουν αλλά όταν θα ανοίξουν πως θα ανοίξουν. Ξαφνικά ήρθε μας είπε ο Λοβέρδος ανοίγω τους πίνακες διπλασιάζω τα μόρια των δυσπρόσιτων και αυτών που ήταν από το 2011 και πριν και κατά τη διάρκεια των 4 ετών που ξαφνικά όντως οι περισσότεροι από εμάς πήραμε την κάτω βόλτα. Δηλαδή εγώ έπρεπε να βάλω αερόστατο εκείνη τη χρονιά για να μπορώ να προσγειωθώ στο νούμερο που μόλις το είδα μου πετάχτηκαν τα μάτια έξω, γιατί όλο αυτό είχε προέλθει από αυτό το πράγμα, κανείς δε μας είπε τίποτα λέγαμε ωραία νούμερο 200 και κάποια στιγμή πραγματικά έλεγα να μην ανοίξουν οι πίνακες, δηλαδή τρομερό αυτό το πράγμα.

Ερευνητής: Δηλαδή ως προς τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό τι θα θέλατε να αλλάξει;

Καθηγητές 7-8-9 : Μια ριζική αλλαγή κάτι, δεν ξέρω παιδιά, να μπαίνουν οι παράμετροι αυτοί που λέμε όλοι να υπάρχουν μόρια για το κάθε ένα σημείο του καθενός, δηλαδή για τα παιδιά του, για τα οικονομικά, που βρίσκεται το οικογενειακό εισόδημα, η εντοπιότητα που είναι πρέπει να μελετηθεί. Δηλαδή αυτό που λέγαμε πριν όταν ζω στην Αθήνα και πάω στο Ηράκλειο είναι μια μεγάλη απόσταση για μένα. Δηλαδή όταν κάποιος είναι από τη Ρόδο ρε παιδί μου όταν πάει στο δυσπρόσιτο της Ρόδου να μην το πάρει αφού είναι από τη Ρόδο.

Ερευνητής: Οι επιλογές πρώτη, δεύτερη, τρίτη και τα λοιπά παίζουν ρόλο τελικά;

Καθηγητές 7-8-9 : Όχι. Όχι. Δεν παίζουν. Αναλόγως τη φάση, πως θα γίνει η φάση δεν παίζει ρόλο ναί. Εμείς φέτος που δηλώσαμε Αττική, είναι σα να μην τη δηλώσαμε. Ναι είναι κάποιες περιοχές που ούτως ή άλλως ξέρεις στις φάσεις που γίνονται ότι δεν πρόκειται να σε πάρουν. Όταν είχα πάει εγώ στην Εύβοια, στη Χαλκίδα ήμουν το νούμερο 100, πάω πρώτη φάση πρώτη Σεπτέμβρη Α' Ευβοίας, δεύτερη φάση όλοι ήρθαν Αθήνα και εγώ που ήμουν στο 100 ήμουν στην Εύβοια και όλοι οι άλλοι ήταν στην Αθήνα. Γιατί δεν ήθελε να τοποθετήσει τους μόνιμους, τους τοποθέτησαν τέλος Σεπτέμβρη αρχές Οκτώβρη και μετά όσα και να μείνανε πήραν Αθήνα. Άρα η τοποθέτηση των μονίμων να γίνει πολύ νωρίτερα, να βγουν όλα τα κενά αρχές Σεπτέμβρη ώστε 11 Σεπτέμβρη που ανοίγουν τα σχολεία να είναι όλα έτοιμα. Να ξέρουμε. Να ξέρουμε τι γίνεται.

Ερευνητής: Παίζει τελικά ρόλο η προτεραιότητα που έχετε βάλει; Τι νούμερο έχεις βάλει και τι τόπο πρώτο, δεύτερο, τρίτο, τι έχεις επιλέξει; Παίζει ρόλο; Η ανάλογα με τη φάση που γίνεται;

Καθηγητές 7-8-9 : Ανάλογα με τη φάση είναι λίγο θολό όλο αυτό που γίνεται. Θολό όλο αυτό. Ναι μάλιστα θολό είναι. Και τελικά εγώ έχω διαπιστώσει ότι αυτοί που δουλεύουν και είναι ψηλά στους πίνακες είναι αυτοί που τυχαίνει να είναι κάτοικοι επαρχιακών πόλεων που έχουν τα κενά. Αυτοί, αυτοί δουλεύουν και δουλεύουν από την πρώτη στιγμή. Ναι. Ναι. Γιατί εμείς που είμαστε στην Αττική, θα μου πεις ότι είμαστε στην Αττική που είναι πολλά σχολεία, είναι πολλά σχολεία αλλά είναι και στοιβασμένα τα παιδιά, μεγάλα τμήματα άρα δεν είναι και τόσα πολλά τα παιδιά. Ενώ εκεί πέρα υπάρχει και τμήμα στο Βιάνο λέω εγώ τώρα, φτιάχνουνε τμήμα με πέντε παιδιά με δέκα οπότε θα ζητήσει καθηγητή, ενώ εδώ πέρα είναι πιο δύσκολα τα πράγματα. Αυτοί δουλεύουν παιδιά αυτοί που είναι... η Ρόδος, αυτοί που είναι Ηρακλειώτες θα πάνε Λασιθί θα δουλέψουν όλοι αυτοί και εμείς θα ψαχνόμαστε, θα λέμε κάθε χρονιά, α να βάλω τώρα το Ηράκλειο, πρέπει να βάλω και άλλη μία και άλλη μία επαρχία, δεν υπάρχει άλλη προοπτική αυτό είναι τελικά πραγματικότητα. Και εμείς που βάζουμε επαρχία, βάλουμε πάλι φέτος επαρχία, στο ίδιο θα είμαστε και του χρόνου δε θα ανέβουμε. Όχι δε θα ανέβουμε. Όχι, απλά θα διατηρηθείς στο ίδιο νούμερο. Αν θα δουλέψεις. Γιατί αν δε τα βάλεις οι

πιθανότητες να δουλέψεις είναι ελάχιστες, μόνο με Αττική δηλαδή δεν δουλεύεις τελικά.

Ερευνητής: Τελικά σκοπεύετε να συνεχίσετε να μετέχετε στην εκπαίδευση ως αναπληρωτές, αν δεν αλλάξει κάτι ή έχετε κατά νου κάποιο άλλο σχέδιο;

Καθηγητές 7-8-9 : Έτσι όπως εξελίσσεται το πράγμα γενικότερα, έτσι όπως το βλέπεις να εξελίσσεται γιατί παίρνεις όλες τις παραμέτρους και δεν μπορούμε να έχουμε και φλούδες ελπίδες, ότι ξαφνικά με ένα μαγικό ραβδάκι όλα θα αλλάξουν και ξαφνικά όλα θα γίνουν έτσι όπως τα θέλουμε. Εγώ προσωπικά αρχίζω και το σκέφτομαι εάν το διατηρήσω όλο αυτό γιατί και προσωπικά δε μου κάνει καλό, ούτε οικογενειακά μου κάνει καλό και μακροχρόνια δε βλέπω φως, δε βλέπω φως στο τούνελ. Γιατί πραγματικά είναι ένα τούνελ αυτό που έχουμε μπει πραγματικά. Ή να το αφήσω τελείως και άμα μου έρθει ήρθε κάποια στιγμή στην Αττική ή να κοιτάξω κάτι άλλο τώρα, αν είναι να έχει σχέση με το εκπαιδευτικό έργο καλώς, εάν δεν είναι, αλλά επειδή εγώ συγκεκριμένα ήθελα πάντα να την κάνω αυτή τη δουλειά ως εκπαιδευτικός από γινάτι και μόνο αν είναι να κάνω κάτι άλλο, θα κάνω τελείως κάτι άλλο να ξεφύγω τελείως και να αλλάξω ρώτα, δηλαδή πραγματικά σκέφτομαι ότι αν μου τύχαινε κάτι άλλο, μπορεί και να το άλλαζα και να ξέφευγα τελείως, είναι αυτό που λέμε πως φεύγεις από μια σχέση και λες δε θέλω να τον ματαδώ ποτέ μου, έτσι πάω στο άλλο άκρο τελείως, τελείως παιδί μου δε θέλω, δε θέλω λύσεις μεσοβέζικες, τελείως να το αλλάξω. Εμείς πάντως πέρα από την οργή που έλεγες για την επιλογή που είχαμε κάνει τότε γιατί και έτσι νιώθουμε ότι, ότι υπήρχε από το χέρι μας το κάναμε και τώρα περιμένουμε απλά. Ότι μπορούσαμε το κάναμε, εγώ πραγματικά σας λέω νιώθω πολύ καλά με τον εαυτό μου, τα έδωσα όλα δε μου βγήκε, οκ τι να κάνω, δηλαδή δε μου βγήκε εντάξει στεναχωριέμαι, απογοητεύομαι, αλλά με τον εαυτό μου τα έχω καλά το παλέψαμε και το παλεύουμε συνεχώς με συνέπεια. Εγώ κάνω στροφή, ψάχτηκα για φροντιστήρια γιατί παλιά δούλευα σε φροντιστήρια και υπήρχαν κάποιες επαφές, υπήρχαν κάποια φροντιστήρια και κάνω μια στροφή ουσιαστικά ή προς φροντιστήρια ή σε ιδιωτικό σχολείο σε ιδιωτική εκπαίδευση, προσπαθώ να διατηρηθώ στο χώρο τον εκπαιδευτικό αλλά συμφωνώ δηλαδή. Να σας πω κάτι το οποίο εντάξει συγκεκριμένα σήμερα παιδιά πήρα το τρόλεϊ όταν ήρθα από το σχολείο και

κατέβηκα στην περιοχή μου στο τέρμα και είδα εκεί ένα σημείο, ένα μαγαζί, ένα κλειστό μαγαζί και λέω πω πω αυτό είναι φοβερό θα μπορούσε να γίνει εδώ πέρα ένα μεζεδοπωλείο και λέω να αυτό και έκανα σχέδια εκείνη τη στιγμή και λέω δίπλα είναι οι κούνιες, ωραία ρακάδικο ας πούμε και λέω εντάξει ή θα πάω στο αντίθετο τελείως σε κάτι άλλο, τώρα κοιτάω να σταθώ εδώ πέρα στον εκπαιδευτικό χώρο μέσω της ιδιωτικής εκπαίδευσης άμα δε μου βγει θα πάω σε κάτι τελείως άλλο όμως . Δεν αντέχουμε άλλο. Ναι δεν αντέχουμε άλλο. Δε νομίζω, πόσο να αντέξουμε, να το κάνω φέτος το τόλμημα της επαρχίας, το έχω κάνει ήδη μια χρονιά ήταν αλλιώς τα πράγματα τότε το 2010 που το έκανα έκτοτε έχουν περάσει 7 χρόνια άλλαξαν άρδην τα πράγματα προς το χειρότερο για μένα. Όλοι τότε που φύγαμε, πήγαμε επαρχία, να το πούμε αυτό το στοιχείο, το 2010-11 φύγαμε πολλοί Αθηναίοι αναπληρωτές στην επαρχία, βάλουμε ναι σε όλα και φύγαμε πολλοί γιατί ξέραμε πιστεύαμε ότι θα διοριστούμε την επόμενη χρονιά ναι θα το κάνουμε και αυτό και μετά ήρθαν τα πάνω κάτω. Πάντως εκείνη τη χρονιά φύγανε πάρα πολλοί Αθηναίοι, το θυμάμαι πάρα πολύ καλά, στην Κρήτη δηλαδή τότε μόνο με Αθηναίους έκανα παρέα τότε, γιατί πολύς κόσμος έκανε αυτό το άνοιγμα, ας το κάνουμε και αυτό και θα διοριστούμε ρε παιδί μου, το βλέπουμε έρχεται. Βαδίζουμε σε άλλα πράγματα και αιτήσεις έχω κάνει με τον ΑΣΕΠ και όλα αυτά, εντάξει τώρα το παλεύω ως αναπληρώτρια αλλά αν μου κάτσει κάτι άλλο θα φύγω.

Ερευνητής: Τους μήνες που δεν εργάζεστε πως τα βγάζετε οικονομικά πέρα ή κάνετε και κάποια άλλη δουλειά ;

Καθηγητές 7-8-9 : Κοίταξε αναλόγως, είναι προσωπικά στον καθένα, τώρα κάποιος που είναι τελείως ελεύθερος οκ, εγώ τυγχάνει να είμαι παντρεμένη οπότε εντάξει, δεν αυτούς τους τρεις μήνες να ψάξω για κάτι άλλο, για τρεις μήνες τι θα μπορούσα να κάνω; σερβιτόρα; άμα μου τύχαινε θα πήγαινα. Προσωπικά ξέρω και άτομα ελεύθερα που περιμένουν τον ΟΑΕΔ πως και πώς να ζήσουν και κάποιοι που είναι μόνο καθηγητές ζουν μόνο με τον ΟΑΕΔ. Δύσκολα, πολύ δύσκολα. Εγώ κάνω ιδιαίτερα και ταμείο ανεργίας και ότι έχουμε μαζέψει από το χειμώνα, διαχείριση. Εγώ κάνω ιδιαίτερα μαθήματα αυτό και με την οικογένεια, τίποτα επαγγελματικά, μέσω μαθημάτων κάνω ιδιαίτερα σε παιδάκια.

Ερευνητής: Θα θέλατε να προσθέσετε κάτι άλλο; Κάτι που αισθάνεστε ότι πρέπει να ειπωθεί κάτι που δεν είπατε και τώρα θα θέλατε να το πείτε κάποια σκέψη κάποιο συναίσθημα;

Καθηγητές 7-8-9 : Συναίσθημα εντάξει, φαίνεται από όλη τη συζήτηση, είναι θλίψη και στεναχώρια. Οργή πραγματικά μεγάλη οργή για αυτό το πράγμα για το υπουργείο παιδείας, για αυτό το χώρο, τον τόσο ευαίσθητο χώρο. Να το πούμε υπουργείο παιδείας και τουρισμού λέγεται έτσι χειμερινών διακοπών. Αφού ξεκινάει από τον Οκτώβρη, οι αναπληρωτές που θα φύγουν στα νησιά έχουν 50% έκπτωση στα καράβια...Είδες βρε το υπουργείο παιδείας. Θλίψη, απογοήτευση στον τόσο ευαίσθητο χώρο που έχει να κάνει με παιδιά και με ανήλικους. Η τριτοβάθμια είναι άλλος πονεμένος χώρος, εμένα πάει ο γιος μου και θα τα αντιμετωπίσει αυτά τα θέματα, να το πω και αυτό ότι έχω γιο στην τριτοβάθμια. Να το αντιμετωπίζεις αυτό το χώρο έτσι ασόβαρα και αδιάφορα τελείως, με θλίβει και με στεναχωρεί πάρα πολύ. Και αυτοί οι υπουργοί που αναλαμβάνουν αυτό το υπουργείο, εντάξει δεν ξέρω αν έχουν αντιληφθεί ότι παίρνουν ένα υπουργείο που λέγεται καυτή πατάτα. Δεν ξέρω αν το αντιλαμβάνονται, μάλλον το αντιλαμβάνονται προφανώς για να αφήσουν το στίγμα τους, για να πουν ότι και εμείς περάσαμε από αυτό το υπουργείο, πρέπει να το αφήσουμε μαύρο το στίγμα με όποια χειρότερη αλλαγή υπάρχει, ακόμα και τώρα αυτός που είναι δε με νοιάζει που θα πάει η συνέντευξη τα χειρότερα, τα χειρότερα κάνει. Μην πάτε μακριά παιδιά θυμόσατε εκείνη την Α΄λυκείου που ήταν τράπεζα θεμάτων, δηλαδή ήταν τραγικό, από ότι ακούστηκε κάποιοι τα πήραν για να φτιάξουν την τράπεζα θεμάτων κ.τ.λ. Άλλη χρονιά να σας πω εγώ πιο παλιά θυμάμαι ήταν η χρονιά με 4 βιβλία μετά, μετά τις δέσμες στην Γ΄λυκείου έπρεπε να επιλέξεις ένα βιβλίο για τις πανελλήνιες, δηλαδή ήταν μια χρονιά αυτό, κάποιοι πήρανε λεφτά. Δηλαδή γίνονται αποσπασματικές αλλαγές οι οποίες είναι ανούσιες τελείως. Τελείως. Τελείως

Ερευνητής: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ ίσως σας χρειαστώ σε μια επόμενη συνέντευξη, ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σας και τη διάθεση σας

Καθηγητές 10-11

Ερευνητής: Εε καλησπέρα. Σας ευχαριστώ πολύ που συνεργάζεστε μαζί μου στη σε αυτή την εργασία. Να ξεκινήσουμε με τον καθηγητή 10.

Καθηγητής 10: Ναι.

Ερευνητής: Είστε κάτοχος πτυχίου;

Καθηγητής 10: Ναι φυσικά.

Ερευνητής: Μεταπτυχιακού τίτλου;

Καθηγητής 10: Ναι.

Ερευνητής: Από ποιο πανεπιστήμιο αποφοιτήσατε;

Καθηγητής 10: Από το πανεπιστήμιο, πανεπιστήμιο Κρήτης φιλοσοφική σχολή.

Ερευνητής: Ωραία. Έτος αποφοίτησης;

Καθηγητής 10: 2003.

Ερευνητής: Πολύ ωραία. Καθηγητή 11.

Καθηγητής 11: Καλησπέρα.

Ερευνητής: Είστε κάτοχος πτυχίου;

Καθηγητής 11: Ναι μαθηματικός.

Ερευνητής: Μεταπτυχιακού τίτλου;

Καθηγητής 11: Ναι έχω κάνει.

Ερευνητής: Από ποιο πανεπιστήμιο αποφοιτήσατε;

Καθηγητής 11: Της Αθήνας.

Ερευνητής: Έτος αποφοίτησης;

Καθηγητής 11: 2000.

Ερευνητής: Πολύ ωραία. Εεε πότε εργαστήκατε για πρώτη φορά ως αναπληρωτής;

Καθηγητής 10: Το 2007.

Ερευνητής: Κάνατε κάποια άλλη εργασία εκτός από αναπληρωτής στο δημόσιο;

Καθηγητής 10: Στο δημόσιο όχι.

Ερευνητής: Εκτός δημοσίου;

Καθηγητής 10: Ναι.

Ερευνητής: Πότε εργαστήκατε για πρώτη φορά εκεί;

Καθηγητής 10: Αα δεν θυμάμαι. Το 2005 νομίζω.

Ερευνητής: Πολύ ωραία. Καθηγητή 11;

Καθηγητής 11: Στο δημόσιο όχι εεεε είμαι αναπληρωτής τώρα 8 χρόνια.

Ερευνητής: ωραία.

Καθηγητής 11: Και απλά έχω δουλέψει ιδιαίτερα.

Ερευνητής: Πότε εργαστήκατε για πρώτη φορά;

Καθηγητής 11: Αμέσως. Μετά το πτυχίο πήγα φαντάρος τελείωσα και αμέσως μετά άρχισα ιδιαίτερα.

Ερευνητής: Πόσα χρόνια εργάζεστε ως αναπληρωτής στη δευτεροβάθμια;

Καθηγητής 10: Δέκα.

Καθηγητής 11: Οχτώ χρόνια.

Ερευνητής: Ποια είναι η εκπαιδευτική σας ειδικότητα;

Καθηγητής 10: Είμαι φιλόλογος.

Καθηγητής 11: Και γω μαθηματικός.

Ερευνητής: Ωραία. Σε ποιες περιοχές της Ελλάδας έχετε υπηρετήσει;

Καθηγητής 10: Να τις αναφέρω όλες;

Ερευνητής: Ναι ναι ναι.

Καθηγητής 10: Ε λοιπόν. Κρήτη, Παξούς, Κυκλάδες, Εύβοια και Αττική.

Καθηγητής 11: Κυκλάδες και εγώ και ήμουν στην Εύβοια μία χρονιά και μετά τις υπόλοιπες Αθήνα. Εεε Ανατολική Αττική και Δυτική Αττική.

Ερευνητής: Πολύ ωραία. Αυτή τη στιγμή υπηρετείτε σε κάποιο σχολείο ή κάποια σχολεία;

Καθηγητής 10: Ε όχι. Περιμένω την επόμενη φάση προσλήψεων.

Ερευνητής: Την περσινή χρονιά; Εργαστήκατε ως αναπληρωτής;

Καθηγητής 10: Ναι ήμουν στην Χαλκίδα. Δηλαδή η πρόσληψη μου ήταν στην Α΄ Ευβοίας.

Ερευνητής: Σε ένα ή περισσότερα σχολεία;

Καθηγητής 10: Σε δύο.

Ερευνητής: Μάλιστα.

Καθηγητής 11: Πέρσι ήμουνα Κυκλάδες. Συγκεκριμένα στην Πάρο. Ποια άλλη ερώτηση είχαμε;

Ερευνητής: Σε ένα ή περισσότερα σχολεία;

Καθηγητής 11: Σε ένα, σε ένα. Πλήρες ωράριο.

Ερευνητής: Ωραία. Ποια είναι τα καθήκοντα σας στο σχολείο σε σχέση με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς;

Καθηγητής 10: Τα καθήκοντα μας;

Ερευνητής: Μμμμ.

Καθηγητής 10: Έχουμε ακριβώς τα ίδια καθήκοντα. Οι υποχρεώσεις είναι ακριβώς οι ίδιες.

Ερευνητής: Δηλαδή;

Καθηγητής 10: είναι ακριβώς το ίδιο ωράριο εεεε τα ίδια μαθήματα μπορούμε να διδάξουμε και τις, αναλαμβάνουμε τις ίδιες εξωδιδασκτικές δραστηριότητες. Ή εργασίες. Εεεε ως προς τις υποχρεώσεις είμαστε ακριβώς το ίδιο. Και λέω ως προς τις υποχρεώσεις γιατί ως προς τα δικαιώματα δεν είμαστε.

Ερευνητής: Μάλιστα. Θα το αναλύσουμε αυτό. Ως προς τα καθήκοντα σας στο σχολείο σε σχέση με τους μόνιμους; Είναι...ποια είναι αυτά;

Καθηγητής 11: Τα ίδια καθήκοντα έχουμε. Δεν υπάρχει διαφοροποίηση. Τα ίδια καθήκοντα έχουμε.

Ερευνητής: Ωραία. Είπε η καθηγητής 11 ότι υπάρχει μία διαφοροποίηση. Σας αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο ως προς τα καθήκοντα αυτά;

Καθηγητής 10: τώρα ποιος; Μιλάμε για τη δευτεροβάθμια, για τους διευθυντές;

Ερευνητής: Μόνο για τη δευτεροβάθμια.

Καθηγητής 10: Για το σύλλογο;

Ερευνητής: Οι μόνιμοι εκπαιδευτικοί. Σας αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο;

Καθηγητής 10: Ο σύλλογος τώρα μιλάμε;

Ερευνητής: Μμμμμ.

Καθηγητής 10: συνήθως εεεε ντάξει. Μέχρι ενός σημείου μπορεί και να είναι λογικό αυτό βέβαια. Συνήθως οι συνάδελφοι έχουν μία νοοτροπία περιμένουμε τον αναπληρωτή για να αναλάβει αυτά που δεν θέλουν να αναλάβουν οι ίδιοι. Αυτό όσο αφορά, όσο αφορά τον σύλλογο φυσικά. Εεε με τους διευθυντές ισχύει συνήθως, είναι πιο τυπικοί εεε και πιο καλοί θα έλεγα. Νομίζω γενικά τα προβλήματα αυτό που έχω δει τα προκαλούν οι συνάδελφοι. Ο διευθυντής είναι πιο αποστασιοποιημένος συνήθως.

Ερευνητής: Ωραία. Θα τα πούμε για το διευθυντή. Καλά έκανες και το έθιξες. Είναι από τις επόμενες ερωτήσεις. Για ανάλυσε το μου λίγο. Τι εννοείς ότι εεεε ως προς τους συναδέλφους υπάρχει διαφοροποίηση;

Καθηγητής 10: Τυπικά δεν υπάρχει. Ουσιαστικά λέω εγώ τι αντιμετωπίζω. Δεν ξέρω αν ενδιαφέρει αυτό. Ενδιαφέρει;

Ερευνητής: Ναι βέβαια.

Καθηγητής 10: Άμα πω κάτι που είναι εκτός θέματος .

Ερευνητής: Όχι δεν είναι τίποτα.

Καθηγητής 10: Λοιπόν. Επειδή οι φιλόλογοι είμαστε μία ειδικότητα που όταν πηγαίνουμε σε ένα σχολείο συναντάμε και άλλους φιλόλογους έτσι; Δεν είναι μία ειδικότητα που μπορεί να είναι όπως παραδείγματος χάρη όπως μπορεί να είναι..Να σκεφτώ τώρα. Καθηγητές πληροφορικής. Μπορεί να είναι ένας σε ένα σχολείο. Στους φιλόλογους δεν ισχύει αυτό. Ανάλογα με το μέγεθος του σχολείου μπορεί να υπάρχουν τέσσερις φιλόλογοι, πέντε μέχρι και έντεκα μου έχει τύχει σε σχολείο.

Ερευνητής: Μάλιστα.

Καθηγητής 10: Οι μόνιμοι λοιπόν θεωρούν ότι έχουν κάποια κατοχυρωμένα δικαιώματα και ότι είναι δικαίωμα τους στο να διαλέξουν ποια μαθήματα θέλουν να πάρουνε, ποιες εξωδιδακτικές εργασίες θέλουνε να αναλάβουνε. Έχουνε λίγο την νοοτροπία σε εισαγωγικά του στρατού. Αυτό το συναντάμε.

Ερευνητής: Δηλαδή του στρατού λέγοντας;

Καθηγητής 10: Ο παλιός και ο καινούργιος.

Ερευνητής: Μάλιστα.

Καθηγητής 10: Ως καινούργιος λοιπόν θα πάρεις ότι περισσέψει ε μάλλον δεν έχεις και πολύ δικαίωμα να διαλέξεις και τα λοιπά. Αυτό που έχω δει είναι λοιπόν ότι μας αναθέτουνε τις αγγαρείες, πάλι σε εισαγωγικά αγγαρείες, ε γιατί από σχολείο σε σχολείο και αυτό διαφέρει. Μπορεί σε ένα σχολείο ο μόνιμος να μη θέλει να συνοδέψει, παράδειγμα λέω τώρα, τις εκδρομές του σχολείου οπότε πρέπει να το κάνει ο αναπληρωτής. Υπάρχει σχολείο όμως που οι μόνιμοι τσακώνονται μεταξύ τους για το ποιος θα πρωτοσυνοδέψει την εκδρομή. Που σημαίνει ότι ο αναπληρωτής ακόμα και να θέλει δεν μπορεί. Παραδείγματα είναι αυτά τώρα έτσι; Απλά για να δείξω λίγο το κλίμα.

Ερευνητής: Ναι.

Καθηγητής 10: Όχι ότι είναι τώρα μεγάλης σημασίας το ποιος θα συνοδέψει την εκδρομή. Επίσης κάποια πράγματα που αυτοί τα θεωρούν αγγαρείες εγώ μπορεί να θέλω να τα κάνω και να αποκομίσω και να έχω οφέλη και εγώ και τα παιδιά. Το λέω ως ενδεικτικό της νοοτροπίας τους. Αυτό.

Ερευνητής: Λοιπόν είπες δύο λέξεις κλειδιά. Το ένα είναι το κλίμα και το άλλο η νοοτροπία.

Καθηγητής 10: Ναι.

Ερευνητής: Ως προς τα καθήκοντα είμαστε τώρα έτσι;

Καθηγητής 10: Ναι.

Ερευνητής: Αν σου ζητούσα να μου περιγράψεις λοιπόν αυτό το κλίμα.

Καθηγητής 10: Ναι.

Ερευνητής: Πως θα το περιέγραφες;

Καθηγητής 10: Το κλίμα που συναντάμε στα σχολεία;

Ερευνητής: Ναι ναι ναι. Ως προς τα καθήκοντα. Πως διαμορφώνεται;

Καθηγητής 10: Είναι αυτό που είπα. Λίγο ο παλιός και ο καινούργιος. Ότι δεν θέλουνε να κάνουνε εκείνοι και θεωρούν εκείνοι σε εισαγωγικά ως αγγαρεία περιμένουν να το κάνει ο αναπληρωτής. Αυτό όμως μπορεί να μην είναι για μένα αγγαρεία. Αυτό θέλω να εξηγήσω. Θέλω να δείξω τη δική τους τη πρόθεση και την νοοτροπία. Εεε την οποία την έχω, επειδή δουλεύω δέκα χρόνια και κάθε χρόνο είμαι σε άλλο σχολείο έχω δει πολλά και διαφορετικά σχολεία. Αλλά αυτό, το κλίμα είναι το ίδιο. Ο αναπληρωτής είναι, πρέπει να πάρει, εεε, τέλος πάντων να του ανατεθούν οι εργασίες που δεν θέλει να κάνει ο μόνιμος. Ασχέτως αν αυτές οι εργασίες τελικά, εεε εγώ μπορεί και να θέλω να τις κάνω. Το κλίμα είναι αυτό. Είσαι ο καινούργιος λοιπόν θα πάρεις αυτό που θα σου πω εγώ, θα κάνεις αυτό που θα σου πω. Αυτή την αντιμετώπιση την έχουμε ξαναλέω περισσότερο από το σύλλογο, από τους καθηγητές. Οι διευθυντές συνήθως είναι πιο αποστασιοποιημένοι αλλά αυτό είπαμε ότι θα το συζητήσουμε πιο μετά.

Ερευνητής: Υπάρχει διαφοροποίηση εεε στον τρόπο που σας δέχονται, σας υποδέχονται, σας δέχονται στην αρχή με τη διάρκεια, κατά τη διάρκεια της χρονιάς. Υπάρχει διαφοροποίηση;

Καθηγητής 10: Λοιπόν κοίτα. Όταν κάθε χρόνο αλλάζεις σχολείο είναι και ένα από τα προβλήματα της δουλειάς μας έτσι; Όταν είσαι ο καινούργιος σε ένα χώρο κάποια πράγματα είναι λογικό να συμβούν. Στην αρχή φυσικά ο άλλος δεν σε ξέρει. Δεν ξέρει το χαρακτήρα σου, δεν ξέρει τη δουλειά σου. Είναι λογικό λοιπόν ότι θα σε αντιμετωπίσει λίγο επιφυλακτικά σε φυσιολογικά πλαίσια. Εφόσον και εμείς δουλεύουμε πλέον τόσα χρόνια δεν είμαστε και 22 ετών που μόλις πήραμε πτυχίο. Και αυτό φαίνεται και είναι αμοιβαίο. Δηλαδή και εγώ ξέρω πώς να κινηθώ και ο άλλος το βλέπει ότι δεν είμαι το παιδί που μόλις αποφοίτησε και πρώτη φορά πάω σε ένα σχολείο. Αυτό είναι αμοιβαίο πλέον όσο περνάν τα χρόνια αλλά ότι θα υπάρχει και μία επιφυλακτικότητα στην αρχή νομίζω ότι είναι και φυσιολογικό

αφού κάθε χρόνο είσαι καινούργιος σε ένα σχολείο. Όσο περνάει ο καιρός και εμείς προσαρμοζόμαστε στο καινούργιο μας περιβάλλον και οι άλλοι σε εκτιμούν και σε εμπιστεύονται νομίζω περισσότερο.

Ερευνητής: Μάλιστα.

Καθηγητής 10: Αν ρωτήσεις εμένα τι με ενοχλεί περισσότερο αυτό που είπα πριν. Η νοοτροπία σε εισαγωγικά του στρατού. Αυτό. Τα υπόλοιπα έρχονται από μόνα τους. Δηλαδή εξομαλύνονται οι καταστάσεις όσο περνά ο καιρός σε ένα σχολείο. Βέβαια μέχρι να προσαρμοστούμε τελειώνει η σχολική χρονιά και την επόμενη πάλι από την αρχή.

Ερευνητής: Κατανοητό.

Καθηγητής 11: Εγώ άκουγα τις ερωτήσεις και τις απαντήσεις. Λίγο πολύ δεν διαφοροποιούμαι. Κάπως έτσι είναι τα πράγματα. Βέβαια πέρυσι στην Πάρο ήταν εξαιρετικά τα πράγματα. Ο σύλλογος ήταν εξαιρετικός, άρα υπάρχουν και εξαιρέσεις, έτσι; Πέρυσι ήταν εξαιρετικά πραγματικά. Με αντιμετώπισαν πάρα πολύ καλά, με αγκάλιασαν, εε γενικά ήταν πάρα πολύ καλά. Η αλήθεια είναι ότι τις περισσότερες φορές δεν είναι έτσι τα πράγματα. Εμένα αυτό που με ενοχλεί και θέλω να προσθέσω κάτι καινούργιο είναι ότι είπα ότι συμφωνώ με τις απαντήσεις γιατί πράγματι αυτό συμβαίνει και ως ένα σημείο είναι λογικό και αναμενόμενο. Με ενοχλεί το γεγονός ότι δεν θέλουν να δεθούν ίσως με κάποιον αναπληρωτή. Δηλαδή, οι μόνιμοι είναι φιλικόι ας πούμε έστω και τυπικά, τα τυπικά δηλαδή το καλημέρα αλλά βλέπεις ότι το γεγονός ότι πας για κάποιους μήνες, δηλαδή να έχεις πάει τον Οκτώβρη, το Δεκέμβρη, το Γενάρη ας πούμε και ξέρουν τον Ιούνιο θα φύγεις εεε δεν έχουν διάθεση να δεθούν λίγο, εεε σου λέει είσαι εδώ για πέντε μήνες, για έξι μήνες, για επτά μήνες. Αυτό. Νιώθεις δηλαδή ότι είσαι λίγο ξένο σώμα και ενώ περνάν οι εβδομάδες και οι μήνες, ναι, δεν είσαι, ναι δεν είσαι ποτέ πραγματικά μέλος του συλλόγου στην καρδιά τους να το πω έτσι, στην νοοτροπία όντως στο μυαλό τους. Τώρα στην πράξη στην ουσία είσαι αλλά αυτό. Οπότε κάπου και εσύ αισθάνεσαι ότι όντως σε λίγους μήνες θα φύγω, θα δούμε μήπως του χρόνου θα είναι καλύτερα. Και μια ζωή ζεις με την ελπίδα ότι του χρόνου θα είναι καλύτερα.

Ερευνητής: Ωραία πολύ ωραία. Εεε πως σας αντιμετωπίζουν οι διευθυντές;

Καθηγητής 10: Εεε αυτό που ανέφερα και πριν. Συνήθως οι διευθυντές είναι πιο τυπικοί. Εντάξει, γενικά καλή θα τη χαρακτηρίζα τη συνεργασία. Βέβαια και κείνοι δείχνουν και πάλι είναι φυσιολογικό εεε πως τους ενδιαφέρει περισσότερο μια καλή συνεργασία με τους μόνιμους τους οποίους θα έχουν και τις επόμενες χρονιές ενώ εγώ σαν αναπληρώτρια και ο κάθε αναπληρωτής θα φύγω τον Ιούνιο. Φαίνεται λίγο αυτό διακριτικά. Εεεε από και ύστερα όμως νομίζω ότι οι διευθυντές η συνεργασία είναι καλύτερη. Εεεε σε αυτά τα δέκα χρόνια μπορώ να θυμηθώ και διευθυντές που με υποστήριξαν πάρα πολύ και σε κάποια προβλήματα ιδίως τοποθέτησης που είχα με τη δευτεροβάθμια εεεε χάρη σε αυτούς έμεινα στο σχολείο. Δηλαδή, η δευτεροβάθμια ήθελε να με τοποθετήσει κάπου αλλού και να με ταλαιπωρήσει και οι διευθυντές προσπάθησαν πάρα πολύ να με κρατήσουν. Εεεε αυτές είναι οι καλύτερες περιπτώσεις που μπορώ να σκεφτώ στο μυαλό μου. Εεε γενικά δεν έχω να σκεφτώ κάποιο παράδειγμα σε σχέση με τους διευθυντές που να είναι πολύ δυσάρεστο.

Ερευνητής: Έχεις διαπιστώσει κάποια;

Καθηγητής 11: Εγώ απλά σε διακόπτω να έτσι είναι. Απλά η αλήθεια είναι μερικοί διευθυντές αν έχουμε εμείς ως το πούμε μία αντιπαράθεση με κάποιο μόνιμο για ένα θέμα.

Καθηγητής 10: Θα υποστηρίξουν τον μόνιμο.

Καθηγητής 11: Εκεί βλέπεις ότι όντως κλίνουν προς τον μόνιμο και ο λόγος είναι ότι σκέφτονται πιθανόν τον έχουν μπροστά τους αν θέλεις, να συνεργάζονται για χρόνια ενώ εγώ θα φύγω. Και ενώ βλέπουν καμιά φορά ότι θα έπρεπε να είναι πιο αν θέλεις να είναι πιο αντικειμενικοί η αλήθεια είναι ότι καμιά φορά είναι διακριτικά υπέρ του μόνιμου ακριβώς γιατί θα είναι μαζί και του χρόνου ενώ εγώ σου λέει δεν πειράζει θα φύγω. Αυτό φαίνεται καμιά φορά. Κατά τα άλλα όντως σε αντιμετωπίζουν πολύ καλά. Ειδικά στην υποδοχή και στα λοιπά εντάξει οι άνθρωποι είναι εξαιρετικοί.

Ερευνητής: Εεεε έχετε διαπιστώσει καμιά διαφοροποίηση με το αν είναι γυναίκα ή άνδρας ο διευθυντής;

Καθηγητής 10: Εεεε όπως προείπα δεν έχω αντιμετωπίσει κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα σχετικά με τους διευθυντές. Νομίζω ότι ισχύει αυτό που λέμε γενικά μεταξύ σοβαρού και αστείου ότι οι γυναίκες απέναντι στις γυναίκες είναι γενικά λίγο πιο ανταγωνιστικές. Οπότε ίσως να είναι λίγο καλύτερα όταν ο άντρας είναι διευθυντής. Και πάλι όμως δεν έχω δει κάτι.

Ερευνητής: Ως προς την κατανομή των καθηκόντων πως σας αντιμετωπίζουν οι διευθυντές;

Καθηγητής 10: Εεεε ντάξει είναι δεδομένο. Ως προς την κατανομή των καθηκόντων. Και πάλι νομίζω κινούνται προς αυτό το πλαίσιο. Αυτό που είπα και πριν. Δεν θέλουν να θίξουν ιδιαίτερα τους μόνιμους και έτσι κάπως διακριτικά, αναλόγως με το τι ζητάνε και οι μόνιμοι, θα κινηθούν και οι διευθυντές στην κατανομή των καθηκόντων. Είναι και αυτό που είπε ο συνάδελφος. Ότι σε μία αντιπαράθεση θα κλίνουν προς τον μόνιμο οπότε αυτό ισχύει και στην κατανομή των καθηκόντων.

Ερευνητής: Μάλιστα. Πολύ ωραία. Πως σας αντιμετωπίζουν οι μαθητές;

Καθηγητής 10: Εεεε οι μαθητές. Οι μαθητές δεν χρειάζεται να ξέρουν αν εγώ εργάζομαι ως αναπληρώτρια ή αν εργάζομαι ως μόνιμη είναι η αλήθεια. Νομίζω ότι αυτό δεν χρειάζεται να μπει στην μέση.

Ερευνητής: Δεν χρειάζεται να το ξέρουν. Αν το ξέρουν με κάποιο τρόπο;

Καθηγητής 10: Αυτό που έχω παρατηρήσει όμως ανεξάρτητα από την εργασιακή μας κατάσταση. Επειδή είμαι, είμαστε δευτεροβάθμια σε γυμνάσιο ή λύκειο. Στην πρώτη γυμνασίου ή στην πρώτη λυκείου έχω παρατηρήσει ότι εγώ με τα παιδιά μπορώ να δεθώ περισσότερο γιατί είναι σε ένα σχολείο στην πρώτη τάξη. Τα παιδιά πάνε σε ένα σχολείο καινούργιο που όλοι οι καθηγητές είναι για τα παιδιά καινούργιοι οπότε εγώ δεν είμαι κάτι διαφορετικό. Όλοι οι καθηγητές είναι για τα παιδιά καινούργιοι για τα παιδιά που βρίσκονται στην πρώτη τάξη.

Ερευνητής: Μάλιστα.

Καθηγητής 10: Ενώ αν αναλάβεις δευτέρα ή τρίτη ίσως τα παιδιά να δείχνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στον καθηγητή που είχαν και πέρσι. Έχω παρατηρήσει αυτό μερικές φορές. Παρόλα αυτά ισχύει αυτό που είπα και με τους συναδέλφους.

Στην πορεία δημιουργείται μία εμπιστοσύνη, σε γνωρίζει ο άλλος και εξομαλύνονται όλες οι καταστάσεις.

Ερευνητής: Εεεε ως προς την πειθαρχία των μαθητών υπάρχει κάποια διαφορετική στάση λόγω του ότι εεεεε είσαι αναπληρώτρια;

Καθηγητής 10: Είναι το ίδιο πράγμα. Έχει να κάνει με το αν είσαι καινούργιος σε ένα σχολείο. Δεν έχει να κάνει με το αν είσαι αναπληρωτής. Και έχει να κάνει με το πόσο γρήγορα θα κερδίσεις την εμπιστοσύνη και την εκτίμηση των παιδιών. Νομίζω ότι δεν έχει να κάνει με το ότι είσαι αναπληρωτής. Έχει να κάνει με το ότι δεν σε ξέρουν και όταν σε γνωρίσουν όλα βαίνουν καλώς. Βέβαια το θέμα της πειθαρχίας είναι λίγο περίπλοκο έτσι; Σε ένα σχολείο έχει να κάνει με το αν υπάρχει μία ενιαία γραμμή σε ένα σύλλογο, έχει να κάνει με τη γραμμή του διευθυντή, είναι λίγο πιο. Αλλά σε αυτό η ερώτηση που μου τέθηκε απαντάω αυτό. Έχει να κάνει περισσότερο με το αν είσαι καινούργιος ή παλιός όχι με το αν είσαι αναπληρωτής ή μόνιμος στο σχολείο. Η εμπιστοσύνη κερδίζεται.

Καθηγητής 11: Δηλαδή αν είσαι έμπειρος και μπορείς να κάνεις μάθημα δεν παίζει ρόλο όντως.

Καθηγητής 10: Μα είμαστε έμπειροι πια. Απλά είμαστε καινούργιοι για τα παιδιά.

Καθηγητής 11: Αυτό ακριβώς. Όπως επίσης είναι και θέμα ειδικότητας. Δηλαδή εγώ σαν μαθηματικός η αλήθεια είναι ότι είναι πολύ πιο εύκολο το έργο μου απ' ότι αν θέλεις μία φιλόλογος ή αν θέλεις μία που κάνει καλλιτεχνικά. Τι να σου πω δηλαδή είναι και θέμα τι μάθημα κάνεις. Είναι σημαντικό αυτό. Και αυτό ισχύει και για τους μόνιμους βέβαια έτσι; Άρα τελικά το θέμα της πειθαρχίας όντως παίζει ρόλο και το μάθημα.

Ερευνητής: Μάλιστα. Και υπάρχει διαφοροποίηση, για τους μαθητές μιλάω τώρα, από το αν το σχολείο βρίσκεται σε αστικό κέντρο ή όχι για το πώς σας αντιμετωπίζουν;

Καθηγητής 10: Ως αναπληρωτή πάλι ή γενικά ως εκπαιδευτικό;

Ερευνητής: Ως αναπληρωτή. Πάντα ως αναπληρωτή.

Καθηγητής 10: Εεεε όταν είναι ένα μικρό μέρος. Τώρα μπορώ να πω και παράδειγμα αλλά δεν θα το πω. Όταν είναι ένα πολύ μικρό μέρος και οι υπόλοιποι καθηγητές είναι και αυτοί ντόπιοι εκεί βλέπεις τη διαφορά. Πάλι όμως όχι γιατί είσαι αναπληρωτής αλλά γιατί είσαι καινούργιος και είσαι ξένος. Γιατί δεν είσαι ντόπιος. Στον ντόπιο τον καθηγητή θα δείξουνε περισσότερο εμπιστοσύνη γιατί είναι μέλος της κοινότητας, του μικρόκοσμου που ζούνε.

Ερευνητής: Μάλιστα.

Καθηγητής 10: Ενώ σε ένα αστικό κέντρο αυτό δεν υπάρχει. Αυτό δεν έχει να κάνει όμως με το αν είσαι αναπληρωτής. Δεν έχει να κάνει με την εργασιακή μας κατάσταση αυτό. Βέβαια το ότι είμαστε αναπληρωτές φυσικά, γιατί το ένα φέρνει το άλλο, το ότι είμαστε αναπληρωτές σημαίνει ότι κάθε χρόνο είμαστε καινούργιοι σε ένα μικρό μέρος. Γιατί αν είσαι ένας μόνιμος σε ένα μικρό μέρος και ξένος να είναι όταν είναι η οργανική του εκεί και έχει κάτσει εκεί μία πενταετία έχει χτίσει άλλη σχέση με τα παιδιά. Αυτό είναι πολύ φυσιολογικό. Εγώ πολλές φορές τελειώνει η χρονιά, έχω χτίσει μία σχέση με μία τάξη στην οποία μπορεί να μπαίνω και πολλές ώρες και ξέρω ότι αυτή η σχέση βίαια θα σταματήσει τον Ιούνιο και δεν θα ξαναδώ αυτά τα παιδιά τον Σεπτέμβριο όσο και αν θέλω, όσο και αν τα ίδια τα παιδιά θέλουν. Οπότε ναι εκεί επηρεάζει.

Ερευνητής: Μάλιστα. Κατάλαβα. Σας αντιμετωπίζουν τα παιδιά διαφορετικά αν πάτε στην αρχή της χρονιάς, στο μέσο για παράδειγμα ή λίγους μήνες μετά;

Καθηγητής 10: Ναι. Φυσικά είναι πιο εύκολο αν είσαι εκεί από την αρχή της σχολικής χρονιάς. Όταν είσαι στο μέσον υπάρχουν πολλές δυσκολίες ναι. Και για τα παιδιά και για σένα. Φυσικά είναι καλύτερο να αναλάβεις μία τάξη από την αρχή. Δεν μπορούν τα παιδιά να έχουν την μισή χρονιά να έχουν τον έναν καθηγητή και την μισή χρονιά να έχουν τον άλλον. Δεν μπορούν να μπουν σε μία σειρά. Και εσύ δεν προλαβαίνεις να τα γνωρίσεις. Υπάρχει κάποιος λόγος θεωρώ που διαρκεί εννέα μήνες το έτος.

Ερευνητής: Θα μιλήσουμε και για το εκπαιδευτικό έργο.

Καθηγητής 11: Όχι αυτό παίζει τεράστιο ρόλο. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να ξεκινήσεις από την αρχή της χρονιάς. Στο μέσο όντως ούτε το μάθημα σου μπορείς

να κάνεις σωστά, είσαι αγχωμένος για να τελειώσεις την ύλη και τα παιδιά έχω παρατηρήσει ότι αδιαφορούν περισσότερο απ' ότι. Φυσικά αδιαφορούν γιατί σκέφτονται Γενάρης . ντάξει πάει το πρώτο ότι είναι αυτό τρίμηνο τετράμηνο και τα λοιπά. Ήδη τώρα, δηλαδή μετά τα Χριστούγεννα τα σχολεία καλώς ή κακώς έχουν άλλη εικόνα. Και οι μαθητές. Έχουν άλλη νοοτροπία, έχουν χαλαρώσει, αρχίζει και πηγαίνει, κοντεύουμε, έχουμε φτάσει στη μέση και τα παιδιά σκέφτονται το τέλος. Οπότε έχω την εντύπωση ότι πάρα πολύ δουλειά γίνεται στην αρχή του χρόνου. Από την αρχή μέχρι τα Χριστούγεννα.

Καθηγητής 10: Οι πιο παραγωγικοί μήνες είναι.

Καθηγητής 11: Αν λοιπόν εσύ λείπεις αυτούς τους μήνες φυσικά φαίνεται. Και φυσικά δεν κάνεις την ίδια δουλειά. Έχεις άλλο άγχος. Όταν πας τον Γενάρη ή τέλος Δεκέμβρη που κλείνουν είναι παρά πολύ άσχημο πιστεύω για να. Πρακτικά είναι πάρα πολύ άσχημο. Καμία σχέση με την αρχή της χρονιάς.

Ερευνητής: Μάλιστα. Οι γονείς πως σας αντιμετωπίζουν;

Καθηγητής 10: Ισχύει το ίδιο. Οι γονείς βλέπουν ένα καινούργιο άτομο. Κάθε χρόνο εγώ βλέπω διαφορετικούς γονείς. Κάθε χρόνο για κάθε γονέα εγώ είμαι καινούργια. Και αυτοί πρέπει να καταλάβουν τι άνθρωπος είμαι, τι καθηγητής είσαι για να σε εμπιστευτούν. Από την άλλη, μεριές φορές και αυτό το καινούργιο που φέρνουμε κάνει καλό. Δηλαδή μπορεί ένας γονιός να έχει βαρεθεί το παιδί του κάθε χρόνο να έχει τον ίδιο φιλόλογο και αυτό να είναι μία ανανέωση. Οπότε μερικές φορές για τους γονείς είναι θετικό αυτό και μία διαφορετική προσέγγιση. Δηλαδή κάποια προβλήματα που μπορεί να έχει το παιδί και οι προηγούμενοι καθηγητές μπορεί να είχανε ίσως σε εισαγωγικά αδιαφορήσει, αυτό ναι μπορεί να είναι για τον γονιό καλό. Το θέλουμε μερικές φορές.

Καθηγητής 11: Και οι γονείς ενδιαφέρονται να μάθουν από τον αναπληρωτή για τα παιδιά τους ίσως γιατί τα ακούνε για πρώτη φορά. Δηλαδή ο μόνιμος λίγο πολύ ξέρουνε τη γνώμη τους για το παιδί τους από τον προηγούμενο χρόνο, από τον πιο προηγούμενο. Ο αναπληρωτής θα ακούσουνε μία καινούργια γνώμη, μία φρέσκια άποψη να το πω έτσι.

Ερευνητής: Μια καινούργια προσέγγιση.

Καθηγητής 11: Ναι. Η αλήθεια είναι ότι όχι μας προσεγγίζουν, στις ενημερώσεις και τα λουπά με πολύ όρεξη και μάλλον με πολύ περιέργεια, φρεσκάδα αν θέλεις να μάθουν κάτι καινούργιο, γιατί καλώς ή κακώς ο μόνιμος έχει τη γνώμη για το παιδί που είναι αυτή. Καλή ή κακή. Οπότε όχι ή γονείς καμία σχέση. Και παίζει και ρόλο αν οι γονείς είναι από επαρχία ή Αθήνα. Επαρχία είναι πιο, ενδιαφέρονται πιο πολύ να μάθουν τα παιδιά τους.

Ερευνητής: Πιο πολύ ενδιαφέρονται. Μάλιστα.

Καθηγητής 11: Ναι.

Ερευνητής: Αντιμετωπίζετε προβλήματα στα σχολεία που υπηρετείτε;

Καθηγητής 10: Τι είδους;

Ερευνητής: Εεεε δεν θα ήθελα εγώ να το συγκεκριμενοποιήσω. Αν υπάρχουν προβλήματα μπορούμε να το συζητήσουμε πιο μετά.

Καθηγητής 10: Προβλήματα που έχουν να κάνουν με το αν δουλεύω εγώ σαν αναπληρώτρια ή γενικά προβλήματα που έχουν τα σχολεία;

Ερευνητής: Πρώτα μέσα στα σχολεία και κατόπιν θα συζητήσουμε τα προβλήματα που μπορεί να έχει ένας αναπληρωτής οικογενειακά, οικονομικά, προσωπικά και τα λουπά. Μέσα στο σχολείο έχετε αντιμετωπίσει προβλήματα ως αναπληρώτρια;

Καθηγητής 10: Ως αναπληρώτρια αν έχω αντιμετωπίσει προβλήματα.

Ερευνητής: Ναι ναι ναι.

Καθηγητής 10: Νομίζω ότι είναι όλα αυτά που είπαμε. Ότι αν είσαι καινούργιος σε ένα χώρο θέλεις το χρόνο σου να προσαρμοστείς και να σε αποδεχτούν και οι άλλοι που είναι παρά πολύ φυσιολογικό. Το ότι δεν έχεις τη δυνατότητα να έχεις δεύτερη χρονιά τα ίδια παιδιά με τα οποία έχεις δουλέψει και να υπάρχει μία συνέχεια με αυτό τον τρόπο. Τέτοιου είδους προβλήματα αντιμετωπίζω επειδή είμαι αναπληρώτρια και είναι και ο καημός μου αυτός να μην μπορώ να είμαι δεύτερη χρονιά σε ένα σχολείο και να υπάρχει μία συνέχεια στο στη δουλειά μου. Δεν ξέρω τώρα.

Καθηγητής 11: Ένα πρόβλημα που βλέπω εγώ είναι ότι επειδή πάω πιο αργά είναι παγωμένο το πρόγραμμα ή τα μαθήματα που σημαίνει ότι προσπαθώ να φτιάξω το

δικό μου το πρόγραμμα με βάση το πρόγραμμα που ήδη υπάρχει και είναι λογικό. Υπάρχουν και άλλοι που είναι σε άλλα σχολεία, άλλες ειδικότητες οπότε κάνουν ένα πρόγραμμα για μένα που μπορεί να ξεκινάει την τρίτη ώρα, τέταρτη κενό, πέμπτη κενό και μετά έκτη εβδομή. Λέω ένα παράδειγμα. Η αλήθεια είναι ότι δεν τους βγαίνει γιατί για να το κάνουν για μένα ανθρώπινο όπως έχουν προσπαθήσει για τους μόνιμους την αρχή της χρονιάς πρέπει να τα αλλάξουν όλα, κάτι που προφανώς δεν είναι εφικτό. Οπότε με ενοχλεί το ότι σχεδόν ποτέ δεν έχω ένα ανθρώπινο πρόγραμμα αλλά ένα πολύ ανάποδο πρόγραμμα γιατί προφανώς είναι ήδη μία κατάσταση που έχει σχηματιστεί γιατί έρχονται και από άλλα σχολεία όπως είπα και τα λοιπά. Αυτό με ενοχλεί. Είναι πολύ μεγάλο πρόβλημα.

Καθηγητής 10: Και μπέρδεμα μπορεί να γίνει όταν είσαι σε δύο ή παραπάνω σχολεία. Απλά αυτό μου έχει μόνο δύο φορές να είμαι σε δύο σχολεία και νομίζω αυτό αφορά κυρίως ειδικότητες που δεν συμπληρώνουν εύκολα ωράριο και αναγκάζονται να μοιράζονται. Αυτό είναι πρόβλημα γιατί είναι κάπως τα σχολεία, δεν μπορούν να φτιάξουν πρόγραμμα. Συνήθως δεν συνεργάζονται και σωστά, δεν συνεννοούνται...

Ερευνητής: Δεν συνεννοούνται μεταξύ τους με τα άλλα σχολεία; Οι διευθυντές;

Καθηγητής 10: Μου χει τύχει σε περίοδο εξετάσεων να έχω την ίδια ημέρα, την ίδια ώρα εισήγηση σε δύο διαφορετικά σχολεία ενώ έχω δώσει το πρόγραμμα μου. Ναι μερικές φορές γίνονται τέτοια μπερδέματα. Ντάξει λύνονται αλλά μερικές φορές δημιουργούν ένα μπέρδεμα γιατί μετά πρέπει και τα παιδιά να ενημερωθούν ότι ξέρετε τελικά λάθος δεν θα δώσετε εκείνο το μάθημα εκείνη την ημέρα και τα λοιπά. Ναι.

Ερευνητής: Ως προς τη συνεργασία σας με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς προβλήματα; Ή με τα διαδικαστικά όπως για παράδειγμα ως προς την καθημερινότητα κάποια προβλήματα που μπορεί να δημιουργούνται;

Καθηγητής 11: Να το πω εγώ να σε προλάβω λίγο εδώ πέρα. Με ενοχλεί πολύ η ανάθεση μαθημάτων. Αυτό είναι το πρόβλημα μου. Δηλαδή ότι πηγαίνω εκεί και έχει πάρει ο μόνιμος τα μαθήματα που θέλει και μετά εγώ. Να ένα πρόβλημα σε σχέση με τους μόνιμους. Δηλαδή ότι θα πάρω ότι περισσεύει σε εισαγωγικά από

τους μόνιμους οπότε αυτό είναι ενοχλητικό. Πολλές φορές βέβαια γίνεται ανακατανομή είτε γιατί δείχνουν κατανόηση οι μόνιμοι, δηλαδή ότι το παρακάνανε να στο πω έτσι και πρέπει να το ξαναδούμε το θέμα. Κάποιες φορές όμως επιμένουνε πάρα πολύ και αναγκάζομαι και εγώ για να μην δημιουργήσω πρόβλημα να πάρω μαθήματα που μπορεί να είναι, να έχω πέντε έξι εφτά οχτώ διαφορετικές τάξεις για να το πω έτσι, αντικείμενα που με κουράζει πάρα πολύ σε σχέση με το να είχα Α, Α2, Α3 όπως έχουν οι μόνιμοι. Δεν θα έχω έτσι όμως. Θα έχω το Α1, το Β2, το Γ3. Αυτό σημαίνει αμέσως ότι έχω τρεις χρονιές διαφορετικές, τρία αντικείμενα. Οπότε τα μαθηματικά δεν είναι έτσι. Άμε έχεις δύο τρεις, δύο τρία τμήματα με το ίδιο αντικείμενο και για μας η δουλειά είναι πιο εύκολη. Αυτό με ενοχλεί.

Καθηγητής 10: Αυτό συμβαίνει γιατί οι μόνιμοι περιμένουν τον αναπληρωτή για να του δώσουν αυτά που περισσεύει. Αυτά που δεν θέλουν να πάρουν οι ίδιοι. Αυτό με τα μαθήματα. Μια που αναφερθήκαμε τώρα σε αυτό μου έχει τύχει δύο χρονιές και τέλος πάντων, δεν δικαιολογώ και τον εαυτό μου που το έχει δεχθεί, να υπάρχει ένα ζωηρό τμήμα στο σχολείο που δεν θέλει να μπει κανένας και να το δώσουν εξ ολοκλήρου σε μένα. Αυτό είναι εντελώς αντιπαιδαγωγικό γιατί τα φιλολογικά μαθήματα είναι πολλά. Δεν είναι ο μαθηματικός που μπορεί να μπει δεν ξέρω δύο ή τέσσερις ώρες. Όταν μιλάμε να μπαίνεις εννιά ώρες σε ένα τμήμα δεν είναι δημοτικό. Αλλά μιλάμε για ένα τμήμα που δεν το θέλει κανείς γιατί είναι πολύ ζωηρό. Αυτό είναι και αντιπαιδαγωγικό, δεν κάνει καλό στα παιδιά και αντισυναδελφικό εκ μέρους των μόνιμων που το κάνουν αυτό.

Ερευνητής: Μάλιστα.

Καθηγητής 10: Ναι τέτοιου είδους προβλήματα μπορώ να σκεφτώ.

Ερευνητής: Υπάρχει κάτι άλλο που θα θελες να συμπληρώσεις;

Καθηγητής 10: Αν σκεφτώ κάτι στην πορεία μπορώ να το συμπληρώσω εκ των υστέρων;

Ερευνητής: Βέβαια. Πολύ ωραία μου περιγράψατε τα προβλήματα μέσα στο σχολείο με τους συναδέλφους και όλα όσα είπαμε. Τώρα θέλω να σας ρωτήσω ποια προβλήματα, αν υπάρχουν, τι είδους προβλήματα σας δημιουργεί όλο αυτό το

διαφορετικό εργασιακό περιβάλλον κάθε χρόνο είτε προσωπικά, είτε επαγγελματικά, είτε οικονομικά;

Καθηγητής 10: Εκτός από το ότι είναι ψυχοφθόρο, είναι ψυχοφθόρα όλη αυτή η διαδικασία.

Ερευνητής: Θα μου περιγράψεις τη διαδικασία;

Καθηγητής 10: Κάθε χρόνο περιμένουμε την πρόσληψη μας έτσι; δεν ξέρουμε που, πότε και αν. Όλο αυτό όπως μπορεί να αντιληφθεί κανείς δεν είναι κάτι ευχάριστο. Κάθε χρόνο όπως είπα και πριν εγώ δεν έχω ακόμα προσληφθεί. Όπως και τώρα αυτή την στιγμή που μιλάμε εγώ βρίσκομαι στην κατάσταση της αναμονής. Αφού προσληφτούμε λοιπόν περιμένουμε να τοποθετηθούμε. Επειδή και οι δευτεροβάθμιες, να το πω, τέλος πάντων επειδή δεν θέλω να προβώ σε χαρακτηρισμούς.

Ερευνητής: Μπορείς να προβείς σε χαρακτηρισμούς.

Καθηγητής 10: Εν πάση περιπτώσει είναι λίγο ανοργάνωτη είναι συμπεριφέρονται σαν να μην περιμένουν ότι θα έρθουν αναπληρωτές στην έναρξη της σχολικής χρονιάς, δεν ξέρουν πολλές φορές τα κενά, μπορεί να υπάρξει προσωρινή τοποθέτηση. Βέβαια απ' όσο ξέρω αυτό μπορεί να γίνει και στους μόνιμους που δεν έχουν οργανική οπότε εεε υπάρχει εεεε αυτό το μέρδεμα. Αφού λοιπόν τέλος πάντων τοποθετηθείς σε ένα σχολείο εμένα μου έχει τύχει να ξεκινήσω σε ένα σχολείο και μετά να χρειαστεί να αλλάξω. Εεεεε και μάλιστα εκείνη τη χρονιά έπρεπε να αλλάξω όχι σχολεία απλά αλλά έπρεπε να αλλάξω και νησί. Εεεε που σημαίνει είχα νοικιάσει σπίτι, έπρεπε να ξενοικιάσω το σπίτι, έπρεπε να μετακομίσω, έπρεπε να πληρώσω ακτοπλοϊκά εισιτήρια. Εεε μιλάμε για έναν άνθρωπο που έπρεπε να πληρωθεί από τον Ιούνιο έχει φτάσει Οκτώβρης και ακόμα μετακινείται και ξοδεύει, πληρώνει εισιτήρια, ενοίκια, ξενοδοχεία και τα λοιπά. Αυτό είναι μια τραβηγμένη περίπτωση και ελπίζω να μην ξανασυμβεί. Από κει και ύστερα τις περισσότερες φορές το σχολείο της τοποθέτησης μου είναι μακριά από το σπίτι μου. Ακόμα και αν δεν χρειαστεί να μετακομίσω πρέπει κάθε μέρα να κάνω μεγάλες διαδρομές που σημαίνει και χρόνος χαμένος και φυσικά έξοδα. Είτε εισιτήρια, είτε βενζίνη, ταλαιπωρία, κούραση, ενέργεια. Ενέργεια που θα έπρεπε να

τη διοχετεύουμε μέσα στην τάξη και στο έργο μας. Μέρος αυτής της ενέργειας πάει στις μετακινήσεις. Αυτό λοιπόν είναι εις βάρος όλων μας. Ταλαιπωρία. Αυτή είναι η λέξη με την οποία μπορώ να χαρακτηρίσω κάθε χρόνο τις τοποθετήσεις μας. Και επειδή κάθε χρόνο είμαστε σε άλλο σχολείο δεν μπορώ να μετακομίζω κάθε χρόνο. Να ήξερα ότι έχω μία οργανική στη Χαλκίδα, ένα παράδειγμα φέρνω, θα μπορούσα να νοίκιαζα ένα σπίτι εκεί για δύο, τρία, τέσσερα χρόνια. Αλλά μπορεί τον ένα χρόνο να είμαι στη Χαλκίδα, τον άλλο στην Κόρινθο, τον άλλο στη Βοιωτία. Όπως καταλαβαίνουμε δεν μπορώ να είμαι σε αυτή τη διαδικασία. Φυσικά λοιπόν επηρεάζεται η προσωπική μας ζωή, η οικογενειακή μας ζωή, έχουμε ανθρώπους που αφήνουμε πίσω μας. Εγώ δεν έχω παιδιά αλλά υπάρχουν οικογένειες που διαλύονται. Δεν μπορεί να έχεις παιδί και να το περιφέρεις με αυτό τον τρόπο ανά την Ελλάδα, κάθε χρόνο να πηγαίνει αλλού σχολείο.

Ερευνητής: Να πούμε ποια είναι η οικογενειακή σου κατάσταση;

Καθηγητής 10: Εγώ είμαι παντρεμένη και δεν έχω διάθεση κάθε χρόνο να ζω χωριστά με τον άντρα μου. Αυτό δεν είναι συμβίωση. Οπότε ναι. Όταν το σχολείο είναι σε μία ακτίνα που μπορώ να πηγαиноέρχομαι καθημερινά το κάνω και υφίσταμαι ταλαιπωρία και όλο αυτό προφανώς συνεπάγεται, το είπα και πριν, και έξοδα.

Καθηγητής 11: Αυτά που είπε και η συνάδελφος αυτά θα πω. Δεν έχει νόημα. Εννοείται ότι είναι αυτά τα πράγματα. Αυτό μας επηρεάζει πάρα πολύ οπότε δεν έχω να συμπληρώσω κάτι. Απλά να πω ότι επηρεάζει την προσωπική μας ζωή. Εγώ ας πούμε είμαι ανύπαντρος, κοντεύω 40. Το σκέφτομαι. Η οικονομική αβεβαιότητα, το γεγονός ότι δεν ξέρω που θα δουλεύω του χρόνου με επηρεάζει και προσωπικά σε τελική ανάλυση. Δεν λέω ότι φταίει μόνο αυτό αλλά επηρεάζει.

Ερευνητής: Όταν λες σε επηρεάζει προσωπικά τι εννοείς;

Καθηγητής 11: Εννοώ ότι για να προχωρήσω στην προσωπική μου σχέση, να κάνω γάμο και οικογένεια, θα ήθελα κάπου να πατάω και εγώ επιτέλους. Δηλαδή να έχω μία βάση. Η αβεβαιότητα η επαγγελματική επηρεάζει έναν άνθρωπο και σε εμάς η αβεβαιότητα είναι εμφανέστατη, δηλαδή κάθε χρόνο τη βλέπουμε, τη ζούμε.

Ερευνητής: Μίλησες για το μετά την ανάληψη.

Καθηγητής 10: Ναι.

Ερευνητής: Θα ήθελα να μοιραστείς αν υπάρχουν προβλήματα ώσπου να γίνει η ανάληψη. Δηλαδή τους μήνες που δεν εργάζεσαι υπάρχουν κάποια προβλήματα προσωπικά, οικογενειακά και τα λοιπά και τα λοιπά που δημιουργούνται;

Καθηγητής 10: Όσο είμαι άνεργη; Γιατί μιλάμε για ανεργία. Κάθε χρόνο η σύμβαση μας λήγει 30 Ιουνίου και μέχρι να γίνει η καινούργια μας πρόσληψη είμαστε άνεργοι. Ταμείο ανεργίας. Ταμείο ανεργίας σημαίνει 360 ευρώ έτσι; Ανάλογα με το πόσους μήνες έχουμε εργαστεί μερικές φορές μπορεί να μη δικαιούμαστε ούτε το ταμείο ανεργίας. Οπότε ένας καθηγητής που εργάζεται ως αναπληρωτής κάθε χρόνο είναι άνεργος με ή χωρίς τέλος πάντων αυτό το πενιχρό επίδομα ανεργίας, για δύο το λιγότερο μήνες μπορεί και περισσότερους, τρεις, τέσσερις, πέντε. Εεεε και ξαναλέω. Αντί να διοχετεύουμε την ενέργεια μας και τη σκέψη μας στο έργο μας μέρος αυτής της ενέργειας διοχετεύεται σε θέματα άλλα που μας απασχολούν και κατά τη γνώμη μου δεν θα έπρεπε. Πρέπει να είμαστε και προσπαθούμε να είμαστε αποδοτικοί ενώ έχουμε να παλέψουμε με ένα σωρό προβλήματα οικονομικής φύσεως και όλα τα άλλα τέλος πάντων στα οποία αναφέρθηκα προηγουμένως.

Ερευνητής: Θα μιλήσουμε και για το εκπαιδευτικό έργο. Εεεε άρα αν σου ζητούσα να μου περιγράψεις αυτούς τους μήνες αναμονής;

Καθηγητής 10: Αβεβαιότητα άγχος απογοήτευση μόνο αρνητικά συναισθήματα μπορώ να αναφέρω.

Ερευνητής: Και πως ένας αναπληρωτής τα βγάζει πέρα αυτούς τους μήνες της ανεργίας που ανέφερες;

Καθηγητής 10: Είτε ταμείο ανεργίας ή

Ερευνητής: Χρειάζεται να κάνει κάποια;

Καθηγητής 10: Υποστήριξη δεν ξέρω από συνταξιούχους γονείς; Από σύζυγο αν έχει κάποια σταθερή δουλειά; Εεεε ή να βρεις κάποια άλλη δουλειά για το χρονικό διάστημα που δεν εργάζεται στο σχολείο το οποίο το έχω κάνει αρκετές φορές. Να κάνω μία άσχετη δουλειά τους καλοκαιρινούς μήνες. Τι άλλο να κάνω; Πώς να τα βγάλω πέρα; Αφού όταν περιμένω την πρόσληψη μου εφόσον η πρόσληψη μου

μπορεί να είναι εκτός Αττικής και αυτό σημαίνει ενδεχομένως ότι θα πρέπει να μετακομίσω ή να πληρώνω εισιτήρια ακτοπλοϊκά όπως ανέφερα πριν, φυσικά πρέπει να έχω κάνει και μία αποταμίευση για να αντιμετωπίσω αυτή την κατάσταση.

Ερευνητής: Μάλιστα. Θα ήθελες να συμπληρώσεις;

Καθηγητής 11: Εεε αυτά. Αυτά είναι τα προβλήματα και το οικονομικό είναι σημαντικό. Σημαντικό είναι το ψυχολογικό για μένα. Εντάξει το οικονομικό είναι αυτονόητο. Το ψυχολογικό είναι αυτό που έλεγα πριν. Αβεβαιότητα. Με ενοχλεί δηλαδή ότι δεν ξέρω πότε θα δουλέψω και αν θα δουλέψω. Και με ενοχλεί γιατί τώρα έχω ακόμη όρεξη και ακόμη έχω κουράγιο. Δεν καταλαβαίνω γιατί πρέπει να χάνονται αυτά τα χρόνια και να μου δοθεί πιθανόν η ευκαιρία σε δέκα χρόνια να δουλέψω πια μόνιμος που θα αρχίσω να κουράζομαι ιδιαίτερα. Δηλαδή με ενοχλεί το γεγονός ότι τώρα που έχω την όρεξη δεν μπορώ να τη διοχετεύσω. Πραγματικά και λίγο με εκνευρίζει αυτό. Δηλαδή νιώθω και μία οργή μαζί με τα συναισθήματα που ανέφερα προηγουμένως γιατί τα παραγωγικά τα χρόνια είναι αυτά και αυτά βλέπω δεν νοιάζεται κανένας να τα αξιοποιήσει. Απλά πράγματα.

Ερευνητής: Το ανέφερες βέβαια και πριν οπότε να επανέρθουμε λίγο να μου το αναλύσεις. Θεωρείτε ότι έχετε τα ίδια εργασιακά δικαιώματα με τους μόνιμους εκπαιδευτικούς ή όχι;

Καθηγητής 10: Φυσικά δεν έχουμε γιατί είναι και διαφορετική σύμβαση. Εμείς υπογράφουμε μία σύμβαση κάθε Σεπτέμβρη που είναι ιδιωτικού δικαίου με το δημόσιο. Δεν έχουμε ασφάλεια δημοσίου συνεπώς οπότε φυσικά έχουμε λιγότερα δικαιώματα. Και μάλιστα το χειρότερο που έχει συμβεί από την οικονομική κρίση και μετά έχει να κάνει με τις άδειες μας. Έχουμε ως 15 ημέρες αναρρωτική άδεια ακόμα και αν έχουμε νοσηλευτεί σε νοσοκομείο. Που σημαίνει ότι ένας αναπληρωτής δεν μπορεί να κάνει εγχείριση κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, δεν μπορεί να σπάσει το πόδι του, δεν μπορεί να πάρει άδεια απειλούμενης εγκυμοσύνης, δεν έχουμε άδεια ανατροφής όπως έχουν όλοι οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ. Φυσικά και δεν έχουμε τα ίδια δικαιώματα όχι με τους μόνιμους, εγώ δεν έχω την απαίτηση να έχουμε τα ίδια δικαιώματα με τους μόνιμους.

Ερευνητής: Ναι.

Καθηγητής 10: Δεν έχουμε τα ίδια δικαιώματα με τους υπόλοιπους εργαζόμενους του ΙΚΑ. Αυτά που ανέφερα πριν. Το πολύ απλό. Η εξάμηνη άδεια ανατροφής δεν υπάρχει σε εμάς. Είναι χονδρικά να το πω δύο μήνες πριν τη γέννα, δύο μήνες λοχεία. Αυτά. Και δεκαπέντε ημέρες αναρρωτική. Δεν έχουμε δικαίωμα στην κυριολεξία να αρρωστήσουμε.

Παύση

Ερευνητής: Μιλάμε για τα εργασιακά δικαιώματα.

Καθηγητής 11: Ναι ναι ναι.

Καθηγητής 10: Και για τις αναρρωτικές άδειες που δεν έχουμε.

Καθηγητής 11: Ναι αυτά είναι δεν χρειάζεται να συζητήσω κάτι. Είναι ξεκάθαρο αυτό. Δεν έχουμε δικαιώματα, δεν είναι τα ίδια δικαιώματα με τους μόνιμους. Και είναι εξοργιστικό δεν καταλαβαίνω. Είναι παράνομο και αντισυνταγματικό. Τι να πω. Αφού ζητούνται από εμάς να κάνουμε τα ίδια πράγματα με τους μόνιμους θα έπρεπε και οι άδειες. Δεν βρίσκω το λόγο. Είναι κάτι που απλά δεν το καταλαβαίνω.

Ερευνητής: Και πως σας κάνει να αισθάνεστε αυτό και τι προβλήματα σας έχει δημιουργήσει;

Καθηγητής 10: Ζω υπό ένα διαρκή φόβο κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς μήπως μου συμβεί κάτι. Θέλω να είμαι υγιής για να μπορώ να εργάζομαι. Αυτό και αν είναι παράλογο. Γιατί δεν μπορώ να πάρω άδεια. Και ως γυναίκα, γιατί καλά αυτό φυσικά για τους άνδρες δεν ισχύει και δεν τους απασχολεί, ως γυναίκα καλούμαι να διαλέξω αν θέλω να εργάζομαι ή αν θέλω να κάνω οικογένεια. Δεν ξέρω. Τα σχόλια δικά σας.

Ερευνητής: Μάλιστα.

Καθηγητής 11: Αγχώνομαι μην τυχόν και αρρωστήσω. Αν αρρωστήσω θα πρέπει να κοιτάξω, θα ξέρω ότι θα χάσω χρήματα. Απλά πράγματα. Δεν πρέπει να λείψω ούτε μία ημέρα.

Καθηγητής 10: Μα δεν έχουμε δικαίωμα να αρρωστήσουμε πάνω από 15 ημέρες ούτως ή άλλως.

Καθηγητής 11: Μα αυτό λέω. Και αγχώνομαι μην τυχόν αρρωστήσω πιο σοβαρά και λείψω παραπάνω από 15 ημέρες και διακινδυνέψω φυσικά με απόλυση.

Ερευνητής: Μάλιστα. Αναφερθήκατε και πριν για το εκπαιδευτικό έργο. Τι προβλήματα δημιουργεί στο εκπαιδευτικό έργο το γεγονός ότι είστε αναπληρωτής;

Καθηγητής 10: Όπως είπα διοχετεύουμε αλλού την ενέργεια μας ενώ θα έπρεπε να είμαστε συγκεντρωμένοι στο εκπαιδευτικό έργο και να αποδίδουμε εκατό τα εκατό. Φυσικά επειδή η δουλειά μας έχει να κάνει με παιδιά και όχι με κάτι άψυχο, φυσικά είμαστε αποδοτικοί αλλά μερικές φορές χρειάζεται.

Ερευνητής: Αισθάνεστε ότι είστε αποδοτικοί.

Καθηγητής 10: Ξέρεις είναι μια δουλειά που άμα δεν σ' αρέσει δεν την κάνεις. Δηλαδή έτσι νομίζω. Τουλάχιστον εγώ δεν θα την έκανα άμα δεν μ' άρεσε. Νομίζω ότι είμαι αποδοτική. Απλά μερικές φορές νιώθω ότι πρέπει να κάνω υπερπροσπάθεια.

Ερευνητής: Δηλαδή;

Καθηγητής 10: Πρέπει ταυτοχρόνως να ανταπεξέλθω και με όλα αυτά τα προβλήματα που μου δημιουργούνται. Όλο αυτό το άγχος, την ταλαιπωρία, όλα όσα ανέφερα πριν. Και όλα όσα έχουν να κάνουν με τις αυτά που είπαμε. Με τις άδειες, τα οικονομικά προβλήματα, το ψυχολογικό κόστος. Όλα αυτά που χρόνο με το χρόνο συσσωρεύονται. Γιατί δεν βλέπουμε και μία βελτίωση.

Καθηγητής 11: Αυτό ακριβώς. Συσσωρεύονται όντως και κάποια στιγμή όντως δεν έχεις το κουράγιο.

Ερευνητής: Αν το εξειδικεύσουμε στο εκπαιδευτικό έργο, για το γίνεται μέσα στην τάξη. Αναφορικά με την ύλη για παράδειγμα, αναφορικά με τις εξετάσεις, τα διαγωνίσματα, όλα αυτά τα διαδικαστικά και ότι αφορά το εκπαιδευτικό έργο, την επαφή με τους μαθητές. Υπάρχουν κάποια προβλήματα που δημιουργούνται γιατί ακριβώς είστε αναπληρωτής;

Καθηγητής 10: Ένα μεγάλο πρόβλημα είναι αυτό που αναφέρθηκε και πριν. Όταν εγώ ξεκινάω ότι στην αρχή της χρονιάς αλλά ξεκινάω στα μέσα είναι πολύ μεγάλο πρόβλημα πως θα βγάλω την ύλη από την στιγμή που δεν έχω μπροστά μου

ολόκληρο το σχολικό έτος. Άλλο πρόβλημα είναι αυτό που είπα. Δεν μπορώ να έχω μια συνέχεια με τα παιδιά, δεν μπορώ να πλάσω τα παιδιά. Δηλαδή να πάρω ένα τμήμα στην πρώτη λυκείου να ξέρω ότι θα το συνεχίσω και στη δευτέρα. Να αναπτυχθεί μία σχέση εμπιστοσύνης.

Καθηγητής 11: Και αυτό είναι σημαντικό διακόπτω για το έργο μας. Δηλαδή εμείς να έχουμε τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε κάτι. Όχι να είμαστε απλώς έτσι εμβόλιμοι.

Ερευνητής: Αυτό για τη συνέχεια. Για τη συνέχεια στο εκπαιδευτικό έργο. Σας κάνει να αισθάνεστε κάποια ματαιότητα ή μία παραίτηση; Δηλαδή σας πέρασε ποτέ από το μυαλό η σκέψη ότι εγώ του χρόνου δεν θα είμαι εδώ άρα δεν με ενδιαφέρει άρα να μειώσετε την απόδοση σε σχέση με το παραγόμενο εκπαιδευτικό έργο;

Καθηγητής 10: Όχι γιατί αυτό δεν θα ήταν ηθικό απέναντι στα παιδιά. Αλλά το κράτος δεν θα πρέπει να στηρίζεται στην ευσυνειδησία μας. Εννοώ συγγώμη. Μόνο στην ευσυνειδησία μας. Θα πρέπει να μας δημιουργεί και τις κατάλληλες συνθήκες. Γιατί πολλές φορές νιώθουμε ότι παλεύουμε μόνοι μας. Τα παιδιά δεν μας φταίνε σε τίποτα γι' αυτό προσπαθούμε να μην την πληρώνουν για όλη αυτή την κατάσταση αλλά θα έπρεπε το κράτος να δημιουργεί ένα κατάλληλο πλαίσιο ώστε να μπορούμε να δουλέψουμε κάτω από καλύτερες συνθήκες.

Ερευνητής: Μάλιστα. Έχεις να συμπληρώσεις κάτι;

Καθηγητής 11: Δυστυχώς τα ίδια είναι. Τι να διαφοροποιηθώ; Αυτά είναι και έχω την εντύπωση το ίδιο σκεπτικό έχουμε οι περισσότεροι. Είναι ξεκάθαρα. Ναι.

Ερευνητής: Μπορούν κατά τη γνώμη σας να επιλυθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αναπληρωτές, βεβαίως με τη συμβολή και τη δράση της πολιτείας ή με κάποιον άλλο τρόπο; Μπορούν και αν ναι με ποιον τρόπο;

Καθηγητής 10: Το πρώτο πράγμα που πρέπει να αλλάξει είναι αυτό που ανέφερα με τις άδειες. Δεν μπορώ να φοβάμαι κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς μην πάθω κάτι γιατί αν μου συμβεί κάτι δεν έχω το δικαίωμα να λείψω από το σχολείο και κινδυνεύω με απόλυση. Από κει και ύστερα θα μπορούσε να υπάρχει μεγαλύτερη οργάνωση στον τρόπο πρόσληψης και στις τοποθετήσεις μας.

Ερευνητής: Ας μείνουμε εκεί.

Καθηγητής 10: Όστε να μην ταλαιπωρούμαστε κάθε χρόνο χωρίς λόγο. Εεε θα μπορούσαμε όταν κάνουμε τις αιτήσεις, γιατί κάθε χρόνο κάνουμε από την αρχή αίτηση ότι θέλουμε να δουλέψουμε ως αναπληρωτές και δηλώνουμε τις περιοχές που θα θέλαμε να δουλέψουμε. Θα ήταν καλό λοιπόν να έχουμε μία εικόνα των κενών που υπάρχουν σε κάθε περιοχή για να ξέρουμε πώς να κινηθούμε και πώς να δηλώσουμε ώστε να μην μείνουμε άνεργοι ή να μην πάμε χωρίς λόγο σε μία πολύ μακρινή περιοχή ενώ θα μπορούσαμε να δουλέψουμε κοντά στο σπίτι μας. Γιατί παρατηρείται το φαινόμενο άτομα που έχουν πολύ προϋπηρεσία και είναι ψηλά στον πίνακα να πηγαίνουν στις αρχές του Σεπτεμβρίου σε μακρινά μέρη από φόβο ότι δεν θα δουλέψουν τα έχουν δηλώσει και μετά οι επόμενοι που είναι πιο κάτω στον πίνακα να δουλεύουν κοντά στο σπίτι τους χάνοντας βεβαίως ένα μήνα ή δύο προϋπηρεσία. Και αυτό βεβαίως έχει ένα τίμημα. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρχει μία οργάνωση προς τα κενά και οι προσλήψεις να γίνονται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους στην αρχή της χρονιάς. Δεν υπάρχει νόημα ένα κενό να υπάρχει από την αρχή της σχολικής χρονιάς και εγώ να πηγαίνω τον Νοέμβριο να το καλύψω γιατί έχει συμβεί και αυτό. Θα πρέπει λοιπόν το μεγαλύτερο μέρος των προσλήψεων να γίνεται οργανωμένα από την αρχή της χρονιάς ώστε να υπάρχει μια αξιοκρατία. Και κατά αυτό τον τρόπο να δουλεύουμε όλο το σχολικό έτος. Τώρα αν το κράτος θέλει να γλιτώνει έναν ή δύο μήνες μισθούς, τότε σε αυτό δεν έχω να σχολιάσω κάτι.

Καθηγητής 11: Όπως επίσης το κράτος πολλές φορές για να δείξει ότι ενδιαφέρεται για τον πολίτη κάνει τις προσλήψεις αρχικά σε περιοχές που είναι απομακρυσμένες οπότε βλέπει ότι υπάρχουν κενά στις πόλεις, στα μεγάλα αστικά κέντρα αλλά προτιμά να πάρει αναπληρωτές στα μακρινά. Οπότε λογικό μέχρι ένα σημείο αλλά αν θέλεις να δουλέψεις όντως νωρίς όπως είπε η συνάδελφος θα πρέπει να πας σε ένα ερημικό νησί αλλιώς θα περιμένεις. Άρα ναι θα έπρεπε να καλύψει πιο πολλά κενά στην αρχή. Όντως. Τι να κάνουμε; Ξέρουμε ότι είναι πρόβλημα οικονομικό για το κράτος αλλά τα κενά υπάρχουν. Αν ενδιαφέρεται πραγματικά για την παιδεία να καλύψει τα κενά περισσότερο. Και βεβαίως κάποια βοήθεια σε εμάς. Δηλαδή ότι

είναι αυτό. Στα ακτοπλοϊκά, στην μετακίνηση, στ ΚΤΕΛ να υπάρχει μία έκπτωση. Δεν είναι δυνατόν. Αφού το γνωρίζει το κράτος.

Ερευνητής: Ως προς την ενημέρωση σας, πότε γίνεται από το υπουργείο, ως προς τους πίνακες, το πώς τελικά διαμορφώνονται, πριν την ανάληψη ή οτιδήποτε, πως θα μπορούσαν αυτά κατά τη γνώμη σας να επιλυθούν;

Καθηγητής 10: Γίνονται όλα τελευταία στιγμή. Ενημερωνόμαστε τελευταία στιγμή. Αλλάζουν τα δεδομένα από χρονιά σε χρονιά οπότε δεν μπορούμε να προβλέψουμε τι μπορεί να συμβεί. Πως μπορεί να επιλυθεί; Μεγαλύτερη οργάνωση και ενδεχομένως ένα μεγαλύτερο περιθώριο χρόνου. Να ξέρουμε που θα τοποθετηθούμε πριν ξεκινήσει η σχολική χρονιά. Ίσως και τον Αύγουστο. Όχι να υπογράψουμε τη σύμβαση μας και να πληρωθούμε από τον Αύγουστο αλλά να ξέρουμε που θα τοποθετηθούμε ώστε να υπάρξει και ένας προγραμματισμός και για τους αναπληρωτές που έχουν οικογένεια να υπάρξει και ένας οικογενειακός προγραμματισμός. Δεν μπορεί σε τρεις ημέρες να πρέπει να τρέξεις στην άκρη της Ελλάδας για να παρουσιαστείς. Αυτό είναι απάνθρωπο.

Καθηγητής 11: Ή δεν μπορεί ένα ζευγάρι να φέρει το σύζυγο του ή τη σύζυγο του στην ίδια περιοχή να δουλέψει ενώ στους μόνιμους μπορεί να το κάνει αυτό. Άλλα προβλήματα είναι η ανοργανωσιά. Οι δευτεροβάθμιες πολλές φορές είναι τόσο ανοργάνωτες. Κακά τα ψέματα. Εγώ δούλευα σε ένα σχολείο. Ήταν παλαιότερα δυσπρόσιτο και την χρονιά εκείνη αποχαρακτηρίστηκαν αυτά και τελικά δεν ξέραμε. Ρωτούσαμε τη δευτεροβάθμια αν θα παραμείνει δυσπρόσιτο ή όχι και δεν μας λέγανε. Στο τέλος της χρονιάς έμαθα ότι είναι δυσπρόσιτο και διπλασιάζονταν τα μόρια. Αν είναι δυνατόν. Πότε θα το μαθαίναμε;

Καθηγητής 10: Όλες οι διαδικασίες να γίνονται πιο έγκαιρα και όχι την τελευταία στιγμή. Αυτό περί οργάνωσης όμως δεν ξέρω αν είναι εφικτό στην Ελλάδα.

Ερευνητής: Μάλιστα. Πολύ ωραία. Και τελιώνοντας ύστερα απ' όλα αυτά σκοπεύετε να συνεχίσετε να μετέχετε στην εκπαίδευση ως αναπληρωτής αν δεν αλλάξει κάτι ή έχετε κάποιο άλλο στόχο;

Καθηγητής 10: Προς το παρόν δεν έχω κάποιο άλλο στόχο. Προς το παρόν θα συνεχίσω να δουλεύω ως αναπληρώτρια. Δεν κρύβω όμως ότι πολλές φορές

περνάει από το μυαλό μου να ακολουθήσω κάτι άλλο αν βρω την ευκαιρία. Βέβαια ξέρω ότι ουδείς αναντικατάστατος. Υπάρχει υπερπροσφορά εργασίας οπότε αυτό είναι ένα μεγάλο αρνητικό για εμάς. Όλα αυτά που ζητάμε δεν ικανοποιούνται προφανώς γιατί το υπουργείο παιδείας γνωρίζει ότι δεν θα πάω εγώ αλλά υπάρχουν πολλοί από πίσω που θα δεχτούνε τη θέση οπότε δεν υπάρχει καμία πίεση.

Καθηγητής 11: Εγώ θα συνεχίσω. Ο λόγος είναι πολύ απλός. Μου αρέσει η δουλειά μου. Και ακόμη έχω όρεξη να προσφέρω. Οπότε θα συνεχίσω. Θα δούμε. Κάποια στιγμή φαντάζομαι θα απογοητευθώ. Μέχρι τότε θα συνεχίσω γιατί πραγματικά μου αρέσει αυτό που έκανα και σπούδασα.

Ερευνητής: Μάλιστα. Θέλετε να προσθέσετε κάτι άλλο; Κάτι που μπορεί να μην το είπαμε;

Καθηγητής 10: Νομίζω ότι έχουμε αναφερθεί στα περισσότερα. Απλά επειδή αυτό που κάνουμε είναι λειτούργημα, δεν είναι μία δουλειά που μπορούμε να την κάνουμε μηχανικά, ελπίζω και εύχομαι στο μέλλον να βελτιωθούν οι συνθήκες για το καλό και το δικό μας και των παιδιών, των μαθητών μας.

Καθηγητής 11: Κάπως έτσι.

Ερευνητής: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Καθηγητής 10: Και μεις ευχαριστούμε.

Καθηγητής 11: Και μεις. Και μεις.

Ερευνητής: Ευχαριστώ.

